

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU
VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Hacer BAHADIR

AMASYA
Haziran, 2019

T.C.
AMASYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU
VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Hacer BAHADIR

Tez Danışmanı
Doç. Dr. Yılmaz KARADENİZ

AMASYA - 2019

ETİK BEYAN

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu bildirir, aksinin ortaya çıkması durumunda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim. .../.../2019

Hacer BAHDİR

ÖZET

5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hacer BAHADIR

Amasya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,

Tarih Anabilim Dalı, Yüksek Lisans, 06/ 2019

Danışman: Doç. Dr. Yılmaz KARADENİZ

Çalışma konumuz olan 1643-1645 (Hicri 1053-1054) yıllarına ait 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili Amasya ve Amasya'ya bağlı köy ve kazalarda mahkemeye taşınmış kayıtları içermesi dolayısıyla şehrin ve dönemin sosyal, idari, hukuki, iktisadi, demografik, kültürel yapısı hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamaktadır. Yerel tarih araştırmaları için önemli bir kaynak oluşturan şer'iyye sicilleri sayesinde ve bu çalışma aracılığı ile de 17. yüzyılda Osmanlı taşra teşkilatı ile ilgili Amasya kazası örneği çerçevesinde önemli bilgiler elde edilmiştir.

Üç bölümden oluşan tezin konusu 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesidir. Bu doğrultuda tezin ilk bölümünde şer'iyye sicilleri, kadı ve Osmanlı hukuku hakkında genel bilgiler verilmiştir. İkinci bölümde Amasya şehri ile ilgili daha önce çalışılmış şer'iyye sicilleri ele alınmıştır. Ardından 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicilinin hukuki açıdan tasnifi ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Sicilde yer alan belgeler konularına ve türlerine göre tasnif edilmiştir. Tasnifi yapılan belgelerde miras, tereke, köle azadı, vasi tayini, boşanma, nikâh, vakıf, vergi, mülk satışı gibi çeşitli konular bulunmaktadır. Belge türleri olarak da ferman, tezkire, buyruldu, berat, hüccet, ilam bulunmaktadır. Son bölümde ise sicil transkripsiyonuna yer verilmiştir. Genel değerlendirmenin yapıldığı sonuç bölümü, kaynakça ve eklerle çalışma son bulmaktadır.

Sicilde okunamayan bölümler "... " üç nokta, kesinlik taşımayan yerler (?) soru işareti, boş bırakılan yerler için (boş), okunmayan ya da net olmayan yerler için (silik) ifadeleri kullanılmıştır. Transkripsiyon bölümünde belgeler tasnifinin daha kolay yapılabilmesi için 1/1, 1/2, 1/3 şeklinde numaralandırılmışlardır. İlk sayı sayfa numarasını ikincisi belgenin kayıt sırasını ifade etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Şer'iyye Sicili, Amasya, Kadı.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF NO. 5 AMASYA COURT RECORDS

Hacer BAHADIR

Amasya University, Institute of Social Sciences

Division of Classroom Educationi Section of History 6/2019

Supervisor: Associate Professor Yılmaz KARADENİZ

Due to the fact that the subject matter of our study, the No. 5 Amasya Court Records of 1643-1645 (Hijri 1053-1054), consists of court records from Amasya and its villages and districts, they provide information about the social, administrative, legal, economic, demographic and cultural structure of the city during the period. Through the court records, which constitute an important source for local history researches, and through this study, we can obtain information about the Ottoman provincial organization in the 17 th century in the context of Amasya district sample.

The subject of the thesis which consists of three sections is the transcription and evaluation of the No. 5 Amasya Court Records. In this respect, the first section of the thesis gives general information about the court records, kadi and Ottoman law. In the second chapter, the previously studied court records of the city of Amasya are discussed. Subsequently, the legal classification and evaluation of the No. 5 Amasya Court Records is conducted. The documents included in the records are classified according to their subjects and types. The classified documents include subjects such as inheritance, estate, slave liberation, determination of guardian, divorce, marriage, foundation, tax, property sale. The document types are decree, memorandum, order, warrant, deed, verdict. In the last section, transcription of the records is included. The conclusion section where the general evaluation is made, ends with bibliography and the annexes.

In the records; "..." ellipsis is used for the unreadable sections, (?) question mark is used for points that are unclear, blank (blank) is used for points left blank, (grayed out) is used for unreadable or illegible statements. In order to make the classification of the documents easier in the transcription section, they are numbered as 1/1, 1/2, 1/3. The first number refers to the page number and the second to the order of the document.

Key Words: Ottoman, Cort Record, Amasya, Kadi.

ÖNSÖZ

XV. yüzyılın ikinci yarısından XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar geçen Osmanlı tarihini incelemek açısından birinci el kaynak niteliği taşıyan şer'iyye sicilleri dönemin sosyal, ekonomik, idari, hukuki ve kültürel özellikleri bakımından bilgiler vermektedir. Şer'iyye sicilleri, Şer'i mahkemelerde görülen bütün işlemlerin yer aldığı defterlerdir. Kadıların tuttuğu zabıtlar olarak geçen Şer'iyye Sicilleri Kadı Sicili, Kadı Defteri, Sicil-i mahfuz veya Sicil olarak da adlandırılır. Kadının yargı görevi dışında birçok idari görevi de üstlenmesi Şer'iyye Sicillerinin içeriğinin de geniş olmasını sağlamıştır. Siciller, belge türleri bakımından da çeşitlilik göstermektedir. Bunlar arasında ferman, berat, buyruldu, hüccet, ilam gibi belgeler yer almaktadır. Belge türlerinin çeşitliliği ile birlikte Şer'iyye Sicillerinde geçen konular da çeşitlilik gösterir. Mülk satışları, borç-alacak anlaşmazlıkları, miras, darp, yaralama, hırsızlık, vasi tayinleri, evlenme-boşanma, nafaka, vakıf, köle azadı gibi konular çoğunluğu oluşturmaktadır. Bu bakımdan şer'iyye sicilleri hukuk tarihi, iktisat tarihi, sosyal tarih, askeri tarih, idari teşkilat tarihi konularında Osmanlı Tarihine ışık tutmak açısından son derece önemlidir. Bu sebepten yola çıkarak Osmanlı Devleti'nde büyük önem taşıyan şehzade sancağı özelliğine sahip Amasya şehrine ait 5 nolu sicil literatüre katkı sağlamak amacıyla transkribe edilmiştir. Bu kayıtlardan yola çıkarak Amasya'nın sosyal ve ekonomik hayatı üzerine bilgiler elde etmek mümkün olacaktır. İstanbul'dan gönderilen belgeler ışığında da Amasya ve merkez teşkilâtı arasındaki ilişkileri tahlil etme şansı ortaya çıkmaktadır.

Çalışma sırasında her türlü yardım ve desteği sağlayan saygıdeğer danışmanım Doç. Dr. Yılmaz Karadeniz'e teşekkür ederim. Ayrıca tez yazım aşamasında bütün kahrımı çeken ve manevi desteğini esirgemeyen kardeşim Sümeyra Bahadır, kuzenim Ahmet Bahadır ve arkadaşım Gözde Birsal'e teşekkürü bir borç bilirim.

Hacer BAHADIR

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
KISALTMALAR DİZİNİ	x
GİRİŞ.....	1
I. BÖLÜM	2
1. Şer'iyye Sicillerinin İçeriği ve önemi.....	2
1.1. Şer'iyye Sicillerinin Genel Özellikleri	2
1.1.1. Şer'iyye Sicillerinin Şekil Bakımından Özellikleri.....	2
1.1.2. Şer'iyye Sicillerinin İçerik Bakımından Özellikleri	3
1.2. Şer'iyye Sicillerinin Önemi.....	3
1.3. Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu.....	4
II. BÖLÜM.....	6
2. 5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	6
2.1. Amasya Tarihi	6
2.2. Amasya Şer'iyye Sicilleri	9
2.3. 5 No'lu Amasya Şer'iyye Sicili'nin Tanıtımı.....	13
2.4. Belgelerin Tasnifi ve Değerlendirilmesi.....	13
2.4.1. Merkezden Kazaya Gelen Yazılar	15
2.4.1.1.Ferman	15
2.4.1.2.Berat	16
2.4.1.3.Buyruldu	17
2.4.1.4.Tezkire	18
2.4.1.5.Temessük	18

2.4.1.6. Mektup.....	19
2.4.2. Kadılar Tarafından Yazılan Belgeler.....	19
2.4.2.1. Mülk Satışları	19
2.4.2.2. Mülk Anlaşmazlıkları	21
2.4.2.3. Borç-Alacak İlişkisi.....	22
2.4.2.4. Miras.....	23
2.4.2.5. Vasi Tayini.....	24
2.4.2.6. Hibe ve Temlik	25
2.4.2.7. Aşayış.....	26
2.4.2.8. Ölüm Keşfi.....	29
2.4.2.9. Narh	29
2.4.2.10. Fetva	30
2.4.2.11. Nafaka.....	30
2.4.2.12. Köle Azadı.....	31
2.4.2.13. Boşanma	32
2.4.2.14. Tereke	32
2.4.2.15. Su İle İlgili Anlaşmazlıklar	33
2.4.2.16. Nikâh	33
2.4.2.17. Vakıf.....	34
2.4.2.18. Diğer Belgeler	34
2.5. 5 No'lu Amasya Sicili'nde Yer Alan İdari Birimleri	36
III. BÖLÜM.....	40
3. 5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU.....	40

SONUÇ.....	298
KAYNAKÇA.....	300
EKLER	306
ÖZGEÇMİŞ.....	310

KISALTMALAR DİZİNİ

A.Ş.S: Amasya Şer'iyye Sicili

C: Cilt

Çev.: Çeviren

DİA: Diyanet İslam Ansiklopedisi

H : Hicri tarih

M: Miladi tarih

No: Numara

S: Sayı

s: Sayfa

Vb: Ve benzeri

GİRİŞ

Şer'iyye sicilleri Osmanlı tarihi araştırmaları kapsamında birinci elden kaynak niteliğindedir. Çoğunlukla mahkeme kayıtlarından oluşan bu belgeler Osmanlı Devleti'nin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi hayatı ile ilgili bilgiler vermektedir. Bunlara ek olarak hukuk tarihi ve Osmanlı Devleti'nde hukukun nasıl işlediği hakkında önemli bilgiler elde edinmememizi sağlamaktadır. Şer'iyye sicilleri hukuk sisteminin doğru anlaşılabilmesi için başvurulacak belgelerin başında gelir. Sicil içinde yer alan belgeler Osmanlı hukuku hakkında nesnel ve gerçekçi değerlendirmeler yapmayı mümkün kılmaktadır.

Şer'iyye sicilleri merkez ve taşra arasındaki yazışmaları, hukuki davaları ve halkın şikayetlerini içermektedir. XV. yüzyıldan XX. yüzyıla kadarki zaman dilimini kapsayan dönem hakkında önemli bilgiler elde etme olanağı vermektedir.

Şer'iyye sicilinde bulunan belgeler iki kısımda incelenir. Birinci kısım, merkezden gelen ferman, berat, tezkire, buyruldu; ikinci kısım kadı tarafından tutulan hüccet, ilam, mürasele gibi belgelerdir. Bu belgelere konu olan davalar dönemin sosyal yapısını da yansıtmaktadır.

Yerel tarih ve şehir tarihi araştırmaları için en önemli kaynaklardan biri niteliğinde olan şer'iyye sicillerinin bu özelliğinden yola çıkarak Amasya şehri ile ilgili çalışma için 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili tercih edilmiştir. 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nden yola çıkarak yapılan bu çalışmada her konunun kendi içerisindeki genişliği bu konuların bütün boyutlarıyla ele alınmasını zorlaştırmıştır. Çünkü incelenen konuların hepsi tek başına bir araştırmaya konu olabilecek niteliktedir. Bundan dolayı çalışmada genel hatlarıyla şer'iyye sicilleri ve bu sicilleri kaleme alan kadı hakkında bilgi verilip ana konu olan sicilin transkripsiyon ve değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur. Bu çalışmanın temel amacı 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili örneği üzerinden Osmanlı ve İslam hukuku uygulamaları hakkında bilgi sahibi olmak ve o dönem Amasya şehrinin sosyal ve ekonomik hayatına dair değerlendirme yapmaktır.

I. BÖLÜM

1. Şer'iyye Sicillerinin İçeriği ve önemi

1. 1. Şer'iyye Sicillerinin Genel Özellikleri

Kadı sicilleri, mahkeme kayıtları, kadı divanı, sicillat-ı şer'iyye ve şer'iyye sicilleri olarak anılan defterler kadı veya naibi tarafından tutulmuştur ve içinde farklı türden belgeler barındırmaktadır. Osmanlı Devleti'nde yaşayan her kesimden kişiler arasındaki hukuki ilişkilere yönelik kayıtlar bulunduran bu defterler hukuk ve ekonomi gibi birçok alan için önemli bir kaynak özelliğindedir (Uğur, 2010: 8). Şer'i mahkemelerde şer'i hüküm ve kararlara göre tutulan boyu uzun eni dar olarak da tarif edilebilir. Sicil defterlerine yazılan nafaka, miras, vakfiye, ilam ve nikah gibi konular şer'i mahkemelere özel usul ve kurallarla kaleme alınır ve bu yazı tarzına sakk-i şer'i denir (Uzunçarşılı, 1984: 116).

Mahkemelerde kadının başkanlığında görülen her türlü dava suretinin bulunduğu şer'iyye sicillerinin ilk örnekleri İslam hukuk tarihinin erken dönemlerine dayanmaktadır. Kadı sicillerinin ilk örneklerinin Emeviler dönemine kadar dayandığı anlaşılmaktadır (Aydın, 2013: 100). Osmanlı Devleti'ne ait en erken tarihli şer'iyye sicilleri Bursa'ya aittir. En eskisi 1455 tarihli bu defterler düzenli olarak XX. yüzyıl başlarına kadar tutulmuşlardır (Uğur, 2010: 9).

1. 1. 1. Şer'iyye Sicillerinin Şekil Bakımından Özellikleri

Sicil defterleri iç ve dış özelliklerine göre değerlendirilecek olursa dış özellikleri cebe sığabilecek kadar küçük, dar ve uzun; kâğıdı parlak ve sağlam; yazı tarzı ta'lik ya da ta'lik kırması biçiminde, dış kapağı ciltli ve karton şeklindedir. Bu özellikler çoğu defter için geçerli olmakla beraber, devletin belirlediği standart bir ebat yoktur. Bu yüzden defterler uzunluk ve kalınlık açısından farklılık göstermektedir. İç özellikleri de şu şekildedir; defterin başında genellikle Arapça övgü kısmı yer alır. Şer'i hükümlere, Allah'a ve peygambere saygı arz edilir ve defteri tutan kadının ismi ve vazife unvanı yer alır. (Duman, 2007: 142)

Şer'iyye sicilleri genellikle dar ve uzun olmasının yanı sıra sayfa aralığı 10-20 ve 200-300 arasında değişiklik gösterebilir. Ortalama olarak defterler 100 sayfa civarında ve toplamda 300-400 kayıttan oluşmaktadır. XV ve XVI. yüzyıl şer'iyye sicillerinin büyük bir kısmı Arapça olarak yazılmıştır. XVII. yüzyıldan sonra Arap coğrafyası dışında kalan siciller Türkçe yazılmışsa da her iki dilde de kayıtlara rastlanabilmektedir. Merkezden gelen belgeler

çoğunlukla Osmanlı Türkçesi ile yazılmıştır. Sicillerde her zaman kronolojik sıra takip edilmemiştir. Buna sebep olarak davaların önce müsvedde kağıtlara yazılması sonra sicile kaydedilmesi, İstanbul'dan gönderilen belgelerin ilam ve hüccetlerin arasına girmesi gösterilebilir (Uğur, 2010: 9).

Şer'iyye sicillerinin tutulması hukuku bir zarurettten ortaya çıkmıştır. Kadı hüccet ve ilamların bir örneğini hak sahibine vermesi gerektiği için evrak üzerinde yapılması söz konusu olabilecek sahtekârlık olasılığına yol açmamak sebebiyle ve ihtiyaç halinde başvurmak üzere kendi koruması altındaki defterlere de davaları kaydetmiştir (Akgündüz, 2009: 26).

1.1.2. Şer'iyye Sicillerinin İçerik Bakımından Özellikleri

Şer'iyye sicillerinde defterler genellikle iki baştan tutulmaktadır. Sicill-i mahfûz adı verilen ve sağdan sola doğru tutulan tarafına alım-satım, evlenme-boşanma, nafaka, vakıf gibi mahalli olaylar, sicill-i mahfûz-ı defterlü adı verilen ve soldan sağa doğru tutulan tarafına merkezden gelen berat, ferman, buyruldu, izinname tarzı belgeler kaydedilmektedir (Gedikli, 2015: 189).

Kadılar adli ve idari görevler üstlendikleri için defterlerin içeriğinde her iki görevine ilişkin kayıtlar bulmak mümkündür. İdari görevleriyle ilgili belgeler memur tayini, vakıf denetlemesi, vergi ve cizyelerin toplanması, ihtida olayları, esnafın denetimi, kethüda ve yiğitbaşı tayini, fiyatların belirlenmesi gibi kayıtlar sıralanabilir (Duman, 2007: 142).

1. 2. Şer'iyye Sicillerinin Önemi

Osmanlı tarihi ile ilgili kaynaklar arasında şer'iyye sicil defterleri birinci derece öneme sahiptir. Merkezle yapılan yazışmaların, halkın isteklerinin, fermanların, hüccetlerin kaydedildiği bu defterler incelenmeden Osmanlı Devleti'nin idari ve toplumsal hayatı hakkında elde edilen bilgiler eksik kalacaktır (İnalçık, 1943: 89).

Şer'iyye sicillerinde içinde barındırdığı konu çeşitliliği sebebiyle bir çok alandan araştırmacının başvurduğu birinci elden kaynak niteliği taşımaktadır. Sosyal ve hukuk tarihi araştırmacıları için son derece önemlidir. Ayrıca yerel tarih, iktisat tarihi, şehir tarihi, tıp tarihi, yer ve kişi adları bilimi, hatta diplomasi tarihi bakımından da büyük öneme sahiptir (Gedikli, 2015: 190).

Şer'iyye sicilleri içinde yer alan kayıt türlerinden narh, vergi, miras, alı-veriş, borç, tereke, evlenme ve boşanma gibi kayıtlar iktisat tarihi açısından büyük önemlidir. Bu belgeler dışında merkezden gelen emirler ve arzlara verilen cevaplarda iktisat tarihi bakımından bilgi sağlamamıza yardımcı olur.

Defterlerde, vergi oranları, türleri, olağanüstü vergiler, vergilerin sosyal dağılımı hakkında bilgiler elde ederiz. Bunların yanı sıra mülkiyet ilişkileri; ev, tarla, bahçe büyüklükleri ve fiyatları, borç türleri, esnaf grupları, paranın değeri, eşya türleri gibi bilgilerin büyük çoğunluğuna şer'iyye sicillerinden ulaşabilir (Uğur, 2003: 310).

Şer'iyye sicilleri taşra ve merkez teşkilatı arasındaki ilişkiler bakımından da mühim bir kaynak özelliği gösterir. Divanda kayda alınan defter dizinlerinde eksiklik olduğu zaman, merkezden gönderilen belgelerin kaydedildiği şer'iyye sicilleri ile bu boşluk doldurulmuştur (Gedikli, 2005: 190).

Şer'iyye sicillerinin başka bir özelliği harp tarihi ve askeri meselelerle ilgili barındırdığı ayrıntılı kayıtlardır. Ordu sefere çıktığında Anadolu ve Rumeli'de belirli yerlerden asker ve erzak gibi belirli ihtiyaçlar tedarik edilmiştir. Sefer başlamadan önce de bunların hazırlanması için kadılara yazılı emirler gönderilmiştir. Gönderilen emirlerde savaşın kime açılacağı, savaş sebebi ve Şeyhülislamın fetvası da yer almıştır. Bu tür belgeler ordu teşkilatını, ihtiyaçlarını ve yerel yükümlülükleri öğrenmek açısından çok ayrıntılı bilgiler içermektedir (Akgündüz, 1988: 16-17).

Kadı sicilleri mimari tarih açısından da önemli bilgiler haizdir. Günümüzde ayakta olan veya bütünüyle ortadan kalkmış eski mimari yapıların varlığı bu kayıtların yardımıyla ortaya konabilmektedir. Bu kayıtlarla kitabesiz olan eserlerin bile yapılış ve onarım tarihlerine ulaşmak mümkün olabilmektedir (Atalar, 1980: 313).

1. 3. Osmanlı Devleti'nde Kadılık Kurumu

İslam hukuka göre, yönetim biçimi monarşi olan bütün devletlerde yasama, yargı, yürütme fonksiyonları devlet başkanın (padişah, halife, emir, sultan vs.) sorumluluğundadır. Devlet başkanı bu görevleri vekilleri aracılığı ile yerine getirmiştir. Devlet başkanı adına yargı görevini de atadığı hâkimler yapmıştır. Belirli davaları çözmek için kadı ismi verilen hakimler tayin edilmiştir (Ekinci, 2014: 23).

Arapça kaza kökünden gelen kadı, fıkıh anlamı olarak da insanlar arasındaki dava ve çekişmeleri şer'î hükümlere göre sonuçlandırmak için yetkilendirilmiş kişiye denir. Kadıların terfî, tayin, azil gibi işleriyle görevli kimseye “kadılıkudât“ ya da “kadılcemâa“, kadının yargılama görevi için atadıkları kişiye "naib, halife" veya "vekil" adı verilir (Atar, 2001: 66). Kadı Osmanlı hukukçuları tarafından devletin en yüksek icra makamı ile atanan kişi olarak tanımlanır. Ek olarak kadılara hâkim ya da hakim'üş-şer' de denilmektedir (Cin ve Akgündüz, 1995: 228).

Osmanlı kadısı kendinden önceki İslam devletlerine göre daha özgün bir yere sahip olup mülki ve adliye görevlisidir. Bu bakımdan, kendinden önceki İslam devletlerindeki meslektaşlarına göre yetkileri daha geniştir (Ortaylı, 2001:69). Yargı görevi dışında idari, askeri, mali, beledi, mülki ve noterlik konularında yetkilere sahiptir (Ünal, 2010: 103). Kadı diğer idari ve askeri yöneticilerle kıyaslandığında verdiği kararlar bakımından bağımsızdır. Kadının özerk statüsü ilmi otoritesinden gelmektedir (Tabakoğlu, 2009: 169).

Kadı tayini kesinlikle padişah izni ile yapılmıştır. İlimiyeye mensup memurların görev nakil, yol ve tayinleri Anadolu ve Rumeli Kazaslerlik daireleri tarafından yapılırdı. İşlemler ilgili kalemde ruzname denilen defterlere kaydedilmiştir. Kadının tayini ruzname defterine kaydedilmemişse beratı hükümsüz sayılmış ve iptal edilmiştir (Ortaylı, 2008: 264).

Kadılar yoğun işlerin olduğu yerlerde kendilerine kadılık vasıflarına sahip, naib olarak adlandırılan vekiller seçebilirlerdi. Tayinleri uzak yerlere çıkan kadıların kimi zaman görev yerlerine gitmedikleri ve vekilleri olan naibleri tayin ettikleri görülmektedir (Ekinci, 2001: 963).

Kadılık süresi farklı dönemlerde on sekiz aydan üç yıla değişiklik göstermiştir. Kadılar süreleri dolunca ma'zûl olarak üst bir dereceye yükselebilmek için sıra beklemiştir. Bu bekleme süresince İstanbul'a gelip, görevlerini kadıasker dairesinde yapmaya devam edip tecrübe edinmiştir. Sırası gelen kadı derecesine uygun olarak tayin edilir, eğer bir kadılık için birkaç aday çıkarsa imtihana göre en bilgili olanın tayini yapılırdı (Halaçoğlu, 1991: 112).

Osmanlı Devleti'nde ilk kadı Osman Gazi tarafından atanmıştır. I. Murat döneminde kazaskerlik kurumu oluşturulmuş ve bu kurum medreselerden mezun, üstün ahlak ve ilim sahibi olan kadıların tayinini yapmıştır (Ekinci, 2005: 418).

II. BÖLÜM

2. 5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Amasya Tarihi

Kentlerin kuruluşu için gerekli olan su, verimli topraklar ve güvenlik gibi özelliklere sahip olan Amasya, İlk Çağ'dan günümüze kadar kesintisiz yerleşim gören Türkiye Cumhuriyeti'nin önemli illerinden biridir. Amasya ve çevresindeki ilk yerleşim izleri Kalkolitik Dönem'e kadar geri gitmektedir. Amasya merkez Ovasaray Köyü'nde bulunan Hamam Tepesi Höyüğü, Sarımeşe Köyü'ndeki Kümbet Höyük ve Suluova Kanatpınar Köyü'nde bulunan Devret Höyük Kalkolitik Dönem önemli yerleşim merkezleridir (Doğanbaş, 2007:151).

Amasya, Geç Tunç Çağı'nda (M.Ö. 2000-1200) Anadolu'nun hâkimi olan Hititler'in egemenlik alanı içinde yer almıştır. Amasya merkez Doğantepe Beldesi'nde bulunan Fırtına Tanrısı Teşup'a ait bronz heykel Hitit yerleşiminin kanıtıdır (Doğanbaş, 2007: 152). Bölgede Hitit egemenliğinin bilinmeyen bir sebeple ortadan kalkmasının ardından, M.Ö. 8. yüzyıl ortalarında Frigler'in Amasya civarında etkili oldukları görülmektedir. M.Ö. 6. yüzyılın ikinci yarısında Amasya ve civarı Pers İmparatorluğu'nun eline geçmiştir. Bu imparatorluk zamanında Amasya Kapadokya Satraplığı sınırları içinde kalmıştır. Yaklaşık 200 yıl süren Pers idaresi Büyük İskender'in M.Ö. 334 yılında Anadolu'ya girmesiyle sona ermiştir.

Persler'in çekilmesi üzerine Pers kökenli olan Mithridates Ktistes Pontus Devleti'nin temellerini atmış Amasya'yı da başkent yapmıştır. Pontus Dönemi'nde Amasya imar faaliyetleriyle büyük kentlerden biri haline gelmiştir. Kentin simgesi olan Kral Kaya Mezarları'nın bu dönemden kaldığı kabul edilmektedir. Amasya, ticaret yollarının üzerinde olması ve güvenliğin kolay sağlanabildiği topografyası sebebiyle Roma İmparatorluğu Dönemi'nde de önemini yitirmemiştir. Doğu Roma Dönemi'nde Piskoposluk makamı yapılarak Hristiyanlığın önemli merkezlerinden biri olan Amasya 8. ve 9. yüzyıllarda Arap akınlarına uğramıştır.

1071 Malazgirt Zaferi'nin ardından Anadolu'ya giren Türkler, 1075 yılında Amasya'yı ele geçirmişler, bu tarihten itibaren Amasya Türk şehri olmuştur. Amasya 1143 yılında Selçuklu Sultanı I. Mesud tarafından alınmaya kadar Danişmendliler'in hâkimiyetinde

kalmıştır. Selçuklular, Kayseri, Niksar, Sinop, Çorum ve Amasya'yı kapsayan bölgeyi "Danişmend Vilâyeti" olarak adlandırmışlardır.

Amasya'yı etkileyen önemli olaylardan biri 1240 yılında meydana gelen Baba İlyas ile müridi ve halifesi olan Baba İshak ayaklanması olmuştur. Bu ayaklanma sırasında Amasya, Tokat, Çorum ve Yozgat civarında şiddetli çatışmalar yaşanmıştır. Baba İlyas'ın Amasya'da yakalanıp öldürülmesinin ardından, Kırşehir yakınlarında halifesi Baba İshak'ın da ele geçirilip öldürülmesiyle ayaklanma bastırılmıştır (Gürbüz, 1993: 22). Bu olayların arkasından yaşanan Moğol istilâsı Anadolu Selçuklu Devleti'nin sonunu hazırlamıştır. 1243 Köseadağ Savaşı'nda güçlü bir direniş gösteremeyen II. Gıyaseddin Keyhüsrev, Moğol hâkimiyetini kabul etmek zorunda kalmıştır. Türkiye Selçuklu Devleti sultanları, Anadolu'da işgal kuvveti bulunduran Moğollar'ın gölgesi altında kalmışlardır. Son Selçuklu Sultanı II. Mesud'un (1302-1308) ölümünden sonra da Selçuklu toprakları Moğol genel valileri tarafından yönetilmiştir. Danişmend Vilâyeti genişletilerek "Rum Vilâyeti" adı verilmiş, genel vali ve emrindeki yerel beyler tarafından idare edilmiştir.

1335 yılında İlhanlı Sultanı Ebu Said Bahadır Han ölünce, Anadolu'da meydana gelen boşluktan yararlanan Eretna Bey, 1344 yılında bağımsızlığını ilân etti. Kayseri ve Sivas merkez olmak üzere Amasya, Tokat, Çorum, Niğde, Aksaray Canik ve Erzincan'dan oluşan Rum Vilâyeti Eretna Bey'in egemenlik sahası oldu. (Özdemir, 2001: 34) 1352 yılında Eretna Bey'in ölümü üzerine yerine geçen küçük yaştaki ardılları beyliği idare edemediler. Vezir Kadı Burhaneddin Eretna Devleti'ni ele geçirdi. Bu arada Amasya Emiri Hacı Şadgeldi Paşa bağımsızlığını ilân etti. Ancak 1381'de Kadı Burhaneddin'e karşı yapılan meydan savaşında öldürüldü. Amasya oğlu Emir Ahmed'in yönetiminde kaldı. Kadı Burhaneddin'in baskısı artınca Emir Ahmed Osmanlılar'ın hâkimiyetine girmeyi kabul etti ve Sultan I. Murad'a elçiler gönderildi.

Sultan Murad 1386 yılında Şehzâde Bayezid'i Amasya'ya göndermiş, böylece Amasya Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir. Şehzâde Bayezid 1389'da Osmanlı tahtına geçince Kadı Burhaneddin'in Amasya ve çevresindeki baskısını ortadan kaldırmak amacıyla 1390 ve 1392 yıllarında Amasya'ya gelmiş, Kadı Burhaneddin'i çekilmek zorunda bırakmıştır. Bölgeyi emniyete alan Yıldırım Bayezid, Şehzâde Mehmed'i (Çelebi) Amasya'ya göndermiştir.

Amasya, Tokat ve Sivas'ı içine alan bölge "Eyalet-i Rumiye-i Suğra" olarak adlandırıldı ve eyaletin merkezi Amasya oldu. Bölgenin yönetimine de genellikle şehzâdeler atandı.

Çelebi Mehmed'in Amasya valiliği sırasında Ankara Savaşı meydana geldi. Kendisine bağlı kuvvetlerle savaşa katılan Çelebi Mehmed, savaşın sonunda Bolu taraflarına çekilmek zorunda kaldı. Timur'un Amasya'yı Kara Devletşah'a vermesi Amasyalıları memnun etmemişti. Amasyalıları Çelebi Mehmed'i Amasya'ya davet ettiler. Çelebi Mehmed ani bir baskınla Kara Devletşah'ı ortadan kaldırdı. Amasya ve çevresinde sükûneti sağladı. Kardeşleriyle olan taht mücadelesinden başarıyla çıkan Çelebi Mehmed 1413 yılında tahta çıktı (Gürbüz, 1993: 27).

Şehzâde Murad Amasya valisi oldu. Yörgüç Paşa lalası ve Beylerbeyi olarak görev aldı. Çelebi Mehmed'in 1421 yılında vefat etmesi üzerine Şehzâde Murad tahta çıktı. Lalası Yörgüç Paşa'yı Eyalet-i Rumiye-i Suğra Valisi olarak Amasya'ya gönderdi. Yörgüç Paşa Amasya ve civarında eşkiyalık yapan Kızılkocaoğulları'nı ortadan kaldırdı. Osmanlı idaresine karşı gelmeye niyetlenen beyleri sindirdi. II. Murad'ın şehzâdelerinden Ahmed üç yıl Amasya valiliği yapmış, vefatının ardından Şehzâde Alaaddin Amasya valisi olmuştur. Bu arada Şehzâde Alaaddin'den önce Şehzâde Mehmed'in de iki yıl Amasya da kaldığı belirtilmektedir (Özdemir, 2001: 35-36).

Fatih Sultan Mehmed'in şehzâdesi Bayezid Amasya valisi göreviyle 1481 yılına kadar Amasya'da kalmıştır. 1473 yılındaki Otlukbeli Savaşı'na sağ cenah komutanı olarak katılmıştır. Fatih Sultan Mehmed de dönüşte bir ay Amasya'da kalmıştır. II. Bayezid 1481 yılında tahta çıktıktan sonra yerine oğlu Şehzâde Ahmed'i bırakmıştır. II. Bayezid Dönemi'nde Amasya en buhranlı yıllarını yaşamıştır. Amasya ve civarında ortaya çıkan ayaklanmalar sırasında Amasya birçok kez kuşatılmış, çevresi talan edilmiştir. Şehzâde Ahmed isyancılara karşı başarılı olamamıştır. Ayaklanmanın önderi olan Şahkulu 1511 yılında Ali Paşa tarafından Sivas yakınlarında Gedik Hanı Mevkii'nde yakalanarak öldürülmüştür (Gürbüz, 1993: 30).

1516 yılında Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferine katılması sebebiyle bölgede bulunan aleviler, Baba Zünnun ve Baba Celal liderlikleri altında ayaklanmışlar, Amasya'ya girerek şehri yağmalamışlardır. Amasya ve civarında meydana gelen bu ayaklanmalar ancak Kanuni Sultan Süleyman zamanında Amasya sancakbeyi Veli Paşa tarafından bastırılabilmiştir. Bu

karışıklıklar sebebiyle bir ara eyaletin merkezi Sivas olmuş, Amasya Sivas'a bağlanmıştır. Şehzâde Mustafa 1538'de Amasya valisi olunca, Amasya Sivas'tan ayrılmış Canik ve Şark-i Karahisar da Amasya'ya bağlanmıştır. Şehzâde Mustafa'nın 1553 yılında öldürülmesinden sonra tekrar Sivas'a bağlanmıştır (Kılıç, 2007: 44; Kundakçı, 2016: 54-55).

1557 yılında Amasya valiliğine Kütahya'da bulunan şehzade Bayezid tayin edilmiştir. Şehrin XVI. yüzyıl ortalarında taht varislerinin buldukları yer olma özelliğini kaybetmesi nedeniyle şehzade Bayezid, Kütahya'dan Amasya'ya naklini kendisinin yerine Selim'in taht varisi olarak seçildiğini yorumlayarak isyan etmiştir. Ancak yenilerek İran'a kaçmıştır. Amasya'ya gönderilen son şehzâde 1566 yılında atanan III. Murad olmuş, 1568 Eylül ayında da ayrılmıştır (Şahin ve Emecen, 1991:1; Özcan, 2015: 80; Kılıç, 2007: 52).

Amasya, 1636 yılına kadar 9 paşa, 23 sancakbeyi tarafından yönetilmiştir. Ancak paşalar çoğunlukla görev yerine gitmeyip yerlerine atadıkları mütesellimler tarafından şehri idare etmişlerdir. XVII. yüzyıl sonu ve XVIII. yüzyılda da bu durum devam etmiştir. XIX. yüzyıldan itibaren mutasarrıf unvanı kullanılmıştır. Zira atanan kişileri arasında bey olmayanlara sancakbeyi denilemezdi. Bu yüzden tasarruf eden anlamına gelen mutasarrıf unvanı uygun görülmüştür (Kılıç, 2007: 55).

2.2. Amasya Şer'iyye Sicilleri

Şehir tarihçiliği açısından birinci elden kaynak niteliğinde olan şer'iyye sicilleri bilindiği üzere 19. yy ikinci çeyreğine kadar kadılar tarafından tutulmaya devam edilmiştir. Amasya ile ilgili yapılacak bir çalışmada ilk ele alınması gereken kaynaklar şer'iyye sicilleridir. Amasya şehrine ait 95 adet şer'iyye sicili bulunur. Siciller H. 1034-1036 (M. 1624-1627) tarihi ile başlar ve H. 1283-1290 (M. 1866-1874) tarihine kadar devam eder (Akgündüz, 1988: 170). Amasya'ya ait bu 95 adet şer'iyye sicili kronolojik olarak ilerlemektedir. Aralarında tarih boşlukları yoktur. Ahmet Akgündüz bu 95 adet sicil kaydını eserinde liste halinde tarihleriyle yayımlamıştır. Ancak yapılan son çalışmalar ışığında bunlara ek olarak Amasya'ya ait yeni şer'iyye sicilleri ortaya çıkmıştır. Tokat müzesinde korunan ve gün yüzüne yeni çıkarılan bu siciller H. 1315-1331 (M. 1897-1913) ve H. 1301-1307 (M. 1883-1890) tarihlerine aittir (Demir ve Dönder, 2015: 76). Daha önce Tokat'ta bulunan

şer'iyye sicilleri 1991 senesinde Ankara Milli Kütüphaneye taşınmıştır. 2006 yılında ise Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne nakledilmiştir. (Kök, 2006: 11).

Tablo 1. Amasya Şer'iyye Sicilleri Kataloğu

No	Tarih	Sayfa Sayısı	Poz Sayısı
1	1034-1036 / 1624-1627	178	93
2	1042-1043 / 1632-1634	153	79
3	1044 / 1634-1635	128	65
4	1052-1054 / 1642-1644	152	77
5	1053-1054 / 1643-1645	122	63
6	1054-1056 / 1644-1647	88	49
7	1058-1059 / 1648-1649	112	56
8	1059 / 1649-1650	56	28
9	1062 / 1651-1652	97	50
10	1062-1063 / 1651-1653	127	114
11	1064-1065 / 1653-1655	162	83
12	1067 / 1656-1657	118	61
13	1070-1072 / 1659-1662	178	91
14	1073-1074 / 1662-1664	96	48
15	1074-1075 / 1663-1665	139	70
16	1076-1078 / 1665-1668	192	98
17	1083-1084 / 1672-1674	145	78
18	1092-1093 / 1681-1682	143	76
19	1100-1101 / 1688-1690	154	83
20	1104-1105 / 1692-1694	52	32
21	1106-1107 / 1694-1696	161	86
22	1109-1110 / 1697-1699	94	51
23	1112-1113 / 1700-1702	102	54
24	1113-1115 / 1701-1707	65	36
25	1117-1118 / 1705-1707	130	71
26	1121-1123 / 1709-1712	93	53
27	1123-1124 / 1711-1712	94	49
28	1125 / 1713	142	59
29	1131-1132 / 1718-1720	104	38
30	1133 / 1720-1721	131	43

31	1133-1135 / 1720-1723	200	108
32	1136-1137 / 1723-1725	186	97
33	1137-1139 / 1724-1727	239	124
34	1139-1140 / 1726-1728	132	71
35	1142-1144 / 1729-1732	240	127
36	1144-1146 / 1731-1734	180	87
37	1146-1147 / 1733-1735	218	110
38	1147-1148 / 1734-1736	160	187
39	1149-1151 / 1736-1739	144	69
40	1151-1153 / 1738-1741	132	67
41	1153-1154 / 1740-1742	169	80
42	1155-1156 / 1742-1744	128	62
43	1157-1158 / 1744-1745	160	83
44	1160-1161 / 1747-1748	139	74
45	1163-1164 / 1749-1751	113	53
46	1163-1168 / 1749-1755	66	26
47	1167-1171 / 1753-1758	133	69
48	1168-1170 / 1754-1757	206	101
49	1171-1174 / 1757-1761	136	79
50	1175-1176 / 1761-1763	54	32
51	1175-1177 / 1761-1764	162	88
52	1178-1181 / 1764-1768	21	13
53	1182-1184 / 1767-1771	188	97
54	1187-1189 / 1773-1776	245	127
55	1191-1192 / 1776-1777	110	60
56	1192-1193 / 1777-1778	158	75
57	1192-1193 / 1778-1779	108	57
58	1194 / 1780	118	59
59	1195-1196 / 1780-1782	124	67
60	1196-1198 / 1781-1784	152	78
61	1198-1199 / 1783-1785	100	53
62	1200-1201 / 1785-1787	46	27
63	1200-1201 / 1785-1787	53	32
64	1202-1203 / 1787-1789	95	42
65	1214-1215 / 1799-1801	24	15
66	1221-1222 / 1806-1808	91	52

67	1222-1224 / 1807-1810	180	102
68	1225-1226 / 1810-1811	214	124
69	1227-1229 / 1812-1814	176	89
70	1231-1233 / 1815-1818	218	108
71	1234-1235 / 1818-1820	111	59
72	1240-1243 / 1824-1828	153	79
73	1243-1245 / 1827-1830	120	65
74	1247-1249 / 1831-1834	183	95
75	1250-1253 / 1834-1838	54	31
76	1251-1254 / 1835-1839	193	103
77	1254-1255 / 1838-1840	196	95
78	1255-1261 / 1839-1845	237	132
79	1256-1261 / 1840-1845	159	88
80	1261-1266 / 1845-1850	149	81
81	1264 / 1847-1848	55	29
82	1266 / 1849-1850	85	63
83	1266-1269 / 1849-1853	188	98
84	1269-1271 / 1852-1855	97	51
85	1272-1274 / 1855-1858	188	97
86	1272-1274 / 1855-1858	193	99
87	1274-1279 / 1857-1863	208	110
88	1274-1279 / 1857-1863	236	129
89	1279-1284 / 1862-1868	180	98
90	1278-1282 / 1861-1866	41	43
91	1279-1281 / 1862-1865	111	33
92	1279-1282 / 1862-1866	151	83
93	1280-1290 / 1863-1874	191	106
94	1282-1284 / 1865-1868	156	82
95	1283-1290 / 1866-1874	381	196

2.3. 5 No'lu Amasya Şer'iyye Sicili'nin Tanıtımı

5 Numaralı Amasya Şer'iyye Sicil Defteri H. 1053- 1054 (M. 1643-1645) yıllarını kapsamaktadır. Sicil inceleme çalışması; temelde belge çözümü şeklinde olup, belgeler transkrip edilerek içerik bakımından tasnifi yapılarak bunlardan yola çıkarak Amasya'nın o tarihlerini kapsayan dönemi hakkında tespitler yapmak şeklindedir. Sicil toplamda 64 varak, 123 sayfa ve 354 belgeden oluşmaktadır. İlk sayfanın numarasız olup, sicil içinde yer alan Arapça kayıtlarla beraber aynı kayıtların kendini tekrar ettiği bir sayfa da mevcuttur¹. Transkripte kayıtlarda geçen şekli ile hicri tarihler yazılmıştır. Defterde genel itibari ile tarihlendirme yazı ile yapılmıştır ancak Arapça rakamlar kullanılarak yazılan kayıtlarda mevcuttur. Transkripsiyon buna göre belgenin orijinaline sadık kalınarak yapılmıştır. Sicil kronolojik sıraya göre ilerlemekte olup bazı belgelerde bu durum söz konusu değildir. Sicil genel olarak okunaklı sade bir yazıyla yazılmış olmasına rağmen yazının okunaksız, Arapça tabirlerin çok fazla olduğu ve transkripsiyonu zorlayan kayıtlarıda mevcuttur. Belgelerin tasnifi merkezden gönderilen kayıtlar ve kadı tarafından yazılan kayıtlar şeklinde yapılmıştır. Sicilde bulunan belgeler dipnotlarda A. Ş. S., 5, 3/5 (5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicilinin 3. sayfasındaki 5. belge) şeklinde kodlanarak gösterilmiştir.

2.4. Belgelerin Tasnifi ve Değerlendirilmesi

Tablo 2. Konuların Sicildeki Dağılımı

Belgenin Konusu	Belgenin Numarası
Ferman	10/3, 75/2, 76/2, 81/2, 87/1, 88/2, 88/4, 90/3, 91/2, 92/1, 92/3, 93/2, 94/3, 95/1, 97/2, 98/2, 98/4, 100/1, 101/2, 103/1, 104/1, 104/2, 105/4, 106/2, 107/1, 108/1, 108/2, 109/3, 111/1, 111/2, 112/1, 112/2, 113/3, 114/3, 115/2, 116/1, 123/3

¹ Bu sayfa sicilde yer alan 56. ve 57. varaklardır.

Buyruldu	1/7, 78/2, 78/3, 78/4, 80/1, 81/1, 81/3, 82/1, 82/2, 82/3, 85/1, 87/6, 89/2, 89/3, 92/2, 93/1, 96/1, 96/3, 98/3, 100/2, 101/1, 102/3, 104/3, 105/2, 109/1, 117/4, 118/1, 118/3, 119/1, 119/3, 120/2, 121/1, 121/3, 122/1
Berat	69/1, 75/3, 75/4, 76/4, 77/1, 78/1, 83/1, 83/2, 84/1, 84/2, 84/3, 84/5, 85/2, 85/3, 85/4, 86/1, 86/2, 86/3, 86/4, 87/4, 88/1, 88/3, 89/1, 90/1, 90/2, 91/1, 91/3, 95/2, 96/2, 97/1, 98/1, 99/1, 99/2, 99/3, 101/3, 102/1, 102/2, 103/2, 104/4, 105/3, 106/1, 107/3, 109/2, 110/1, 113/1, 113/2, 114/1, 114/2, 115/1, 116/2, 116/3, 117/3, 118/4, 118/5, 119/2, 122/2, 123/1
Tezkere	4/3, 75/5, 76/3, 87/5, 89/4, 89/5, 107/2, 118/2, 122/4, 122/5
Temessük	2/3, 121/2
Mektup	1/2, 1/7, 2/1, 77/2, 87/2, 87/3, 115/3, 117/1, 117/2
Mülk Satışları	5/4, 8/3, 9/1, 9/2, 12/3, 13/1, 15/2, 16/2, 16/3, 17/1, 18/2, 20/2, 20/3, 24/1, 24/2, 25/2, 31/2, 32/1, 32/2, 36/1, 37/1, 42/1, 43/1, 48/1, 48/3, 49/2, 49/3, 51/1, 52/1, 52/2, 53/2, 53/3, 54/1, 54/3, 55/1, 55/2, 56/1, 57/1, 59/2, 59/3, 61/1, 63/2, 64/2, 64/3, 67/1, 72/2.
Mülk Anlaşmazlıkları	7/1, 11/3, 12/2, 14/3, 15/1, 18/3, 19/2, 22/2, 23/1, 23/2, 27/1, 28/1, 31/1, 62/1, 63/4, 66/1
Borç Alacak İlişkisi	8/4, 9/6, 14/2, 15/3, 16/1, 18/1, 40/1, 47/3, 56/2
Miras	5/5, 6/2, 7/2, 11/1, 11/2, 15/4, 20/1, 21/1, 24/4, 36/3, 41/1, 41/2, 48/2, 51/3, 59/1, 60/3, 65/2, 67/2, 94/1
Vasi Tayini	4/4, 7/3, 14/1, 24/3, 26/2, 29/2, 34/1, 37/2, 47/1, 47/2, 60/2, 63/1, 63/3, 72/3

Hibe ve Temlik	4/1, 9/3, 9/4, 37/1, 45/2, 50/1, 50/2, 71/2,
Asayiş	4/2, 5/1, 5/2, 5/3, 6/3,10/1, 12/1, 19/1, 25/1,26/1,35/1, 43/2, 44/1, 44/2, 54/2, 57/3, 58/1, 60/1, 61/2, 66/2, 66/3, 72/1, 76/1, 82/4
Ölüm Keşfi	25/3, 49/1, 60/4
Narh	1, 1/3
Fetva	1/4, 1/5, 2/2, 70/2, 75/1
Nafaka	9/5, 13/3, 26/3, 30/2, 30/3, 60/3, 71/3
Boşanma	21/2, 50/3,
Köle Azadı	17/2, 17/3, 27/3, 36/2, 53/1
Tereke	93/3, 101/4, 105/1
Su Üzerine Anlaşmazlıklar	6/1, 8/1, 22/1, 34/2, 67/3, 69/2, 70/1
Nikah	35/2, 38/2
Vakıf	8/2, 10/2, 23/3, 33/1, 33/2, 39/1, 45/1, 46/2, 57/2
Diğer	1/1, 1/6, 3/1, 13/2, 27/2, 29/1, 30/1, 42/3, 46/1, 52/3, 56/3, 65/2, 68/1, 71/1, 73/1, 74/1, 74/2, 123/2

2.4.1. Merkezden Kazaya Gelen Yazılar

2.4.1.1.Ferman

Farsça emir, irade ve buyruk anlamına gelen ferman padişahın yazılı emri demektir. İslamiyetin kabulü ile birlikte İlhanlılar tarafından kullanılan, onlardan da Osmanlılara geçen ferman kelimesine karşılık olarak Selçuklular ve Memlûklülerde tevki' tabiri kullanılmıştır (Pakalın, 1993: 607).

Fermanların yazılış sebebi sefer açılması, asker sevki, vergi gibi konuların Divan-ı Hümayun kararı ve padişahın emriyle hazırlanıp ilgili şahıslara gönderilmesidir. Fermanların büyük çoğunluğu da beylerbeyi, sancak beyi, kadı gibi görevlilerin arzları ya da halktan birinin isteği ile konunun divanda karara bağlanması ile hazırlanırdı (Kütükoğlu, 1995: 400). Padişahın ferman, emir ve hükümleri padişahın şahsını, sarayını, devlet idaresini birçok sıfat ilave ederek ifade etmektedir. Bu vasıfların en çok kullanılanları ise cenab-ı saltanat- meab,

âsitâne-i saâdet-meâb, âsitâne-i saâdet-â'şiyân, âsitâne-i feyz-âşiyân, dergâh-ı muâlla, dergâh-ı âli vb.dir (Gökbilgin, 1992: 74-75).

Ferman kelimesi tek başına kullanılmaz, padişahın şahsına ait olduğunu belirtmek için fermâ-ı âlîşân, fermân-ı padişâhî, ferman-ı humâyûn, fermân-ı şerîf gibi terkipler ile birlikte kullanılırdı. Ferman hangi makama veya görevliye yazıldığını belirtilen elkab ile başlardı. Elkabdan sonra kişinin adı ve mevkisine göre oluşturulan dua kısmı ile devam ederdi. Duanın ardından fermanın yazılma sebebinin bulunduğu nakil kısmı gelirdi. Nakil kısmı konunun mahiyetine veya nakledilen olayın önemine göre kısa ya da uzun olabilirdi. Nakil kısmı bazen bir cümle ile özetlenebilir bazen de fermanın büyük bir bölümünü oluşturur. Fermanın yazılma nedeni açıklandıktan sonra yapılması gerekenlerin belirtildiği emir rükünuna geçilirdi. Daha sonra fermanda belirtilenlerin yerine getirilmemesi durumunda nasıl bir cezaya çarptırılacağı belirtilen te'kid/ tehdit bölümüne yer verilirdi. Te'kid/tehdit rükünunun ardından tarih bölümü yer alır. Tarihler genel itibariyle gün, ay, yıl olarak ve arapça yazılırdı. Ancak ayın yazılışı fermanın türüne ve yazıldığı büroya göre değişiklik gösterebilirdi. Son olarak da fermanın nerede yazıldığının belirtildiği mahall-i tahrir bölümü sol alt kısma yazılarak kayıt tamamlanır (Kütükoğlu, 1998: 99-113).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yer alan ferman sayısı 37'dir. Merkezden Amasya'ya gelen fermanların konusu genel itibari ile vergiler ve vergilerin ödenmesi sırasında yaşanan sorunlar oluşturmaktadır. Belgelerde adı geçen vergi türleri avarız, ispenç ve cizyedir. Ayrıca sicil içerisinde emlak ve evkafın toplanması, bargir tedariki ve subaşlıların halka eziyet etmesi ile ilgili konularda fermanlarda bulunmaktadır.

2.4.1.2.Berat

Berat, Arapça bir kelime olup yazılı kağıt, mektup, menşur gibi anlamları ifade eder. (Genç, 1988: 7). Osmanlı diplomasisinde ise berat; kişilere yetki ve imtiyaz sağlayan ya da devlete ait mallar üzerinde tasarruf ya da mülkiyet hakkı veren sultana ait hükümlere denir (Gök, 2008: 743). Beratlar, memurların tayin edilmesi, devlete ait mal ve mülklerden faydalanma, tasarrufda bulunma, mülkiyete geçirme, vakıf gibi kamu kuruluşlarında görev yetkisi almak gibi konularda verilebilirdi.. (Gök, 2000: 218).

Beratlar; tımar beratı, muafiyet beratı, ulufe beratı, iltizam beratı, mukataa beratı, imtiyaz beratı, malikane beratı, beylerbeylik, nişancılık, vezirlik gibi yetki beratları olarak türlere ayrılırdı (Gökbilgin, 1992: 86).

Ferman ve berat padişaha ait belgeler olduğu için oluşturulma rükunları büyük benzerlikler gösterir. Berat da fermanda olduğu gibi davet ile başlardı. Fermana göre davet kısmı biraz uzun tutulmuştur. Başlangıçtan sonra beratlar unvan ile devam eder ve unvanlar beratın verildiği kişinin mevkisine göre değişiklik gösterir. Beratlarda elkab bölümü fermandan farklı olarak nakil-i iblağ bölümünde yer alırdı ve berat verilmesine sebep olan konu da bu bölümde yer alır. Emir kısmında ise verilen vazife, muafiyet, imtiyazın nasıl yerine getirileceği belirtilirdi. Bu bölüm beratın şartı olarak da adlandırılır. Te'kid/tehdid bölümünde beratın yerine getirilmesi tembih edilirdi. Ardından fermanda görüldüğü gibi tarih belirtildikten sonra mahall-i tahrirle beratın yazıldığı yer ifade edilirdi (Kütükoğlu, 1998: 124-131).

Beratlar fermanlardan farklı olarak “nişân-ı şerîf-i âlîşân...” veya “sebeb-i tahrîr-i tevkî-i...” gibi formüller bulunurdu. Bu formüller ferman ve beratı birbirinden ayırmakta kolaylık sağlar (Kütükoğlu, 1992a: 472).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde bulunan berat sayısı 57 adettir. Belgelerde yer alan beratların konusu ise tımar tevcihi, vazife tevcihi, vergi ve vakıf tasarrufudur. Vazife tevcihlerinde görevin adı, yeri, maaşı, berat verilen kişinin adı yer almaktadır. Tımar tevcihlerinde ise tımar verilen yerin adı, tımar sahibinin adı, veriliş sebebi bulunmaktadır.

2.4.1.3.Buyruldu

Türkçe buyurmak filinden türetilen buyruldu veya buyuruldu yüksek rütbeli görevlilerin kendilerinden daha alt makamlarda olan görevlilere gönderdiği emirlerdir. Yazıldıkları yer bakımından buyuruldular merkez veya taşraya yazılanlar olarak ikiye ayrılır ve bu belgelerin özel yazılışları vardır (Kütükoğlu, 1992b: 478). Yazılışlarına göre buyuruldular iki türde toplanmaktadır: Beyaz üzerine yazılanlar ve arz, telhis gibi evrak üzerine yazılanlardır (Güneş, 2014: 209).

Buyuruldu elkab ile başlardı. Yazılma sebebinin belirtildiği nakil kısmından sonra emir ile devam edip tarih eklenerek son bulur. Padişaha ait diğer belgeler ile benzerlik gösterir

(Kütükoğlu, 1998: 198-199). Buyruhdular ilgili olduğu işleme göre çeşitlilik gösterir. Büyük çoğunluğu oluşturan buyruhdular tımarlılar arasındaki sorunlar ile ilgilidir (İnalçık, 1980: 14). Buyruhdularda divani yazı tarzı kullanılmıştır (Uzunçarşılı, 1995: 298).

Ele aldığımız sicilde toplam buyruhdular sayısı 34'tür. Bunların konuları da genel itibari ile tımar ve vazife tevcihidir.

2.4.1.4. Tezkire

Tezkire sözlük anlamı olarak devletten alınan izin kağıdı anlamını taşır (Devellioğlu, 2007: 1106). Diplomatik anlamda ise aynı şehir ve kasabada bulunan resmi dairelerin veya şahısların aralarında yazdıkları belgelerdir. Ayrıntıya girmeden amacı açık ve net bir şekilde belirtilerek yazılırdı (Kütükoğlu, 1998: 245).

Tezkireler veriliş nedenlerine ve çıktıkları daireye göre arz tezkiresi, icmal tezkiresi, divan tezkiresi, hazine tezkiresi ve tahvil tezkiresi gibi türlere ayrılırdı (Ünal, 2011: 686).

Sicilde yer alan tezkire sayısı 10 adettir.² Bu kayıtlar vergi, iltizam ve vakıf gibi konuları kapsamaktadır.

2.4.1.5. Temessük

Kelime anlamı olarak tutunmak ve sarılmak anlamına gelen temessük diplomatik anlamda borç için alınıp verilen kağıt, senet demektir (Pakalın, 1993: 453). Temessük için tahvil kelimesi de kullanılırdı. Kullanımına göre başına farklı ekler alabilirler. Ahidname temessüklerinde veriliş nedenleri, geçerlilik süresi, anlaşmayı yapanları isimleri yer alır. Emr-i şerif temessüklerinde iltizama verilen şey, mültezimin ismi ve geçerlilik süresi gibi hususlar yer alır. Borç temessüklerinde ise borç miktarı ve şartları yer alır (Kütükoğlu, 2011: 413).

Sicilde iki adet temessük kaydı bulunmaktadır.³

---

² A. Ş. S., 5, 4/3, 75/5, 76/3, 87/5, 89/4, 89/5, 107/2, 118/2, 112/4, 122/5,

³ A. Ş. S., 5, 2/3, 121/2.

2.4.1.6. Mektup

Mektup, Osmanlı diplomasisinde yazışma evrakı olarak geçer ve özel yazılış şekilleri ve şartları vardır. Diğer belgelerde olduğu gibi mektubun da belli rükunları vardır. Hitabi mektuplarda sıklıkla “ibtida olunur“ kelimesi kullanılır; bu mektuplar sena, dua, gönderilecek kişi ile gönderenin adının yazılması, selam, dua, özlem bildirme, görüşme isteği, tarih, halinin bildirilmesi ve dua ile bitirilirdi. Cevabî mektuplarda ek olarak mektubun sıfatı, varmış olduğu ve cevabı rükunları olurdu (Kütükoğlu, 2004: 18). Diplomatik belge niteliği taşıyan belgeler münşeat mecmualarında geniş yer bulmuştur (Arayancan, 2018: 172)

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yer alan mektuplar 9 adettir.⁴

1.4.2. Kadılar Tarafından Yazılan Belgeler

1.4.2.1.Mülk Satışları

Sözlük anlamı "bir şeye sahip olmak, tasarrufta bulunmak" anlamını taşıyan mülk kelimesi “kişinin sahip olduğu, tasarrufta bulunabileceği mal“ demektir (Kenanoğlu, 2006: 540). "Meclis-i şer" de ki mülk alım satımlarında alıcı, satıcı ya da vekilleri ile birlikte şahitlerde bulunur ve işlemler usulüne göre yapılırdı (Günay, 2012:18).

Satış işlemlerinde ilk olarak tarafların kimlikleri belirlenir, ardından satışa konu olan şey taşınmaz mal ise sınırları açık bir şekilde belirtilir; eşya ise ne olduğu yazıldıktan sonra satış şekli bey'-i b'il-vefâ veya bey'-i bat yazılır ve satış bedeli de eklenirdi. Malı satan ve alan kişinin onayı ile işlem gerçekleşir tarih ile şuhûdü'l-hâl belirtilirdi (Kütükoğlu, 1998: 350-358).

Mülk alım satımında en fazla kullanılan usul belirli bir semen (ücret) karşılığında bey' ifadesi kullanılarak yapılan satışlardır. Bey' genel olarak alışveriş ve ticareti, İslam hukuk tabiri olarak da satış akdi anlamına gelir (Bardakoğlu, 1992: 13). Kesin satış bey'-i bat demektir ve bu satışta alıcı veya satıcı tek taraflı olarak işleminden vazgeçemez. Ödemelerin peşin olarak yapıldığı bey'-i bat-ı sahih-i şer'i işlemleri de kesin satıştır (Günay, 2012: 22). Bey'i bi'l-vefa işlemlerinde İslam hukukçuları birbirinden farklı görüşlere sahip olsa da bu kavram bir malın kiralanması olarak açıklanabilir (Bayındır, 1992: 20)

⁴ A. Ş. S., 5, 1/2, 1/7, 2/1, 77/2, 87/2, 87/3, 115/3,117/1, 117/2.

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde mülk satışını kapsayan 46 adet belge vardır. Kayda geçen satışların 33 tanesi bey'i bat-ı sahih-i şer'i ile yapılmıştır.⁵ Bey'i bat-ı kat ile yapılan satış işleminin sayısı 7 adettir.⁶ 6 adet satış kaydı ise bey'i bi'l-vefa şeklinde yapılmıştır.⁷

Mülk satışlarında işlem şu sıra ile ilerlemektedir: İlk olarak mülkü satan ve alan kişilerin adları yazılır; daha sonra sırayla varsa vekiller, satışa konu olan mülkün özellikleri, mevki, bağlı bulunduğu il, kaza, köy, mahalle ismi yazılarak mülkün satış değeri açık bir şekilde belirtilmektedir.

Satışa konu olan mülkler ise bağ, bahçe, menzil (ev), çiftlik, dükkân, arazi, tarla ve değirmendir. Satışı en çok yapılan mülk ise bağ, bahçe ve menzildir. Sicilde toplam 22 adet bağ ve bahçe satış işlemi yapılmıştır.⁸ Bağ, bahçe satışının fazla olmasını Amasya'nın ikliminin buna uygun olması ve halkın geçim kaynağının daha çok bağıcılık olduğunu gösterir (Kundakçı, 2016: 265). Bahçe, bağ satışları yapılırken içinde ağacının olup olmadığı da belirtilmektedir. Bağlardan sonra en çok satışa konu olan mülk menziller yani evlerdir. Sicilde 12 adet menzil satış kaydı vardır.⁹ Menzil satışlarında da içinde ahır, samanlık, ambar, kiler, sofa gibi bölümler belirtilmiştir. Bunlar dışında 4 dükkân¹⁰, 3 çiftlik¹¹, 2 değirmen¹², 2 tarla¹³ ve 1 arazi¹⁴ satışı yapılmıştır.

---

⁵ A. Ş. S., 5, 5/4, 8/3, 9/1, 9/2,15/2, 16/2, 17/1, 18/2, 20/2, 20/3,24/1, 25/2, 31/2, 32/1, 36/1, 38/1, 42/1, 43/1, 48/1, 48/3, 49/2, 52/1, 52/2, 53/2, 53/3, 54/3, 55/2, 59/2, 63/2, 67/1, 72/2.

⁶ A. Ş. S., 5, 24/2, 54/1, 55/1, 56/1, 57/1, 59/3, 64/2.

⁷ A. Ş. S., 5, 12/3, 13/1, 32/2, 51/1, 61/1, 64/3.

⁸ A. Ş. S., 5, 5/4, 13/1, 16/2, 18/2, 20/2, 24/2, 25/2, 32/2, 37/1, 42/1, 48/1, 49/2, 49/3, 51/1, 52/1, 53/3, 54/1, 55/2, 57/1, 55/1, 64/3.

⁹ A. Ş. S., 5, 8/3, 15/2, 20/3, 24/1, 36/1, 43/1, 48/3,59/2, 59/3, 64/2, 67/1, 72/2.

¹⁰ A. Ş. S., 5, 31/2, 32/1, 52/2, 54/3.

¹¹ A. Ş. S., 5, 16/3, 17/1, 61/1.

¹² A. Ş. S., 5, 53/2, 63/2.

¹³ A. Ş. S., 5, 9/2, 12/3.

¹⁴ A. Ş. S.,5, 9/1.

İncelediğimiz kayıtlarda satış işlemlerinde müslüman halkın çoğunlukta olduğu görülür. 37 satış kaydı müslümanların kendi aralarında yapılmıştır.¹⁵ Bunların da 10 tanesinde kadınlar¹⁶ yer alırken geri kalan 27 alım ve satımı erkekler kendi aralarında yapmış bulunmaktadır. Kadınların yaptığı satış işlemlerinde ise 7 tanesi vekâlet verilerek 3 tanesi de bizzat kendileri¹⁷ işlemi gerçekleştirmişlerdir. Erkeklerin ise vekil kullandığı görülmez. Zimmîlerin gerçekleştirdiği alım satım işlem sayısı 9 adettir.¹⁸ Bunların 3 tanesi zimmîlerin kendi aralarında yapmış olduğu işlemlerdir.¹⁹ Diğer 6 adet kayıta ise zimmîlerin müslümanlara satış yaptığı görülür. İşlemlerde satılan yerin mevkisinin ayrıntılı olarak belirtilmesinden çıkarılan sonuca göre müslüman ve zimmîlerin ortak yaşam alanları olduğu görülür.

Mülklerin satış nedenleri kayıtlarda tam olarak belirtilmemekle beraber borç ödemek için yapılan satışların olduğu gözölmektedir. Sicilde tespit edilen para birimleri riyal gurus, esedi gurus ve akçedir. Akçe ile satışı yapılan bir tane işlem vardır. Bunun sebebi olarak 1585-86 yıllarından itibaren başlayan para istikrarsızlığını ve akçenin değerinin düşmesini gösterebiliriz. Bu da günlük işlerde akçe kullanımını güçleştirmiştir. Akçe yerine İspanyol riyal gurusu ve Hollanda esedi gurusu tedavüle girmiştir (Ünal, 2012: 192).

1.4.2.2. Mülk Anlaşmazlıkları

Osmanlı şer'i mahkemesinde görölen milk anlaşmazlık davalarında davacı vekil aracılığı ile ya da bizzat başvururdu. Davalının da varsa eğer vekili kayıt altına alınır. Anlaşmazlık sebepleri genel olarak mülkün zabt edilmesi ve tasarrufa engel olunması olarak görülür. Davacı konuyu belirttikten sonra davalıya meselenin doğru olup olmadığı sorulur. Davalı bunu kabul ederse mal üzerindeki hakkı sona ermektedir. Eğer kabul etmezse

---

¹⁵ A. Ş. S., 5, 5/4, 8/3, 9/1, 9/2, 12/3, 13/1, 15/2, 16/2, 16/3, 17/1, 18/2, 20/2, 20/3, 31/2, 36/1, 37/1, 42/1, 43/1, 48/1, 48/3, 51/1, 52/1, 52/2, 53/2, 53/3, 54/1, 54/3, 55/2, 56/1, 59/2, 59/3, 61/1, 63/2, 64/3, 64/2.

¹⁶ A. Ş. S., 5, 5/4, 16/2, 16/3, 42/1, 48/1, 53/2, 54/1, 56/1, 59/2, 64/2.

¹⁷ A. Ş. S., 5, 16/3, 54/1, 64/2.

¹⁸ A. Ş. S., 5, 24/1, 24/2, 25/2, 32/1, 55/1, 57/1, 67/1, 72/2.

¹⁹ A.Ş. S., 5, 24/1, 24/2, 32/2.

davacıdan durumu kanıtlaması istenir. Bu şekilde çözümlerse yemin yoluna gidilerek çözüme kavuşturulur (Zerey, 2003: 16).

İncelediğimiz 5 Nolu Amasya şer'iyye sicilinde 16 adet mülk ihtilafına dair belge bulunmaktadır. Bu kayıtların 14'ü Müslümanlar aralarında görülen davalardır.²⁰ Müslümanlar arasında görülen dört davanın tarafları arasında kadınlar vardı. Kadınlar bu davalara bizzat katılmayıp vekilleri tarafından temsil edilmiştir. Erkekler ise vekil kullanmadan davalara bizzat katılmışlardır.²¹ İki mülk anlaşmazlığı davası zimmîlerin kendi aralarında görülmüştür.²²

1.4.2.3. Borç-Alacak İlişkisi

Sicillerde borç ve alacakla ilgili kullanılan karz, istkraz ve deyn gibi terimler vardır. Bunlara ek olarak va'de, mudabere ve rehn de sıklıkla yer alır (İnan,1998: 95-96). Karz, bir kişinin mislini geri ödemek şartıyla başka bir kimseye verdiği bir mal üzerine yaptığı akittir. Vedia, ariyet, hibe ve sadaka bu tanımın dışında kalır ve borç olarak kabul edilmez (Ansay, 2002:186).

İstikraz ve iktiraz sözcüğü "ödünç isteme", ikraz "ödünç verme", müstakriz "ödünç isteyen", mukriz "ödünç veren", mukrez de "ödünç alınan mal" anlamını taşır (Apaydın, 2001: 520). Deyn, terim anlam olarak bir kimsenin zimmetinde sabit olan borç demektir. Dayin alacaklı için, medin ve medyun da borçlu için kullanılır (Aydın, 1994: 266).

Sicilde borç-alacak ilişkisi hakkında 8 adet kayıt bulunur.²³ Bu kayıtların konusu genel itibari ile borcun edası, borç alma, borcun ödenmemesi ve inkâr edilmesi şeklindedir. Borcun edası borçlunun alacaklının huzurunda miktarı belli olan borcunu şahitler huzurunda ödediğini belirtmesi şeklinde yapılır ve bu kayıt altına alınırdı. Borcun ödenmesi ile ilgili davalarda ise mahkemede borçlunun da bulunmasıyla dava konusu belirtilir, borçlu bunu kabul ederse

²⁰ A. Ş. S., 5, 7/1, 11/3, 12/2, 14/3, 15/1, 18/3, 19/2, 22/2, 23/1, 27/1, 28/1, 31/1, 63/4, 66/1.

²¹ A. Ş. S., 5, 11/3, 18/3, 23/1, 31/1.

²² A. Ş. S., 5, 23/2, 62/1.

²³ A. Ş. S., 5, 8/4, 9/6, 15/3, 16/1, 18/1, 40/1, 44/3, 47/3.

borcun ödenmesi kararı verilir ancak inkâr ederse şahitlerle ispat etmesi gerekirdi. Eğer şahiti yoksa yemin eder.²⁴

Şer'iyye sicillerindeki borç alacak ilişkileri incelendiğinde bir kazada yaşayan zimmî ve Müslüman halk arasındaki para ilişkisi hakkında da fikir sahibi olunabilmektedir. Kayıtlar aracılığı ile dini grupların kendi aralarında ve diğer gruplarla olan münasebetleri ile para akışının ne yönde olduğu etkin rol oynayan din grubunun hangisi olduğu anlaşılabilir (Şimşek, 2007: 21).

İncelediğimiz kayıtlardan dört tanesi Müslümanlar ve zimmîler arasında olup ve borcun ödenmemesi miktarının inkâr edilmesi konularını içermektedir.²⁵ Müslümanların arasında geçen iki kayıta da borcun inkâr edilmesi söz konusudur.²⁶ Burdan da yola çıkarak iki dini grubun da borç alacak ilişkisi konusunda aktif olduğu birbirlerinden borç alıp verdiği görülmektedir. İki zimmî arasında geçen davanın konusu bir tarafın emanet olarak verdiği on riyal gurusu karşı tarafın inkâr etmesidir.²⁷

Görülen bütün kayıtlar erkekler arasında ve vekil kullanılmadan görülen davalardır.

1.4.2.4.Miras

Sözlük anlamı olarak bir şeyin bir kişi ya da topluluktan başka bir kişiye geçmesi demek olan miras, fıkıh terimi olarak ölen kişinin mallarının akıbetini belirleyen kurallar bütünüdür (Aktan, 2005: 143).

Mirasın üç şartı vardır. Öncelikle miras bırakan kişinin yani muris ölmeli, murisin ölümünden sonra mirasçı hayatta olmalı ve her ikisi arasında mirasçılık hakkını doğuran bir bağ bulunmalı, yani mirasçı ve murisin akrabalık derecesi bilinmelidir (Akgündüz, 1986: 281-282).

Mirasa sahip olma sebepleri evlilik, kan birliği ve velâ (köle-efendi durumu)'dır. Miras hakkından mahrum olma nedenleri ise kölelik, murisin ölümüne sebebiyet vermek, yurt

²⁴ A. Ş. S., 47/3.

²⁵ A. Ş. S., 5, 8/4, 9/6, 15/3, 40/1.

²⁶ A. Ş. S., 5, 16/1, 47/3.

²⁷ A. Ş. S., 5, 18/1.

ayrılığı (yani dâr-ı harpte oturma) ve din ayrılığıdır (Schacht, 1986: 170). Muris hayattayken ya da ölümcül bir hastalığa yakalanmadan önce malını istediği gibi tasarruf etme hakkına sahiptir. Varisine, başka bir kişiye ya da bir kuruma malını hibe edebilir, satabilir. Ancak muris, hastalığı sırasında ya da ölümünden sonra geçerli olacak şekilde malını dilediği kişiye istediği kadar veremez. Varislere malın üçte ikisini bırakma zorunluluğu vardır (Özay, 2018: 210).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde miras ile ilgili toplam 19 kayıt vardır²⁸. Davaların konusu miras paylaşımı, miras hakkının talep edilmesi, miras ile ilgili anlaşmazlıklar ve mirasa varis olma durumları öne çıkmaktadır. Davaların 15'i Müslümanlar, biri zimmîlerin kendi arasındadır.²⁹ İki dava da Müslüman ve zimmîler arasındadır.³⁰ Biri muhallelfat talebi şeklinde olup, diğeri de babasından miras kalan menzilin zabt edilmesiyle ilgilidir.

1.4.2.5.Vasi Tayini

Vasi, bir kişinin ölümünün ardından kendi adına yapılmasını arzu ettiği şeylerin talep edildiği kişi demektir (Öz, 2012: 546). Anne-babadan birinin ya da her ikisinin de ölümü ile ergen olmamış çocuklara geçen mirasın korunması için vasi tayini yapılmaktadır. Çocuklar adına malı işletme, koruma tasarruf etme hakkı bir yakınına tanınırdı. Eğer anne hayatta ve evlenmemişse vesayet önceliği onundu (Değerli, 2018: 482). Vasilik şahıs ve mallar üzerinde geniş yetkiler tanıdığı için kural olarak birinci dereceden yakını ve velisi olan baba ve dede gelir. Eğer bunlar hayatta değilse kişinin mallarını kendi belirlediği veya kadı tarafından atanan vasi idare ederdi (Bardakoğlu, 2013: 66).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde toplamda vasi tayinine yönelik 14 belge vardır.³¹ Bir belgede vasi olan kişinin kendi isteği ile bundan vazgeçmesi yer almaktadır.³² Başka bir kayıta ise vasi tayin edildiği çocuğun nafakası için onun ölen babasından kalan menzili on

²⁸ A.Ş. S. 5, 5/5, 6/2, 7/2, 11/1, 11/2, 20/1, 21/1, 23,2 24/4, 36/3, 41/1, 41/2, 48/2, 51/3, 59/1, 63/4, 65/2, ,67/2,94/1

²⁹ A. Ş. S., 5, 48/2.

³⁰ A. Ş. S., 5, 23/2, 65/2.

³¹ A. Ş. S., 5, 4/4, 7/3, 14/1, 24/3, 26/2, 29/2, 34/1, 37/2, 47/1, 47/2, 60/2, 63/1, 63/2, 72/3.

³² A. Ş. S., 5, 47/2.

dört esedi kuruşa sattığı belirtilmektedir.³³ 9 belgede de ölen ebeveynlerin ardından geride bıraktıkları çocukları için vasi tayiniyle ilgilidir. Kayıtlarda baba³⁴, anne³⁵, amca³⁶, dayı³⁷, ağabey³⁸ ve abla gibi akrabalık dereceleri daha yakın olanlara vasilik için öncelik tanındığı görülmektedir. Ancak yakınlık derecesinin belirtilmediği bir erkeğin de vasi tain edildiği iki kayıt da mevcuttur. Kayıtların sadece bir tanesinde baba vasi olarak tayin edilir. Vefat eden Ayşe'nin oğlu İbrahim için babası Mustafa vasi atanmıştır. Sicilde yer alan bir kayıta ise kardeşler arasında verasetle ilgili yaşanan sorun mahkemeye taşınmış ve şahitler huzurunda çözüme kavuşturulmuştur.³⁹

1.4.2.6.Hibe ve Temlik

Arapça kökenli olup bağışlamak anlamında kullanılan hibe sözcüğü İslam hukukunda yaygın olarak kullanılan bir terimdir. Hukuki açıdan akit niteliği taşıyan hibede taraflar arasında oluşur ve hibeye konu olan bir şey bulunması gerekir (Şener, 1984: 11). Hibe işleminde taraflara vâhib ve mevhûbun leh, bağışlanan şeye ise mevhûb denir (Bardakoğlu, 1998: 421). Temlik, mali bir hakkı veya eşya üzerinde bulunan mülkiyet hakkını başka bir kişiye devretmek demektir. Bedel karşılığında olan temliğe muâvaza, bedelsiz olana teberru denir (Aybakan, 2011: 428).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde hibe ve temlik ile ilgili sicilimizde dokuz kayıt bulunmaktadır.⁴⁰ Hibeye konu olan mallar arasında menzil, bağ, bağçe gibi mülkler ile su kazanı, tencere, leğen, döşek, yorgan gibi eşyalar vardır. Örnek vermek gerekirse Evşler

---

³³ A. Ş. S., 5, 7/3.

³⁴ A. Ş. S., 5, 60/2

³⁵ A. Ş. S., 5, 63/3,

³⁶ A. Ş. S., 5, 24/3.

³⁷ A. Ş. S., 5, 63/1.

³⁸ A. Ş. S., 5, 37/2.

³⁹ A. Ş. S., 5, 4/4.

⁴⁰ A. Ş. S., 5, 4/1, 9/3, 23/1, 37/1, 45/2, 50/1, 50/2.

mahallesinden Altun Hanım evini, bir su kazanını bir üstten kulplu kazanını üvey oğlu Hasan'a hibe eder, Hasan'a da bunu kabul eder.⁴¹

Hibe edecek kişi kadı huzurunda hibeye konu alan malı ayrıntılarıyla belirtir, hibe ve temlik eyledim der hibe edilen kişi de bunu kabul eder. Kayıt tarih ve şahitler belirtilerek son bulurdu. (Ekiz, 2013:10).

1.4.2.7.Aşayış

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde aşayış konularıyla ilgili toplam 26 kayda rastlanmıştır.⁴² Bu kayıtlar içerisinde hırsızlık, darp, küfür, ev baskını, sarhoşluk, yaralama, zina iması, fi'l-i şeni kastı ve katl gibi konularla karşılaşmıştır. Bunlarla beraber Amasya'da suç oranları ve en çok işlenen suçlar gibi konularda bilgi sahibi oluruz.

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde hırsızlık ile ilgili kayıt sayısı 11'dir.⁴³ Kayıtlarda geçen "sırka" sözcüğü hırsızlık olaylarını ifade etmektedir. Bu kayıtlardan anlaşıldığı üzere hırsızlığa konu olan mallar; katır, koyun, arı kovanı, inek, gömlek, peştemal, don, dülbent, gümüş kadeh gibi hayvan ve eşyalardır. Hırsızlık olayını gerçekleştirenlerin tamamının cinsiyeti erkektir. Malın çalındığına dair açılan davaların yanı sıra, kimin çaldığının tesbit edilmesine yönelik açılan davalar da vardır.⁴⁴

Sicilde yer alan kayıtların birinde Samsun'da yaşayan Kereki isimli zimminn katırını çaldığına dair Amasya'da Eslem Mahallesi sakinlerinden Ahmet Çelebi'yi dava ettiği görülür. Ahmet Çelebi ise katırını çalmadığını; Ladikli bir kişiden 15 esedi guraşa aldığını şahitlerle beraber kanıtlar.⁴⁵ Müslümanlar arasında geçen bir başka dava da Türkmen taifesinin koyunlarının çalınması üzerine ve bunun üzerine araştırma yapması istenir. Ancak koyunların çalınmadığı buğday kuyusuna atıldığı anlaşılır.⁴⁶ Hırsızlık yapıldığının kabul edildiği bir dava

⁴¹ A. Ş. S., 5, 71/2.

⁴² A. Ş. S., 5, 5/1, 5/2, 5/3, 6/3, 10/1, 12/1, 19/1, 25/1, 26/2, 35/1, 43/2, 44/1, 44/2, 54/2, 57/3, 58/1, 60/1,61/2, 66/2, 66/3, 72/1, 82/4,

⁴³ A. Ş. S., 5, 4/2, 5/3, 10/1, 12/1, 25/1, 35/1, 43/2, 44/2, 58/1, 61/2, 76/1.

⁴⁴ A. Ş. S., 4/2, 5/3, 44/2, 58/1,

⁴⁵ A. Ş. S., 5, 43/2.

⁴⁶ A. Ş. S., 5, 5/3.

örneği ise Sofular Mahallesi'nden Melek Hatun'un evinden Hüseyin isimli kişinin makreme, dülbent örtüsü, gömlek, beşikörtüsü ve gümüş kadeh gibi eşyaları çaldığını mahkeme de itiraf etmesidir.⁴⁷

Hırsızlığa konu olan kayıtların 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'ndeki dağılımı şöyledir: , 5/1, 5/2, 5/3, 6/3, 10/1, 12/1, 19/1, 25/1, 26/2, 35/1, 43/2, 44/1, 44/2, 54/2, 57/3, 58/1, 60/1,61/2, 66/2, 66/3, 72/1, 82/4,

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde şikâyet konusunun darp olduğu 2 adet kayıt vardır. ⁴⁸ Bunlardan ilki Yenice karyesinden Mahmut bin Mehmed'in aynı mahallede oturan Hasan Beşeyi kendisini yumruk ile darp ettiği için şikâyet ettiği davadır.⁴⁹ İkincisi ise Musa isimli kişinin alacağını istediği için Ebubekir ve kardeşi Hüseyin tarafından köy ortasında künk ile darp edildiği için açtığı davadır. Bu ikinci davada, Ebubekir ve Hüseyin darp ve küfür ettiklerini mahkemede kabul etmişlerdir.⁵⁰

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yaralama ile ilgili sicilde üç kayıt bulunmaktadır.⁵¹ Yaralama da kullanılan aletler külünk, kılıç ve bıçaktır. Yeniçeri zabitanın, keşfinin yapılması için açtığı davanın konusu yeniçeri taifesi arasında çıkan kavganın yaralama ile son bulmasıdır.⁵² Diğer dava konusu ise Kelkiras köyü yakınlarında geçer. Dağdan odun getiren Cabi Sefer tarlasından geçtiği öne sürülerek Mahmud isimli kişi tarafından bıçakla yaralanır. ⁵³ Yaralama ile ilgili üç kayıta erkekler ve müslümanlar arasında geçmiştir. Bu konu ile ilgili son kayıt geçen dava ise sarhoş olup beraber şarap içip sonra da olayın yaralama ile son bulmasına ilişkindir.

---

⁴⁷ A. Ş. S., 5, 58/1.

⁴⁸ A. Ş. S., 5, 5/1, 57/3.

⁴⁹ A. Ş. S., 5, 5/1.

⁵⁰ A. Ş. S., 5, 57/3, 82/4.

⁵¹ A. Ş. S., 5, 19/1, 60/1, 72/1.

⁵² A. Ş. S., 5, 19/1.

⁵³ A. Ş. S., 5, 60/1.

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde katl konusu ile ilgili bir kayıt bulunmaktadır.⁵⁴ Haydar isimli kişinin katlinden sorumlu olan Hacı Bayram ve oğlu Mustafa hakkında açılan davada bu olayda başkalarının da alakalarının olup olmadığı ile ilgili soru yöneltmiştir. Cevap olarak da Mustafa babası Hacı Bayram'ın verdiği cevaba göre, Haydar'ı keserle yaraladığı, Mustafa'nın kürek ile katl ettiği öğrenilmiştir.

Küfür ile hakaret etmeye yönelik açılan bir dava kaydı bulunmaktadır. Savadiye mahallesinde oturan iki zimmî arasında geçen dava da Cömerd, Asvatador'un kendisine küfür ettiğini belirtmiş. Küfrün ne olduğu da belirtilerek şetm etti ifadesi kullanmıştır.⁵⁵

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yer alan ev basma ile ilgili kayda göre Saadettin Mahallesinde oturan Mustafa ve Aişenin, Fahreddin Mahallesinde ikamet eden Mehmet tarafından sarhoş olup kapılarını kırarak evlerini bastığı anlaşılmaktadır.⁵⁶

Sicilde yer alan kayıtlarda geçen Fi'l-i şeni kastı tabiri ırza geçme (Devellioğlu, 2007: 267) ya da kötü bir fiilde bulunma anlamında kullanılmıştır.

Fi'l-i şeni kastı ile ilgili 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde iki belge bulunmaktadır.⁵⁷ İlk belgede Amasya merkeze bağlı Seyfeddin Mahallesinden Süleyman'ın, Fatıma Hatunun evine bu kasıtlı girdiği belirtilir, Süleyman bunu yemin ederek inkâr eder. Diğer belgede ise mahkemeye başvuran Boğa köyünden Ayşe Hanım Mustafa Beşeden Fi'l-i şeni kastıyla evine girdiği dolayısıyla şahitleri ile beraber şikâyetçi olur.

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde zina davalarına ait de iki kayıt bulunmaktadır.⁵⁸ Bu davalarda zina fiilini işleyenlerin mahallelerinden ihraç edilmesi talep edilir.⁵⁹

---

⁵⁴ A. Ş. S., 5, 26/1.

⁵⁵ A. Ş. S., 5, 5/2

⁵⁶ A. Ş. S., 6/3.

⁵⁷ A.Ş.S., 5, 44/1, 54/2.

⁵⁸ A. Ş. S., 5, 66/2, 66/3.

⁵⁹ A. Ş. S., 5, 66/3.

1.4.2.8.Ölüm Keşfi

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde ölüm keşfi ile ilgili 3 kayıt vardır.⁶⁰ Ölüm keşfi, çoğunlukla şu şekilde yapılırdı: Bu konu ile ilgili araştırma yapması için mahkeme tarafından bilirkişi vali veya valinin mütesellimi olay yerine gönderilir, bunlar yanlarında bulunan iki kişi ile birlikte ceseti incelenir ölüm sebebi tespit edilerek kayda geçilir ve bu olay mahkemede tescil edilirdi (Özpolat, 2016: 55).

5 Nolu Sicil'de bulunan ölüm keşiflerinin kayıtlarına göre ölümlerin ikisinin suda boğularak⁶¹ , birinin de demir aleti vurularak yaşandığını göstermektedir. Bayezid Paşa Mahallesinde oturan Hüseyin Bey Kunç Köprü'de soyunarak kendi isteği ile suya girmesi sonucu hayatını kaybetmiştir.⁶² Diğer suda ölüm vakası ise İlyas köyünde Kızcapınara yine kendi isteği ile giren Ahmet'in boğulmasıdır.⁶³ Son belge Hakala nahiyesinden Çorlu köyünde ölü bulunan Haydar'ın ölüm sebebinin keşfinin yapılması Murat Ağa tarafından talep edilir.⁶⁴

2.4.2.9.Narh

Osmanlı Devletinde narh, mal ve hizmet fiyatlarında devletin tesbit ettiği üst sınır demektir. İslm alimlerin bir kısmı narhı caiz bulurken bir kısmı uygun bulmaz. Osmanlı da narh konusu büyük önem taşırdı. Günlük ve mevsimlik olarak belirlenen narhlar dışında savaş, kıtlık, doğal afet durumlarında da narh belirlenmesi yapılmıştır (Kütükoğlu, 2006: 390-391).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yer alan iki adet narh kaydı bulunmaktadır.⁶⁵ Bu kayıtlarda soğan, hurma, ceviz, kadayıf, pekmez, helva, badem, tarhana, ekmek, pastırma, ıspanak, zeytinyağı, koyun- keçi eti, pirinç ve peynir gibi yiyecek maddelerinin narhları belirlenmiştir. Gıda maddelerine ek olarak mum, mum yağı ve pamuk gibi ihtiyaç maddeleri de yer alır

⁶⁰ A. Ş. S., 5, 25/3, 49/1, 60/4.

⁶¹ A. Ş. S., 5, 49/1, 60/4.

⁶² A.Ş.S., 5, 49/1.

⁶³ A. Ş. S., 5, 60/4.

⁶⁴ A. Ş. S., 5, 25/3.

⁶⁵ A. Ş. S., 5, 1, 1/3.

2.4.2.10.Fetva

Fetva şer'i ve hukuksal meselenin hüküm niteliği taşımadan uzmanlar tarafından yanıtlanmasıdır. Fetvayı veren kişi müftü, müftünün tedvin ettiği bilgiler doğrultusunda karar veren kişi ise kadıdır. Osmanlı Devletinde kararların İslam dinine uygun olup olmadığına yönelik kararları da şeyh-ül islam ortaya koyardı (Bilgiç, 2012: 154).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde 5 fetva kaydı vardır.⁶⁶ İki tanesi vakıf gelirlerinin ihtiyaçları karşılamadığı ile ilgilidir.⁶⁷ Bir diğer kayıt dine uygun davranışlarda bulunmayan kişinin mahalleden ihraç edilmesi talep edilir. Karşılık olarak sadece mahalleden değil beldeden de ihracı edilmesi cevabı gelir.⁶⁸

2.4.2.11.Nafaka

Nafaka, sözlük anlamı olarak çıkmak, gitmek anlamına gelir ve bir kişinin eşine ve çocuklarına harcadığı ve infak ettiği şeye denir. Dar manada ise ihtiyacı olan yiyecekleri hak sahibine temin etmek demektir. Nafakanın temeli Kur'an, hadis ve icmaya dayanır. Buna göre çocuğun ve karısının ihtiyaçlarını karşılamaktan koca sorumludur (Cin, 1974:169).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yer alan kayıtlardan yedisi nafaka talebine ve verilmesine yöneliktir.⁶⁹ Nafakaya konu olan nedenler boşanma ve ölüm sonucu geride kalan eşin ve çocuğun ihtiyaçlarının karşılanmasıdır. Bunlara örnek olarak çocukları için nafaka talep eden Emine Hatun'un dörder akçe olmak üzere günlük sekiz akçe ödenmesi şeklinde talebinin kabul görmesi gösterilebilir.⁷⁰

⁶⁶ A. Ş. S., 5, 1/4, 1/5, 2/2, 70/2, 75/2.

⁶⁷ A. Ş. S., 5, 1/4, 1/5.

⁶⁸ A. Ş. S., 5, 2,2.

⁶⁹ A. Ş. S., 5, 9/5, 13/3, 26/3, 30/2, 30/3, 60/3,71/3.

⁷⁰ A. Ş. S., 5, 9/5.

Başka bir kayıtta ise Ayşe Hatunun oğlu İbrahim için 10 akçe nafaka bağlanmıştır⁷¹ Nafaka ile ilgili bütün kayıtlar Müslümanlarla ilgilidir. Kayıtlardan nafaka ödemelerinin günlük olarak hesaplandığı ve para birimi olarak akçe kullanıldığı anlaşılır.

2.4.2.12. Köle Azadı

Köle, savaşlarda esir edilen veya herhangi bir yolla ele geçirilip satın alınan erkekler ile ilgili kullanılan bir tabirdir (Pakalın, 1993: 300). Köle dini vazifelerinde hür insanlar gibi özgür ancak sosyal, hukuki ve iktisadi açıdan kısıtlıdır. "Mal" olarak kabul edilmelerinin sebebi hukuki bir işleme konu olmalarıdır. Köleler fiil ehliyetine sahip değildirlerdir hak ehliyetinden ise kısmen yararlanabilirler (Aydın-Hamidullah, 2002: 237). Savaşlarda esir olarak ele geçirilen köleler çeşitli işlerde kullanılmıştır. Bunların başında ordunun asker ihtiyacını karşılamak gelir. Kölelerin bir kısmı da orduyla hareket eden tüccarlar tarafından Anadolu'da köle pazarlarına çıkarılıp satılmıştır. Köleler en fazla ev işlerine yardım amacıyla kullanılmıştır. Bunlar dışında sanayi ve tarımda iş gücü olarak değerlendirilmiştir (Tanıdı, 2013: 224).

Kölelerin bağışlanıp hürriyetine kavuşmasına azat denir. Kölenin karşılıksız olarak sahibi tarafından azat edilmesine ıtk, kölenin bedelini ödemek şartıyla hürriyetini almasına mükatebe, sahibinin ölümüyle hürriyetinin şart koyulmasına ise tedbir denilirdi. Osmanlı Devleti'nde en fazla görülen yöntem kölelerin karşılıksız olarak azat edilmesidir. Bu yöntemin en çok tercih edilme sebebi olarak da köle azadının günahlara kefaret sayılmasıdır (Bayarslan, 2017: 448-449).

Kölelerle ilgili 5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde beş belge bulunmaktadır. Bunlardan 4 tanesi köle azadı⁷², bir tanesi de kaçan bir kölenin zabt edilmesi üzerine yaşanan anlaşmazlığın⁷³ sonuca bağlanması ile ilgilidir. Köleleri azad edenlerin hepsi erkek ve müslümandır. Azad edilen kölelerin ikisi Rus ikisi de Gürcü asıllıdır. Köle ihtilafı ile ilgili olan kayıtta köle, vekili tarafından temsil edilmiştir.

⁷¹ A. Ş. S., 5, 60/3.

⁷² A.Ş.S., 5, 17/2, 17/3, 27/3, 53/1.

⁷³ A.Ş.S., 5, 36/2.

Kölenin azat edildiği belgelerde kölenin fiziki özellikleri boyu, göz rengi, ten rengi belirtilmiştir. Mahkemede kölenin uyruğu ve fiziki vasıfları belirtildikten sonra köleyi azat eden kişi onu hürriyetine kavuşturduğunu, köle de bu durumu kabul ettiğini belirtirdi. Köle azadının kadı huzurunda yapılması ve azat edilen kişiye ıtkname isimli belgenin verilme sebebi sonradan yaşanacak ispat sorunlarını ortadan kaldırmaya yöneliktir (Aydın, 2013: 240).

2.4.2.13. Boşanma

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde boşanma davaları ile ilgili iki vardır.⁷⁴ Boşanma için sıklıkla kullanılan talak, sözlükte serbest kalmak, fıkıh teriminde ise nikâh akdinin sona ermesi demektir (Acar,2010: 496). Talak koca tarafından tek taraflı bir boşama yetkisidir. Bu yetki için kadı kararına ihtiyaç yoktur. Boşama yetkisine sahip olmasına karşın kocanın mehri geri alması yasaklanmıştır (Üçok ve Mumcu ve Bozkurt, 2011: 119). Talak-ı bâin kesin dönüşü olmayan ayrılık meydana getirirdi (Çeker, 2006: 29).

Sicilde geçen davalardan birinin konusu Bursa'dan mektup göndererek vekil aracılığı ile nikâhından vazgeçmek isteyen kişiyle ilgilidir.⁷⁵ Diğer kayıt ise Devehane Mahallesi'nden Raziye Hatun'a kendinden talâk-ı bâyin ile boşanan eşinin kendisine altı bin akçe mehr-i müecceli ödemesi kararı verilmiştir.⁷⁶

2.4.2.14.Tereke

Tereke, ölen kişiden kalan mal anlamında kullanılır. Terekeye dahil olan şeyler ölenin tekfin ve tevhibi, borçları ve vasiyetidir. Terekelerde ölen kişiden kalan her türlü malın türü, miktarı ve fiyatı yer alırdı (Özdemir, 2003:10).

---

⁷⁴ A. Ş. S., 5, 21/2, 50/3.

⁷⁵ A. Ş. S., 5, 50/3.

⁷⁶ A. Ş. S., 21/2

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde üç tereke kaydı bulunmaktadır.⁷⁷ Bunlar ölen kişiden kalan malları belirtir. Üç kayıta da terekesi belirtilen kişi kadındır.

Terekede kayda geçen eşyalar şöyledir: Kilim, çarşaf, yastık, yorgan, havlu, sahan, tencere, bakraç, güğüm, tas, küpe, çuval, kilim, ibrik ve gömlektir.

2.4.2.15. Su İle İlgili Anlaşmazlıklar

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicilinde yer alan belgelere ait konu başlıklıklarından biri de su ile ilgili anlaşmazlıklardır. Bunlar suyolunun kapatılması ile bahçenin kuruması, su üzerine bend kurulması, suyun taşması ile mahsullerin zarar görmesi şeklindedir. Konu ile ilgili sicilde 7 adet kayıt bulunur.⁷⁸

Nam mahallesinden Mustafa yine aynı mahallede bulunan Hasan'ı suyolunun üzerine ev yaparak suyu tutmakla dava eder.⁷⁹ Keleşoğlu Mahallesi sakini olan Avraham zimmî, Çadırkoz Nahiyesinde bulunan bağının su batağına dönüştüğünü, ağaçlarının zarar gördüğünü ve buna da nöbetle sorumlu kişilerin görevlerini yapmaması sonucu oluştuğunu belirtir.⁸⁰

2.4.2.16. Nikâh

Fıkıh terimi olarak nikah sözcüğü ile ifade edilen evlenme akdi, evlenmeleri için hukuki açıdan bir engel bulunmayan bir kadın ve erkeğin hayat ortaklığı kurmak üzere onları birleştiren ve karşılıklı hak ve görevler yükleyen bağıdır (Yaman, 1999: 27).

Nikâh ile ilgili 5 Nou Amasya Şer'iyye Sicili'nde 2 adet kayıt bulunur.⁸¹

⁷⁷ A. Ş. S., 5, 93/3, 101/4, 105/1.

⁷⁸ A. Ş. S., 5, 6/1, 8/1, 22/1, 34/2, 67/3, 69/2, 70/1.

⁷⁹ A. Ş. S., 5, 6/1.

⁸⁰ A. Ş. S., 5, 8/1.

⁸¹ A. Ş. S., 5, 35/2, 38/2.

2.4.2.17. Vakıf

Vakıf sözlük anlamı itibari ile durdurmak, alıkoymak demek olup, terim anlamı ise bir malın sahibi tarafından içtimaî, dini, hayrî bir amaçla edebiyen tahsis edilmesidir (Günay, İstanbul: 475).

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde vakıf kayıtları ile ilgili dokuz kayıt bulunmaktadır.⁸² Sicilde yer alan vakıf kayıtlarında yalnızca Müslümanlar arasında geçmektedir. Vakıf kayıtlarında kişi, vakfa konu olan malın özellikleri, taşınmaz mal ise sınırları ayrıntılı bir şekilde anlatılırdı. Sicilde sadece vakfedilen mallar değil, vakıfların tamir ve onarım kayıtları da yer almaktadır.

2.4.2.18. Diğer Belgeler

1/1 Belgede silik yerler olduğu için konusu anlaşılamamıştır.

1/6 Belge eksik olduğu için konusu anlaşılamamıştır.

3/1 Belge eksik olduğu için konusu anlaşılamamıştır.

27/2 Mülklerine ait mahsül haklarının zabt edilmesi üzerine vekil aracılığı ile hakkını talep etmeye yöneliktir.

29/1 ve 30/1 Tımarın zabt edilip öşür bedelinin hayf olunması üzerine

42/3 Mehr-i müeccelinin ödenip ödenmediği konusunda anlaşmazlık

52/3 Zimmîlerin avarız vergisi ödeyeceği ile ilgilidir.

56/3 Satış işlemi olup belge eksik olduğu için konu tam olarak tespit edilememiştir.

65/2 Ölen kızından mulallefatin talebine yönelik davanın kayıdır.

68/1 Elengin köyü sakinlerinden Mustafa Çelebi'nin, Kılıç Mahallesi'nden, Mehmet Efendiden kırk gurusunu almak isteğiyle ilgilidir.

71/1 Avarızın ödenmesinin talebiyle ilgilidir.

73/1 Kastamonu'na ticaret için giden babasının altı aydır dönmemesi üzerinedir.

---

⁸² A. Ş. S., 5, 8/2, 10/2, 23/3, 33/1, 33/2, 39/1, 45/1, 46/2, 57/2.

74/1 ve 74/2 Arapça yazılan belgelerin yazısı okunaksız olduğu için konu tespit edilememiştir.

123/2 Belge yazısı kötü olduğu için okunamamıştır.

2.5. 5 No'lu Amasya Sicili'nde Yer Alan İdari Birimleri

Amasya'nın Merkeze Bağlı Mahalleleri

1. Acem Ali Mahallesi
2. Ahi Saadettin Mahallesi
3. Bayezid Paşa Mahallesi
4. Bezastan Mahallesi
5. Bezestan Mahallesi
6. Bozahane Mahallesi
7. Cami-i Enderun Mahallesi
8. Camiünnür Mahallesi
9. Çeribaşı Mahallesi
10. Çölekçi Mahallesi,
11. Daler Mahallesi
12. Darusselam Mahallesi
13. Dedehane Mahallesi
14. Dere Mahallesi
15. Derehane Mahallesi
16. Deve Mahallesi
17. Devehane Mahallesi
18. Enderun Mahallesi
19. Eskikethuda Mahallesi
20. Eslem Mahallesi
21. Evşler Mahallesi
22. Fahreddin Mahallesi
23. Gümüşlüzade Mahallesi
24. Hacı İlyas Mahallesi
25. Hacı Süleyman Mahallesi
26. Halkis Mahallesi
27. Hanya Mahallesi
28. Hatuniye Mahallesi
29. Hoca Süleyman Mahallesi
30. Kamereddin Mahallesi
31. Kanuniye Mahallesi
32. Karatay Mahallesi
33. Keleşoğlu Mahallesi
34. Köprübaşı Mahallesi
35. Köyceğiz Mahallesi
36. Kurşunlu Mahallesi

37. Mahkeme Mahallesi
38. Mehmed Paşa Mahallesi
39. Meydan Ulumu Mahallesi
40. Meydanalevi Mahallesi
41. Meydan-1 Ulvi Mahallesi
42. Meydan-1 Ulya Mahallesi
43. Nam Mahallesi
44. Receb Mahallesi
45. Saadettin Mahallesi
46. Saray Mahallesi
47. Sevaniye Mahallesi
48. Seyfeddin Mahallesi
49. Sofiler Mahallesi
50. Sofuzade Mahallesi
51. Şamil Mahallesi
52. Şeyhli Mahallesi
53. Temenva Mahallesi
54. Üçler Mahallesi
55. Yakutiye Mahallesi

Amasya'nın Merkeze Bağlı Karyeleri (Köyleri)

1. Alevi Karyesi
2. Altekin Karyesi
3. Aruçak Karyesi
4. Balalası Karyesi
5. Boğa Karyesi
6. Borbey Karyesi
7. Boyalıca Karyesi
8. Çukurvıran Karyesi
9. Dadi Karyesi
10. Değirmenderesi Karyesi
11. Dereşeke Karyesi
12. Derviş Karyesi
13. Deveci Karyesi
14. Dırağbun Karyesi
15. Durgun Karyesi
16. Efte Karyesi
17. Elengin Karyesi

18. Eymen Karyesi
19. Filza Karyesi
20. Gani Karyesi
21. Gökleryük Karyesi
22. Görküb Karyesi
23. Gülli Karyesi
24. Gümüslük Karyesi
25. Gürköy Karyesi
26. Hakala Karyesi
27. Harmanağılı Karyesi
28. Hilkas Karyesi
29. İlarıslan Karyesi
30. İmred Karyesi
31. İnallı Karyesi
32. Kal'a Karyesi
33. Kalfa Karyesi
34. Kalınpınar Karyesi
35. Karataş Karyesi
36. Kavi Karyesi
37. Kayacık Karyesi
38. Kerab Karyesi
39. Kızılca Karyesi
40. Kolay Karyesi
41. Kurnaz Karyesi
42. Kürtler Karyesi
43. Meramil Karyesi
44. Nokrani-i Sufla Karyesi
45. Nusdigin Karyesi
46. Nuşdigin Karyesi
47. Orta Karyesi
48. Orta Karyesi
49. Pınarbaş Karyesi
50. Saraycık Karyesi
51. Sarnıç Karyesi
52. Sevince Karyesi
53. Seyfe Karyesi
54. Seyrancıık Karyesi
55. Soma Karyesi
56. Şeyh Cevgi Karyesi
57. Uygur Karyesi

58. Uzunona Karyesi
59. Yağmur Karyesi
60. Yavru Karyesi
61. Yenice Karyesi
62. Yordinek Karyesi
63. Yüzbeği Karyesi
64. Zanne Karyesi
65. Zebre Karyesi
66. Zeyde Karyesi
67. Zeyre Karyesi
68. Zire Karyesi
69. Ziyere Karyesi

Akdağ Nahiyesine Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Çıban Karyesi
2. Zane Karyesi

Arguma Nahiyesine Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Kazanlı Karyesi
2. Kazgan Karyesi

Çorum Kazasına Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Emeryük Karyesi

Geldigelen Nahiyesine Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Doğan Karyesi
2. Kanun Karyesi
3. Midlos Karyesi
4. Taun Karyesi

Gelgiras Nahiyesine Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Nikran-ı Sufla Karyesi

Merzifonabad Kazasına Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Yalnız Karyesi

Ortapare Nahiyesine Bağlı Karyeler (Köyler)

1. Göynücek Karyesi

III. BÖLÜM

3. 5 NO'LU AMASYA ŞER'İYYE SİCİLİ'NİN TRANSKRİPSİYONU

1

Ekmek dirhem 18 kıymeti 1

Arpa kıyye 1 kıymeti 4

(silik)

Ramazan-ı mübârekin beşinci gününde sarımsağın vukiyyesi sekizer akçeye satılmak üzere narh verilmiştir

(silik) dokuz yüz dirhemi ki iki okka yüz dirhem eder bir akçeye olmak üzere narh verilmiştir fî 11 Zi'l-ka'de sene lisene selase ve hamsîn ve elf

Koyun lahm	Keçi eti	Kuru pastırma	(...) ceviz helva	Kuyruk
Vukiyye 1	Vukiyye 1	Vukiyye 1	Vukiyye 1	Batman 1
Kıymet 6	Kıymeti 5	Kıymeti 8	Kıymeti 10	Kıymeti 8
Narh-ı kuru pastırma	Narh-ı sâde yağ	Narh-ı mum	Asel	Ekmek
Vukiyye 1	Vukiyye 1	Dirhem 35	Vukiyye 1	Dirhem 220
Kıymeti 10	Kıymeti 16	Kıymeti 1	Kıymeti 20	Kıymeti 1
Zilhicce 1053	Fî 16 şehr-i Zilhicce'ti'ş-şerife lisene selase ve hamsîn ve elf	Fî 20 şehr-i Zilhicce'ti'ş-şerife lisene selase ve hamsîn ve elf		
Koyun eti zarar etmeğın birkaç gün müsâmaha olmak üzere				
Zeytunyağı	Kök soğan	Ispanak	Mum yağı	Lahm-ı keçi
Vukiyye 1	Vukiyye 12	Vukiyye 3	Kıyye 36	Vukiyye 1
Kıymeti 28	Kıymeti 1	Kıymeti 1		Kıymeti 6
Koyun eti	Yaş peynir	Peynir koyun 4, keçi 3	Narh-ı beyaz pekmez	Nahr-ı yumrucuk üzüm
Vukiyye 1	Vukiyye 1	Fî evâsıt-ı Cemâziye'l-evvel sene 1054	Kıyye 1	Kıyye 1
Kıymeti 7	Kıymeti 7		Kıymeti 6	Kıymeti 6
Fî 17 Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf				
Narh-ı kara pekmez	Narh-ı kuru üzüm	Narh-ı lahm-ı ganem	Narh-ı lahm-ı sığır	Narh-ı lahm-ı bakar

Kıyye 1 Kıymeti 5	(silik)	Vukiyye 1 Kıymeti 6	Vukiyye 1 Kıymeti 5	Vukiyye 1 Kıymeti 3
				Fî 24 şehr-i Saferû'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf
Narh-ı ekmek Dirhem 160	Ekmek Dirhem 200	Narh-ı şa'îr Kıyye 1	Narh-ı pastırma Vukiyye 1	Narh-ı (...) Vukiyye 1
Tahrîren fî gurre-i şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf	Fî 18 şehr-i Cemâziye'l-evvel sene erba'a ve hamsîn ve elf	Kıymet 56	Kıymet 8	Kıymeti 40
		Fî gurre-i şehr-i (silik) sene erba'a ve hamsîn ve elf	(silik)	
Narh-ı yağmumu Dirhem 40 Kıymeti 1	Atılmış penbe Vukiyye 1 Kıymeti 48	Tuz Batman 1 Kıymeti 4	Tulum peynir Vukiyye 1 Kıymeti 5	Yaş peynir Vukiyye Kıymeti 4
Fî 8 şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf				
Narh-ı lahm-ı koyun Vukiyye 1 Kıymeti 5	Narh-ı kuyruk Vukiyye 1 Kıymeti 7	Narh-ı lahm-ı ergeç Vukiyye 1 Kıymeti 4	Narh-ı penbe atılmış Vukiyye 1 Kıymeti 44	Narh-ı penbe atılmış Vukiyye 1 Kıymeti 48
Tahrîren fî 15 şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf				
Ham penbe Vukiyye 1 Kıymeti 30	Narh-ı yağ Vukiyye 1 Kıymeti 16	Narh-ı pirinç Vukiyye 1 Kıymeti 7	Narh-ı ekmek Dirhem 180	Narh-ı ekmek Dirhem 160
Asel Vukiyye 1 Kıymeti 18	Narh-ı şa'îr 48	Osman Bey kazâda verdiği çadırların adedin beyân eder Aded 382		
Tahrîren fî'l-vevmi's-sâmin aşer min şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf				

1/1

Budur ki mübârek çarşamba günü makâm-ı şehri Recebü'l-ferd olup yevm-i mezbûrda kable's-salâtü'l-mağrib mahrûse-i Amasya mahallâtından Meydanalevi Mahallesi sükkânından udûl-i muvahhidîn ve sikât-ı mü'minînden Mehmed bin Halil ve Zülfikar Ağa ibni Abdullah ve Ali bin Mehmed ve (silik) Süleyman vesâir cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr hilâl-i Şa'bânü'l-mu'azzam rü'yetini meclis-i şer'-i şerîfe hâzırûn olup semâda illet olmamağla ayânen gördük diyü alâ tarîki's-şehâde i'tibâr etdiklerinden sonraki yarın ise pençşenbih günü (silik) mûcebince yevm-i mezbûr gurre-i Şa'ban olması (silik) mâ vaka'a ketb olundu.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ahmed Bey / Mustafa Çelebi bin Ahmed ve gayruhum

1/2

Mevlânâ Mehmed Efendi Kâm-yâb-ı

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki sene selase ve hamsîn ve elf Zi'l-ka'desi on beşinde yevmî yirmi akçe ile Amasya'da Küçük Ağa medresesi sana sadaka olunmuşdur gerekdir ki medrese-i mezbûrede ifâde ve istifâde üzre olasın ve's-selâm

El-fakîr Abdurrahim el-kâdî be-asâkir-i Anadolu el-ma'mûre

1/3

Vird-i fî 25 şehri Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Narh-ı perverde	Narh-ı hurma	Narh-ı havuç	Narh-ı (...)	Narh-ı kadayıf
Kıyye 1	Kıyye 6	Kıyye 2	Kıyye 1	Vukiyye 1
Kıymet 14		Kıymeti 1	Kıymeti 3	Kıymeti 4
Narh-ı badem	Narh-ı soğan	Narh-ı kara pekmez	Narh-ı ak pekmez	Ceviz helvası
Kıyye 1	Kıyye 1	Kıyye 1	Kıyye 1	Vukiyye 1
Kıymeti 20	Kıymeti 2	Kıymeti 6	Kıymeti 7	Kıymeti 14

Narh-ı hurkum ?	Narh-ı sade tarhanası	Narh-ı pesdil	Narh-ı yumrucuk üzüm	Narh-ı (silik) üzüm
Kıyye 1	Kıyye 1	Kıyye 1	Kıyye 1	Kıyye 1
Kıymeti 14	Kıymeti 7	Kıymeti 10	Kıymeti 7	Kıymeti 8
Ceviz içi	(silik)			
Vukiyye (silik)	Vukiyye 1			
Kıymeti 16	Kıymeti 16			

1/4

Sûret-i fetvâ

Bir câmi'-i şerîfin evkâfından hâsıl olan mahsûl vakfîye-i ma'mûlun bihâsında ta'yîn olunan vezâife ancak vefâ eder iken bazı kimesneler vazîfeler ihdâs etseler berâtları mücebince vazîfeye müstehakk olur mu?

El-cevâb: Olmaz

1/5

Bu sûretde vakf-ı mezbûrun gallesinde müzâyaka olup ta'yîn-i vâkıf üzre cemî' mürtezikasına vefâ etmeyüp tevzî'a muhtâc oldukda imâm ve hatîb ve câbî ve kâtib tevzî' den hisselerine lâzım geleni almayup kable't-tevzî' galle-i vakfdan tamâmen vazîfelerini alup mâ' adâsı sâir mürtezika beynlerinde tevzî' etdirmeğe kâdir olur mu

El-cevâb: Olur

1/6

(...)

Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.
Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır

1/7

Fahrü'l-müderrisîn Mevlânâ Şeyh Mehmed Efendi Kâm-yâb-ı

Tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki işbu sene erba'a ve hamsîn ve elf şehr-i Rebiülevvelin on birinci gününde Anadolu kadiaskerliği bize sadaka olunmağla Amasya sancağının kısmet-i askeriyesi size sipariş olunmuştur gerekdir ki vâkı' olan mevtâ-yı askeriyenin muhallefâtını tahrîr ve beyne'l-verese alâ mâ-farzillâhi te'âlâ taksîm ve tevzî' idüp bu cânibe âid olan rüsûm-ı mu'tâdeyi kabz ve mu'temedun aleyh âdeminiz ile irsâl idesiz ve eslâsen vesâyâ-yı gayr-ı mu'ayyeneli mahsûle halt etmeyüp müstakillen irsâl edesiz ki bu cânibde mahalline sarf oluna ve's-selam

El-fakîr Hüseyin el-kâdî be-asâkir-i Anadolu el-ma'mûre

2/1

Cenâb-ı fazîlet-meâb-ı şerî'at-nisâb Hazret Efendi kâbeyn-i kâm-yâb

El-hâkim el-adl bi-kazâ-i Amasya zîde fazluhu ilâ yevmi'l-alâ ve'l-cevâb

Dürer-i da'vât-ı sâfiyât-muhabbet (silik) sonra muhibbâne inhâ olunur ki hâliyâ taht-ı kazânızda vâkı' (silik) hizmeti ile me'mûr olan yoldaşlar ref' olunup yerlerine üslûb-ı sâbık üzerine ikincide ve sabîlerin yolun fettah nasb ve ta'yîn olunmağla işbu mektûb-ı muhabbet-nümâmız birle irsâl-i izz-i huzûr kılınup lede'l-vüsûl me'mûl ve bir çok sene mezbûrun üzerine nazar-ı şerîflerin dirîğ etmeyüp olagelen kanûn-ı kadîm üzre yasakcılık hıdmetinde kemâkân istihdâm itdirdüp ahardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesiz velakin hilâf-ı şer'-i şerîf ve muhâlif-i kânûn-ı münîf kimesneyi rencide ve remide etdirmeyesin bâbında lütfunuz mezbûl ve bî-dirîğ buyrula bâkî hemîşe-i ilm u fazîlet der-sıhhat-i şerî'at-ı müstahkem-i bâr. Tahrîren fî gurre-i şehr-i Cemâziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

2/2

Bu mesele beyânında eimme-i Hanefiyede cevâb bu vechiledir

Bir beldede müslimûn mahallesinde sâkin olup zî-selemde olan Zeyd ehlini nâ-mahremden kaçırmayıp daima evinde ecânib ile ehl ü iyâli ile fîsk üzre olup if'âl ve akvâlinde cemâ'ati müte'ellim ve mütezaccir olsalar Zeyd'i hâkimü's-şer' ma'rifetiyle mahalle-i mezbûreden hicret kâdir olur mu beyân buyrulup musâb oluna

El-cevâb: Allahu a'lem

Zeyd'in bu makûle fi'ili mütehakkık olduğdan sonra hâkimü's-şer' mahalleden değil beldeden hicret eylemek vâcibdi

2/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Kaşabad ve Özübat kâdîsı zîde fazlıhu tezkire varıcak ma'lûm olan taht-ı kazânda vâkı' merhûm Şeyh Vakkas kuddise sırruh binâ eylediği zâviye bi-hasebi's-şer' görülüp ma'mûr ve şerâyiti mevcûd olmağla evkâf-ı mezbûre karyelerinin mahsûlâtı mukaddemâ mühürlenmek ile bir habbesin zâyi' telef etdirmeyüp ağada olanı tahsîl ve mevcûd olanı teslim eylesiz tahrîren fi evâhir-i Muharremü'l-harâm sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i Amasya

3/1

Oldur ki (...) olanları beyân eder tahrîren fi'l-yevmi's-sânî aşer min Cemâziye'l-âhir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Mehmed Dede (silik) Mustafa (silik)

El-Hâcc Resul (silik) boğazında (silik)

Süleyman (silik)

Gümüş (silik) yağhanede (silik)

4/1

Oldurki mahmiye-i Amasya mahallatından Sofuzade nam mahalle sakinelerinden baisü'l-kitan Zemane bint-i Abdullah nam hatun akl-ı masak mahalle-i mezbure sakinlerinden İbrahim bin Himmet nam kimesne mahzarında üzerine dava ve takrir-i kelab edib mahalle-i mezburede vaki inde'l-hayrat malumü'l-hudud olan menzilimi mezbureye hastalığım halinde hibe eyledim ve aklımdan haft vardır ve ben ölünceye değin münnetim görüb menzil-i merkumda sakin olmak üzere kavlı ve şart etmiş idiği hala beni menzilden ihraç edib şartına vefa etmedi ve ben hissesi olmağla mecnune olub hibeden rücu' eyledim menzirim bana teslim eylesün dedikde gıbbü's-sual mezbur İbrahim cevabında mezbure Zemane hatunu menzil-i merkumdan ihraç edib müennetin görmedikde ve şartına farz etmedikde ve mesned olub la-akıl olduğu mütearef olunmak hibenin adem-i sıhhata mavaki' bit-taleb ketb olundu tahriren fil-yevmi's-samin min Cemazielahire lisene salis ve hamsin ve elf

Şuhudü'l-hal

Fahrül-hatib Mustafa Efendi ibn-i Elhac Hasan, Ebubekir Efendi ibn-i Elhac Hasan, Abdünnebi bin Mustafa Çelebi

4/2

Oldurki Dergah-ı ali dame mahfuf-ı bi'l-meali yeniçerilerinden Osman Beşe bin Abdullah nam racil bundan bu hakire hitaben emr-i celilü'l-kadir varid olub mazmun ve derbarında münderic olan budurki mezbur Osman Beşe Ezineli Razin nam karyeye tarih-i kitabdan iki sene mukaddem kanun-ı gece ile bir bargir ile ve bir yün bezi sirkat eylemişler süratle buldurulması lazım gelenlere buldurasın deyü buyrulmağın ber mucib-i emr-i ali ahali-i karye imamı Numan Halife ve Mehmed Çelebi ibn-i Sefer Bekir ve Mustafa bin Hüseyin ve Mehmed bin Ali ve İzzet nam kimesneler vesairlerin liva-i Amasya'ya ber-vech-i arpalıklı mutasarıf olan Ahmed Paşa dame ikbaluhu ağalarından Mehmed Ağa'ya ahzı şer'-i şerif etdirib sual olundukda mezbur Osman Beşe bizim karyemize otuz nefer adam ile konub ale's-sabaha biz bir akla arz-ı hilaf-ı şer'-i şerif ahz ve haps etdirib tırnaklarımız çiftçiye rükn-i darn etdirib mezbur Osman Beşe'nin bargirin ve bezin sirkat etmedik cebren günahımız yokdur deyü menkud olduklarından mezbur Osman Beşe'de sadık-ı haklarına talep olundukda

ikamet-i mübeyyinede aciz olub ahali-i karye-i mezbur Osman Beşe'nin bargirin ve bir yün bezin sirkat eylemedikleri istihsal olundukda onlar dahi ali vakfû'l-mesul yemin (...) eylediklerinden mavaki' bit-taleb ketb olundu tahriren fil-yevmi's-sani aşer min Cemazielahire lisene salis ve hamsin ve elf

Şuhudü'l-hal

Mehmed bin El-Zabıt, Deli Bekir bin Mehmed, Abdünnebi ibn-i Mustafa, Abdullah Çelebi ibn-i Ahmed Çelebi

4/3

Kıvdvetü'l-kuzat ve'l-mekarim bade'l-fazıl ve'l-islam Mevlana Amasya kadısına tezkere varıcak malum olur ki bundan akdem mülk ve hisse sahibleri der-i devlet-i Mısır'a varub Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı tezkire varıcak ma'lûm ola ki bundan akdem mülk ve vakf sâhibleri der-devlet-i masîre varup isbât-ı vücûd edinceye değin mahsûlleri olmayup re'âyâsı üzerlerine yazılmak bâbında tenbîh olunmuş idi taht-ı kazânızda vâkı' medîne-i Amasya'da merhûm Bayram Paşa câmi'-i şerîfine âid olan karyelerin mâlikâneleri câmi'-i mezbûrenin erbâb-ı vezâifine vesâir mesârifine ta'yîn olduğu bi-hasebi's-şer' görülmeğın mahsûllerinde alınmış var ise ve re'âyâda ise bî-kusûr virdürüp bir habbe zâyi' ve telef olduğuna aslâ rızâmız yokdur tahrîren fî evâhir-i Muharremü'l-harâm lisene selase ve hamsîn ve elf.

4/4

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Halkis nâm mahalle sâkinelerinden olup dâru's-saltanati's-seniyye-i Kostantıniyye el-mahmiyyede mutavattine olan bâ'isetü'l-kitâb Fatıma binti Hasan nâm hâtûn mahfel-i kazâda mahrûse-i mezbûre mahallâtından Meydân-ı Sufla mahallesinde sâkin Mehmed Çelebi ibni İmam Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mahrûse-i mezbûre sâkinlerinden olup bundan akdem

tarîk-i hacda vefât eden Kassâb Musli nâm kimesne benim vâlidem Şehriban binti (boş) nâm kimesnenin oğlu olup benimle li-ümm karındaş olup verâseti bana münhasıra iken mezbûr Mehmed Çelebi müteveffâ-yı merkûmdan bana intikâl eden Erfasıl (?) nâm mevzi'de vâkı' inde'l-cîrân ma'lûmetü'l-hudûd bağı ve Halkis mahallesinde vâkı' bir bâ menzili vesâir muhallefâtı zabt idüp husûs-ı mezbûra müte'allık şeyhü'l-islâm hazretlerinden fetvâ-yı şerîfe ve mücebince emr-i âlîşân vardır diyü ibrâz idüp sicill-i mahfûza kayd olunup mezbûr Mehmed talebinde suâl olunup cevâbında muhallefât-ı merkûmeye vâzı'ü'l-yed olduğunu mukırr olup lakin müteveffâ-yı mesfûr Musli'nin li-ümm karındaşı olduğunu münkir olıcak mezkûre Fatıma'dan sıdk-ı mekâline beyyine taleb olundukda udûl-i müslimînden Arslan Beşe ibni Abdullah ve el-Hâcc Mehmed bin Hamza nâm kimesne li ecli's-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olup fi'l-hakîka müteveffâ-yı mesfûr Kassab Musli mezkûre Fatıma ile li-ümm karındaşlardır valideleri ismi Şehriban Hatun'dur ve babası ismi Hasan'dır Şehriban Hatun Kassab Musli'nin vârisesidir muhallefâtı mezkûre Fatıma'ya intikâ eder verâseti buna münhasıradır gayr-ı varis olduğu ma'lûmumuz değildir. Biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min Cemaziye'l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Maden bin Mansur / İbrahim Çelebi bin Hasan / Abdünnebi bin Mustafa / Hasan Çelebi bin Mehmed Efendi

5/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Yenice nâm karye sâkinlerinden Mahmud bin Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûreden Hasan Beşe ibni Tayyib nâm kimesne mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Hasan Beşe karye-i mezbûrede beni muhkem (...) ve yüzüme yumruk ile urup karabere eyledi nazar olunup tahrîr olıcak taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm Hasan Beşe mezbûr Mahmud ile karye-i mezbûrede mücâdele idüp yüzüne yumruk ile urdum karabere eyledim diyü ikrâr ve i'tirâf

itmeğin mâ-vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis aşer min Cemaziye’l-ahire lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

İbrahim Çelebi ibni Hasan / Mustafa Çelebi ibni Hasan Efendi / Abdullah Çelebi ibni Ahmed Çelebi / Abdünnebi bin Mustafa

5/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Savadiye nâm mahalle sâkinlerinden Cömerd veledi Yakop nâm zimmî mahfel-i kazâda yine mahalle-i mezbûrede Asvatador veledi (silik) nâm zimmî mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp mezbûr Asvatador bana geldi ve büzeveng (?) diyü şetm etdi suâl olunmak taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Asvatador münkir olup merkûm Cömerd’den sıdk-i mekâline beyyine taleb olundukda Ali bin İlyas nâm müslim ve Yaguşe veledi Şahem nâm zimmî li ecli’ş-şehâdet hâzırân-ı bi’l-meclis olup fi’l-hakîka mezbûr Asvatador merkûm Cömerd zimmî geldi büzeveng diyü bizim huzûrumuzda şetm eyledi biz bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de ri‘ayetihî şerâyiti’l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı‘ olmağın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi’l-yevmi’s-sâmin min Cemaziye’l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi ibni Hüsam Efendi / Mustafa Çelebi ibni Hasan Halife / Mustafa Çavuş bin Karabey / Osman Ağa ibni Mahmud Çelebi kethudâ-yı şehre

5/3

Oldur ki ber vech-i arpalık Amasya sancağına mutasarrıf olan emirü’l-ümerâi’l-kirâm Ahmed Bey dâme ikbâlehu hazretlerinin mütesellimi olan İsmail Ağa zîde kadruhu tarafından mübâşir ta‘yîn olunan Yusuf Ağa Amasya kazâsına tâbi‘ Kalfa nâm karye ahalisinden Ali bin Yakup ve Mehmed bin Veli ve Bayram bin Cuma nâm kimesneleri vesâirleri mahfel-i kazâyâ ihzâr ve mahzarlarında takrîr-i kelâm idüp mezbûrlar karye-i mezbûrede Türkmen taifesinin

bir koyunun sirka etmişler suâl olunmak taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl ahali-i karye-i mezbûr bizim karyemize Türkmen koyunu gelüp bir re's koyunları buğday kuyusuna düşmüş biz dahi çıkarup sâhibi geldi aldı sirka etmedik diyü münkirûn olduklarından mübâşir-i mesfûr Yusuf Ağa'dan takrîrine muvâfık beyyine taleb olundukda ikâmet-i beyyineden âciz olmağın merkûmûn Ali ve Mehmed ve Bayram vesâirleri karye-i mezbûreden Türkmen tâifesinin bir koyunun sirka eylediklerine istihlâf olunduklarında ânlar dahi alâ vakfi'l-mes'ûl yemîn billâhi te'âlâ eylediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn min Cemâziye'l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Çelebi ibni Edhem Efendi / Dilaver Ağa ibni Abdullah / Ahmed Beşe ibni Abdullah / Mehmed Beşe ibni Şaban / Yusuf Fakih ibni Cafer / Hüseyin Sofî ibni Hasan / Abdullah Çelebi ibni Ahmed Çelebi

5/4

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Şeyhli nâm mahalle sakinlerinden kıdvetü'l-akrân Mahmud Bey ibni Veli nâm cündî mahfel-i kazâda zevcesi Ayişe binti el-Hâcc Bayezid nâm hatun tarafından ikrâr-ı âti'l-beyânı tasdîka vekîl olup huzûr-ı şer'-i câhid mahzarında Ömer bin Yahya ve Abdi bin Bali nâm kimesneler şehâdetleriyle şer'an vekâleti sâbite olan el-Hâcc Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Gökmedrese mahallesinde vâkı' bir taraftan Hasan Dede bağçesi ve bir taraftan sahil-i nehr-i kebîr ve bir taraftan tarîk-i hass ve bir taraftan Serkiz zimmî mülki ile mahdûd bağçemi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmireyi müştamil tarafından îcâb ve kabûlü havî beş yüz riyâlî guruşa mezbûre zevcem Ayişe Hatun'a bey'-i bât-ı sahîh ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mezkûr bağçe mezbûre Ayişe Hatun'un mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ mutasarrife olsun dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î'z-zâhir ve't-tahkîkû'l-mer'ıyyü's-şifâhî mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn min Cemâziye'l-ahire sene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Efendi el-hatîb / Ramazan bin Mustafa / Hüseyin bin Ahmed / Abdullah Çelebi ibni Ahmed Çelebi / Dilaver Ağa ibni Abdullah / Abdullah bin Mustafa / Hasan bin Abdullah

5/5

Oldur ki Seyrancık nâm karye sâkinlerinden Kasım bin İsmail mahfel-i kazâda Fatıma binti Şeref cânibinden şer‘le vekâleti sâbite olan ebnâ-i sipâhiyândan fahrü’l-akrân Mehmed Bekir muvâcehesinde takrîr-i kelâm eyleyüp bundan mukaddem vefât eden Şeref bin Misafir’in ammisinin oğlunun oğluna müteveffâ-i mezbûrun muhallefâtından irs-i şer‘le intikâl eden hakkım taleb eylerim dedikde mezbûr Mehmed Bekir vermede te‘allül eder şer‘le suâl olunup ihkâk-ı hakk olunmasın taleb eylerim dedikde gıbbe’s-suâl müdde‘â aleyh mezbûr müdde‘î-i mezbûrun merkûm Şeref’in oğlunun oğlu idüğünü inkâr eyledikde müdde‘î-i mezbûrun da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olunup Ebubekir bin el-Hâcc Ali ve Hacı bin Maksud meclis-i şer‘a hâzırân olup şehâdet eylediler ki mezbûr Kasım müteveffâ-i mezbûr Şeref’in ammîsinin oğlunun oğludur bu husûsa şahidiz şehâdet ederiz dedikde mezbûrânın şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı‘ olup mâ vaka‘a bi’l-hükm gıbbe’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehri Recebü’l-mürecceb lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Hacı bin Mustafa / Mahmud bin Timur / Resul Çavuş ve gayruhum

6/1

Mahruse-i Amasya mahallatından çölekçi Nam mahalle sakinlerinden Mustafa bin Ramazan nam kimesne meclis-i şer‘e gelip hatır’ü-l lazımlı’ü-l tevkire gelip yine mahalle-i mezbureden Hasan bin Hüseyin nam kimesne muvâcehesinde takrîr-i da‘va edib mezbur Hasan mahalle-i mezbure deva’ki menzilimin kadim’ü-l eyyamdan cari olan su yolunu tutub beni rencide eder bahsi (silik) sual olunup (silik) hak olunmasın talep ederim dedikte gabel sual (silik) zikr olunan su yolu kadim değildir icraattır bundan akdem su yolu cari olagelmiştir deyu cevap verince müdde-i mezburun da‘vasına mutabık yine taleb olundukda mahrus-i müsliminden Mehmed efendi bin el-Hac Bayram ve Mustafa ibn-i Hasan Halife nam kimesneler laecil isnada meclis-i şer‘i hazıran olub şöyle eda-i şehadet edib derler ki müdde-i mezbur Mustafa’nın menzilinin su yolu kırk seneden mütecavizdir ki merkum Hasan’ın bina

icraat eylediği mevsufa cari olagelmışdir merkum Hasan zikr olunan suyun yoluna ev bina etmek ile zikr olunan suyun yol-ı kadimi eve geldiği geldiği yere akmamağla tutulmuştur ol mevsufdaakd-i hak-ı kadimi olduğuna şahidleriz ve şehadet dahi ederiz dediklerinde her birinin şehadetleri bade'l- takdir (...) gibi hüsn-i kabule vaki olub mezkur suyun yolu yine kelevvel cari olmak üzere ma vaki' bi't-taleb ketb ve imla olunub yed'i talibe va'z ve def olundu tahrirat-ı fi el yevm'ü- sani' ve el- ışrin elf cemaziyel-ahire

6/2

Mahruse-i Amasya mahallatından Halkis Nam mahalle sakinlerinden olub bundan akdem tarik-i Cidde'de vefat eden kasab Musli bin Ali nam kimesnenin zevce-i metrukesi ve sairesi Meryem bint-i Mustafa nam hatun muhasıl-ı kazada müteveffa-i merkumun kız karındaşı olup be cihet'ün nesebiyye veraseti sabite olan Fatma bin Hasan nam hatun mahzarının üzerine da'va ve takrir-i kelim edib müteveffa-ı merkum zevcem Musli'nin zimmetinde on beş bin akçe mihr-i muaccel ve on beş bin akçe mihr-i müeccel olub on beş bin akçe mihr-i müecceli müteveffa-i merkum zevci Musli (silik) on beş bin akçe mihr-i muaccel zimmetinde iken vefat iyledi (üzeri çizilmiş) altun muhalefat vakı'asından alıvermek taleb lazım dedikte tahtel sual mezbur Fatma hatun mesfure Meryem'in mütevaffay-ı merkum Musli'nin zimmetinde on beş bin akçe akçe mihr-i muaccel ve on beş bin akçe mihr-i muaccel altın hakkı nikâh (üzeri çizilmiş) olundu biz bu hususa bu minval üzere şahidleriz şehadet dahi ederiz deyu eda-i şehadet-i şeriyeeylediklerinde şehadetleri hüsn-i kabulde vaki' olduktan sonra mesfure Meryem müteveffa-i merkum (...) Muslihe on beş bin akçe mihr-i muaccel on ben bin akçe mihr-i müeccelde müteveffa-i merkum (...) Musli (...) eylediklerine istihlaf olundukda evvelden on beş bin akçe mihr-i muaccelede iki bin akçe leyle-i zifafta hibeeyledim ziyade hibe eyledim deyu ta'riz Billaha hak etmek ma vaki' bi't-taleb ketb olundu tahriratı el-yevmü'l işrin min cemaziyel ahir sene selase ve hamsun ve elf.

6/3

Mahruse-i Amasya mahallatından Saadettin nam mahalle sakinlerinden Mustafa bin Yusuf ve Aişe İsmail ve Birol nam kimesneler mahfil-i kazada Fahreddin nam mahalle

sakinlerinden Mehmed bin Yusuf nam kimesne mahzaratı üzerine da'va ve takrir-i kelim edib mezbur Mehmed tarih-i kitabdan beş güne gabel güşa serhoş olup gelip kapıma merdiveni dikti sual olunmak taleb ederim dedikde gabel sual mezbur Mehmed münkir olup sıdk-ı mekallerine olub merkuman Mustafa ve Aişeden sıdk-ı mekâlle mutabık beyyine taleb olundukda udul-i müsliminden imam Mehmed çelebi ibn-i el-Hac Ali ve Ebu Bekir ibn-i Memhed nam kimesneler li- ecli şehadet hazıran ba meclis olub fil hakikiye mezbur Mehmed tarih-i kitab gecesi kablel güşa serhoş olub gelib merhuman Mustafa ve Aişe'nin kapularını kırub ve merkum Mustafa ve diğerleri bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz deyu eda-i şehadet-i şeriyye eylediklerinden bade reaya şeraiti kabul şehadetleri hüsn-i kabulden va'ki olduktan sonra (...) Aişe'nin keyfiyet-i hali ahali-i mahalleden sual olundukta (...) Mahalle-i (...) kendü halinde salih ve müstakimedir meram ederiz deyu hüsn-i halinden haber verdiklerinden mava'ki bi't-taleb ketb olundu tahriran fi el-yevm'ü-l salis ve işrin cemaziyel-ahir sene selase ve hamsin ve elf.

7/1

Oldur ki mahruse-i Amasya mahallatında Ecri şuhudda Fahreddin nam mahalle sakinlerinden Mustafa ve Mehmed çelebi ibn-i Abdullah Efendi nam kimesneler mahfil-i kazada ba'sel kitab Ali bin Hızır nam kimesne mahzarında ikrar ve takrir-i kelim edib mahruse-i mezbure muzafatında Yenice nam karyede Zenne nam (silik) tarafında vaki' tarikde (Silik) merkum bağı ve bir tarafında Sarı Mustafa bağı ve bir tarafında sahil (silik) tarik-i amm ile mahdud bağ babamız müteveffa Abdullah Efendiden intikal edib mülkü müverrisimiz olmağla merkum Ali bin Furkan iki esedi guruşa bayi' eylemişti sahih şeri' ile bey' edib otuz bir esedi guruşuna bir defa' merkum Ali yedinden alub kabz edub bir defa' eda esedi guruş rahı alub eylediği lakin karındaşımız Ahmed Hüseyin Bey'de sagir olub bağ-ı mezkurun sümünü (8/1) sagir mesfur Ahmed'in malidir deyu eda-i esedi guruşun müracayı hesab ederiz dediklerinde merkum Ali'den istintaf olundukta müraca-i kavil etmedik deyu münkir olunacak mezburan Mustafa ve Mehmed çelebiden sıdk-ı makallerinenesne taleb olundukda ikamet-i beyyinede aciz olduklarından merkum Ali bağ-ı mezkurun sümün-i sagir mesfurun malı olub müraca-i kavil etmediklerini istihfaf olundukda ol dahi Ali vakf el- mesul yemin billah

etmeğinma vaki' bi't-taleb ketb olundu tahriratı fi- yevmül semi ve işrin fi cemaziel-ahir li sene selese ve hamsin ve elf.

7/2

Oldur ki mahruse-i Amasya mahallatında derehane nam mahalle sakinlerinden Rabia bint-i Mehmet nam hatun tarafından hususatı el-beyanı da'vaya vekil olub hakkım şer'i cehd mahzarında bi-ma- hüve nehci's-sübut şer'an vekâleti sabite olan mezbureRabi'a'nın zevci Abdulkerim çelevi ibn-i Hüseyin nam kimesne mahfil kazada içeri şehirde Halkis nam mahalle sakinlerimiz mezburRabi'a'nın karındaşı İbrahm bin mezkûr Mehmed mahzarı üzerine da'va ve takrir-i kelam edib müvekkile-i mezbur Rabia ile merkum İbrahim babaları müteveffa Mehmed'den irs-i şer-i ile intikal eden Ferhat kayasında vaki' bir tarafda Ömer çelevi bağı ve bir tarafta Bayram Ali bağı ve bir tarafta sahil-i nehr-i müsmir bir tarafta tarik-i amm ile mahdud bağda Çalaker nam mevzi'de vaki' bir tarafta tarik-i amm ile mahdud bağda menzil içinde olan sair' muhallefatda ve elli esedi gurus kıymetli cariyeden müvekkile mezbure zevcem Rabia' hisse-i şeri'ye talep ve da'va üzere ikimiz bey'imize (...) tavassut idub mahdud mezkur bağda bir tarafı merkum çiftçi hacı bağı ve bir tarafı mezbur İbrahim bağı canibi olan bağı yedi Salih Ali tarik-i iltihad (...) verib tarih-i kitabdan bir aydan mütecaviz zabt üzere iken mezbur İbrahim mani' olur sual olunmak talep iderim dedikde kible'l-sual mezbur İbrahim münkir olub merkum Abdulkerim çeleviden sıdk-ı makaline mukalata mutabık beyini talep olundukta udul müsliminden el-Hac Musli Çelebi ibn-i veli Ağa ve el-Hac Ahmed bin (...) ve Mehmed Beşe ibn-i Ali nam kimesneler li-eleşhadahazirun bil-meclis olub filhakika bem-i zuhur (...) mezbur İbrahim hemşiresi mesfur Rabia'ya babaları Mehmetden irs'i şer ile intikal eden bağlardan ve menzil içinde muhafelatdan bedl-i mezkur bağı verib tarih-i kitabdan bir aydan mütecavizdir Ali tarik'ü-l teharec salih oldular biz bu hususa şahidleriz şehadet dahi ederiz deyu eda-i şehade-i şeriyeiylediklerindenba'dereayeteşerayit'ü-l kabul şehadetleri hüsn-i kabulden vaki' olmağın ma-vaki' bi't-taleb ketb olundu tahriran fi el yevm'ü-l lisene ve' l işrin cemaziel ahir sene selese ve hamsin ve elf.

7/3

Oldur ki mahruse-i Amasya ahalisi mahallatından Daler? nam mahalle sakinlerinden olub bundan akdem vefat eden Hüseyin nam kimesnenin zevce-i metrukesi ve varisesi Aişe bint-i Abdullah nam hatun müteveffayı merhum Hasanın Mustafa nam sagir oğlu mahlul kazada mahalle-i mezburede Mustafa bin Mehmed nam kimesne mahzarında takrir-i kelam ve üzerine da'va edib müteveffa müteveffa (tekrar yazılmış) merhum Hasan'dan ırs-ı şer-i ile Sanak oğlu Mustafa nam sagire intikal eden mahalle-i mevkureden vaki' bir tarafda Veli mülkü ve bir taraftan Allahverdi bağçesi ve bir tarafta ... Ve bir tarafda tarik-i amm ile mahdud menzil ve su fergande (cenub tarafı) ve bir ... zabtider sual olunmak taleb ederiz dediklerinde gibbes sual mezbur Mustafa cevabında sagir merhum Mustafa'nın babası Hüseyin vefâtından sonra yine hâkimü'l-vakf olan Hüseyin Efendi vasî nasb eyledi vesâyet-i mahkiyem hasebiyle menzil-i mesfûrı on dört esedî guruşa zarûret-i nafaka için bey' eyledim dedikde sagîr-i merkûm Mustafa i'âde-i kelâm idüp mezkûr Mustafa bin Mustafa Bey nâm sipahiye hıdmetkâr olmamdan nafakaya ihtiyâcım yokdur sana hayfdır dimeğin mezkûr Mustafa hîn-i zarûretde istidâneye ve inde'z-zafer rücû'una kibel-i şer'-i şerîfden izn almadığın ikrâr ve i'tiraf itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min Cemâziye'l-âhir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram, Abdurrahim Çelebi ibni Abdullah Efendi, Mehmed Dede ibni Maksud Dede, Ahmed Ağa ibni Abdullah

8/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Keleşoğlu Mahallesi sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb Avraham veledi Keşiş nâm zimmî mahfel-i kazâda Müteveffâzâde mahallesi sâkinlerinden Ahmed Çelebi ibni Hasan Halife ve el-Hâcc Hamdullah ibni (boş) ve Nalband Üstad Ali ibni (boş) ve Sinan veledi Agob nâm zimmî vesâirleri muvâcehelerinde takrîr-i kelâm ve üzerlerine da'vâ idüp mahrûse-i mezbûreye tâbi' Çadırkoz nâhiyesinde vâkı' bağımın içinde mezbûrûn Ahmed Çelebi ve el-Hâcc Hamdullah ve Üstad Ali ve Sinan zimmînin vesâirlerinin bağlarına dalan suyunda nöbet su cârî olup nöbetleri gününde su

harkına nazar idüp nisfû'l-leylede yerlerini tutmadıkları ecilden bağım su batağı olup dikdikleri ağaçlarına zararları vardır suâl olunmak taleb iderim dedikde gıbbe's-suâl mezbûrûn Ahmed Çelebi ve el-Hâcc Hamdullah ve Üstad Ali nâm kimesneler vesâirleri münkirûn olup merkûm Avraham zimmî kibel-i şer'-i şerîfden üzerine varulup nazar olunsun dedikde savb-ı şer' de mevlânâ Hasan Efendi irsâl olunup zeyl-i kitâbda mastûrû'l-esâmî olan müslimîn ile üzerine varup müşâhede eylediklerinde fi'l-vâkı' merkûm Avraham zimmînin bağına harkdan su fişk edip zararları mukarrer olmağla harkın toprağı gidüp çukur olmağla nöbet sahibleri toprak dökmek üzre mevlânâ-yı mezkûr Hasan Efendi'ye tenbîh idüp ba'dehu gelüp şer'-i şerîfden haber vermeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre-i Recebû'l-ferd lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi ibni Ahmed Çelebi, Maden bin Maksud, Abdülnebi ibni Mustafa ve gayruhum

8/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Ahi Sadeddin Mahallesi sâkinlerinden Mustafa Bey ibni Ahmed nâm kimesne mahfel-i kazâyâ gelüp takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir taraftan sahil-i nehr-i kebîr ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan Ayişe ibneti Mustafa mülkü ve bir taraftan Hüseyin Çelebi mülkü ile mahdûd müteveffâ ceddım Ahi Sadeddin evlâdına ve evlâdının evlâd-ı evlâdına vakf ve şart eylediğı tekye mürûr-ı eyyâm ve ubûr ve duhûr-ı ezmân ile harâba müşrif olup vakfdan dahi müsâ'ade olmamak ile kendü yanımda ve yenâlimde ta'mîr ve termîm eyledim kibel-i şer'-i şerîfden üzerine varılup keşf ve tahrîr olunmak taleb iderim dedikde savb-ı şerîfde mevlânâ Hüseyin Efendi irsâl olunup zeyl-i kitâbda mestûrû'l-esâmî olan müslimîn ile üzerine varup fi'l-hakîka mezbûr Mustafa'nın tekye-i merkûmeye bir misafirhâne ve elli yedi re's esb alır bir ahır kendü malından harc u sarf idüp ta'mîr ve termîm eylediğın müşâhede idüp mevlânâ-yı mûmâ ileyh mahallinde tahrîr idüp ba'dehu gelüp şer'-i şerîfde haber vermeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min Recebû'l-ferd lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Bey ibni Mehmed Çavuş, Osman bin Hikmet, Kara Mahmud bin Abdullah, Maden bin Maksud, Üstad Osman bin Hüseyin Ve gayruhum mine'l-hâzırîn

8/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Meramil (?) nâm karye sâkinlerinden Ömer bin Veli nâm kimesne mahfel-i kazâda mahrûse-i mezbûre sâkinlerinden bâ'isü'l-kitâb el-Hâcc Hasan bin Abdullah mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûrede vâkı' bir taraftan Receb mülkü ve bir taraftan mescid-i şerîf mülkü ve bir taraftan tarîk-i âmm ve bir taraftan Ebubekir mülkü ile mahdûd ahurı ve havliyi müstemil mülk menzilimi mezbûr el-Hâcc Hasan'a on dört esedî guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î'l-vicâhî ve't-tahkîkü'l-mer'î'l-şifâhî mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' min Recebül-ferd lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Çelebi ibni Ahmed Çelebi, Maden bin Maksud, Es-Seyyid Mehmed Ali bin İbrahim Bey, Abdülnebi bin Mustafa Çelebi

8/4

Mahrûse-i Amasya sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibni el-Hâcc Piri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre sâkinlerinden Tator nâm zimmî muvâcehesinde takrîr-i da'vâ idüp bundan mukaddem mezbûr zimmîden yüz yirmi altı guruş istikrâz olunup hîn-i edâda seksen altı guruş ribh tarîkiyle almışdır ki cem'an iki yüz on iki guruş eder ve hâlâ şeyhü'l-islâm ve müftü'l-enâm Fethullah bi-tavil-i hayatihi'l-enâm hazretlerinden elimde fetvâ-yı şerîfem vardır mazmûn-ı latîfî budur ki Zeyd murâbaha ile Ömer'den aldığı mülk akçe için üzerine mu'âmele-i şer'iyye olunmadın birkaç sene ribh diyü Zeyd'den birkaç bin akçe olsa hâlâ Zeyd ribh nâmı ile Ömer'in aldığı akçeyi asıl mâl hesâb etmeye kâdir olur mu cevâbında buyurmuşlar ki mülk olup mâl-ı vakf mâl-ı yetim olmayacak olur diyü fetvâ-yı şerîfe mazmûn-ı münîfî üzre şer'le suâl olunup ihkâk-ı hakk olunmasın taleb ederim dedikde

gıbbe's-suâl Tator zimmî asıl ve ribh yüz seksen guruş aldım ziyâde almadım diyü cevâb eyleyüp müdde'î-i mezbûrdan ziyâdesine beyyine taleb olundukda sikât-ı mü'minîn ve udûl-i müslimînden el-Hâcc Musli bin Mumcu Veli ve Kerim bin el-Hâcc Hüseyin li ecli'ş-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olup fi'l-hakîka bizim huzûrumuzda mesfûr Tator zimmî mezbûr Mustafa Çelebi'den iki yüz on iki guruş asıl ve ribh almışdır diyü ikrâr eylemişdir bu husûsa şahîdiz şehâdet dahi eyleriz diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı'a olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâsıt-ı Recebü'l-mürecceb sene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-akrân es-Seyyid Mehmed Efendi, Mehmed Efendi bin İvaz, Mehmed Efendi bin Kasım Efendi ve Halil ve gayruhum

9/1

Mahrûse-i Amasya sâkinlerinden olup Mahkeme mahallesinde sâkin olan Osman Çelebi bin (boş) nâm kimesne mahfel-i kazâda kasaba-i Ladik sâkinlerinden olup olup hâlâ mahmiye-i Tophane'de mutavattın olan mefahirü's-sâdâti'l-kirâm es-Seyyid Hüseyin Efendi tarafından vekîl olup nech-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan işbu bâ'isü'l-kitâb es-Seyyid Veli Bey mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı kendü mülkü dârına ve bir tarafı Usta Ahmed dârına ve bir tarafı câmi'a ve bir tarafı (boş) ile mahdûd olan bir kıt'a arz-ı hâliye-i mezbûreleri ki yirmi beş riyâl guruş bey'-i bât-ı sahîh ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrârını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik eyleyüp mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehri Recebü'l-mürecceb lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müvellâi'l-izâm Mustafa Efendi el-müftî bi-medîne-i Amasya, Mehmed Efendi bin Hüsâm Efendi, Hakkâk Mehmed bin Mehmed, El-Hâcc Ali Bali el-Sermuci, Hüseyin bin Usta Ahmed Ve Veli bin Şaban Halife el-Ademî

9/2

Budur ki mahrûse-i Amasya muzâfâtından Yavru nâm karye sâkinlerinden Ömer bin Mehmed nâm kimesne mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûre sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâcc Receb bin Hasan nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûrede vâkı' Gökpinar dimeğle meşhûr bir haddi tarîk-i âmm ve bir haddi Şaban tarlasına ve bir haddi İmam tarlasına ve bir haddi Bekir oğlu tarlasına müntehi olan mülk tarlamı ve içinde olan bir kıt'a bağı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr el-Hâcc Receb'e elli sekiz riyalî guruşa bey'-i bât-ı sahîh ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrârın el-mukırr-ı lehü'l-merkûm vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eyleyip mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu hurire fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehr-i Recebü'l-mürecceb lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Resul Çavuş / Hasan bin İsmail / Ahmed bin Hüseyin / İlyas bin Mehmed / Maden bin Mehmed / Cafer bin Mehmed / Mehmed bin Salih / Mehmed bin Himmet / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed

9/3

Mahrûse-i Amasya'da Mehmed Paşa mahallesinde sâkine olan Ümmi binti Abdullah meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Mahmud bin Nebi cânibinden vekîl olup nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan karındaşı Mehmed muvâcehesinde ikrâr-ı tâmm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp tarih-i kitâbdan altı sene mukaddem kendi mâl-ı sarfihim olan iki kilim ve bir yorgan ve bir döşek ve bir yasdık ve on üç guruş hibe-i sahîha ile hibe eyledim ol dahi mevhûbe-i mezbûreyi kabz eyledi eşyâ-yı mezkûrede tarih-i mezkûrdan alakam kalmamışdır dedikde mukırr-ı mezbûrenin ikrârını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk eyleyip mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe def' ve teslîm olundu ki vakt-i hâcetde müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i Recebü'l-mürecceb lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişîni'l-kirâm Ahmed Efendi bin eş-Şeyh Yakup kuddise sırruhu'l-azîz Mehmed Efendi eş-şehr-i Barancıkzâde / Mehmed Efendi bin Receb el-İmam / El-Hâcc Hızır bin Yakup / Bekir bin Mustafa / Ali bin Piri / Hasan bin Musli / Hasan Ali bin Mahmud / Mustafa bin Musa / Bekir bin Mustafa / Mehmed bin Hasan ve gayruhum

9/4

Mahrûse-i Amasya muzâfâtından karye-i Alevî sükkânından Dede Mehmed bin İsmail nâm kimesne mahfel-i kazâda işbu bâ'isü'l-kitâb erbâb-ı timardan Ali bin Ramazan nâm kimesne mahzarında bi't-tav'î's-sâff ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î kılup karye-i mezbûrede vâki' tahrîrde tasarrufumda hudûdu beyne'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûm olan bir öküzlük yer ve bir bağ ve mülk menzilimi hibe-i sahîha ile hibe ve teslîm idüp ol dahi ittihâb ve kabz eylediğinden sonra mukâbele-i hibede bir re's doru at avz virüp ben dahi zikr olunan iki hibe-i mezkûreden avz alup kabûl ve kabz eyledim ba'de'l-yevm sâlifetü'z-zikr olan arz ve bağ ve menzil-i mezbûr Ali'nin mülkü olup keyfemâyeşâ mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun ikrârını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm vicâhen tasdîk eyleyüp mâ vaka'a kayd-şod tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şaban sene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ebubekir Ağa bin Derviş Bey / İbrahim Çelebi çavuş-ı vakf / Hüseyin Çelebi bin Mehmed Çavuş / Hasan Çelebi birâder-i o / Hasan Çelebi bin Fazlı / Abdullah Çelebi bin Ahmed muhırbaşı / el-Hâcc Murad bin Ali Beşe ve gayruhum

9/5

Budur ki mahrûse-i Amasya sâkinlerinden Emine binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp zevcem Mustafa Beşe vefât idüp Havva ve Saliha nâm kızları sagîreteyn olmağla taraf-ı şer'den nafaka ve kisve farz ve takdîr olunmasın taleb ederim dedikte zeyl-i kitâbdan bî-garaz müslümanlar tahmîn ile her bir sene nafaka ve kiveleryiçün müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtından dörder akçe farz ve takdîr olup gerekdir ki muhallefât-ı mezbûreden yevmî sekiz akçe alup sagîreteyn-i

merkûmeteyne sarf olunmasıçün işbu vesîka alâ sebîlü't-temlîk ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe def' ve teslîm olundu ki lede'l-hâce müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı Ramazanü'l-mübârek sene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Mehmed Efendi / Sinan bin Sefer / Mehmed bin Abdullah / Hasan bin Abdullah ve gayruhum.

9/6

Budur ki mahrûse-i Amasya zimmîlerinden Sinan veledi Sefer nâm zimmî meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre sâkinlerinden Sinan ibni Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Sinan'dan elli guruş istikrâz eylemişdim asıl akçe benden bi't-temâm alup kabz etdikden sonra ribh nâmına elli sekiz guruş dahi almışdır mu'âmele-i şer'iyye ve devr-i şer'î olmadığı şer'le suâl olunup hakkım alıverilmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Sinan cevâbında ben senden ribh nâmına otuz guruş aldım gayrı bir şey almadım diyü mâ'adâsı inkâr eyledikde mezbûrun i'tirâfiyla otuz guruş devr-i şer'î olmayup mücerred ribâ harâm olduğu ecilden mesfûr zimmiye red olunmasına hükm birle mâ vaka'a gıbbe't-taleb ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe def' ve teslîm olundu ki lede'l-hâce müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf bin Abdullah / Kürkcüzâde Çelebi / Abdullah Çelebi ibni Ahmed / Yusuf bin Abdullah ve gayruhum.

10/1

Budur ki hâlâ ber vech-i arpalık Amasya sancağında mutasarrıf olan emîrü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa hazretleri tarafından mübâşir ta'yîn olunan Zülfikar bin Hasan nâm kimesne kasaba-i Lâdik sâkinlerinden Yusuf bin Ali ve Ahmed bin Mehmed ve Abidin bin Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'a ihzâr ve mahzarlarında takrîr-i kelâm idüp mezbûrân

Yusuf ve Ahmed merkûm Abidin'in iki camus ineğini sirka eylemişler şer'le suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl merkûm Abdi üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp fi'l-hakîka tarih-i kitâbdan on beş gün mukaddem kasaba-i mezbûrede iki camus ineği zâyi' olmuşdu hâlâ Amasya'da sûk-ı sultânîde mezbûrân Yusuf ve Ahmed bey' eylemişler şer'le suâl olunup ihkâk-ı hakk olunması matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl ve'l-inkâr ve akîbü'l-istişhâd sikât-ı mü'minîn ve udûl-i muvahhidînden Ali bin Abdi ve Ali bin Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olup fi'l-hakîka mezbûr Abdi'nin iki camus ineği ki kendi dağ birle (...) birinin damgası sağ yanında ve birinin yukarı alını dağlı inekleri mezbûrân bizim huzûrumuzda sûk-ı sultânîde bey' etdiler biz bu husûsa şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde gıbbe ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı' olup mâ hüve'l-vâkı' ba'de'l-hükm ve gıbbe't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazan lisene selase ve hamsîn ve elf. Min hicretü'l-Nebeviye aleyhi efdalü's-selim ve't-tahiyya

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Çelebi bin Ahmed / Nebi bin Hüseyin / Yusuf bin Abdullah / Mustafa Çelebi muhzirbaşı ve gayruhum

10/2

Budur ki mahrûse-i Amasya sâkinlerinden Rabia binti Hızır Çelebi nâm hâtûn asâleten ve el-Hâcc Ali bin Abdullah nâm kimesne hatunu Emine binti mezbûr Hızır Çelebi nâm hatun tarafından meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre muzâfâtından Helle nâm karyede sâkin es-Seyyid Mehmed Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm idüp mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebi bizim ammimiz oğludur ceddemiz râfi'a-i şuhûre Ehli Hatun'un evkâfını tasarruf eder vâkıfe-i mezbûre evkâf-ı mezkûreyi evlâda vakf bizim şeyhü'l-islâm-ı sellemehü's-selâm hazretlerinden elimizde fetvâmız vardır nazar olunsun dedikde fetvâ-yı şerîfe mezbûr Mehmed Çelebi'nin yüzüne kırâat olunup mazmûn-ı latîfi ber-vakfiye evlâd-ı zükûr olsa zükûra ve inâsa şümûlü vardır ve bu sûretde hissede zükûr ve inâs müsâvîlerdir diyü iftâ buyurmuşlar hâlâ mezbûr es-Seyyid Mehmed Çelebi bizim hissemizde ta'allül ve nizâ' eder şer'le suâl olunup hakkımız alıverilmesi matlûbumuzdur dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed Çelebi merkûmân Rabia ve Emine'nin vâkıfe-i mezbûrenin evlâdından

olduklarını inkâr eyledükde mezbûrândan hilâf-ı te'allüllerine beyyine taleb olunup udûl-i muvahhidînden ve sikât-ı müminînden es-Seyyid Hüseyin Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed Efendi li ecli's-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olup fi'l-hakîka merkûmetân Rabia ve Emine merhûme-i vâkıfe-i mezbûre Ehli Hatun'un evlâdından mezbûr Mehmed Çelebi'nin ammîsi Hızır Çelebi'nin kızlarıdır mezbûr Mehmed Çelebi'nin vâlidî Ali Çelebi merkûm Hızır Çelebi'nin karındaşıdır bu husûsa ale't-ta'yîn şâhidiz ve şehâdet dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri gıbbe ri'âyetihî şerâyiti'l-kabûl hayr-ı kabûlde vâkı' olup merkûmetân Rabia ve Emine'ye evkâf-ı mezkûrede mezbûr Mehmed Çelebi ile fetvâ-yı şerîfe mücebince ale's-seviyye hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve terkîm ve yed-i tâlibe def' ve teslîm olundu ki lede'l-hâcce ihticâc edine tahrîren fi evâil-i Şevvâl sene selase ve hamsîn ve elf. Min hicretü'l-Nebeviye aleyhi efdalü's-selim ve't-tahiyya

Şuhûdü'l-hâl

10/3

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fazl ve'l-keâm yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâlarda vâkı' olan mîrmîrân ve mîrlivâ mütesellimleri ve kethudâ yeri ve yeniçeri serdârı ve neferât ağaları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâlâ bir mühim ve müsta'cel husûs için Dergâh-ı mu'allâm kapucularından kıldvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu ol cânibde irsâl olunmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle her kangınızın taht-ı kazâsına vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kendisi ve bir nefer âdemisine yarar menzil bargiri ve bulunmayan yerlerde yerlûden yarar kılavuzlar koşup emîn ve sâlim îsâl idüp avk-ı te'hîrden ve müsâheleden begâyet ictinâb eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâil-i şehîr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf.

11/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Kamereddin Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Ömer nâm kimesnenin evlâd-ı sığârına kibel-i şer'-i mutahharadan

vasiyye-i mansûbesi ve eytâmın vâlidesi Emine binti İbrahim nâm hatun meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde bundan akdem fevt olan Mustafa Bey nâm kimesnenin sulbî oğlu İbrahim nâm sagîrin kıbel-i şer‘den vasîsi olan fahrü’l-emâsil Mehmed Ağa mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp müteveffâ-yı mezbûr Ömer’den evlâd-ı sığârına Kevni nâm karyede bir mikdâr tarlaları kalup mezbûr Mehmed Ağa tasarrufumuza mâni‘ olur bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olunup kasr-ı yed etmesin taleb ederim didikde gıbbe’s-suâl mezbûr Mehmed Ağa dahi cevâbında müteveffâ-yı mezbûr Ömer müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey’den yüz yetmiş esedî gurus alup müteveffâ-yı mezbûr Ömer dahi hâl-i huyûtta ve kemâl-i sıhhatde Kevni nâm karyede vâkı‘ menzilini ve bağını ve taht-ı tasarrufunda olan tarlalarını müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey’e seksen esedî gurusu bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ idüp müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Bey’in sulbî oğlu İbrahim nâm sagîre intikâl eylemişdir dedikde mezbûre Emine tarlalar bey‘ olunmadı diyü münkire olmağın merkûm Mehmed Ağa’dan beyyine taleb olundukda karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed Seyfi bin Kasım ve Hızır bin (boş) ve Osman bin (boş) nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde hâzırûn olup bizim huzûrumuzda müteveffâ-yı mezbûr Ömer hâl-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde Kevni nâm karyede vâkı‘ bağını ve menzilini ve taht-ı tasarrufunda olan tarlalarını müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey’e seksen esedî gurusu bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ eyledi bizler bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bu vesîka ketb olunup yedine vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi’l-hiceti’ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mustafa Çelebi bin Halil / Resul Çavuş bin Şaban / Siyavuş Bey bin Abdullah Efendi / Mustafa Çelebi bin el-Hâcc Hızır / Osman bin Ali / Hatib Ali Halife bin Kadri / Abdullah Çelebi bin Ahmed / Mustafa Çelebi bin Abdullah sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Maksud muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

11/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Kamereddin Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Mustafa Bey ibni Abdullah nâm kimesnenin sulbî oğlu İbrahim nâm

sagîrin kıbel-i şer‘-i mutahhardan vasîsi olan fahrü’l-emâsil Mehmed Ağa ibni Ali nâm kimesne akd-i meclis-i şer‘-i hafîr-i lâzımü’t-tevkîrde mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Kevni nâm karye sâkinlerinden sagîr-i mezbûrun dayısı Ali bin Ömer nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp mezbûr Ali nâm kimesnenin mahalle-i mezbûrede olan menziline bundan akdem kâin olup zu‘amâdan bir kimesneyi katl eylediklerinde sagîr-i mezbûr İbrahim’in babası müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey’den yüz yetmiş esedî guruş alup mezbûr Ali’nin babası müteveffâ Ömer dahi hal-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde Kevni nâm karyede taht-ı tasarrufunda olan tarlaların ve menzilin ve bir kıt’a bağını sagîr-i mezbûrun babası müteveffâ-yı merkûm Mustafa Bey’e seksen esedî guruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ idüp kabz-ı semen ve teslim-i mübeyyi‘ etdikden sonra müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Bey zabt ve tasarruf idüp zikr olunan tarlalar ve menzil ve bağ sagîr-i mezbûr İbrahim babası müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Bey’den irs-i şer‘le intikâl idüp vesâyetim hasebiyle zikr olunan tarlaları ve menzili ve bağı zabt ve tasarruf ederken mezbûr Ali bin Ömer tasarrufuma mâni‘ olur bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olunup merkûm Ali’nin cevâbı tahrîr olunup tarlalara ve bağa ve menzile müdâhale etmesin taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Ali dahi cevâbında fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzre mahalle-i mezbûrede olan menzilimde zu‘amâdan bir kimesne katl olunup babam müteveffâ-yı mezbûr Ömer dahi hâl-i huyûtunda karye-i mezbûrede vâkı‘ menziline ve bağını ve tasarrufunda olan tarlalarını seksen esedî guruşa bey‘-i bât-ı sahîh ile sagîr-i mezbûr İbrahim’in babası müteveffa-yı mezbûr Mustafa Bey’e bey‘ idüp mezbûr Mustafa Bey’den yüz yetmiş esedî guruş aldık idi tarlalarda ve bağda ve menzilde benim alakam yokdur da‘vâm ve nizâ‘ım yokdur dedikde bu vesîka ketb olunup müşârun ileyh Mehmed Ağa’nın yedine vaz‘ ve def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehri-i Zi’l-hicci’-ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Mütesellim Ağa Ağa ibni Mehmed / Mustafa Çelebi bin Halil / Resul Çavuş bin Şaban / Siyavuş Bey bin Abdullah Efendi / Diğer Mustafa Çelebi bin el-Hâcc Edhem kâtib / Osman bin Ali şeyh-i dîvân / Mehmed Beşe bin Kasım / Mustafa bin Ali Halife Kadri / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Maksud muhzır / Mustafa Çelebi bin Abdullah sermuhzırân / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram ve gayruhum mine’l-hâzırîn

11/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi‘ Altekin nâm karye sâkinelerinden Cihan Hatun ibneti Abdülvehhab Çelebi meclis-i şer‘-i sânihü’l-bünyân ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-erkânda mahmiye-i mezbûre mahallâtından Halkis mahallesi sâkinelerinden fahrü’l-muhadderât tâcü’l-mestûrât Selimehan Hatun ibneti kıdvetü’l-ümerâi’l-kirâm Derviş Bey tarafından husûs-ı âti’z-zikre nehc-i şer‘î üzere vekâleti sâbite olan karındaşı Ebubekir Bey ibni Derviş Bey mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mahmiye-i mezbûre kazâsından Karaseki nâm karyeden ebâ-an cedd mülkiyet üzere mutasarrıf olduğum mâlikâne cânibine (silik) olan öşr ve rüsûm mesfûre Selimşah Hatun’a mülkiyet üzere (silik) yüz aded guraşa bey‘ (silik) bey‘-i bât-ı sahîh ile bey‘ eyledim imdi bey‘den rücû‘ eyledim bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olunup karye-i mezbûrenin mâlikânesinden mezbûre Selimşah Hatun’un kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikde gibbe’s-suâl vekîl-i mezbûr Ebubekir Bey dahi cevâbında fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzere bundan akdem mezbûre Cihan Hatun müvekkilem merkûme Selimşah Hatun’a karye-i mezbûrenin mâlikânesin yüz aded guraşa bey‘-i kat‘î ile bey‘ idüp yirmi ve otuz seneden mütecâvizdir merkûme Selimşah Hatun mülkiyet üzere zabt ve tasarruf idüp yedimizde hüccet-i şer‘iyye vardır ve da‘vâmıza muvâfık fetvâ-yı şerîfem vardır diyü bir kıt‘a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar olundukda mazmûn-ı şerîfde taraf-ı saltanat-ı aliyyeden Zeyd’e temlik olunan bir karyeyi Zeyd mülkiyet üzere mutasarrıf iken vefât etdikde karye-i mezbûre hasren vârise olan kızı Hind’e intikâl etdikden sonra Hind zikr olunan karyeyi semen-i ma‘lûme Zeyneb’e bey‘ ve teslîm ve kabz-ı semen eylemiş olsa birkaç sene mürûrundan sonra Hind bey‘-i mezkûrdan rücû‘ idüp ol karyeyi bi-gayr-ı vech-i şer‘î Zeyneb’in elinden almağa kâdire olur mu el-cevâb olmaz diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe mezbûre Cihan Hatun mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi evâil-i şehri Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Yahya Bey nâzır-ı erbâb-ı timar / Abdülvahi Çelebi ibni Habib Çelebi / Seyyid Hüseyin Çelebi ibni Seyyid Mehmed / Mustafa Çelebi ibni Mehmed Çelebi / Muharrem Beşe ibni İbrahim / Mehmed Beşe bin Abdullah zâbit-i yeniçeri / Abdullah Çelebi bin Ahmed

Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır / Maden bin Maksud ve gayruhum mine'l-hâzırîn

12/1

Oldur ki hâlâ Amasya sancağına ber vech-i arpalık mutasarrıf olan Ahmed Paşa yessarallahu mâ-yeşâ hazretlerinin tarafından mübâşir nasb ve ta'yîn olunan Mehmed Ağa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde kasaba-i Ladik mahallâtından Davud Paşa mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Ramazan Beşe mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Ahmed'in kasaba-i mezbûrede menzili açılıp bir mikdâr esbâbı sirka olunmuş mazanesi kimdir bi-hasebi'ş-şer' suâl olunması matlûbumdur dedikte gibbe's-suâl mezbûr Ahmed cevâbında fi'l-vâkı' işbu mâh-ı Cemâziye'l-evvelinin dokuzuncu gecesi nısfü'l-leylde biz taşra sofada yatarken evimize girüp bir mikdâr esbâbım sirka olundukda mazanesi üveği babam olan Hızır Beşe ibni Himmet nâm kimesne idi mezbûr Hızır Beşe ile hâlâ kasaba-i Ladik kâdîsı olan Mahmud Efendi hazretlerinin huzûr-ı şerîflerinde murâfa'a-i şer' oldukda merkûm Hızır Beşe dahi cevâbında zevcem Selime Hatun bana serfirâz etmez idi bana mûnis olmak için mâh-ı mezbûrun dokuzuncu gecesi nısfü'l-leylde eve geldim gördüm evde kimesne yok mezbûr Selime Hatun'un sirka eylediğim esbâbın Zire nâm karyede olan evime iletüp bu karının ardında bir yer idüp kodum diyü mezbûr Hızır Beşe mukırr ve mu'terif olduğu hüccet ibrâz idüp nazar oldukda fi'l-vâkı' mezbûr Hızır Beşe'nin mukırr olduğu izhâr oldukda tekrâr yine mezbûr Hızır Beşe'yi meclis-i şer'a ihzâr idüp mâ vaka'a suâl oldukda ol dahi minvâl-i meşrûh üzre zevcem Selime nâm hatun evden gidüp nısfü'l-leylde mezbûr Hızır Beşe gelüp mezbûre Selime Hatun'un bir mikdâr esbâbın sirka itdüğün mukırr ve mu'terif oldukda mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cemâziye'l-evvel lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Bey ibni Hüseyin / Abdülfettah Beşe ibni Bayram Ali / Abdullah ibni Nasuh el-muhzır / Yusuf ibni Abdullah / Abdullah Çelebi ibni Ahmed muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

12/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya muzâfâtından Alevi nâm karye sâkinlerinden Serban Hamza Bey ibni İlyas nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden İbrahim Çelebi ibni Ahmed Bey mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm kılıp karye-i mezbûrede vâkı‘ inde’l-ahâlî ma‘lûmetü’l-hudûd olan bir çiftlik tarlalarım ben ahar diyarda iken mezbûr İbrahim Çelebi’nin babası müteveffâ Ahmed Bey sâhib-i arzdan tapulayıp yirmi seneden mütecâviz müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Bey zirâ‘at idüp ba‘dehu Çelebioğlu İbrahim Çelebi zirâ‘at idüp da‘vâ ve nizâ‘ sadedinde iken bâyinimize muslihûn ve muslimûn tavassut idüp es-sulhu seyyidü’l-ahkâm fehvâsı üzre âmil olup bedel-i sulh otuz beş esedî guruşa virüp ben dahi bedel-i sulh olan otuz beş esedî guruşa ahz u kabz idüp husûs-ı mezbûr için bir dahi da‘vâ ve nizâ‘ sudûr ederse inde’l-hükkâm mesmû‘a ve makbûle olmasın dediklerinde bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cemâziye’l-evvel lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Kethudâyeri Mehmed Ağa / Vefâi Bey / Hasan Bey ibni Hüseyin / el-Hâcc Ali ibni müderresü’l-hatîb / Abdûlbaki Çelebi ibni el-Hâcc Musli / Üstad Mehmed Çelebi ibni Hızır / Mustafa Çelebi ibni Abdûlgani Halife ve gayruhum mine’l-hâzırîn

12/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Hızır ibni Yakup nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde Amasya muzâfâtından Yavri nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm kılıp tarih-i kitâbdan on sene mukaddem nâzırı olduğum Mehmed Paşa mektebine vakf olan akçeden otuz iki aded esedî guruş virüp mezbûr Hasan dahi Kepez nâm mevzi‘de bir tarafı kendü bağına ve bir tarafı Mehmed nâm kimesne bağına muttasıl ve bir tarafı celebe ve bir tarafı Yağmurköylü Mustafa bağına muttasıl ve müntehî olan bağın nısfını ve Yavru nâm karyede vâkı‘ bir haddi Salih Koca’ya ve bir haddi Araboğlu Ali tarlasına ve bir haddi dahi İsa bin Ömer tarlasına ve bir haddi dahi tarîk-i hassa müntehi

olan tarlasını ve yine karye-i mezbûrda bir haddi el-Hâcc İmam ve bir haddi tarîk-i hâssa ve bir haddi dahi Mustafa'ya ve bir haddi dahi Hüseyin nâm kimesne tarlasına muttasıl ve müntehî olan tarlasını bey'-i bi'l-vefâ tarîk ile otuz iki esedî guruşa bana bey' idüp ben dahi bağ-ı mezbûr sene be sene iki yüz on akçe mekteb-i mezbûra icâre vermek üzere icâreye virüp ol dahi kabûl eyledi bi hasebi's-şer' suâl olunup takrîr ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzere tarih-i kitâbdan on sene mukaddem mezbûr el-Hâcc Hızır'dan Mehmed Paşa mekteb akçesinde otuz iki esedî guruşu aldım ve zikri sebk eden bağımın nısfını ve tarlalarımı merkûm el-Hâcc Hızır nâm kimesneye bey'-i bi'l-vefâ tarîk ile bey' idüp meblağ-ı mezbûr otuz iki esedî guruşa bana virüp ben dahi sene be sene mekteb-i mezbûra iki yüz on akçe icâre vermeği zimmetime deruhde eyledim mukırr ve mu'terif oldukda mâ vaka'a alâ vukû'ihî ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fi evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Ağa ibni Mahmud kethuda / Mehmed Ağa ibni Receb / el-Hâcc Abdurrahman Efendi ibni Abdi Efendi el-hatîb / Abdullah Çelebi ibni Ahmed sermuhzırân / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

13/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Kamereddin Mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Receb nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Amasya muzâfâtından Yavru nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Ali nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm kılıp tarih-i kitâbdan on sene mukaddem mütevellîsi olduğum mahalle-i mezbûre mescidinin vakf akçesinden yirmi yedi aded esedî guruş virip mezbûr Hasan dahi Kepez nâm mevzi'de bir tarafı el-Hâcc Hızır bağına ve bir tarafı dahi cebele ve bir tarafı dahi Şeyh Ali oğlu Mustafa bağına ve bir tarafı tarîk-i hâssa işbu hudûd ile mahdûd olan bağın nısfını bey'-i bi'l-vefâ tarîki ile yirmi yedi aded esedî guruşa bana bey' idüp ben dahi bağ-ı mezbûr sene be sene üç buçuk esedî guruşa mezbûr Hasan'a icâreye virüp sene be sene üç buçuk guruş icâresin mescid-i mezbûra edâ ve teslîm ederim bi hasebi's-şer'

suâl olunup takrîr ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre mahalle-i mezbûre mescidine vakf olan akçeyi mukırrân-ı mezbûr Mehmed yedinden yirmi yedi aded esedî guruş alup zikri sebk eden bağın nısfını mezbûr Mehmed'e yirmi yedi aded esedî guruşa bey'-i bi'l-vefâ ile bey' idüp sene be sene mescid-i mezbûra üç buçuk esedî icâremi edâ ve teslîm ederim diyü mukırr ve mu'terif oldukda bu vesîka ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel sene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Ağa ibni Mehmed kethudâ-i şehri / el-Hâcc Hızır ibni Yakub / el-Hâcc Abdurrahman Efendi ibni Abdi Efendi el-hatîb / Abdullah Çelebi ibni Ahmed sermuhzırân / Mustafa Çelebi ibni Abdullah / Hüseyin ibni Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

13/2

Oldur ki mahrûse-i [Amasya] kazâsına tâbi' Uygur nâm karye mâlikânesin mutasarrıf olan fahrü'l-müderrişîn Abdüllatif Efendi ibni eş-Şeyh Hızır Efendi ve Abdullah Çelebi ibni Hamza ve Ömer Çelebi ibni Osman ve karye-i mezbûre timarı mutasarrıfı olan Ali Bey ibni Mustafa ve Mehmed Bey ibni Hızır nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine Amasya kazâsına tâbi' Yalagörenleri sâkinlerinden Yaycı Abdalları nâm karye timârına mutasarrıf olan Şahin bin Ali nâm kimesne mahzarında her biri üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Şahin Bey'in mutasarrıf olduğu timarı re'âyâsı bizim mutasarrıf olduğumuz Uygur nâm karye sınırı içinde toprağdan bir mikdâr boz yer açıp zirâ'at eylediklerinde tarafımızdan Mehmed nâm kimesneyi meşihate nasb ve ta'yîn idüp mezbûr Mehmed vardıkda mezbûr Şahin benim re'âyâm zirâ'at eyledi diyü bin elli bir senesinde zirâ'at olunup bin elli iki senesinde hasâdı vâkı' olan mahsûlâtı keyl ve ta'sîr idüp fuzûlî altmış kile mahsûlün almış bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Şahin altmış kile mahsûl aldığına mukırr ve mu'terif oldukda galle-i mezbûreyi mezbûrlara hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehri Cemâziye'l-âhir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Bey ibni Abdullah Çelebi / Abdullah ibni Nasuh el-muhzır / Mustafa Çelebi ibni Abdullah / Yusuf bin Abdullah / Ahmed Bey ibni Mehmed / Mehmed Efendi bin Bayram ve gayruhum mine'l-hâzırîn

13/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Kanuniye Mahallesi sâkinlerinden [iken] bundan akdem fevt olan Mehmed Çelebi'nin sagîr oğlu Mehmed'in ve sagîre kızı Ayşe'nin anası ve mürebbîsi Akile binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde gelüp takrîr-i kelâm ve bast-i merâm idüp sagîr ve sagîrenin babalarından irs-i şer'le intikâl eden emvâlinden nafaka ve kisve vesâir mühimmâtı için kıbel-i şer'den nafaka takdîr olunup ve istidâneye izn taleb ederin dedikde sadr-ı kitâbda tevkî'-i vâkı' olan hâkim sagîr ve sagîrenin mezbûrlara nafakası ve kisvesi vesâir mühimmâtı için tarih-i kitâbdan yevmî sekiz akçe kendi mâlından takrîr olunup ve mezbûre Akile'ye dahi izn verildiği vakt-i zarûretde istidâne idüp vakt-i zaferde yine rücû' eyleye diyü bu vesîka ketb olunup buna vaz' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîr fi'l-yevmi's-sâbi' min Cemâziye'l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Abdülğani Efendi ibni Ahmed / el-Hâcc Bekdaş ibni İbrahim / Bigalı Çelebi ibni Ahmed / Mehmed Çelebi ibni İbrahim / Hızır Bey es-sânî kal'a-i bâlâ / el-Hâcc Mehmed bin Yakup es-sâlis kal'a-i bâlâ / Nebi bin Nasuh ve gayruhum mine'l-hâzırîn

14/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Bazari-i sufla mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Mehmed Çelebi ibni Mehmed nâm kimesnenin sulbî oğlu Mehmed nâm sagîrin ve sulbiye kızı Ayişe nâm sagîrenin babaları müteveffâ-yı merkûm Mehmed Çelebi'den irs-i şer'le intikâl eden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz için vasî lazım ve mühim olmağın sagîr-i merkûm Mehmed'in ve sagîre-i mezbûre Ayişe'nin anaları olan işbu bâ'isü'l-

kitâb Akile binti Mehmed nâm hâtûn sagîr-i merkûm Mehmed'in ve sagîre-i mezbûre Ayiše'nin emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz için cânib-i şer'-i şerîfden vasiyye nasb ve ta'yîn olundukda mersûm Akile dahi vesâyet-i mezkûremi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâ ile ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i şehr-i Cemâziye'l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Efendi ibni Ahmed / Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Muhibbi Çelebi ibni İsmail Efendi / Abdi Efendi el-müderris / Mehmed Efendi / Mustafa Çelebi ibni Abdullah / Abdullah ibni Nasuh el-muhzır / Bünyad Çelebi el-imâm ve gayruhum mine'l-hâzırîn

14/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya sancağında ber vech-i arpalık mutasarrıf olan emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa hazretlerinin hâlâ kethudâsı olan fahrû'l-akran ve'l-emâsil İsmail Ağa tarafından nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan Murad Ağa ibni Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Ladik kazâsına tâbi' Çakır Yunus nâm karye sâkinlerinden Mahmud bin Hüseyin ve Canik kazâsına tâbi' Kilici nâm karye sâkinlerinden olup hâlâ Amasya kazâsına tâbi' Kasrec nâm karyede sâkin olan Mehmed bin Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-i ani'l-merâm kılup mezbûr Mehmed bin Mustafa merkûm Mahmud bin Hüseyin nâm kimesneye tarih-i kitâbdan dört ay mukaddem bir çift su sığırı camusu on esedî guruşa bey' idüp ba'dehu öküzün sâhibi zuhûr idüp Ladik kâdîsı olan izzetlü Mahmud Efendi huzûrunda isbât idüp mezbûr Mahmud'un merkûm Mehmed'in on üç esedî guruşa iştirâ eylediği su sığırı camusun şer'le mezbûr Mahmud'un elinden alıp mezbûr Mehmed camusu sirka eylediği mukarrer ve bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup icrâ-yı hak olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre merkûm Mahmud on üç esedî guruşa bir çift su sığırı camusunu bey' idüp meblağ-ı mezbûr on üç esedî guruşa ahz u kabz idüp ben dahi mezkûr camusu Kilici nâm karyede sâkin Habib bin Vahi nâm kimesneden on iki esedî guruşa aldım sirka eyledim eğer sirka eylediyse benim aldığım Habib nâm kimesne sirka eylemiştir merkûm Mahmud

cevâbında sâdıkdır kizb değıldir diyü bu minvâl üzre mukırr ve mu‘terif oldukda meblağ-ı mezbûr on üç esedî guruşa merkûm Mahmud’a edâ ve teslîme hükm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye’l-âhire lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Seyyid Osman Çelebi ibni Ahmed Çelebi / Üstad Ahmed / Süleyman bin Baki / Nebi bin Nasuh ve gayruhum mine’l-hâzırîn

14/3

Oldur ki kasaba-i Nıksar sâkinlerinden Himmet bin Güvendik nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde gelüp takrîr ve bast kılup Geveş kazâsında vâkı‘ Küplüce nâm karye sâkinlerinden Ağaçoğlu dimeğle ma‘rûf Mustafa nâm kimesneye tarih-i kitâbdan bir sene mukaddem bir demür kıratımı yirmi yedi riyâl guruşa bey‘ idüp meblağ-ı mezbûr yirmi yedi riyâl guruşu virmekde bana te‘llül idüp karye-i mezbûreye varup meblağ-ı mezbûru taleb eyledikde mezbûr Mustafa firâr idüp alında guruş dikili aşkırı ve sağ yanında üç dane damgası bir siyah aygır bargirini aldım bi-hasebi’ş-şer‘ nazar olunup bahâ takrîr olunmak taleb ederim dedikde zeyl-i kitâbda mestûrü’l-esâmî olan müslümanlar ile nazar olundukda fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzre bârgîrin nişânesi müşâhede olunup sekiz riyal guruş bahâ takrîr olundukda mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye’l-ahire lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Ali Çelebi bin Bedri / Mehmed Çelebi bin İbrahim / el-Hâcc Bekdaş ibni İbrahim / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Musa bin Abdullah / Hasan bin el-Hâcc Ahmed / Abdullah Ağa bin Nasuh ve gayruhum mine’l-hâzırîn

15/1

Oldu ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ Zeyde nâm karye sâkinlerinden Muharrem bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed bin Yahya nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp tarih-i

kitâbdan dokuz gün mukaddem mezbûr Mehmed'de bir bargiri merkeb ile istibdâl idüp sekiz esedî guruş dahi mezbûr Mehmed'e üste virüp on günden muhayyer kavlı eylemişizdir bargir bana yaramayıp rücû' etmek murâd ederim bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûr dahi muhayyer kavlı eyledim diyü münkir olıcak merkum Mehmed'e bargiri aldığına beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup mezbûr Mehmed'e istihlâf olundukda ol dahi minvâl-i meşrûh üzre muhayyer istibdâl etmediğine yemîn billâhi'l-aliyyü'l-azîm eyledikde mâ vaka'a alâ vukû'ihî bi't-taleb ketb olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-âhir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni İvaz / Yusuf bin Abdullah / Ali Bey ibni Abdullah / Abdullah ibni Nasuh / Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed / Mahmud bin Mansur / Mustafa Çelebi ibni Abdullah ve gayruhum mine'l- hâzırîn

15/2

Oldur ki Veray (?) kazâsına tâbi' Pınarbaşı nâm karye sâkinlerinden Mehmed Çelebi ibni Ali Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i Amasya sükkânından diğerk Mehmed Çelebi ibni Turabi nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı ta'bîr-i merâm idüp karye-i mezbûrede vâkı' harâba müşrif olan Paşa değirmeni dimeğle ma'rûf bir göz mülk değirmenimi babam müteveffâ Ali Bey'den irs-i şer'le bana intikâl idüp bir tarafı Veli Bey menziline ve bir tarafı Ali Çelebi menziline ve iki tarafı tarîk-i âmm harâba müşrif olan mülk menzilimi bağçesiyle ve cümle tevâbi' ve levâhıkı ile müşârun ileyh Mehmed Çelebi'ye tarafeynden îcâb ve kabulü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yedi yüz akçe ve üç kile buğdaya bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim ba'de'l-yevm değirmen ve menzil-i mahdûd-ı merkûm mûmâ ileyh Mehmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun diyü bi't-tav' ve'r-rızâ i'tirâf eylediğinde mukırr-ı mezbûrî meşrû'ında el-mukırr-ı lehü'l-mezkûr vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idicek mâ hüve'l-vâkı'

vukû'ı üzre ketb ve terkîm olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebü'l-mürecceb lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Ali Ağa ibni Hamza / Fahrü'l-akrân Hasan alaybeği / Katib Mustafa Çelebi ibni Halil / el-Hâcc Mehmed Bakırcızade / Ali Çelebi ibni Mehmed / Abdullah ibni Nasuh muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

15/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Köyceğiz mahallesi sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibni el-Hâcc Pirizâde nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımüt-tevkîrde yine Amasya sükkânından Tatur veledi Arslan nâm zimmî mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-i merâm kılıp mezbûr Tatur'un zimmetinde seksen altı riyal gurus alacak hakkım olup meblağ-ı mezbûrı taleb eyledikte vermede te'allül idüp mâbeyinimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâkı'a olmuşdu elhâletü hazihi mâbeyinimizde müslimûn ve muslihûn tavassut idüp es-sulhu seyyidü'l-ahkâm mazmûnı üzre yetmiş riyâl gurusu sulh olup ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr yetmiş riyâl gurusu mezbûr Tatur'un yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl alup kabz eyleyüp ve zimmetini husûs-ı mezbûra müte'allık olan da'vâ ve nizâ'dan ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât idüp ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allık da'vâ benden sâdır olursa inde'l-hükkâm mesmû'a ve makbûle olmasın dedikte mukırr-ı mezbûr Mustafa'nın minvâl-i muharrer üzre sudur eden kelâmını merkûm zimmî Tatur vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî evâhir-i şehr-i Recebü'l-mürecceb lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Mehmed bin Abdullah / Üstad Hasan ibni Abdullah / Abdullah ibni Nasuh / Hüseyin Çelebi ibni Mustafa Çelebi / Pazarbaşı Abdi / Üstad Veli / es-Seyyid Ahmed Çelebi ibni es-Seyyid Mehmed Çelebi / Üstad Ebubekir ibni Mahmud Çelebi / Mehmed bin Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzırîn

15/4

Mahmiyye-i Üsküdar sâkinlerinden Hızır Efendi ibni Mustafa ve li ebeveyn karındaşı Mehmed Çelebi taraflarından ve mahrûse-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas Mahallesi sâkinelerinden mezbûrân Hızır Efendi'nin ve Mehmed Çelebi'nin li ebeveyn karındaşları Rabia ibneti Mustafa nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Abdullah Sofi meclis-i şer'-i şâfi'ü'l-bünyân ve mahfel-i dîn-i münîf râsihü'l-erkânda mahrûse-i Amasya mahallâtından Acem Ali mahallesi sâkinlerinden olup muhallefât-ı âtiyeye vâzî'ü'l-yed olan Ahmed Çelebi ibni el-Hâcc Mehmed nâm kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine takrîr-i da'vâ idüp kasaba-i Zile sâkinelerinden olup bundan akdem müteveffiyeye olan Safiye ibneti Salih nâm hatun mezbûrların halaları kızı olup müteveffiyeye-i mezbûre Safiye'nin vâlidesi Raziye Hatun ve mezbûrân Hızır Efendi'nin ve Mehmed Çelebi'nin ve mezbûre Rabia Hatun'un vâlideleri Ayni Hatun'dur Raziye Hatun ile Ayni Hatun li ebeveyn karındaşlarıdır müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun'un muhallefâtı alâ tarîkü'l-irsi's-şer'î mezbûrlara intikâl eder mezbûrlardan âhar varisi yokdur mezbûr Ahmed Çelebi müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun'un muhallefâtına vaz'-ı yed eylemiş gıbbe's-şer'î's-suâl olunup mezbûr Ahmed Çelebi'nin müteveffiyeye-i mezbûrenin muhallefâtından kasr-ı yed etmiş taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed Çelebi dahi cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre mezbûre Rabia Hatun'un ve merkûmân Hızır Efendi'nin ve Mehmed Çelebi'nin müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun halaları kızı olup müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun'un validesi Raziye Hatun'dur ve mezbûrların vâlideleri Aynî Hatun'dur mezbûre Raziye Hatun ile merkume Ayni Hatun li ebeveyn kızkarındaşlardır lakin müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun benim ammim kızıdır müteveffiyeye-i mezbûre Safiye'nin muhallefâtı bana intikâl eder mezbûre Rabia Hatun ve merkûmân Hızır Efendi'ye ve Mehmed Çelebi'ye intikâl eylemez dedikde vekîl-i mezbûr Abdullah Sofi müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun merkum Ahmed Çelebi'nin ammisi kızı olduğu münkir olmağın mezbûr Ahmed Çelebi'den beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup vekîl-i mezbûr Abdullah Sofi istihlâf olundukda ol dahi alâ vakfî'l-mes'ûl merkûm Ahmed Çelebi'nin müteveffiyeye-i mezbûre Safiye Hatun ammisi kızı olmayup vechen mine'l-vücûh verâsetinde mezbûr Ahmed Çelebi'nin alakası olmadığına halef billâhi'l-aliyyü'l-azîm eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def

olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişîn Mehmed Halil Efendi ibni Mustafa Efendi / Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Kenan Bey ibni Abdullah / Ahmed Beşe ibni Abdullah / Osman Ağa ibni Mahmud kethudâ-i şehri / Nebi ibni Nasuh muhzır / Mehmed Çelebi ibni Mustafa Beşe / Yusuf bin Abdullah / Maden bin Maksud muhzır / Resul Çavuş ibni Şaban ve gayruhum mine'l-hâzırîn

16/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Harmanağılı nâm karye sâkinlerinden Osman bin İbrahim nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Yakutiye mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Ahmed'in babası müteveffâ Mustafa'dan dokuz keyl bir çerek buğday ve dört yüz akçe alacağım vardır mezbûr Ahmed'den talep eyledikde vermede te'allül eder bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın talep ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Ahmed inkâr ile cevâb vericek müdde'î-i mezbûr Osmân nâm kimesneden sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Mehmed Ömer ve Ahmed bin İsmail li ecli'ş-şehâde hâzırân-ı bi'l-meclis olup şehâdet-i şer'iyeye eylediklerine mezbûr Ahmed'in babası müteveffâ-yı merkûm Mustafa'nın hâl-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde ağzından işitdik bizim huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf eyledi ki Osman'ın babası müteveffâ İbrahim dokuz keyl bir çerek dört yüz akçe vireceğim var idi sulbî oğlu Osman deynim vardır diyü nice def'a bizim huzûrumuzda mukırr ve mu'terif olmuşdur bu husûsa ve bu minvâl üzre bizler şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Mehmed Bey ibni Sadık / Kenan Bey ibni Ali / Hüseyin ibni el-Hâcc Ahmed / Musa bin Abdullah / Maden bin Maksud / Mustafa Çelebi ibni Memi Çelebi / Mehmed bin Resul / diğer Mehmed bin Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzırîn

16/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas mahallesi sâkinelerinden Fatıma binti Hamza Efendi nâm hatun tarafından bey'î âti'z-zikre ve kabz-ı semene vekîl olup ber mûceb-i şer'î şerîf ârifân olan Mehmed Ağa ibni Mustafa ve el-Hâcc Mahmud Çelebi ibni Dede Bey nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Gazanfer Ağa ibni Abdullah nâm cümdi meclis-i şer'î şâmi hü'l-bünyân ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-erkânda yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden işbu râfi'atü'l-kitâb Amine binti el-Hâcc Ebubekir nâm hatun tarafından nehc-i şer'î üzere vekâleti sâbite olan zevci Ali Bey ibni Veli mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i merâm idüp müvekkilem mezbûre Fatıma'nın mahalle-i mezbûrede vakı' bir tarafı tarîk-i âmm ve bir tarafı dahi tarîk-i hass ve bir tarafı Hüseyin Bey mülküne ve bir tarafı bâyi' mezbûrenin mülküne divar dirseğine mahdûd ve mümtâz olan mülk bağçesini vekâletim hasebiyle merkûm Amine Hatun'a yüz kırk nakd esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'î bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' etdikden sonra meblağ-ı mezbûrdan seksen gurusunu mezbûre Amine Hatun'un müvekkilim merkûme Fatıma Hatun zimmetinde deyni olan seksen esedî guruşa mukas idüp altmış esedî gurusun vekil-i mezbûr Ali Bey'in yedinden bi't-tamâm ahz u kabz idüp teslîm-i mübeyyi' eyledim ba'de'l-yevm mârru'z-zikr bağçe-i mezbûre Amine nâm hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzere sudûr eden kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Ali Bey vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-hiceti ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi ibni Memi Çelebi / Mehmed Bey ibni Gazanfer Ağa / Hızır Bey ibni Mustafa Bey el-mütevellî / Resul Çavuş ibni Şaban / Mustafa Çelebi ibni Abdullah sermuhzıran / Nebi ibni Nasuh / Yusuf ibni Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

16/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden bundan akdem fevt olan Mustafa Ağa ibni Abdullah nâm kimesnenin zevcesi Saime binti Pervane ve sulbiye kızı Asiye nâm hatun ki meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde işbu râfi‘ü’l-kitâb mahrûse-i Amasya muzâfâtından Kurnaz nâm karye sâkinlerinden Ahi bin Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp müteveffâ-yı mezbûr Mustafa Ağa’dan irs-i şer‘le karye-i mezbûrede vâkı‘ müşâ‘ ve müşterek olduğumuz bir tarafı Hızır nâm kimesne mülküne ve bir tarafı Süleyman mülküne ve iki tarafı tarîk-i hass ile mahdûd ve mümtâz olup mehvata-i dâhiliyesi bir çatma beyt ulvî ve bir çatma beyt suflî ve mehvata-i hâriciyesi iki çatma ahuru ve bir çatma samanlık olan mülk çiftliğini ve bir çift su sığırı öküzü ve iki re’s kara sığır ineği ve bir re’s su sığırı tosunu ve üç re’s kara sığır düğesi ve bir re’s merkebimi ve tahmînen on çikın samanı vesâir temlik ve temellüke kâbil olan âlât-ı zirâ‘at ve hırâset ve gayrı cemî‘-i tevâbi‘i ve âmme-i murâfıkı ile safka-i vâhide ile merkûm Ahi bin Mehmed nâm kimesneye yüz esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bey‘ idüp kabz ve teslîm-i mübeyyi‘ kıldığımızdan sonra karye-i mezbûre sınırı dâhilinde vâkı‘ beynimizde alâ alâ şer‘î ile ve lede’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd olup sâbıkâ Kara Mustafa’nın taht-ı tasarrufunda olan yedi kıt‘a tarlayı hakk-ı tasarrufumuzu sâhib-i arz ma‘rifetiyle mezbûr Ahi bin Mehmed nâm kimesne yedinde otuz esedî gurus alup kabz eyledik ba‘de’l-yevm mârru’z-zikr çiftlik ve mezâri‘ ve merâ‘îyi keyfemâyeşâ ve yahtâr tasarruf etsin dediklerinde mukirtân-ı mezbûrtân ikrâr-ı meşrûhlarında el-mukırr-ı lehü’l-mersûm Ahi vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkîk edecek mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Şa‘bânü’l-mu‘azzam lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Müfti Efendi Durmuşzâde / Yusuf bin Abdullah Pazarbaşı / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Nebi sermuhzırân / Osman Ağa ibni Mahmud kethudâ-i şehr el-Hâcc Mehmed bin Ahmed ve gayruhum mine’l-hâzırîn

17/1

Mahmiyye-i Amasya muzâfâtından Dadi nâm karye sâkinlerinden Resul bin (boş) nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde işbu râfi‘ü’l-kitâb mahmiyye-i mezbûr mahallâtından İçerişehir’de Kurşunlu mahallesi sâkinlerinden fahrü’l-kuzzât Mustafa Efendi ibni İbrahim Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûrda vâkı‘ mahvete-i dâhiliyesi bir çatma ahır ve bir samanlığı müstemil olan mülk çiftliği ve bir çift celeb camus öküzü ve bir çift karasığır öküzü ve dört re’s camus ineği ve iki re’s balakı vesâir temlîk ve temellükü kâbil olan âlât-ı zirâ‘at ve hırâset ve gayrı cemî‘ tevâbi‘i ve âmme-i murâfıkı ile safka-i vâhîde ile merkûm Mustafa Efendi’ye yetmiş esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile bey‘ idüp kabz-ı semen ve teslim-i mübeyyi‘ kıldığımdan sonra karye-i mezbûre sınırı dâhilinde vâkı‘ beynimizde ma‘rûfe olmağla ta‘rifden ariyye hudûd-ı ma‘lûme tasarrufumda olan on iki kıt‘a tarlaların hakk-ı tasarrufda mezbûr Mustafa Efendi’ye tefvîz ve tasarrufda sâhib-i arz ile merkûm Mustafa Efendi’ye tefevvüz eyledikten sonra mu‘âmele-i ferâğ ve tefvîzde mezbûr yedinden on beş esedî guruşu alup kabz idüp arazi-i merkûmenin tasarrufunda ba‘de’l-yevm hakkım kalmadı mezbûr Mustafa Efendi keyfemâyeşâ ve yahtâr çiftlik-i merkûm ve arazi-i mersûmemi ba‘de’l-yevm mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü’l-mersûm Mustafa Efendi vicâhen ve şifâhen tasdik ve tahkîk idicek mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup mûmâ ileyh Mustafa Efendi’nin yedine vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şevvâli’l-mükerrem lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Fahrü’l-kuzzât Mehmed Efendi ibni İbrahim Efendi / Fahrü’l-kuzzât Abdülkerim Efendi ibni Mehmed Çelebi / İsmail Efendi ibni Resul el-müderris / Fahrü’l-kuzzât Ahmed Efendi ibni İbrahim Efendi / Fahrü’l-ekâbir (silik) ibni Ahmed Paşa / İbrahim Çelebi ibni Ömer Çavuş / Mehmed Ağa ibni Zekeriyya / Üstad Abdi ibni Mehmed pazarbaşı / Ebubekir ibni Mehmed Kethudâ / Hasan Efendi ibni Abdullah / Haffaf Mehmed Ağa / Tosun İbrahim Dede ve gayruhum mine’l-hâzırîn

17/2

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Halkis Mahallesi sâkinlerinden Rıdvan Ağa ibni Abdullah nâm cündî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde rakabete mu‘terif olan işbu râfi‘ü’l-kitâb orta boylu çatık kaşlı sarışın ela gözlü Gürciyyü’l-asl Piyale bin Abdullah nâm abd-i memlûki mahzarında takrîr-i kelâm eyleyüp işbu evsâf ile mavsûf olan kavlim merkûm Piyale’yi ibtigâ-i li vechillâhi’l-kerîm ve her bâkî akâbehü’l-elîm i‘tâk ve tahrîr eyledim ba‘de’l-yevm gulâm-ı mersûm sâir ahrâr-ı asliyeteyn gibi hür olup uhdesinde itk üzerinde mevâlî için olan hakk-ı velâdeti gayrı hakk ve alakam kalmadı diyü bi’t-tav‘ ve’r-rızâ i‘tirâf eylediğinde mâ hüve’l-vâkı‘ gibbe’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi’l-hicce’ti’ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Bey bin Mehmed Ağa el-cündî / Ali Bey ibni Veli el-cündî / Mehmed Bey ibni Ali Ağa el-cündî / Diğer Ali Bey ibni Şaban / Mehmed Ağa ibni Abdullah kapuçı / Musatfa Çelebi ibni Memi Çelebi / Muharrem bin İbrahim / Ebubekir Bey ibni Derviş / Mehmed Ağa ibni Ali / Gazanfer Ağa ibni Abdullah / Şatır Ali Ağa el-cündî / Celeb Mehmed Bey el-cündî / Hacı Yusuf Ağa el-cündî / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebî bin Nasuh muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

17/3

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Halkis Mahallesi sâkinlerinden Rıdvan Ağa ibni Abdullah nâm cündî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde rakabete mu‘terif olan işbu râfi‘ü’l-kitâb orta boylu çatık kaşlı siyah sakallı sol gözü kuyruğunda cüz’î yara nişânesi ela gözlü Gürciyyü’l-asl Handan bin Abdullah nâm abd-i memlûkü mahzarında takrîr-i kelâm idüp işbu evsâf ile mavsûf olan kavlim merkûm Handan’ı ibtigâ-i li vechillâhi’l-kerîm ve her bâkî akâbehü’l-elîm i‘tâk ve tahrîr eyledim ba‘de’l-yevm gulâm-ı mersûm sâir ahrâr-ı asliyeteyn gibi hür olup uhdesinde itk üzerinde mevâlî için olan hakk-ı velâdeti gayrı hakk ve alakam kalmadı diyü bi’t-tav‘ ve’r-rızâ i‘tirâf eylediğinde mâ hüve’l-vâkı‘ gibbe’t-taleb ketb

olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâhir-i Şehr-i Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Bey ibni Mehmed Ağa el-Cündî / Ebubekir Bey ibni Derviş / Mehmed Ağa ibni Ali / Gazanfer Ağa ibni Abdullah / Şatır Ali Ağa el-Cündî / Celeb Mehmed Bey el-Cündî / Hâcî Yusuf Ağa el-Cündî / Mustafa Çelebi bin Nebî sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Diğer Ali Bey ibni Şaban / Mehmed Ağa ibni Abdullah Kapucı / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Muharrem bin İbrahim / Ali Bey ibni Veli el-Cündî / Mehmed Bey bin Ali Ağa el-Cündî ve gayruhum mine'l-huzzâr

18/1

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Acem Ali Mahallesi sâkinlerinden Todor veledi Sava nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine mahmiyye-i mezbûre mahallâtından Bozahâne mahallesi sâkinlerinden İsalı veledi Muradbahş nâm zimmî mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp bundan akdem kasaba-i Kefe'de oğlum Berliş nâm zimmî mezbûr İsalı'ya emânet on riyal gurus vermiş babam Todor nâm zimmîye iletüp teslîm eyle diyü meblağ-ı mezbûrı taleb eyledikde vermede te'allül eder bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup icrâ-yı hakk olunmak taleb ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûr İsalı inkâr cevâb vericek müdde'î-i mezbûr Todor nâm zimmîden da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup mezbûr İsalı'ya yemîn teklîf olundukda ol dahi mezbûr Todor'un oğlu Perliş nâm zimmî meblağ-ı mezbûrı vermediğine ve haber-i âgâhı olmadığına yemîn billâhi'l-azîz ellezi enzele'l-İncîl-i İsa aleyhisselâm kıldıkdan sonra bu vesîka ketb olunup yedine vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisenete selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Abdurrahim Dede bin Ahmed / Mustafa Çelebi bin sermuhzırân / Maden bin Mansur Muhzır /

Yusuf bin Abdullah Muhzır / Muharrem Beşe bin İbrahim / Kenan Bey bin Abdullah / Nebi bin Nasuh Muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

18/2

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ömer Bey'in Cafer Bey nâm hafidi mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ani'l-merâm idüp Ayvasıl nâm mevki'de vâkı' bir tarafı el-Hâcc Rüstem bağına ve bir tarafı şehir kethudâsı Osman Ağa bağına ve bir tarafı Sefer Bey oğlu Ahmed Çelebi bağına ve bir tarafı tarîk-i hâssa muttasıl ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle Ferid Ömer Bey'e iki yüz yetmiş beş râyic-i fi'l-vakt esedî guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mersûm mezbûr Ömer Bey'in mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun diyücek mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Ömer Bey vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey'-i şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehir-i Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Bey bin Mustafa Peyker / Hâcî Bey bin Mustafa Peyker / el-Hâcc Mehmed Beşe bin Hüseyin Beşe / el-Hâcc Hızır bin Yakup / Mehmed Dede bin Mustafa / Ebubekir bin İbrahim / Ömer bin İbrahim / Mehmed bin Mahya / Bekdaş bin Abdullah / Mehmed Beşe bin Edib / Musa Bey bin Veli el-Cündî / Hasan Dede bin Mahmud / Mustafa Bey sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

18/3

Mahmiyye-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Kurşunlu mahallesi sâkinlerinden Ali Çelebi bin Sadri nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde ammisi kızî İsmihan binti Yahya nâm hatun mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp babam Sadri nâm müteveffânın

Yıkılıkan nâm karyede vâkı‘ hudûdu inde’l-ahâlî ma‘lûme olan mülk bağımı irs-i şer‘iyle bana intikâl etmiş iken bağ-ı mezkûrı mezbûre İsmihan fuzûlî zabt ve tasarruf idüp ahar kimesneye bey‘ eylemiş bi-hasebi’ş-şer‘ suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl mezbûre İsmihan cevâbında babam müteveffâ Yahya kendü mülk bağı ile ammim Sadri nâm müteveffânın mülk bağını mübâdele idüp merkûm Ali Çelebi’nin da‘vâ eylediği bağ bana babam Yahya nâm müteveffâdan irs-i şer‘iyle intikâl eyleyüp ben dahi ahar kimesneye bey‘ eyledim dedikde merkûm Ali Çelebi’nin olıcak mezbûre İsmihan’ın sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden el-Hâcc Hamza bin Mehmed ve Mehmed bin Abdurrahman li-ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup şehâdet-i şer‘iyye eylediler ki merkûm Ali Çelebi’nin babası Sadri nâm müteveffâ ile mezbûre İsmihan’ın babası müteveffâ Yahya karye-i mezbûrede vâkı‘ olan mülk bağları birbiriyle mübâdele idüp Yahya nâm müteveffâ iki batman küme mübadele mukâbelesinde karındaşı Sadri nâm müteveffâyâ virüp bağ-ı mezkûr Yahya nâm müteveffânın mülküdür kızı İsmihan’a irs-i şer‘le intikâl eylemişdir merkûm Ali Çelebi’nin alakası yokdur bizler bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bu vesîka ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehri-i Zi’l-hiceti’ş-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Muharrem Beşe bin İbrahim / Kenan Bey bin Abdullah / Mustafa Çelebi bin Abdulnebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Hasib bin el-Hâcc Ahmed muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır / Abdullah Çelebi bin Ahmed ve gayrum mine’l-hâzırîn

19/1

Oldur ki mahmiyye-i Amasya’da hâlâ yeniçeri zâbiti olan fahrü’l-emâsil Mehmed Beşe ibni Abdullah nâm râcül meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde mahmiyye-i mezbûre muzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden olup yeniçeri taifesinden İbrahim Beşe ibni İsmail Beşe ve Mustafa Beşe ibni Uğurlu ve yine karye-i mezbûre sâkinlerinden yeniçeri

tâifesinden Ali Beşe ibni İbrahim Beşe ve li-ebeveyn karındaşları Halil Beşe ve Mehmed Beşe mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mezbûrlar gavga idüp birbirin mecrûh eylemişler takrîrleri tahrîr olunup eser-i cerâhatleri keşf olunmasın taleb ederim dedikde mezbûrların eser-i cerâhatleri tefahhus olundukda Ali Beşe'nin boynunun sol tarafında kılıç yarası ve başının sol tarafında dahi kılıç yarası müşâhede olunup ve Halil Beşe'nin dahi sol elinde kılıç yarası olup ve Mehmed Beşe'nin dahi başının tarafında kılıç yarası müşâhede olunup ve Mustafa Beşe'nin ve dahi sağ küreğinde bıçak yarası müşâhede olunup ve a'zâsı kara bere olup mezbûrlardan cârihi suâl olundukda İbrahim Beşe ve Mustafa Beşe cevâblarında bir ki kaç yaran ile bizler ayândan üzerinde seyr-i sülûk idüp ba'dehu kalkup ikimiz ma'an karye-i mezbûreye giderken mezbûrûn Ali Beşe ve Halil Beşe ve Mehmed Beşe Budakcevizi dimeğle meşhûr ceviz eşcârında alet-i harb ile mezbûrûn Ali Beşe ve Halil Beşe ve Mehmed Beşe bizi beklerler imiş çay yanında tarîk-i âmm üzerinde önümüze çıkıp Mustafa Beşe'yi Halil Beşe bıçak ile urup mecrûh idüp ben dahi kaçıp kurtuldum dedikde mezbûrûn Ali Beşe ve Halil Beşe ve Mehmed Beşe dahi cevâblarında bizler kendi mülk bağımızda otururken mezbûrân İbrahim Beşe ve Mustafa alet-i harb ile üzerlerimize gelüp bizleri mecrûh idüp bizler dahi ânı mecrûh eyledik bizler ânların önüne çıkmadık diyü her biri inkâr ile cevâb verdiklerinde mezbûrân İbrahim Beşe'den ve Mustafa Beşe'den beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Mehmed bin Yahya ve Hüseyin Beşe bin Abdullah ve Mustafa bin Abdullah nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırûn olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre İbrahim Beşe ile Mustafa Beşe köye gelüp giderler iken Budakcevizi dimeğle meşhûr ceviz eşcârı dibinde alet-i harb ile mezbûrûn Ali Beşe ve Halil Beşe ve Mehmed Beşe bekler imiş çay yanında tarîk-i âmm üzerinde mezbûrân İbrahim Beşe ve Mustafa Beşe'nin önlerine çıkup cenk-i cidâl eyleyüp Mustafa Beşe'yi mecrûh idüp İbrahim Beşe kaçup kurtuldu bizler bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr İbrahim Beşe bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar eyledikde mazmûn-ı şerîfnde belde ve karyeden hâric tarîk-i âmm üzerinde nehâren Zeyd ve Amr katl kasdıyla ve âlet-i harbiyle Bekir ve Beşir yarları (?) önlerine inüp mezbûrları birkaç yerlerinden urup cerh idüp katl eylemek murâd eylediklerinde ahar tarîkiyle def' mümkün olmamağla Bekir ve Beşir dahi nefslerinde mazarratlarını def' için Zeyd ve

Amr'ı urup cerh eylemiş olsalar Bekir ve Beşir'e ne lâzım olur el-cevâb bir nesne lâzım gelmez kazıyye minvâl-i meşrûh üzre olduğu mukarrer olucak lakin Zeyd ve Amr'ın ol hâlde katilleri dahi mübâhdır katl olunmuş olsalar heder olur diyü buyrulmağın ber müceb-i fetva-yı şerîfe bu vesîka kütüb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur / Mehmed Beşe bin Ali / Ali Beşe bin Mehmed / es-Seyyid Hüseyin Çelebi / Mehmed Beşe bin Abdullah / Hüseyin Beşe bin Abdullah / Veli Beşe bin Ramazan / Ali Beşe bin Ebubekir / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

19/2

Oldur ki Amasya mahallâtından Hâcî İlyas Mahallesi sâkinlerinden Ebubekir Çelebi ibni el-Hâcc Ali nâm kimesne meclis-i şer'î şerîf Ahmed Beşe ve nâdim-i dîn-i münîf Mehmed Beşe'den li-ebb karındaşı bâ'is-i hafıyyü'l-berîrû'ş-şer'î Ahmed Çelebi muvâcehesinde bi't-tav' ve'l-ihytiyâr i'tirâf ve ikrâr idüp babam müteveffâ-yı mezbûr el-Hâcc Ali karındaşım merkum Ahmed'in vâlidesine hâl-i sıhhat ve kemâl-i aklında mehir vesâir esvâbı bahâsından elli bin akçe deyn ikrâr idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' ma'lûmu'l-hudûd mülk menziline ve ma'lûmu'l-hudûd bağçesini mezbûr Ahmed Çelebi'ye bey' idüp semeni deynine takas ve minvâl-i meşrûh üzre hüccet itdirüp ve bağçe-i mezbûreye muttasıl Süleyman Efendi ve Ali Çelebi nâm kimesnelerden iştirâ eylediği bağçeleri dahi bana hibe ve teslîm ve ben dahi kabz ve teslîm idüp ahadühümânın âharın mülkünde alakamız yoğiken karındaşım mezbûr Ahmed Çelebi hissesini ben kendi malım ile iştirâ idüp babam müteveffâ-yı mezbûrun alakası yokdur diyü bir hüccet ibrâz idüp mazmûnun isbât sûretinde iken beynimizde muslihûn tavassut idüp bağçe-i mezbûrenin cisr-i kebîre muttasıl olan tarafında tûlen yetmiş beş zirâ' yer verilip ziyâdesin mezbûr zabt itmek üzre beynimizde akd Sulh-ı şer'î inşâ eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûrî kabûl ve bağçe-i mezbûrdan minvâl-i muharrer üzre yetmiş beş zirâ' zeyti ahz u kabz idüp sâirinden mezbûrun zimmetin âmmen ibrâ ve kelâm-ı melâh eyledim dedikde mezbûr Ahmed Çelebi dahi minvâl-i meşrûh üzre olan ikrârı tasdîk ve kendi dahi

mezbûr Ebubekir'in hisse-i merkûmeden zimmetin ibrâ itmeğın mâ vaka'a gıbbe't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-hiceti's-şerîfetü'l-harâm lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mevlânâ Mehmed Efendi el-kâdî / Abdülkerim Efendi el-kâdî / Ahmed Efendi el-kâdî / İsmail Efendi el-müderris / İbrahim Çelebi bin Ömer Dede / Mustafa Çelebi Abdizâde / İbrahim Çelebi Çavuşzâde / Seyyah Çelebi bin Hacı Mehmed / Musli Çelebi bin Veli / Musli Çelebi bin Baki ve gayruhum mine'l-hâzırîn

20/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya'da vâkı' Hacı İlyas mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan el-Hacc Ali nâm kimesnenin sulbî kebîr oğlu Ebubekir meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda li-ebb karındaşı olup tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vaz'-ı yedi şer'an kılmakda olan el-Hâcc Ahmed mahzarında bi't-tav' ve'l-ihbâr i'tirâf ve ikrâr idüp bundan akdem babam müteveffâ-yı mezbûr mersûm el-Hâcc Ahmed'e li ecli'l-mudârebe def' eylediği meblağın asl ve nemâsın huzûr-ı müsliminde mezbûr ile hesâb eylediklerinde merkûm el-Hacc Ahmed üzerinde yedi yüz aded esedî gurus zuhûr idüp babam fevt olmağla meblağ-ı mezbûr merkûmun üzerinde bâkî olmak za'mıyla meblağ-ı mezbûrdan vesâir terekeden irsen bana isâbet eden hisse-i şer'ıyyemi mezbûrdan taleb ve da'vâ ve husûmet üzre iken mâbeynimizde muslihûn tavassut idüp es-sulhu hayr fehvâsı üzre hisse-i müstakille için yüz elli aded râyic-i fi'l-vakt nakd esedî gurus ve bir şıra kazganı ve bir leğen ve bir güğüm ve bir tencere-i sagîr ve iki ayaklı sahan mezbûr yedinden alıverilip bâkîden zimmetini âmmen ibrâ etmek üzre beynimizde akd-i sulh-i şer'î inşâ eylediklerinde ben dahi sulh-ı mezbûrı kabûl ve meblağ-ı merkûm ve eşyâ-yı mersûmeyi meclis-i sulh-ı mezbûrdan tamâmen ahz u kabz idüp bâkîden zimmetini âmmen ibrâ ve ıslâh eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allıkasında da'vâ sudûr ederse lede'l-hükkâm makbûle olmaya dedikten mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre ikrârı ba'de't-tasdîk mer'î ve mu'teber görölüp mersûm el-Hâcc Ahmed'in ba'de'l-yevm berâeten zimmetine hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-hiceti'l-harâm lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mevlana Mehmed Efendi bin İbrahim Efendi / Abdülkerim Efendi bin Mehmed Efendi / Ahmed Efendi el-kâdî / İsmail Efendi el-müderris / İbrahim Çelebi bin Ömer Dede / İbrahim Çelebi bin Çavuşzâde / Mustafa Çelebi bin Abid Çelebi / Sinan Çelebi bin Hacı Mehmed / Musli Çelebi bin Veliyüddin / Ali Çelebi Merahilzade / Hasan Efendi el-Müderris / ve gayruhum mine'l-mezkûrîn

20/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden Ebubekir Dede ibni Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Bayezid Paşa mahallesi sâkinlerinden Mehmed bin Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp İblis nâm mevzi'de vâkı' bir tarafı Abdi bağına ve bir tarafı Seyyid Musa Çelebi bağına ve bir tarafı Mirza Bey bağına ve bir tarafı Kemhacı Mustafa bağına muttasıl ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr Mehmed bin Ali nâm kimesneye elli esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî'e eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr mezbûr Mehmed'in mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ yeşâ' ve yahtâr mutasarraf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey'-i şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Ali bin Mahmud / Yusuf bin Yolasığmaz / Zülfikar Bey bin Abdullah / Mehmed Çelebi bin Himmet / Mustafa Çelebi bin Abdunnebi / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Yusuf bin Abdullah muhzır / Nebi bin Nasuh muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

20/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Deve mahallesi sâkinlerinden Kaplan veledi Emcik nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine mahmiye-i mezbûre mahallâtından Köprübaşı mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi bin Ahmed li ebeveyn karındaşı Ali mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp Devehane mahallesinde vâkı‘ bir tarafı Arslan Beşe mülküne ve bir tarafı Serrac Hasan mülküne ve bir tarafı Kazancı Mahmud mülküne ve bir tarafı tarîk-i hâssa mahdûd ve mümtâz olup mahûte-i dâhiliyesi iki aded beyt-i ulyâyı ve bir ahır kuyuyu ve bir furunu ve havliyi müştamil olan menzilimi cümle tevâbi‘ ve levâhık ile mezbûrân Mehmed Çelebi ve karındaşı Ali’ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile elli dokuz esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘ idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm menzil-i mahdûd mezbûrân Mehmed Çelebi’nin ve karındaşı Ali’nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşa ve yahtâr mutasarrıf olsunlar diyü bi’t-tav‘ ve’r-rızâ i’tirâf eylediğinde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını mezbûrân Mehmed Çelebi ve karındaşı Ali vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etdiklerinde mâ hüve’l-vâkı‘ vukû‘ı üzre ketb ve terkîm olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olunur ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehr-i Muharremü’l-harâm lisenete erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Fahrü’l-ekâbir ve’l-a’yân Ebubekir Bey bin Derviş Bey / el-Hâcc Murad bin Ali Beşe / Derviş Ali / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa bin Ebubekir / Hüseyin Çelebi bin Mehmed / Hasan bin Yakup / diğêr Hasan bin Mehmed / Ahmed Çelebi bin Arslan Beşe / İbrahim Çelebi bin Ömer / Süleyman bin Köylü / Mustafa Said sermuhzırân ve gayrum mine’l-mezkûrîn

21/1

Oldur ki Amasya kazâsına tâbi‘ Sarnıc nâm karye sâkinelerinden Safiyet binti Kasım nâm hatun tarafından husûs-ı âti’l-beyâna vekîl olup nehc-i şer‘î üzre vekâleti sâbite olan zevci Köse Ali bin nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Gümüşlük nâm karye sâkinelerinden zevcesi Safiye Hatun’un üveği anası Gülmelek nâm hatun mahzarında takrîr-i da‘vâ idüp Gümüşlük nâm karyede vâkı‘ hudûdî

inde'l-ahâlî ma'lûm olan üç ırgadlık bağ Kasım nâm müteveffâdan zevcem Safiye nâm hatuna irs-i şer'le intikâl edip mezbûre Safiye'nin üveği anası merkûme Gülmelek nâm hatun bağ-ı mezkûrî fuzûlî zabt ve tasarruf eder bi-hasebi'ş-şer' merkûme Gülmelek nâm hatun suâl olunup bağ-ı mezkûrdan kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikde gibbe's-sual merkume Gülmelek nâm hatun dahi cevâbında zevcim Kasım nâm müteveffâ hal-i huyutda ve kemâl-i sıhhatde benim bir mikdar esbâbım satup akçesini harc eyledikde müteveffâ-yı mezbûr Kasım'dan akçeyi taleb eyledikde bâlâda zikr olunan bağı bana bey'-i bât-ı sahîh ile bey' eyledi müteveffâ-yı mezbûr Kasım'ın hâl-i huyûtunda dahi bağ-ı mezkûrî zabt ve tasarruf eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Köse Ali'nin olmağın mezbûre Gülmelek nâm hatundan beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Hüseyin bin Kasım Fakih ve Mustafa bin el-Hâcc İbrahim li ecli'ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' müteveffâ-yı mezbûr Kasım mezbûre Gülmelek nâm hatunun bir mikdâr esbâbını satup akçesini taleb eyledikde zikr olunan bağı mezbûre Gülmelek nâm hatuna bizim huzûrumuzda verdi bizler bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâil-i şehr-i Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Muharrem Beşe bin İbrahim / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Mustafa Çelebi bin Abdünnebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

21/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Devehâne Mahallesi sâkinelerinden Raziye ibneti Abidin nâm hatun tarafından meblağ-ı âti'z-zikr da'vâ ve kabza vekîl olup bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan li ebeveyn karındaşı Mehmed Beşe bin Abidin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahmiye-i mezbûre mahallâtından İçerişehir'de Karatay mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem mezbûrenin zevci olup ba'de talâk-ı bâyin ile tatlık eden Hasan bin Şaban nâm kimesne mahzarında üzerine bi'l-vekâle takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Hasan müvekkilem mezbûre Raziye Hatun'ı tatlık eyledikde

zimmesinde müeccelinde altı bin akçe hakkı kalıp meblağ-ı mezbûrî taleb eyledikte vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'î şerîf suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Hasan cevâbında mezbûre Raziye Hatun'a hîn-i akidde bin akçe mehr-i müccel tesmiye olundu mehr-i müccel altı bin akçe değildir diyü münkir olmağın vekîl-i mezbûr Mehmed Beşe'den beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden âciz ve kâsır olup ve mezbûr Hasan dahi hîn-i akidde mezbûre Raziye Hatun'a bin akçe müccel tesmiye olunduğunu isbât edemeyüp mehr-i misline mürâca'at olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Ali Bey bin Mustafa Bey ve Mustafa bin Seydi li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup mezbûre Raziye Hatun'un li ebeveyn kız karındaşı Ayişe nâm hatuna hîn-i akidde dört bin akçe mehr-i müccel ve dört bin akçe mehr-i mu'accel bizim huzûrumuzda tesmiye olundu bizler bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra vekîl-i mezbûr Mehmed Beşe bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar olundukda mazmûn-ı şerîfnde Hind mutallaka mehr-i müccelinin mikdârında zevci Zeyd ile nizâ' idüp Hind mehr-i müccel altı bindir diyü Zeyd bin akçedir diyü her biri nizâ'ların isbât edemeyüp lakin Hind'in mehr-i misli müdde'âsına mutâbık olıcak yemînle Zeyd'den almağa kâdire olur mu el-cevâb olur mehr-i misilde min kable'l-ebb Hind'in aşireti mu'tebere (silik)-ebb ve'l-imâre diyü buyrulmağın ber mûceb-i fetvâ-yı şerîfe meblağ-ı mezbûrî hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehri Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Halife bin Kadri el-hatib / Hızır Dede bin Yakub / Mustafa Çelebi bin Abdunnebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Mehmed bin Ahmed / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

22/1

Mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Gani nâm karyeden Ali bin Mustafa ve Çırak bin Hacı ve Hamza bin Hasan ve Bayram bin Abdullah ve Kayacık nâm karyeden Müstecab ve Abdullah bin Mustafa ve Hüseyin bin Mustafa ve Bozbeş nâm karyeden el-Hâcc Ali bin Musli

ve Gülabi bin Ali ve Deveci nâm karyeden Osman Bey ve el-Hâcc Ahmed ve İsmail ve Mehmed ve İlarıslan nâm karyeden Ebubekir Halife ibni Mustafa ve Kelkiras kazâsına tâbi‘ Nekrani-i suflâ nâm karyeden Yusuf bin Hüseyin ve Nebi bin Ramazan vesâir cemm-i gaffir ve cem‘-i kebîr meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde Amasya’da vâkı‘ Kal‘a-i Bala neferlerinden olup müdde‘â bihâ olan su üzerine bi gayr-ı vech-i şer‘î bend ihdâs eden es-Seyyid İnam Bey ibni (boş) ve Merzifonabad kazâsına tâbi‘ Yalnız nâm karye sâkinlerinden Habib bin Hüseyin ve Hızır bin Bulak ve Hüseyin bin Osman vesâirleri mahzarlarında takrîr-i kelâm ve üzerlerine da‘vâ idüp Pınarbaşı ve Bulanıksu dimeğle meşhûr ve karye-i Nuşdigin hizâsında cem‘ olup cereyân eden su iki yüz seneden mütecâviz zikr olunan karyelere hakk-ı şurb ta‘yîn olunmağla eben-an ceddin zikr olunan su ile bâlâda mezkûr olan karyeler ahaliileri mahsûllerin saky idüp âhardan bir vechile müdâhale olunmazken hâliyâ mezkûr İnam Bey zikr olunan su üzerine bi-gayr-ı vech-i şer‘î bend ihdâs ahali-i karye yalnız icrâ itmeğle mahsûllerimiz bi’l-küllîye kuruyup bizlere küllî gadr ve hayf olmuşdur suâl olunup mezbûrlar şer‘le kasr-ı yed etdirilmek matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe’s-suâl mezbûr İnam Bey ve ahali-i karye bâ cem‘ihim bi’t-tav‘ ve’l-ihbâr mahfel-i kazâda i‘tirâf ve ikrâr idüp fi’l-hakîka zikr olunan Pınarbaşı ve Bulanıksu dimeğle meşhûr olup Nuşdigin nâm karye hizâsında cem‘ olan sular iki yüz seneden mütecâviz kadîmü’l-eyyâmdan bâlâda mastûru’l-esâmî olan karyelerin mahsûlleri saky olunagelip bu âna değîn mezbûrlar ile iştirâken veyahud tarîk-i âhar ile alakamız olmayup bizim karyemizin mahsûlleri Gülli nâm karyeden cârî olan sudan istifâ olunagelmişdir dediklerinde zikr olunan karyeler ahalisi örf-i nizâ‘-ı hâlim bir kıt‘a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar olundukda birkaç karye ahalisinin hakk-ı şurbı olup kadîmden mezra‘alarını saky edegeldikleri suda esfelde olan kurâ ahalisi bâlâda olan karyeler ahalisi ile nizâ‘ eylediklerinden hâric-i karye ahalisinden bizler dahi hakk-ı şurb da‘vâ idüp yek-temessük-i şer‘î suda hakkım almağa kâdir olmazlar diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe yine zikr olunan karye ahalisinin yedlerinde ibkâ olunup mezbûrûn mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri-i Zi’l-hiccetî’ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Resul Çavuş bin Sekban / Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur Efendi / Mustafa sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah / Nebi bin Nasuh muhzır / Celeb Ali Bey bin Abdullah el-cündî / Musa bin Mansur muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

22/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' Sevince nâm karye sâkinlerinden Süleyman bin Fahreddin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' İlyas nâm karye sâkinlerinden Mustafa Halife bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûr Mustafa Halife babası müteveffâ Fahreddin nâm kimesnenin Sevince nâm karyede vâkı' bir öküzlük tarlalarından Ebvaçeki (?) dimeğle ma'rûf beş keyl tohum alur tarlasın zabt ve tasarruf eder mezbûr Mustafa Halife'ye bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup mezkûr tarladan kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa Halife cevâbında mezkûr tarla mezbûr Süleyman'ın babası müteveffâ Fahreddin öküzlüğü tarlalarından dâhil değildir zikr olunan tarla Mahmudoğlu öküzlüğü içinde dâhildir diyü inkâr ile cevâb viricek müdde'î-i mezbûr Süleyman'dan beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden âciz ve kâsır olup mezbûr Mustafa Halife'ye yemîn teklîf olundukda ol dahi müteveffâ-yı mezbûr Fahreddin öküzlüğünden olmayup Mahmudoğlu öküzlüğünden olduğuna yemîn billâhi'l-aliyyü'l-azîm eyledikde mezbûr Süleyman nâm kimesneyi mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mehmed Beşe bin İbrahim / Kenan Bey bin Abdullah / Nebi bin Nasuh muhzır / Bayram bin Haydar / Ahmed bin Mustafa / Ali bin Ebulkasım / Ömer bin Mustafa / Hüseyin bin el-Hâcc Mehmed / Maden bin Mansur muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

23/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından Acem Ali mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem müteveffiyeye olan Zahide ibneti Abdullah nâm hatunun ammîzâdesi olup mezbûrenin muhallefâtına vâzı' u'l-yed olan Sefer bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahalle-i mezbûr sâkinlerinden olup müteveffiyeye-i mezbûrenin üveği oğlu Haydar bin Mehmed Halife nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp müteveffiyeye-i mezbûrenin mahalle-i mezbûrede vâkı' iki beyt-i suflâyı ve bir devretmeyi ve bir furunu ve bağçeyi müştamil olup bir tarafı Çizmece Ebubekir mülküne ve bir tarafı Musli Çelebi tekyesine ve bir tarafı Bayram Ağasıoğlu mülküne ve bir tarafı Nasuh Beşe mülküne mahdûd ve mümtâz olan mülk menzili benim ile müteveffiyeye-i mezbûre Zahide'nin zevci Mehmed Halife'ye intikâl idüp menzil-i mezkûrı tasarrufa mezbûr Haydar mâni' olur bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Haydar cevâbında mezbûre Zahide Hatun hâl-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde menzil-i mezkûrı cemi' tevâbi' ve levâhıkı ile hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile bana hibe ve temlîk ve teslîm eyleyüp ben dahi meclis-i hibeden ba'de't-tahliyeti'ş-şer'iyeye menzil-i mezkûrı ittihâb ve kabz eyledim dedikde mezbûr Sefer hibe-i sahîha-i şer'iyeyi münkir olup cevâbında müteveffiyeye-i mezbûre Zahide'nin muhallefâtın tahrîr için kassâm gelüp muhallefâtın tahrîr eyledikde mezbûr Haydar hîn-i tahrîrde menzil-i mezkûrda benim alakam yokdur menzil-i mezkûr müteveffiyeye-i mezbûre Zahide Hatun'un mülkidir diyü bu minvâl üzre mukırr ve mu'terif olmuşdur mezbûr Haydar'a suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Haydar münkir olmağın udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden İsmail Ağa ibni Mahmud ve Ebubekir bin Musli li ecli'ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' kassâm gelüp müteveffiyeye-i mezbûre Zahide Hatun'un muhallefâtın tahrîr eyledikde kassâm kâdîsı huzûrunda Haydar menzil-i mezkûr müteveffiyeye-i mezbûre Zahide Hatun'un mülküdür menzil-i mezkûrda vechen mine'l-vücûh benim alakam yokdur diyü bizim huzûrumuzda bu minvâl üzre mukırr ve mu'terif olup bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Sefer bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar olundukda mazmûn-ı şerîfînde Hind'in vefâtından sonra terekesinden bir mülk menzilde üveği oğlu Zeyd huzûr-ı hâkimü'ş-şer'de benim hakkım yokdur dedikten sonra meclis-i aharda Hind hâl-i huyûtunda

menzil-i mezkûrı bana hîbe eyledi idi diyü da'vâ eylese mesmû'a olur mu olmaz diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrînen fî evâsıt-ı şehr-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Konca Mehmed Bey el-cündî / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Mehmed Efendi el-Hâcc Bayram / Abdurrahman bin Fazlı / Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur Efendi / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır

23/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden Senbek veledi Bağdasar ve karındaşı Murad Beşe nâm zimmîler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahmiye-i mezbûre mahallâtından Bozahâne mahallesi sâkinlerinden İsalı veledi Muradbahş ve karındaşı Zekeriyya mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp Bozahâne mahallesinde hudûdu inde'l-ahâlî ma'lûm olan babamız Bağdasar nâm zimmîden izn-i şer'le bizlere intikâl eden mülk menzilini mezbûrân İsalı ve karındaşı fuzûlî zabt ve tasarruf ederler bi-hasebi's-şer'i's-şerîf mezbûrâna suâl olunup menzil-i mezbûrdan kasr-ı yed etmelerin taleb ederiz dediklerinde gibbe's-suâl mezbûrân İsalı ve Zekeriya cevâblarında menzil-i mezkûr babamız Muradbahş nâm zimmî mürd oldukda bizlere intikâl eylemiştir mezbûrân Senbek ve Murad Beşe nâm zimmîlerin alakası yokdur diyü münkir olduklarında mezbûrân Senbek ve Murad Beşe nâm zimmîlerden beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup mezbûrân İsalı'ya ve Zekeriya'ya yemîn teklîf olundukda ânlar dahi yemîn billâhi'l-aliyyü'l-azîm eylediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Bey bin Osman / Maden bin Mansur muhzır / İbrahim bin Mehmed Halife / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Mehmed bin Ahmed / Nebi bin Nasuh muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

23/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya'da İçerişehir'de Halkis Mahallesi sâkinlerinden Muharrem Çelebi bin Abdullah mahfel-i kazâda vakf-ı âti'z-zikre li ecli't-tescîl mütevellî nasb eylediği Ahmed Çelebi bin Hüseyin mahzarında ikrâr ve i'tirâf idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' iki haddi tarîk-i âmm ve [bir] haddi Abdülbaki kızı evi ve bir haddi Karabaş Hacı ve Müezzîn Kadri Halife evi ile mahdûd olan fevkânî ve tahtânî bir ev çatılı mülk menzilimi cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla vakf-ı sahîh-i şer'î ve habs-i sarîh-i mer'î ile vakf ve habs eyledim ve süknânını evvelen kendü nefis-i nefisime şart eyledim madem ki kayd-ı huyûtda olan ben zabt ve sâkin olan ve ba'de'l-inkırâz zevcem Asiye binti Bünyad nâm hatuna vakf eyledim mâdem ki huyûtdadır zikr olunan menzilimde sâkine olup ta'mîri vâkı' oldukda kendüsi ta'mîr ede ve mezbûre Asiye dahi vefât etdikden sonra zikr olunan menzilimi medîne-i mezbûre evkâfına mütevellî olanlar bey'-i min-yezîd (?) idüp bahâsın zabt ve kabz idüp medîne-i mezbûre fukarâsına irsâl ve îsâl idüp tevzî' ve taksîm etdire diyü şart eyleyüp menzil-i mezbûrî mütevellîi merkûma teslîm idüp ol dahi teslîm eyledikden sonra vâkıf-ı mezbûr ikrâr-ı meşrûhunda rücû' idüp İmâm-ı A'zam ve hümâm-ı efham hazretleri rahmetullah katında lüzûmı müte'addiddir diyüp kemâkân yine mülkine idhâl murâd etdikde mütevellî-i mezbûr muhâsama ve mücâdele

24/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallatından Mehmed Paşa mahallesi sâkinelerinden Anoş binti Asfader nâm zimmiye meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Panos veledi Hacik nâm zimmî mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Hacı Bey mülkine ve bir tarafı Seydioğlu Mustafa mülkine ve bir tarafı dahi Mustafa mülkine ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olup mahûta-i (?) dâhiliyesi iki çatma beyt-i sufla ve bir çatma kıları ve bir çatma

ahurı ve bir sofayı ve bağçeyi ve bir furunu olan mülk menzilimi mezbûr Panos'a kırk esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr mezbûr Panos zimmînin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşa ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrenin minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırrı lehü'l-merkûm Panos vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehr-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Bey bin Mustafa Bey / Hasan bin Mustafa / Ali Bey bin Mustafa Bey / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Bekdaş bin Abdullah / Mehmed bin Mustafa / Hasan Ali bin Mahmud / Mehmed bin Yakup / İbrahim bin Ahmed / ve gayruhum mine'l-mezkûrîn

24/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa Mahallesi sâkinelerinden Anoş binti Asfader nâm zimmîye meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Panos veledi Hacik mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp İblis nâm mevzi'de vâkı' bir tarafı Mustafa bin Bali bağına ve bir tarafı zimmî İlbeği bağına ve bir tarafı tarik-i hâssa ve bir tarafı nehr-i sagîre müntehî olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle otuz beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr Panos zimmînin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşa ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrenin minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırrı lehü'l-merkûm Panos vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin sıhhat-i bey'-i şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekkeri mâ cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehr-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Nimet Bey bin İsa / Hasan Beşe bin Musa / Mehmed bin Cafer / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır / Üstad İbrahim bin Hamza /

diğer İbrahim bin Himmet / Abdülkadir bin Baki / Kenan Bey bin Abdullah / Mustafa bin Abdullah sermuhzıran ve gayruhum

24/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi‘ Zebre nâm karye sâkinelerinden olup bundan akdem vefât eden Meryem binti Mehmed nâm hatunun kızları Ayiše ve Amine nâm sagîrlere anaları müteveffıye mezbûre Meryem’den intikâl eden emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz için bir vasî lazım ve mühim olmağın sagîre-i mezbûrelerin ammisi işbu bâ‘isü’l-kitâb Hüseyin bin Kasım nâm kimesne vesâyet-i mezkûreye ehil olmağla sagîre-i mezbûreleri emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz için cânib-i şer‘-i şerîfden vasî nasb ve ta‘yîn olundukda mesfûre Hüseyin dahi vesâyet-i mezkûreyi ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğın bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve’l-hakîkatıhi ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu tahrîren fî evâhir-i şehri-i Muharremü’l-harâm lisene erba‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Hızır Bey bin Süleyman / Mustafa Çelebi ibni Memi Çelebi / Mehmed bin Mustafa Halife / Mehmed Halife el-hatîb / Yusuf bin Abdullah muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Nebi bin Nasuh muhzır / Muharrem Beşe bin İbrahim ve gayruhum mine’l-mezkûrîn

24/4

Mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi‘ Saraycık Kürtleri nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Şeref nâm kimesnenin ammizâdesi olup karye-i mezbûre sâkinlerinden Kasım bin İsmail nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde mahmiye-i mezbûre mahallâtından Fethiye mahallesi sâkinelerinden olup müteveffâ-yı mezbûr Şeref nâm kimesnenin sadriye kızı Fatıma nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîki’s-sübût şer‘an vekâleti sâbite olan zevci Konca Mehmed Bey bin Mahmud nâm cündî mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp müteveffâ-yı mezbûr Şeref nâm kimesnenin muhallelâtı irs-i şer‘le bana ve sadriye kızı Fatıma nâm hatuna intikâl idüp müteveffâ-yı mezbûrun muhallelâtından bana aid olan hissemi vermede te‘allül eder bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf

suâl olunup icrâ-yı hakk olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Konca Mehmed Bey cevâbında müteveffâ-yı mezbûr Şeref nâm kimesnenin muhalledfâtından Kasım nâm kimesneye intikâl eden hissesi için merkûm Kasım nâm kimesneye on üç esedî gurus (silik) birbirimizin zimmetin ibrâ ve iskât idüp sulh olduk dedikde merkûm Kasım sulhu münkir olmağın vekil-i mezbûr Konca Mehmed Bey'den beyyine taleb olundukda udûl ve ricâlden ve sikât-ı muvahhidinden el-Hâcc Ali nâm kimesne li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırûn olup fi'l-vâkı' müteveffâ-yı mezbûr Şeref nâm kimesnenin muhalledfât-ı mahsûs için vekîl-i mezbûr Konca Mehmed Bey ile Kasım nâm kimesnenin beynlerinde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâkı'a olmuşdu beynlerine muslihûn-ı muslimûn tavassut idüp merkûm Kasım nâm kimesneye mezbûr Konca Mehmed Bey on üç esedî gurus virüp bedel-i sulh olan meblağ-ı mezbûr on üç esedî gurus merkûm Kasım alup ahz u kabz idüp birbirinin zimmetlerin ibrâ-i âmm ibrâ ve iskât-ı tâmm eylediler bu husûsa ve bu minvâl üzre şahidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra ve vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hal.

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Resul Bey bin Şaban / Baki Beşe bin Hacı Nazar / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Mustafa Çelebi bin Abdullah sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah muhzır ve gayruhum

25/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya sancağına ber vech-i arpalık mutasarrıf olan emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa yessarallahu bi'l-hayr mâ-yeşâ' hazretleri tarafından husûs-ı âti'l-beyâna mübâşir nasb ve ta'yîn olunan Süleyman Bey bin Şaban nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımû't-tevkîrde mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Yordanik nâm karye sakinlerinden Receb bin Nurullah ve İbrahim bin Veli mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp bundan akdem mezbûr Receb nâm kimesnenin merkûm İbrahim üç kovan arısın sirka eylemiş bi-hasebi's-şer'î's-şerîf mezbûrlara suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Receb cevâbında fi'l-vâkı' Ramazân-ı şerîf bayramı gecesini üç kovan arım sirka olunup zamân-ı

mürûrundan sonra kendi menzîlim kapısı önünde öyle zamanında abdest alırken merkûm İbrahim kapım önünden geçerken lisânından (?) sâdır oldu ki Receb nâm kimesne arı kovanların evvel baharda yine mahalle-i mezbûreye kodur ki kaç arı kovanın yine alalım dedi mezbûr İbrahim'e suâl olunup hakkından gelinmesi taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm İbrahim cevâbında mezbûr Receb nam kimesnenin arı kovanında benim haber-i âgâhım yokdur bu söz benim lisânımdan sâdır olmadı diyü inkâr ile cevâb viricek mezbûr Receb'den beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup merkûm İbrahim'e yemîn teklîf olundukda ol dahi mezbûr Receb nâm kimesnenin arısı kovanında haber ve âgâhım olmadığına ve lisânından sâdır olmadığına yemîn billahi'l-aliyyü'l-azîm eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Şaban Halife bin (...) / Mustafa Çelebi Şeyhzâde / Ali Ağa bin Kemal / Hüseyin bin Hasan / diğêr Hüseyin bin Mustafa / Veli bin Hüseyin / Hasan bin Hüseyin / Durmuş bin Şaban / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

25/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Eskikethuda mahallesi sâkinelerinden Erika binti Sepan Keşîş nâm zimmiye meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ezriye veledi Avanis nâm zimmî mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp Hamzapençesi'nde vâkı' bir tarafı el-Hâcc Hasan bağına ve bir tarafı Hüseyin Beşe bağına ve bir tarafı Agop Beşe zimmî bağına ve bir tarafı nehr-i sagîre müntehî olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr Ezriye'ye kırk altı esedî râyic-i fî'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr mezbûr Ezriye zimminin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezburenin minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Ezriye vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk itmeğın sıhhat-i bey'-i şîrâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki

müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehri-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi Şeyhzâde / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mehmed Bey bin Abdullah / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır / Kurd Mehmed Ağa bin Abdullah / İsmail Ağa ve gayrum mine'l-hâzırîn

25/3

Oldur ki hâlâ mahmiye-i Amasya sancağına ber vech-i arpalık mutasarrıf olan emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa yessarallahu bi'l-hayr mâ-yeşâ hazretlerinin ağalarından Murad Ağa meclis-i şer'a gelüp ânların talebi ile Amasya muzâfâtından Hakla nâhiyesinden Çorlu nâm karyede vâkı' mecrûhen maktûl bulunan Haydar nâm kimesnenin üzerine varup keşf olunmasın taleb ederim dedikde savb-ı şer'den mevlânâ Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi irsâl olunup zeyl-i kitâbda mastûrû'l-esâmî olan hâric karyelerden bî-garaz müslümanlar ile üzerine varılıp maktûlün eser-i cerâhatine nazar eylediklerinde başının sol canibinde kaşı üstünde dört parmak mikdarı demir aleti ile cerâhat müşâhede olunup hâzır olan müslümanlar ve mübâşir-i mezbur ma'rifeti ile maktûl-i mezbûrun eser-i cerâhati keşf ve tahrîr olundukdan sonra mübâşir-i mezbûr ma'rifetiyle karye-i mezbûreden Mahmud bin Himmet ve Mehmed bin Bulak ve Hasan bin Ömer ve Hüseyin bin Ömer ve Mehmed bin Ömer ve Cafer bin Hüseyin ve Hacı bin Sincab nâm kimesnelere ve gayrılardan menkûl-ı mezbûr Haydar'ın cârihinden ve kâtilinden suâl ve tefîş olundukda şöyle cevâb virüp dediler ki yine cemâ'atimizde olup hâliyâ meclis-i şer'de hâzır olup Mustafa bin Hacı Bayram maktûl-i mezbûrun cârihi ve kâtilidir kibel-i şer'den suâl olunup mezbûr Mustafa'nın cevâbı tahrîr olunmasın taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl merkûm Mustafa tarih-i kitâbdan dört gün mukaddem mezbûr Haydar karye-i mezbûre toprağında vâkı' değirmenli hark önünde mücâdele ve muhârebe ederek babam Hacı Bayram'ın başının sağ tarafını el keseri ile mecrûh eyleyüp ol mahalle ben dahi tahammül edemeyüp mezbûr Haydar'ın bel ile üzerine varup sol kaşı üzerinde keşf ve tahrîr olan cerâhati ben etdim diyü ikrâr ve bi't-tav' i'tirâf eyledikde

mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüp ba‘dehu gelüp meclis-i şer‘de haber verdikde mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Muharremü’l-harâm lisene erba‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Es-Seyyid Mustafa bin Mehmed an karye-i Lacik / Mustafa bin Veli an karye-i mezbûr / Ahmed Bey Paşazâde an karye-i Çayır / İnan bin Yakup an karye-i Kulu / Hâcî Murad bin Veli an karye-i Şeyhbeyli / Mehmed bin Cafer mahalle-i İslim min Amasya / Mustafa bin Abdülkadir an mahalle-i mezbûre / Rasul Çavuş bin Şaban el-Cündî / ve gayruhum mine’l-hâzırîn

26/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya sancağına ber vech-i arpalık mutasarrıf olan emirü’l-ümerâi’l-kirâm Ahmed Paşa (silik) Paşa hazretlerinin tarafından bimâ hüve tarîkü’s-sübût şer‘an vekâleti sâbite olan Murad Ağa meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde mahrûse-i mezbûre muzâfâtından Çorlu nâm karye sâkinlerinden Hâcî Bayram ve oğlu Mustafa nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mezbûr Mustafa karye-i mezbûrede Haydar nâm kimesneyi katl eyledikde işbu hâzîre-i bi’l-meclis olan karye-i mezbûrede Mehmed bin Ali ve Hüseyin bin Ömer ve Hasan bin Ömer ve Hacı bin Sincab ve Cafer bin Hüseyin ve Maden bin Emirhan ve İsa bin Hüseyin nâm kimesnelerin mezbûr Haydar’ı katl eylemede alakaları bile el-hayru bi-hasebi’ş-şer‘ mezbûrân Hâcî Bayram ve oğlu Mustafa’ya suâl olunup cevabları tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl mezbûrân Hacı Bayram ve oğlu Mustafa cevâblarında bâlâda mastûrû’l-esâmî olan kimesnelerin ve gayrılarının alakaları yokdur mezbûr Haydar babam Hacı Bayram’ı el keseri ile başının sağ tarafından urup mecrûh idüp ben dahi tahammül etmeyüp mezbûr Haydar’ı bel ile urup katl eyledim âhardan kimesnenin husûs-ı mezbûrda alakaları yokdur ve kimesne ile da‘vâ ve nizâ‘ımız yokdur dediklerinde mezbûrân Mustafa’nın ve Bayram’ın takrîrleri tahrîr olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olunduğu müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehri Muharremü’l-harâm lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi yazıcı-i asliye / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mehmed bin Mehmed / diğer Mehmed bin Osman / Ebubekir bin Ali / Mustafa bin Abdülkadir ve gayruhum mine'l-hâzırîn

26/2

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed bin İbrahim nâm kimesnenin sadriye kızları Fatıma ve Hüma nâm sagirelere babaları müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'den intikâl eden emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sagîre-i mezbûrelere anaları işbu bâ'isü'l-kitâb Cennet binti Abdurrahman Efendi nâm hatun vesâyet-i mezbûreye ehil olmağla sagîre-i mezbûrelerin emvâllerini zabt ve ahvâllerini hıfz için cânib-i şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn olundukda mesfûre Cennet dahi vesâyet-i mezkûreyi ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu tahrîren fî evâhir-i şehri-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Ahmed Halife / Mehmed bin Hüseyin / Hüseyin Beşe bin Davud / Ömer Bey bin Cafer Bey / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

26/3

Budur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mehmed bin İbrahim nâm kimesnenin sagîre kızları Fatıma'nın ve Hüma'nın ebesi ve mürebbisi Cennet binti Abdurrahman Efendi nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde gelüp takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp sagîre-i mezbûrelerin babalarından irs-i şer'le intikâl eden emvâlinden nafaka ve kisve vesâir mühimmâtı için kıbel-i şer' den nafaka takdîr olunup ve istidâneye izn taleb ederin dedikde sadr-ı kitâbda tevkî'-i vâkı' olan Kasım sagîre-i mezbûrelere nafakaları ve kisveleri vesâir mühimmâtları için tarih-i kitâbdan yevmî altı akçe kendi mâlından takrîr olunup ve mezbûre Cennet'e dahi dahi izn verildiği vakt-i zarûretde istidâne idüp vakt-i zaferde yine rücû'a eyleye diyü bu vesîka ketb

olunup yedine vaz' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehri-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Veli Bey bin Mehmed / Kara Mustafa bin Hacı Eyneddin / Mehmed bin Süleyman / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

27/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Meydan Ulumu Mahallesi sâkinlerinden Osman Bey ibni Hasan Dede nâm cündî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i mezbûre muzâfâtından Sevence nâm karye sâkinlerinden Mustafa Halife ibni Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp karye-i mezbûre sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Fahrüddin nâm kimesnenin tasarrufunda olup Ayvaçeki dimeğle ma'rûf hudûdu inde'l-ahâlî ma'lûm olan bir kıt'a tarlayı ve bir öküzlük yerleri müteveffâ-yı mezbûr Fahrüddin otuz ve kırk seneden mütecâviz zabt ve tasarruf idüp ba'dehu müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu Süleyman nâm kimesne tarla-yı mezkûrî ve bir öküzlük yeri on ve on beş sene zabt ve tasarruf idüp ba'dehu mezbûr Süleyman mezkûr tarlayı birkaç sene merkûm Mustafa Halife'ye icâreye virüp ba'dehu mezkûr tarlayı ve bir öküzlük yeri mezbûr Süleyman beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bana bey' idüp mezbûr Süleyman kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyleyüp zabt ve tasarrufuma merkûm Mustafa Halife mâni' olur bi-hasebi'ş-şer' suâl olunup tarla-yı mezkûrdan kasr-ı yed etmesini talep ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa Halife cevâbında mezkûr tarla hâliye ve mu'attala kalıp sâhib-i arzdan tapulayıp mezbûr Süleyman'dan icâre ile almadım diyü inkâr ile cevâb vericek mezbûr Osman Bey'den da'vâsına mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden el-Hâcc Şaban bin el-Hâcc İlyas ve Ömer bin Mehmed li ecli'ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre Ayvaçeki dimeğle ma'rûf tarlayı müteveffâ-yı mezbûr Fahrüddin otuz ve kırk seneden mütecâviz zabt ve tasarruf idüp ba'dehu müteveffâ-yı mezbûrun sulbî oğlu Süleyman on ve on beş sene zabt ve tasarruf idüp mezbûr Süleyman mezkûr tarlayı ve bir öküzlük yeri merkûm Mustafa Halife'ye birkaç sene icâreye virüp ba'dehu tarla-yı mezkûrî ve bir öküzlük yeri Süleyman mersûm Osman Bey'e beş esedî

râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp mezbûr Süleyman kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledi tarla-yı mezkûr mezbûr Osman Bey'in mülk-i müşterâsıdır hâliye ve mu'attala kalmayup zirâ'at olunmuşdur mezkûr tarlada Mustafa Halife'nin alakası yokdur bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Mustafa Halife'yi mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Abid Bey bin Hasan / Ali bin Kasım / İbrahim bin Mehmed / Mustafa Çelebi muhzıran / Yusuf bin Abidin ve gayruhum mine'l-hâzırın

27/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya muzâfâtından Derseke nâm karye sâkinlerinden Ali bin Hacı ve li ebeveyn karındaşı Hızır nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahrûse-i mezbûre mahallâtından İçerişehir'de Hatuniye mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-kuzzât Osman Efendi bin Şeyh Bayezid tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Çelebi bin İnyet nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp mahrûse-i mezbûre kazâsına tâbi' Kızılca ve Kalınpınar ve Balalası ve Derseke nâm karyeler mülklerimiz olup kurâ-i mezbûrelerden hâsıl olan mahsûlden yirmi keyl mahsûl haklarımız olup ebâ an cedd kurâ-i mezbûrları zabt ve tasarruf idüp yirmi keyl mahsûlde buçuk keyl mahsûl hisselerimiz mezbûr Osman Efendi'ye on sekiz esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledik ba'de'l-yevm mezkûr karyelerin mâlikânesinden yirmi keyl mahsûlde buçuk keyl hisselerimiz mezbûr Osmân Efendi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe mâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân Ali'nin ve Hızır'ın minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmların el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Çelebi bi'l-vekâle vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremü'l-haram lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Hasan bin Yusuf / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa bin Davud / Mehmed bin Yusuf / Musa bin Nazar / diğêr Musa bin Davud / Yusuf bin Abdullah muhzır / Nebi bin Nasuh muhzır / Mehmed bin Ahmed muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

27/3

Oldur ki mahmiyye-i Amasya muzâfâtından Ziyere nâm karye sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibni Mehmed Beşe meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde rikkate mu'terif olan işbu râfi'ü'l-kitâb orta boylu sarışın ela gözlü sol küreği üzerinde bıçak yarası olup Rusiyü'l-asl Hasan bin Abdullah nâm abd-i memlûkü mahzarında takrîr-i kelâm eyleyüp işbu evsâf ile mevsûf olan kulum merkur Hasan'ı ibtigâen li-vechillâhi'l-kerîm ve her-bâ min akâbihi'l-elîm i'timâk ve tahrîr eyledim ba'de'l-yevm gulâm-ı mersûm sâir ahrâr-ı asliyeyn gibi hür olup uhdesinde itk üzerinde mevâlî için olan hakk-ı velâdan gayrı hakk ve alakası kalmadı diyü bi't-tav' ve'r-rızâ i'tirâf eylediğinde mâ hüve'l-vâkı' gıbbe't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Mustafa Beşe bin el-Hâcc Mehmed / Ömer Halife bin el-Hâcc Memi müezzin / Hızır Beşe bin Sefer Bey el-Racil / Hacı Mustafa Halife bin Hacı Ali / Mehmed bin Kara Mustafa / Hasan bin Abdullah / İbrahim Beşe bin el-Hâcc Mehmed / Mahmud bin Mehmed / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Nebi bin Nasuh muhzır / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

28/1

Oldur ki medîne-i Ünye sükkânından el-Hâcc Ahmed bin Beğendik nâm kimesne tarafından husûs-ı âti'l-beyânı da'vâ ve husûmet ve kabz-ı vekîl olup bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an sâbitü'l-vekâle olan eşref-i kuzzâti'l-islâm mevlânâ İbrahim Efendi ibni Hayreddin Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda

mahmiye-i Amasya sâkinlerinden ve Üveyd veledi Süleyman nâm zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve üzerine da'vâ idüp müvekkilim el-Hâcc Ahmed bundan akdem medîne-i Ünye'de merkûm zimmîye iki haml penbe teslîm ve zikr olunan penbeyi fûruht idüp (silik) kabz ve îsâle tevkîl etmeğle merkûm zimmî zikr olunan penbeden on yük penbeyi sekiz yüz riyal guruşa fûruht idüp kendi mesârifine sarf etmeğle medîne-i Amasya'da vâkı' ma'lûmu'l-hudûd mülk menzili ve bağı ve dükkânlarını merkûm Ahmed Çelebi'ye üç aya değin rehn vaz' idüp müddet-i mezbûre mürûrundan sonra bey'-i bât-ı sahîh-i kat'î ile altı yüz aded riyal guruşa fûruht ve teslîm ve merkûm dahi kabz ve tesellüm eyledikten sonra mârru'z-zikr penbe bahâsından üzerinde iki yüz riyal guruş hakkı kalup hâliyâ vekâletim hasebiyle taleb eyledikde vermede te'allül eder suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûr zimmî cevâbında fi'l-hakîka mezbûr el-Hâcc Ahmed bundan akdem bana on haml penbe teslîm ve bey'a tevkîl idüp ben dahi zikr olunan penbeyi altı yüz aded riyal guruşa bey' idüp meblağını kendi mesârifime sarf etmeğle mârru'z-zikr menzil ve bağ ve dükkânlarımı kendiyeye rehn vaz' eyledim diyüp ba'dehu bey'-i bâtı ve ziyâdeyi inkâr ile mukâbele idüp vekîl-i merkûm İbrahim Efendi'den bât ve ziyâdeye penbe taleb olunduktan sonra udûl-i müslimînden mevlânâ Mustafa Efendi ibni Ali Efendi ve mevlânâ Ali Efendi bin el-Hâcc Ahmed li ecli's-şehâde hâzırân olup gıbbe'l-istişhâdi's-şer'î ile edâ-i şehâdet-i şer'îyye idüp diler ki medîne-i Ünye sâkinlerinden Ahmed Çelebi bin (boş) ve Abdi Çelebi bin (boş) nâm kimesneler merkûm el-Hâcc Ahmed bin Beğendik nâm kimesne merkûm zimmîye teslîm eylediği on iki haml penbeden on yük penbeyi sekiz yüz riyal guruşa bey' idüp meblağ-ı merkûmu kendü mesârifine sarf eylediğini bizim huzûrumuzda i'tirâf-ı ikrâr ve mukaddemâ rehni vaz' eylediğini ve menzil ve bağ ve dükkânlarını ba'dehu safka-i vâhîde ile merkûm el-Hâcc Ahmed Çelebi'ye altı yüz riyal guruş bey' ve teslîm ve mezbûr dahi kabz ve tesellüm idüp semenini deynine takâs (?) idüp penbe bahâsından zikr olunan sekiz yüz guruşa üzerinde iki yüz aded riyal bâkî kaldığını bizim huzûrumuzda mezbûr zimmî i'tirâf ve ikrâr ve bizi işhâd eyledi husûs-ı mezbûre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz siz dahi biz lisânımızdan minvâl-i muharrer üzre inde'l-taleb şehâdet eyledik diyü bizi işhâd eyledi biz dahi mezbûrân Ahmed Çelebi'nin ve Abdi Çelebi'nin lisânından şâhidleriz şehâdet dahi ederiz zîrâ mezbûrlar şehâdete ehil kimesnelerdir diyü her birinin lisânından mezbûrlar edâ-yı şehâdet

eylediklerinde mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehri-i Muharremü‘l-harâm lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl

Mahmud Çelebi bin Mustafa / Mehmed Beşe bin Yasir / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mukayyid Mehmed Halife bin Hüsam / Mustafa bin Abdi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır ve gayrumine mine‘l-hâzırîn

29/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya sükkânından erbâb-ı timardan Kenan Bey nâm kimesne tarafından husûs-ı âti‘l-beyânı da‘vâya vekîl olup bimâ hüve tarîki‘s-sübût şer‘an sâbit-i bi‘l-vekâle olan Kurd Mehmed Ağa ibni Abdullah nâm kimesne mahmiye-i mezbûrede has bağçe üstâdı olan Mehmed Ağa ibni Abdullah nâm kimesneyi dâru‘s-saltanati‘s-seniyye Kostantiniyyeti‘l-mahmiyyede hâliyâ bostancıbaşı olan kıdvetü‘l-emâcid ve‘l-ekâbir İbrahim Ağa zîde mecduhu taraf-ı âlîlerinden şer‘le teffîş ve tefahhus için ma‘mûlun bih mektûb-ı şerîflerine ta‘bîr buyrulan kıdvetü‘l-akrân Şahin Bölükbaşı zîde kadruhu mezbûr Mehmed Ağa‘yı meclis-i şer‘a ihzâr ve mahzarında bi‘l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp merkûm Kenan Bey‘in üç bin akçe timarı olan Sarılar nâm mezra‘anın üç senedir öşr ve behresin mezbûr Usta Mehmed Ağa alup hayf eylemişdir bi-hasebi‘ş-şer‘i‘ş-şerîf suâl olunmak murâdıdır dedikde gibbe‘s-suâl mezbûr Usta Mehmed Ağa cevâbında Sarılar saray yeridir sâbıkâ şehzâdeler bahar eyyâmında konup çadır ile ıyş u işret eyledikleri mahall olmağın saray yeridir diyü üç senenin öşr ve behresini aldım dedikde vekîl-i merkûm Kurd Mehmed Ağa ve Şahin Bölükbaşı mezra‘a-i mezkûrenin cânib-i şer‘-i şerîfden üzerine varılıp keşf ve nazar olunsun dediklerinde savb-ı şer‘den fahrü‘l-müderrişîn Abdullah Çelebi ibni İbrahim Efendi irsâl olunup zeyl-i kitâbda mastûrû‘l-esâmî olan müslimîn ile üzerine varılıp civârında olan kurâ ahalisinden Saraycık nâm karyeden Yakup bin Ali ve İbrahim bin Haydar ve Musa bin Ali ve Bayram bin Sinan vesâirleri ve Kal‘a nâm karyeden Hüseyin bin Hasan ve Ali bin Yakup ve Muharrem bin Yusuf ve Hacı İbrahim bin Ali vesâirleri ve Eymen nâm karyeden Mustafa bin Hüseyin ve Musa bin Mehmed ve Ali bin Hüseyin ve Arzhan bin

Pervende ve Derviş bin Zeynel vesâirleri ve Derviş nâm karyeden İmam İdris Halife ve Hacı Murad bin Seydi Gazi ve Hasan bin Kavli ve Şaban Bey bin Hüseyin ve Receb bin Ali ve Hüseyin bin Zekeriya vesâirleri meclis-i şer‘a hâzırûn olup fi’l-hakîka altmış ve yetmiş seneden mütecâviz der mezra‘a-i mezkûreyi hîn-i tahrîrde Nedim Ömer Bey elli akçe timar bağlayup bu kadar zamandan berü öşr ve behresin timar sahibi alagelmişdir ba‘dehu Dilaver Paşa emr-i pâdişâhî ile timar tashîhine gelüp mezra‘a-i mezbûrı üç bin akçe kılıç timar bağlayup Nişancı kalemi ile tashîh idüp Kenan Bey’e verilüp Kenan üzerindedir öşr ve behresi mezbûr Kenan Bey nâm kimesnenindir ancak şehzâdelerin bahar eyyâmında çadır ile konup ıyş ve işret eyledikleri mahall saray yeri diyü şöhret bulmuşdur mezra‘a-i mezkûr timardır bağçe evlerinin alakası yokdur mukaddemâ gelen bağçe üstâdları kat‘â alaka etmişlerdir öşr ve behresin timar-ı sâhib alagelmişdir biz bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü edâ-yı şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde mevlana-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüp ba‘dehu zikr olunan müslümanlar ile gelüp meclis-i şer‘a haber verdiklerinde bu vesîka ketb olunup yed-i talibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehri Saferü’l-hayr lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Seyyid Osman Çelebi bin Ahmed / Bali Beşe bin Hacı Nazmi / Hüseyin Çelebi bin Mustafa / İsmail Ağa bin Mahmud / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Ali Ağa bin İbrahim / Şaban Bey bin Veli / diğer Şaban bin Abdullah / Mehmed bin Mustafa / Hasan bin İmam / Mustafa Bey bin (silik) ve gayruhum mine’l-mezkûrîn

29/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya muzâfâtından Saraycık nâm karye sâkinlerinden Kasım bin İsmail nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinelerinden olup bundan akdem vefât eden Çiçek binti Nakkaş Demir nâm hatunun kızı olup mezbûrenin muhallelâtına vâzı‘atü’l-yed olan Fatıma binti Şeref nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîki’s-sübût şer‘ân vekâleti sâbite olan zevci Konca Mehmed Bey bin Mahmud nâm cündî mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp müteveffiyeye-i mezbûre Çiçek nâm hatunun babası Taşdemir li-ebb ve ümm karındaşlardır babalarının ismi Mahmud’dur ve analarının

ismi Aşur'dur müteveffiye-i mezbûre Çiçek nâm hatunun verâseti benim ile kızı Fatıma'ya münhasıradır bi-tarîki'l-irsi's-şer'î bana intikâl idüp hisse-i şâyi'amı vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup crâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl vekîl-i mezbûr Konca Mehmed Bey münkir olmağın merkûm Kasım nâm kimesneden beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidinden Yakup bin Ali ve Bayram bin Mirza li ecli's-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre müdde'î-i mezbûr Kasım'ın babası İsmail ve müteveffiye-i mezbûr Çiçek nâm hatunun babası Taşdemür İsmail ile Taşdemür li-ebb ve ümm karındaşlardır babalarının ismi Mahmud ve analarının ismi Aşur'dur müteveffiye-i mezbûre Çiçek nâm hatunun verâseti Kasım ile kızı Fatıma'ya münhasıradır vâris-i âharı yokdur biz bu husûsa şahidleriz şehâdet dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden ba'de ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehri-Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Veli Bey bin Mehmed / Hüseyin Bey bin Osman / Dellal Mehmed bin Abdullah / Kenan Bey bin Abdullah / Mustafa Çelebi bin Nebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

30/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya sâkinlerinden olup Sarılılar nâm mezra'a timarın mutasarrıfı olan Kenan Bey ibni Abdullah nâm kimesne tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Kurd Mehmed Ağa ibni Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i mezbûrede hâliyâ hasbağçe üstâdı olan Mehmed Ağa mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp Sarılar nâm mezra'a müvekkilim mezbûr Kenan Bey'in kılıç timarı olup üç senedir mezbûr Üstâd Mehmed Ağa mezra'a-i mezbûreyi fuzûlî zabt ve tasarruf idüp re'âyâdan öşr ve behresin alup müvekkilim mezbûr Kenan Bey'e hayf eylemiştir bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Üstâd Mehmed Ağa dahi cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre mezra'a-i

mezbûrenin üç senedir öşr ü behresin re‘âyâdan aldım mezbûr Kenan Bey’in üç senelik timarı mahsûlü benim zimmetimdedir diyü mukırr ve mu‘terif oldukda mezra‘a-i mezbûrenin mezbur Üstad Mehmed Ağa zimmetinde olan üç senelik mahsûlüni merkûm Kenan Bey’e edâ ve teslîme hükm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehri Saferü’l-hayr lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / İsmail Ağa bin Mahmud / Piyale Bey bin Abdullah / Yusuf bin Abdullah muhzır / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Maden bin Mansur muhzır / Mustafa Halife el-İmam / Şaban Beşe bostancı / Hasan Beşe bostancı / Hızır Bey zîreden / Abdullah Çelebi muhzır / Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur ve gayruhum mine’l-hâzırîn

30/2

Mahrûse-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinlerinden bundan akdem vefât eden merhûm Mehmed nâm müteveffânın sulbî oğlu Mustafa nâm sagîrin vâlidesi olan Ayişe mahfel-i şer‘-i şerîfe gelüp takrîr-i kelâm idüp sagîr-i mezbûreye müteveffa-yı merkûm muhallefâtından irs-i şer‘le intikâl eden mâlından nafaka ve kisvesi vesâir mühimmât-ı lâzimesi için yevmî üçer akçe takdîr olunmak taleb ederim dedikde hâkim-i mevki‘-i kitâb-ı müstetâb vech-i meşrûh üzre sagîr-i mezbûreye babası müteveffâ-yı merkûmdan irs-i şer‘le intikâl eden mâlından nafaka ve kisvesi vesâir harc-ı lâzımı için tarih-i kitâbdan yirmi gün mukaddem yevmî üçer akçe takdîr idüp inde’l-îzâh istidâneye ve vakt-i zafer ve rücû‘a mezbûre Ayişe’ye izn vermeğın mâ vaka‘a ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu tahrîren fî evâil-i şehri Saferü’l-muzaffer lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mahmud bin Hacı Hasan / Ahmed bin Hacı Musli / Mehmed Çelebi bin Hacı Musli / Mehmed bin Haso / Memi Çelebi bin Mustafa / Mustafa bin Mustafa / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mikail Azayom ve gayruhum

30/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Receb Mahallesi sâkinelerinden Ayişe ibneti Turasan nâm hâtûn meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde zevc-i mutlakı olan işbu râfi‘ü’l-kitâb Mustafa bin Hasan nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp bundan akdem mezkûr Mustafa beni tatlık etdikde zimmetinde bin akçe mehr-i müeccelim ile nafaka ve iddetim vardır bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup alıverilmesin taleb ederim dedikde gibbe’s-sual mezbûr Mustafa cevâbında merkûme Ayişe’yi hîn-i tatlıkla mehr-i müecceli olan meblağ-ı mezbûrdan ve nafaka-i iddetinden fâriğa olup ben dahi talâk-ı selâse ile tatlık eyledim diyücek gibbe’l-inkâr mezbûr Mustafa’dan takrîr-i meŝrûhuna mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Abdülkadir bin Turasan ve Osman bin Mehmed meclis-i şer‘-i şerîfe li ecli’ş-şehâde hâzırân olup münkire-i mezbûre muvâcehesinde gibbe’l-istişhâd edâ-i şehâdet-i şer‘iyye idüp fi’l-vâkı‘ merkûm Ayişe hîn-i tatlıkde mehr-i müecceli olan meblağ-ı merkûm bin akçeden ve nafaka-i iddetinden fâriğa olup zevci mezbûr Mustafa talâk-ı selâse ile tatlık etdi biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri gibbe ri‘âyetihi şerâyiti’l-kabûl hayr-ı kabûlde vâkı‘a oldukdan sonra mezbûre Ayişe da‘vâdan men‘ olunup mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehr-i Saferü’l-hayr lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Üstâd Veli bin Mehmed / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Muhzır bin İbrahim / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / diğêr Mustafa Çelebi bin Abdullah sermuhzırân / Kenan Bey bin Abdullah Emin / Mehmed bin Ahmed muhzır / Yusuf bin Abdullah muhzır / Nebi bin Nasuh muhzır / Maden bin Mansur muhzır ve gayrum mine’l-hâzırîn

31/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Eski Kethudâ nâm mahalle sâkinlerinden işbu bâ‘isü’l-kitâb Hasan Efendi ibni Mehmed Efendi meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde mahmiye-i mezbûrede hasbağçe üstâdı olan Mehmed Ağa ibni Hasan nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve üzerine da‘vâ idüp Aykasal nâm mevzi‘de vâkı‘ bir taraftan

Mustafa bağı ve bir taraftan değme taş ve değme toprak ve iki tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz tahmînen altı keyl buğday tohumu isti'âb edip ceddimiz el-Hâcc Ahmed'den vâlidem Ayiše Hatun'a ba'de vefâtihâ bize intikâl eden mülk bağ yerimiz bi-gayr-ı vech-i şer'î zabt eder suâl olunmak taleb ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Ağa cevâbında Mehmed'in mezkûr bağ yerini işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan Kala-i Bala sâkinlerinden Rıdvan bin Abdullah nâm kimesne'den on iki esedî guruşa iştirâ eyledim dedikde merkûm Rıdvan'dan istintâk olundukda ben mevzi'-i mezkûrda vâkî İlyas nâm kimesneden iştirâ eylediğim yirmi keyl tohum isti'âb eden tarlayı mezbûr Mehmed Ağa'ya on iki esedî guruşa bey' eyledim Hasan Efendi'nin cediti el-Hâcc Ahmed'den vâlideleri Ayiše Hatun'a ve Ayiše Hatun vefâtından sonra kendülere intikâl eden bağ yerlerin bey' eyledim dedikde mezbûr Mehmed Ağa mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Üstad İbrahim bin İlyas / Mehmed Efendi bin Bünyad / Mustafa Çelebi bin Nebi sermuhrân / Abdullah bin Nasuh muhr / Yusuf bin Abdullah el-muhr / Kenan Bey bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

31/2

Mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' Makla nâm karye sâkinlerinden Osman ibni Hasan Bey nâm cündî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i mezbûre mahallâtından Hanya mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed Ağa ibni Ali mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp silk-i mülkümde muntazam olan emlâkimden mahmiye-i mezbûre esvâkıdan Tahtakala dimeğle ma'rûf sükda vâkî bir tarafı etmekci zimmî Bızdık dükkânına ve bir tarafı bezazistana ve bir tarafı Tahtakala'ya ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olup her sene Pervane Bey vakfına yirmi dört akçe mukâta'a-i zemîni olan harâbe müşrif dört bâb dükkân yerini müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kırk beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-

mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik etmeğın sıhhat-i bey' u şırâya hükm birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehri Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Osman Çelebi bin Ahmed / Üstad Ahmed bin Halil / Hafız Mustafa Çelebi bin Mahmud / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ömer Ağa bin İsmail Mustafa Halife bin Mustafa / Hacı Yunus Bey bin Ömer Çavuş / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Halil Çelebi bin Mustafa / Nebi bin Nasuh muhzır ve gayrum mine'l-hâzırîn

32/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Darusselam Mahallesi sâkinlerinden Davriş veledi Asoterha (?) nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i mezbûre mahallâtından Hatuniye mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Mehmed Ağa ibni Ali Bey mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp silk-i mülkümde muntazam olan emlâkimden mahmiye-i mezbûrede vâkı' Tahtakala nâm mevzi'de bir tarafı Tahtakala'ya ve bir tarafı Çil Hacı Mustafa dükkânına ve bir tarafı bezazistana ve bir tarafı Kurd Ağa dükkânına mahdûd mümtâz olup her sene Pervane Bey vakfına on iki akçe mukâta'a-i zemîni olan harâba müşrif bir bâb dükkân yerini müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile on bir buçuk esedi râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mübeyyi' eyledim ba'de'l-yevm mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik etmeğın sıhhat-i bey' u şırâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehri Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Rasul Bey bin Şaban / Mehmed Ağa bin Abdullah Çelebi / Seyyid İnam Bey bin Ahmed / Mustafa Çelebi el-Katib / Tollu Mehmed Dede / Mehmed Çelebi bin Ahmed Bey /

Ahmed Ağa bin Halil / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebî bin Nasuh el-muhzır / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

32/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Bozahâne Mahallesi sâkinlerinden Arslan veledi Aydın ve karındaşı İskender nâm zimmîler meclis-i şer‘-i şerîf-i şânühü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda mahalle-i mezbûre sâkinlerinden mezbûrân Arslan’ın ve İskender’in ammiteleri Emine ibneti Abdullah nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîki’s-sübût-ı sâbite bi’l-vekâle olan Eyyub Beşe ibni Hamamcı Bayram nâm râcül mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp Ferhadkayası nâm mevzi‘de bir haddi Haşrizâde bağına ve bir haddi el-Hâcc Mehmed bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve bir haddi tarîk-i âmma müntehî ve mümtâz olan yedi tahta bağın iki tahtası babamız Aydın nâm zimminin mülkü olup ve beş tahtası mürd olan dedemiz İskender nâm zimmînin iken a‘yân-ı şehirden el-Hâcc Mehmed Çavuş’dan yüz on iki aded guruşa alup zikr olunan beş tahta bağı merkûm Mehmed Çavuş’a bey‘-i bi’l-vefâ tarîkiyle bey‘ etdikden sonra dedemiz mezbûr İskender mürd oldukda zikr olunan meblağ-ı mezbûr yüz on iki guruşu mûmâ ileyh Mehmed Çavuş’a babamız Aydın nâm zimmî edâ idüp ve zikr olunan bağı alup zabt ve tasarruf idüp babamız Aydın mürd oldukdan sonra bi-hasebi’l-irsi’s-şer‘î bâğ-ı mezkûr bizlere intikâl ammitem mezbûre Emine nâm hatun babam İskender nâm zimmînindir diyü bağı mezkûrdan sülüs hisse taleb eder hayfdır şer‘le suâl olunup yedimizde olan hüccet-i şer‘iyye mücebince zabt etdirilmesin taleb ederiz diyü bin yirmi sekiz Cemaziye’l-ahiresinin evâsıtı tarihiyle müverrah sâbıkâ mahmiye-i Amasya’da nâibü’s-şer‘ olan Mevlânâ Abdulaziz Efendi tevki‘î ile muvakka‘ ve hatmi ile mahtûm mazmûn takrîrine muvâfık ve mefhûmu müdde‘âsını nâtik hüccet-i şer‘iyye ibrâz idüp kırâat olundukda vekîl-i mezbûr Eyyub Beşe mazmûn hücceti münkir olıcak merkûmân zimmîlerden hüccet-i merkûmeye beyyine taleb olundukda zeylinde esâmîsi mastûr olan meşhûd-ı meclisden Abdûlbaki Çelebi ibni Ahmed ve Mustafa Çelebi ibni Abdunnebi nâm kimesneler hâzırân olup mazmûn hüccete edâ-i şehâdet idüp fi’l-hakîka bağı mezkûrun iki tahtası Aydın nâm zimmînin mülkü olup ve beş tahtası İskender nâm zimmînin mülkü iken a‘yân-ı şehirden el-Hâcc Mehmed Çavuş’dan yüz on iki aded guruş alup bey‘-i

bi'l-vefâ tarîkiyle bâğ-ı mezkûrî zikr olunan yüz on iki guruşa virüp İskender nâm zimmî mürd oldukda mezbûr Aydın meblağ-ı mezbûr yüz on iki guruşa mûmâ ileyh Mehmed Çavuş'a virüp bağ-ı mezkûr merkûm Aydın nâm zimmînin müşterâsı olup mürd oldukda oğulları Arslan ve İskender nâm zimmîlere intikâl eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde şehâdetleri ba'de ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl hayr-ı kabûlde vâkı'a oldukdan sonra mücebiyle hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i şehr-i Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Bey bin Osman / Süleyman bin Ali / Mehmed bin Mevlüd / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Ali Bey el-cündî / Salih Çelebi bin Hızır Efendi / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed el-muhzır / Yusuf bin Abdullah / Maden bin Mansur / Nebi bin Mustafa Çelebi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

33/1

Oldur ki Amasya'da Elagöz tekyesi vakfına bi'l-fi'il mütevellî olan Nebi bin Receb nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahmiye-i mezbûre mahallâtından Şamil mahallesi sâkinlerinden Şeyh Mehmed Halife ibni Hüsam nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp vakf-ı mezbûrdan Oklu nâm mevzi'de vâkı' bir tarafı Hızı Efendi'nin vakf bağına ve bir tarafı tarîk-i âmma ve bir tarafı nehr-i sagîre ve bir tarafı Hallac zimmî bağına mûntehî ve mümtâz olup elli ve altmış seneden mütecâviz harâba müşrif bir kıt'a bağı yerinin vakf-ı mezbûra bir akçe ve bir habbe nef' olmadığı ecilden mezbur Şeyh Mehmed Halife'ye her sene otuz akçe icâre ile mezbûr Ali'ye tarih-i kitâbdan doksan dokuz yıla varınca her yılda otuz akçe hesabı üzere icâre-i tavîle tecvîz eden fukahâ-i ulu'l-elbâb kavli üzere tecdîd-i müte'âkideyne muhtâc olmak müzeyyen-i akd-i sâninin ibtidâsı akd-i evvelin intihâsı olup her üç yılda bir akd-i cedîd olmak üzere icâre-i tavîle-i mu'tâde ile icâreye virüp bağı mesfûr mezbûr Ali'ye teslîm eyledim ba'de'l-yevm icâre-i maktû'asını edâ idüp bağı merkûma mutasarrıf ola dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzere cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Şeyh Mehmed Halife vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın mâ

vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü‘l-hayr lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram el-Hatib / Mukayyid Mehmed Halife bin Hüsam Efendi el-İmam / el-Hâcc Mustafa bin Mahmud / Nebi bin Nasuh el-Muhzır / el-Hâcc Mahmud bin Mehmed / el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Abdi / Hafız Hüseyin bin Nebi / Hafız Mehmed bin el-Hâcc Yusuf / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Kenan Bey bin Abdullah ve gayruhum mine‘l-hâzırîn

33/2

Oldur ki bi‘l-fi‘il evlâdiyet üzre vakf-ı âti‘z-zikre mutasarıf olan Mustafa Halife ibni Mustafa ve Fatıma ve Saliha binti Ebu Talib meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü‘t-tevkîrde bağçe-i câi‘l-beyâna mülkiyet üzre vâzı‘ü‘l-yed olduğu ber nehc-i şer‘î sâbit olan mahrûse-i Amasya mahallâtından İçerişehir‘de Ahi Sadeddin mahallesi sâkinlerinden Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında her biri üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani‘l-merâm idüp mahrûse-i mezbûre mahallâtından Hacı İlyas mahallesinde vâkı‘ bir tarafı Hadice Hatun vakf eylediği bağçeye ve bir tarafı Halfet Gazi bağçesine ve bir tarafı Şehzadeler bağçesine ve bir tarafı tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olup mezbûr Ahmed nâm kimesnenin mülkiyet üzre yedinde olan bağçe Fatıma binti (boş) nâm hatunun mülk-i sahîhi iken dokuz yüz yetmiş dokuz Cemaziye‘l-evvelisinde bağçe-i mezbûr evvelen kendüye ba‘de vefâtihâ Emir Hüsam‘a ândan sonra evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vakf-ı sahîh-i şer‘î ile vakf idüp ba‘dehu bağçe-i merkûmı li ecli‘t-tescîl mütevellî nasb eylediği Emir Hüsam nâm kimesneye teslim ol dahi tesellüm etdikden sonra mezbûre Fatıma Hatun vakf-ı akâr İmam-ı Azam hazretleri yanında gayr-ı lâzım olduğuna binâen bağçe-i mezbûrun vakfiyetinde rücû‘ idüp ke‘l-evvel mülk olmak üzre kendüye teslim olunmasın taleb eyledikte mütevellî-i mezbûr Emir Hüsam dahi eimme-i kirâmdan sıhhat-i vakf-ı lüzûmdan müfârik olmaz denilen kavillerini temessük ve ihticâc-ı varakadan imtinâ‘ ile meslek-i husûmete insilâs ve ibtihâc eyleyüp ol tarihde mahmiye-i Amasya‘da hâkimü‘ş-şer‘a murâfa‘a olduklarında hâkim-i mûmâ ileyh cânib-i vakfi evlâ görüp âlimen bi‘l-hilaf vakf-ı mezbûrun lüzûmuna hükm eylemişdir el-hâletü hazihi

bağçe-i mezbûr vech-i meşrûh vakf ve lâzım olmağın bu kadar zamandan berü vakfiyet üzere zabt ve tasarruf olunur iken hâlâ merkûm Ahmed mülkiyet üzere vâzı'ü'l-yed olup vakf-ı merkûm tarafından zabt olunmağa mâni' olur suâl olunup men' olunmasın taleb ederin dedikde gıbbe'l-istintâk mezbûr Ahmed bağçe-i mezbûrun minvâl-i meşrûh vakf olduğunu bi'l-küllîye inkâr itmeğın mezbûrlardan da'vâsına muvâfık beyyine taleb olundukda vâkıf-ı mezbûr vakf idüp vefât edeli yetmiş ve seksen seneden ziyâde olmağla hâlâ asıl vakfa şehâdet eder kimesne bulunmayup lakin vakfda tesâmu' ile şehâdet câiz olduğuna binâen udûl-ı müslimînden Haffaf Mehmed Ağa bin Mehmed ve Osman Çelebi bin Ali ve Hafız Mustafa Çelebi li eclî's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırûn olup fi'l-vâkı' zikr olunan bağçe merkûme Fatıma nâm hatunun vakfi olduğu mesmû'umuz olup (silik) vakfiyet üzere zabt ve tasarruf oluna gelmişdir bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz diyü alâ tarîki't-tesâmu' edâ-i şehâdet-i şer'îyye etdiklerinde ba'de't-ta'dîli's-şer'î şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı'a olup mücebiyle hükm olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb vukû'ı üzere ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Çelebi bin Mehmed Efendi / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / İbrahim Halife bin Mustafa / Hafız Mustafa Çelebi / Hüseyin Bey bin Rıdvan Bey / Halil Çelebi bin Şaban ve gayruhum mine'l-hâzırîn

34/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Receb Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Hamza bin İlyas nâm kimesnenin sadriye kızı Ayişe nâm sagîrenin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'ü'l-kitâb tubâ lehu ve hüsn-i meâb işbu Şahbaz binti Ali nâm hatun vesâyet-i mezbûreye ehil olmağla sagîre-i mezbûrenin ahvâlini hıfza ve emvâlini zabta vasî nasb idüp ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesin icrâya iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hamza Ağa bin Mehmed / Mustafa Beşe bin Yakup an karye-i Soma / Mustafa Çelebi bin Abdünnebi sermuhzırân / Nebî bin Nasuh el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed / Yusuf bin Abdullah / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram ve gayruhum mine'l-hâzırân

34/2

Mahmiye-i Amasya muzâfâtından Soma nâm karye sâkinlerinden Mehmed Beşe ibni Yakup ve li-ebeveyn karındaşı Mustafa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde gelüp takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Ilıca nâm karyeden cereyân eden su yüz seneden mütecâviz Soma nâm karye kurbunda vâkı' bir göz değirmenimize cârî olup ebâ an cedd zikr olunan sularıyla değirmen altında vâkı' altı kıt'a tarlaların mahsûllerin saky idüp ahardan bir vechile mâni' olunmazken mahmiye-i mezbûre muzâfâtından Zere nâm karye ahalişi bi-gayr-ı vech-i şer'î mâni' olup bizlere küllî gadr ve hayf ederler cânib-i şer'-i şerifden üzerine varılıp mahallinde Zere nâm karye ahalisine suâl olunup keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde savb-ı şer'den Naib Abdurrahman Çelebi ibni Osman Efendi irsâl olunup zeyl-i mastûru'l-esâmî olan bî-garaz müslümânlar ile üzerine mahall-i mezbûra varup müşâhede etdiklerinde fi'l-hakîka Ilıca nâm karyeden cereyân eden su mezbûrân Mehmed Beşe'nin ve li ebeveyn karındaşı Mustafa Çelebi'nin değirmenine cârî olup ve tahtında altı kıt'a tarlasının içine uğrayup cârî olmağın Zere nâm karyeden Kara Mustafa ibni Sefer Fakih ve Ahmed bin Hasan ve Maden Sofi ve Mustafa bin Hasan ve Hatib Abdüsselam vesâirleri mahfel-i kazâyâ hâzırûn olup bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olundukda cevâblarında bâlâdan zikr olunan sularıyla mezbûrân Mehmed ve karındaşı Mustafa Çelebi değirmeni altında vâkı' altı kıt'a tarlaların saky edegelmişlerdir diyü inkâr ile mukâbele eylediklerinde mezbûrân Mehmed Beşe'den ve karındaşı Mustafa Çelebi'den beyyine taleb olundukda cevâbında vâkı' Kavi nâm karyeden Yusuf bin Hamdullah ve Yordinek nâm karyeden Şaban bin Nefes ve Mehmed bin Ali ve Veli bin Hasan ve Hüseyin bin Mustafa ve Orta nâm karyeden Abid bin Kerimüddin ve Hüseyin bin Hasan ve Soma nâm karyeden Oruç bin Mustafa ve Mustafa bin Veli li ecli's-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe hâzırûn olup edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eyledim fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre bâlâda zikr olunan su ile altmış ve yetmiş seneden mütecâvizdir zikr olunan

değirmeni tahtında vâkı‘ altı kıt‘a tarlanın hakk-ı şurbu olup ebâ an cedd mahsûllerin saky edegelmışlerdir bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüp ba‘dehu meclis-i şer‘a gelüp haber verdiklerinden sonra mezbûrân Mehmed Beşe ve Mustafa Çelebi bir kıt‘a fetvâ-yı şerîfe ibrâz eyleyüp nazar olundukda mazmûn-ı şerîfde bir çiftlikde Zeyd’in kadîmden altı kıt‘a tarlasının içinde nehr-i cârî iken hâliyâ kurbunda olan karye ahalsi zikr olunan nehrin suyunu kendi tarlalarına cârî itdürüp Zeyd mezbûrları mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü’l-hayr lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Hüseyin Beşe an karye-i Karlı / Ali bin Sefer Fakih / İlyas bin Gülabi an karye-i Orta / Aydın an karye-i Orta / Ali bin Seydi an karye-i Orta / Mehmed bin Ahmed el-muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

35/1

Mahmiye-i Amasya mahallâtından İçerişehir’de Kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Pir Ali Ağa bin Mehmed nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde kasaba-i Bayburt sükkânından Ali Bey ibni Veysel nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp bir sene mukaddem mülkümnden bir siyah deste kuyruk iğdiş ve eşkin beş yaşında atım sirka olunup gece olduğun bildim lakin mezbûr Ali Bey’in yedinde buldum bi hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdımdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Ali Bey cevâbında müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc Pir Ali’nin zikr etdiği atı Karahisar sâkinlerinden Ali Çelebi’nin kethudâsı Delü Ferik dimeğle ma‘rûf ve meşhûr kimesneden aldım mezbûr el-Hâcc Pir Ali’nin alakası yokdur diyü inkâr ile mukâbele etmeğın müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc Pir Ali’den da‘vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Hatib Himmet Efendi ve Mehmed bin Oruç ve Nebi bin Mehmed li ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırûn olup fî’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzere mezbûr Ali Bey’in yedinde olan siyah ve deste kuyruk iğdiş ve eşgin beş yaşındaki atı tarih-i kitâbdan bir sene mukaddem merkûm el-Hâcc Pir Ali Ağa sirka itdirüp atı mezkûr-ı merkûm el-Hâcc Pir Ali Ağa’nındır bu husûsa ve bu minvâl üzere şâhidleriz icrâ-yı şehâdet-i şer‘iyye ederiz dediklerinde ba‘de’t-ta’dîl ve’t-tezkiye

şehâdetleri makbûle olduktan sonra mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Safer lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl

Emirü‘l-ümerâi‘l-kirâm Ahmed Paşa hazretleri / Süleyman Bey bin Şaban / Ali Bey el-cündî / Cafer bin Hüseyin / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Memi bin Hüseyin / Nebi bin Nasuh / Maden bin Mansur el-muhzır / Abdullah Çelebi bin Ahmed sermuhzırân / Allahkulu ve gayruhum mine‘l-hâzırîn

35/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ Boyalıca nâm karye sâkinlerinden el-Hâcc Mustafa ibni Habib nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü‘t-tevkîrde yine mahruse-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Uzunoba nâm karye sâkinlerinden el-Hâcc Receb ibni el-Hâcc Şaban nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp Kala nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mustafa nâm kimesnenin sulbiye bâliğa kızı Saliha nâm bikri oğlum Osman akd-i nikâh ve tezvîc murâd eyledikde mezbûr el-Hâcc Receb Halife mâni‘ olur ben kendü oğluma akd-i nikâh ve tezvîc ederim diyü bâliğa-i mezbûre Saliha‘yı meclis-i şer‘a ihzâr idüp cevâb tahrîr olunup mezbûr el-Hâcc Receb Halife mu‘ârazadan men‘ olunmak murâdımdır dedikde bâliğa-i mezbûre Saliha‘yı meclis-i şer‘-i şerîfe ihzâr idüp bi-hasebi‘ş-şer‘i‘ş-şerîf suâl olundukda cevâbında karındaşım İbrahim Çelebi vekîlim olup el-Hâcc Mustafa Halife oğlu Osmân nâm kimesneye akd-i nikâh ve tezvîc eylesin dedikde mezbûr el-Hâcc Receb Halife‘yi mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Saferü‘l-hayr lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl

Mehmed Beşe bin Mustafa Beşe zâbit-i yeniçeri / Mustafa Beşe bin Hasan el-Racil / Mehmed bin Receb an karye-i Uzunoba / Hasan bin Sefer an karye-i Boyalıca / Ahmed bin Mustafa an karye-i Sofi / Ali bin Maden an karye-i Uzunoba / Mustafa Çelebi bin Abdullah

sermuhzırân / Mevlüd bin Osman el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

36/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' Kurnaz nâm karye sâkinlerinden Ömer bin Hızır nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde [karye-i] mezbûre mahallâtından Gümüşlüzâde mahallesi sâkinlerinden Hamza Beşe ibni Mustafa nâm racül mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp karye-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Siyavuş Bey mülküne ve bir tarafı Mustafa mülküne ve bir tarafı Kara Ali mülküne ve bir tarafı Erzincanlı Mehmed mülkü ile mahdud ve mümtâz olup be-havza-i dâhiliyesi bir çatma beyt-i suflayı ve bir ahuru ve bir samanlığı ve bir çatma anbarı ve bir kabalayı müstemil olan mülk menzilimi ve bir çift celeb camus öküzü ve bir çift kara sığır öküzü ve bir re's camus ineği ve altı re's kara sığır ineği ve iki re's kara sığır vesâir temlik ve temellükü kâbil olan âlât-ı zirâ'at ve hırâset ve gayrı cemî' tevâbi'i ve âmme-i murâfıkı ile safka-i vâhideleriyle karye-i mezbûre sınırı dâhilinde vâkı' beynimizde ma'rûfe olmağla ta'rîfden ariyye hudûdu ma'lûm tasarrufumda olan on sekiz tarlaların hakk-ı tasarrufda ma'rifet-i sahib-i arz ile merkûm Hamza Beşe'ye yüz kırk esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mârru'z-zikr çiftlik-i merkûm Hamza Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ' ve yahtâr çiftlik-i merkûmu ve arazi-i mersûmesini ba'de'l-yevm mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü'l-mersûm Hamza Beşe vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk idicek sıhhat-i bey'-i şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup merkûm Hamza'nın yedine vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehri-i Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / diğeri Mehmed Efendi bin Mustafa / Hacı Yusuf bin Abdullah / Kasab Mustafa / Mahmud Çelebi bin Mustafa / ve Uzun Hasanoğlu Mehmed Çelebi / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

36/2

Gülkara kazâsına tâbi‘ Akviran nâm karye sâkinlerinden Veli Bey ibni Süleyman nâm cündî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde mahrûse-i Amasya’da hâliyâ altı bölük halkına kethudâ yeri olan fahrü’l-emâsil Mehmed Ağa bin Ali nâm kimesne tarafından vekîl olup ma‘rifet-i şer‘le ârifân olan Halil Çelebi ibni Mehmed ve İbrahim Bey ibni Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle vekâleti sâbite olan Kurd Mehmed Ağa bin Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp bundan akdem bir kulum kaçup mezbûr Mehmed Ağa evin beytül-mâl iken kulum ahz idüp ba‘dehu gelüp abd-i memlûkum Figan nâm karyede Mehmed Ağa’nın habsinde görüp taleb eyledikde kul senin olduğuna şâhid getir diyü virmede te‘allül eyleyüp ben dahi şâhide gitdikde abd-i mezkûr firâr ba‘dehu gelüp taleb eyledikde mezbûr Mehmed Ağa kulun firâr eyledi diyü cevâb eyledikde beynimizde münâza‘ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı şedîde vâkî‘ olup el-hâletü hazîhi beynimize muslihûn ve müslimûn tavassut idüp es-sulhu seyyidü’l-ahkâm fehvâsı üzre âmil olup bedel-i sulh iki bin akçe virüp bedel-i sulh meblağ-ı mezbûr iki bin akçeyi mezbûr Mehmed Ağa yedinden bi’t-tamâm alup ahz u kabz eyleyüp zimmetin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâmm ile iskât eyledim husûs-ı mezbûre müte‘allık benden asâleten veya vekâleten da‘vâ ve nizâ‘ sudûr eder ise lede’l-hükkâmi’l-kirâm mesmû‘a ve makhbûle olmasun dedikde takrîr-i mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan vekâleti vekîl-i mezbûr Kurd Mehmed Ağa vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkîk etmeğîn mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Safer lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Hüseyin Çelebi bin Mustafa / Rasul bin Şaban / Ali Bey bin Ahmed el-Cündî / Mehmed Bey bin Börekcizâde / Celeb Ali Ağa bin Abdullah el-Cündî / ve Celeb Mehmed Ağa el-Cündî / Osman Ağa bin Ali / Nebi bin Nasuh

36/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Şamil Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Osman bin Osman nâm kimesnenin sulbî oğlu Mehmed nâm kimesne

[meclis-i] şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde üveği anam Gülizar binti Ahmed Bey nâm hatun mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp babam müteveffâ-yı mezbûr Osman nâm kimesneden mahkeme-i mezbûrede vâkı‘ hudûdu inde’l-ahali ma‘lûme olan menzili ve bir kazgan vesâir muhalledfâtı tahrîr olunup cem‘an sekiz bin akçe idüp irs-i şer‘le intikâl eden meblağ-ı mezbûrdan üveği anam Gülizar nâm hatuna semen hissesiyçün bin akçe ve mehr-i müeccele için iki yüz akçe virüp ve menzil-i mezbûrun kurbunda muttasıl bir mikdar hâliye yer dahi mezbûre Gülizar nâm hatunun mülkü olup mezbûre Gülizar Hatun meblağ-ı mezbûrunu iki yüz akçe ve arz-ı hâliyeyi hâliyeyi alup ahz u kabz ve tasarruf eyledi mezbûreye bir akçe ve bir habbe vereceğim kalmadı bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup cevâb tahrir olunmasın taleb ederim dedikde gibbe’s-suâl mezbûre Gülizar Hatun dahi cevâbında fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzre zevcim müteveffâ-yı mezbûr Osman nâm kimesnenin mahalle-i mezbûrede hudûdu inde’l-ahali ma‘lûm olan menzili ve bir kazganı vesâir muhalledfâtı tahrîr olunup cem‘an sekiz bin akçe olup semen hissem için bin akçe ve mehr-i müeccele iki yüz akçe alup ahz u kabz eyledim ve menzil-i mezbûrun kurbunda vâkı‘ bir mikdar arz-ı hâliyemi zabt ve tasarruf eyledim mezbur Mehmed zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı mezbûr Mehmed’in zimmetin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâmm ile ba‘de’l-yevm husûs-ı mezbûra müte‘allık asâleten veya vekâleten da‘vâ ve nizâ‘ sudûr ederse lede’l-hükkâm mesmû‘a ve makbûle olmasun dedikde bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehri Rebiülevvel sene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Şeyh Mehmed Halife bin Hüsam el-İmam / Mahmud Çelebi bin el-Müezzin / Receb bin Mehmed bin Ahmed el-muhzır / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram ve gayruhum mine’l-hâzırîn

37/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Şamil mahallesi sâkinelerinden Gülizar binti Ahmed nâm hatun meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde üveği oğlum Mehmed bin Osman nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp mezbur Mehmed’in babası müteveffâ Osman bana tâlib oldukda hîn-i akdde üç bin akçe mehr-i

müeccel tesmiye olundu idi mehr-i müeccelem olan meblağ-ı mezbûrı müteveffâ-yı mezbûr Osman kimesneye hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe etdikden sonra mukâbele-i hibede müteveffâ-yı mezbûr Osman nâm kimesne dahi silk-i mülkünden muntazam olan emlakından Ilıcak nâm mevzi'de vâkı' bir tarafı el-Hâcc Veli bağına ve bir tarafı Ali bağına ve bir tarafı nehr-i sagîre ve bir tarafı harka mahdûd ve mümtâz olan mülk bağının bir tahtasın tarih-i kitâbdan on sene mukaddem bana hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik ve teslim eyleyüp ben dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve tesellüm eyledim hâlâ mülk-i mevhubumdur mezbûr Mehmed nâm kimesneye bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup cevâb tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed dahi cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre mezbûre Gülizar nâm hatun üç bin akçe mehr-i müeccelesin babam müteveffâ-yı merkûm Osman'a hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe idüp mukâbele-i hibede müteveffâ-yı merkûm babam Osman dahi silk-i mülkünden muntazam olan Ilıcak nâm mevzi'de bâlâda zikr olunan iki tahta bağının bir tahtasın mesfûre Gülizar nâm hatuna hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe ve temlik ve teslim eyleyüp ol dahi meclis-i hibede ittihâb ve kabz ve tesellüm eyledi on seneden mütecâvizdir bir tahta bağı mesfûre Gülizar nâm hatun zabt ve tasarruf eder diyü mukırr ve mu'terif oldukda mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehri Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Veli Bey bin Mehmed Subaşı / Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram el-Hatîb / İlyas Beşe bin İbrahim / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah el-Muhzır / Maden bin Mansur el-Muhzır

37/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Ahi Sadeddin mahallesi sâkinelerinden Fatıma binti el-Hâcc Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda li-ebb karındaşı Hüseyin Çelebi ibni el-Hâcc Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp bundan akdem babam merhum el-Hâcc Mehmed vefât etdikde ben sagîr bulunmağla merhûm-ı mersûmun muhallelâtından irs-i şer'le intikâl eden hisse-i şâyi'amı zabt ve hıfza kibel-i şer'den li-ebb

karındaşım mezbûr Hüseyin Çelebi vasî nasb olunmağla hisse-i şer'iyemden mezbûr Hasan Çelebi vesâyeti hasebiyle zabt ve tasarruf eylediği meblağdan zimmetinde altı yüz riyâl guruş hakkım olup ba'dehu vefât eden li-ebb karındaşım Hasan Çelebi'nin muhallefâtından dahi mezbûr Hüseyin Çelebi'nin zimmetinde yüz aded riyâl guruş kalup cem'an yedi yüz aded riyâl guruşu kalıp hâlâ mezbûr Hüseyin Çelebi'den taleb ederin diyüp gıbbe'l-istintâk mezbûr Hüseyin Çelebi cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre merkûme Fatıma Hatun'un babası müteveffâ-yı mezbûr el-Hâcc Mehmed'den kendüye aid olup kabz ve tasarruf eylediğim hisse-i şer'iyyesinden altı yüz aded riyâl guruş hakkını ba'dehu vefât eden li-ebb karındaşım Hasan Çelebi'den kendüye aid olup kabz ve tasarruf eylediğim hisse-i şer'iyyesinden yüz aded riyâl guruş hakkı cem'an yedi yüz riyal guruş eder benim zimmetindedir diyü mukırr ve mu'terif oldukdan sonra vasî-i mezbûre meblağı tamamen mezkûre Fatıma Hatun'a teslîme hükm olunup vasî-i mezbûr dahi zıkr olunan meblağı tamamen meclis-i şer'de merkûme Fatıma Hatun'a teslîm idüp ol dahi kabz etdikden sonra vasî-i mezbûr Hüseyin Çelebi i'âde ve kelâm idüp merkûme Fatıma Hatun'a bi hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup husûs-ı mezbûre müte'allık benim ile da'vâ ve nizâ' var mıdır dedikde gıbbe's-suâl merkûme Fatıma Hatun dahi cevâbında bâlâda zıkr olunan meblağ-ı mezbûr yedi yüz aded riyâl guruş alup kabz eyleyüp vasî-i mezbûr Hüseyin Çelebi'nin zimmetin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâmm ile iskât eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre müte'allık asâleten veya vekâleten da'vâ ve nizâ' sudûr ederse lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasun dedikde bu vesîka ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâil-i şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa / Celeb İbrahim Bey ibni Mehmed / Abdullah Çelebi bin Hamza Halife / İbrahim Çelebi bin Veli / el-Hâcc Mustafa bin Mustafa / el-Hâcc İbrahim Çelebi bin Ömer Dede / el-Hâcc Ali bin Mehmed / Osman Bey bin Ebubekir / Hallac Abdülkerim bin Hüsam / İbrahim Çelebi bin Mehmed / Ali Bey bin Ahmed Paşa / Osman Ağa bin Ömer / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

38/1

Oldur ki mahrûse-i (boş) mahallâtından Hacı İlyas mahallesi sâkinlerinden Pervez bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde mahrûse-i mezbûre mahallâtından İçerişehir’de Ahi Sadeddin mahallesi sâkinlerinden Hüseyin Çelebi ibni el-Hâcc Mehmed nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp Okmeydanı’nda bir tarafı Halil bağına ve bir tarafından nehr-i kebîre ve bir tarafdand tarîk-i âmma ve bir tarafdand mezbûr Hüseyin Çelebi bağına mahdûd ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr Hüseyin Çelebi’ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile iki yüz kırk beş esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘ idüp kabz-ı semen ve teslim-i mebî‘ eyledim ba‘de’l-yevm bağ-ı mezkûr mezbûr Hüseyin Çelebi’nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun diyü bi’t-tav‘ ve’r-rızâ i’tirâf eylediğinde mukırr-ı mezbûr ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırr-ı lehü’l-mezkûr vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idicek mâ hüve’l-vâkı‘ vukû‘ı üzre ketb ve terkîm olundu tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebiülevvel lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Fazlı Çelebi bin Veli / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Sinan Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / İbrahim Çelebi bin Ömer Dede / Seyyid Bünyad bin Seyyid Abdulvehhab / Mehmed Efendi Arpacızâde / Abdülkerim Çelebi bin Hüsam / İbrahim Çelebi bin Ali Çavuş / Mustafa bin Hüseyin Halife / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

38/2

Oldur ki medîne-i Amasya mahallâtından Üçler Mahallesi sâkinelerinden Fatıma nâm hatun tarafından husûs-ı âti’l-beyâna vekîl olup bimâ hüve tarîki’s-sübût sâbite bi’l-vekâle olan babası Abdülkerim bin (boş) nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda Veray kazâsına tâbi‘ Kenger nâm karye sâkinlerinden Ömer bin Hüseyin nâm kimesne tarafından ber nehc-i şer‘î vekâleti sâbite olan babası Hüseyin bin (boş) nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp bundan akdem mezbûr Hüseyin’in sulbî oğlu Ömer nâm kimesne sadriye kızım Fatıma nâm hâtûna tâlib

oldukda Hüseyin akidde üç bin akçe mehr-i müeccel tesmiye olundu idi kızım mezbûre Fatıma'ya cebren ve kahren döğe döğe mehr-i müeccelinden fâriğa itdirüp tatlık eylemiş bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl merkûm Hüseyin dahi cevâbında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre oğlum Ömer nâm kimesne mezbûre Fatıma'ya tâlib oldukda hîn-i akidde üç bin akçe mehr-i müeccel tesmiye olundu idi lakin mezbûre Fatıma Hatun kendü irâdesiyle mehr-i müecceli üç bin akçeden fâriğa olup oğlu Ömer dahi tatlık eyledi mezbûre Fatıma'yı cebr etmedi dedikde vekîl-i mezbûr Abdülkerim'den sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup vekîl-i mezbûr Hüseyin nâm kimesneye yemîn teklîf olundukda ol dahi mezbûre Fatıma'ya cebren yemîn verdikde mehr-i müecceli olan meblağ-ı mezbûr üç bin akçeyi kendü irâdetiyle fâriğa oldu diyü yemin billâhi'l-aliyyü'l-azîm eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Osman Çelebi bin Ahmed / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hüseyin Bey bin Hüseyin Dede / Resul Bey bin Şaban el-cündî / Veli Bey bin Mehmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed bin Ahmed ve gayruhum mine'l-mezbûrîn

39/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Hoca Süleyman Mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb sahîhü'n-neseb ma'rufu'l-haseb Seyyid Hasan Efendi ibni Seyyid Haydar Çelebi asâleten ve li ebeveyn kız karındaşı Seyyid Hadice Hatun tarafından vekâleten ve Seyyid Ali Çelebi dahi asâleten meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda Günkara kazâsına tâbi' Çavundur nâm karyeden olup vakf-ı âti'z-zikre vâzi'ü'l-yed olduğu ber nehc-i şer'î sâbit olan Salih Dede ibni Mehmed Ağa ve vâzi'atü'l-yed olan zevcesi Rabia Hatun binti Mehmed Çelebi mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Havza kazâsında vâkı' Filyas ve Mürsel nâm karyelerin tamâm mâlikânesi ve Erguba nâhiyesinde vâkı' Basani nâm karyenin nısf mâlikânesi ve Turhal kazâsında vâkı' Emiralan ve

Kani nâm karyelerin tamâm mâlikânesi ve Gümüşbazarı'nda vâkı' Kadim nâm karyenin tamâm mâlikânesi ve medîne-i mezbûre kazâsında vâkı' Kılavuz nâm karyenin tamâm mâlikâne ve Çelak nâm karyenin bağlarından mâlikâne tarafına hâsıl olan hisseden hisse-i şâyi'asını bundan akdem vefât eden Hacı Ahmed Çelebi ibnü'l-merhûm Kadı Mehmed ibnü'l-mağfûrun leh Kadı İmad nâm kimesne sâlifetü'z-zikr olan karyeler mülk-i sahîh iken sekiz yüz on altı Muharremi'nin otuzuncu gününde evvela kendüye ba'de vefâtihi evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf idüp ve ba'de'l-inkirâz li ebeveyn karındaşı Hacı Mahmud Çelebi ibnü'l-merhum Kadı Mehmed ibnü'l-mağfûrun leh Kadı İmad evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vakf idüp ve ba'de'l-inkirâz fukarâ-i müslimîne vakf ola diyü kitâb-ı vakfında ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânîde şart idüp vâkıf-ı mezbûr Hacı Ahmed Çelebi'nin li ebeveyn karındaşı Hacı Mahmud Çelebi'nin sadriye kızı Beğmelek nâm hatunun oğlu Mahmud Çelebi'nin evlâdındandır diyü vakfiye-i ma'mûlun bihâsını ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî ibrâz eyleyüp nazar olundukda fi nefsu'l-emr merhûm Hacı Ahmed Çelebi ibnü'l-merhûm Kadı Mehmed ibnü'l-mağfûrun leh Kadı İmad nâm kimesne sâlifetü'z-zikr karyeleri evvelen kendü nefesine ve ba'de vefâtihi evlâdına ve evlâdına vakf ve şart idüp ve ba'de'l-inkirâz li ebeveyn karındaşı Hacı Mahmud Çelebi'nin evlâdına ve evlâd-ı evlâdına ve ba'de'l-inkirâz fukarâ-i müslimîne vakf ola diyü kitâb-ı vakfında ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânîde şart eylediği mukayyed ve mastûr oldukdan sonra mezbûr Seyyid Hasan Efendi asâleten ve li ebeveyn karındaşı Seyyide Hadice Hatun tarafından vekâleten ve Seyyid Ali Çelebi dahi asâleten i'âde-i kelâm idüp mezbûr Salih Dede ve zevcesi merkûme Rabia Hatun bâlâda zikr olan karyelerden hâsıl olan mahsûlü ahz u kabz idüp bizlere âid ve râci' olan mahsûlden hisselerimiz vermede te'allül ederler bi hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup mezbûr Salih Dede'nin ve zevcesi Rabia Hatun'un cevâbları tahrîr olunup bâlâda mezkûr olan karyelerden bizlere âid ve râci' olan mahsûlden yedimizde olan vakfiye-i ma'mûlun bihâ ve sûret-i defter-i cedid-i hâkânî mücebince hisselerimiz talep ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Salih Dede ve zevcesi Rabia Hatun cevâblarında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre bâlâda mezkûr olan karyeler mezbûr Hacı Ahmed Çelebi ibnü'l-merkûm Kadı Mehmed ibnü'l-mağfûrun leh Kadı İmad nâm kimesnenin mülk-i sahîhi iken evvelen kendü nefesine ve ba'de vefâtihi evlâdına ve evlâdına vakf idüp ve ba'de'l-inkirâz li ebeveyn karındaşı Hacı Mahmud Çelebi'nin evlâdına

ve evlâd-ı evlâdına (arapça ifade var) vakf ve şart idüp ve ba'de'l-inkirâz fukarâ-i müslimîne vakf idüp vâkıf-ı mezbûr Hacı Ahmed Çelebi'nin li ebeveyn karındaşı Hacı Mahmud Çelebi'nin sadriye kızı Beğmelek nâm hatunun oğlu Mahmud Çelebi'nin mezbûr Seyyid Hasan Efendi ve li ebeveyn kız karındaşı Seyyide Hadice Hatun ve merkûm Seyyid Ali Çelebi evlâdındandır bâlâda mezkûr olan karyelerde mezbûrların dahi hisseleri vardır diyü ikrâr ve i'tirâf eylediklerinde mezbûr Seyyid Hasan Efendi'nin ve li ebeveyn kız karındaşı Seyyide Hadice Hatun'un ve merkum Seyyid Ali Çelebi'nin yedlerinde olan vakfiye-i ma'mûlun bihâ ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî mücebince bâlâda mezkûr olan karyelerden mâlikâne tarafına âid ve râci' olan gallesin beynlerinde ale's-seviyye tevzi' ve taksîm olunmak üzere hükm olunup bu vesîka-i ânife ketb ve imlâ olunup yedlerine vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-muzaffer lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa / Fahrü'l-ekâbir ve'l-a'yân Mehmed Ağa / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Salih Dede bin Abdülmennan / Derviş Ali bin İbrahim / Ali Bey bin Bahaaddin / Mustafa Bey / Hafız Mehmed Çelebi bin Veli Bey / el-Hâcc Musli Çelebi bin Veli / Kazaz el-Hâcc Ahmed bin Mehmed / Musa Bey el-Cündî / Ebubekir Çelebi bin Abdullah / Mustafa Çelebi bin Abdünnebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

40/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Bezeztan mahallesi sâkinlerinden Hasan Bey ibni Hüseyin Beşe nâm cündî meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda medîne-i mezbûre mahallâtından Dere mahallesi sâkinlerinden Sinan veledi Timur nâm zimmî mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp bundan akdem mezbûr zimmî Sinan üç yüz elli riyal guruş virüp yüz riyal guruş bir def'a alup ve kırk riyal guruşluk bakır esbâb alup ve elli riyal guruş şerîk Muradbahş nâm zimmîden havâle idüp bir def'a dahi elli riyal guruş mezbûr Muradbahş nâm zimmîden alup ahz u kabz eyleyüp merkûm Sinan'ın zimmetinde yüz altmış riyal guruş hakkım vardır vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'î's-şerîf

suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdımdır dedikde gıbbe’s-suâl merkûm zimmî cevâbında fi’l-hakîka mezbûr Hasan Bey’den iki yüz beş riyal guruş istikrâz idüp meblağ-ı mezbûrı bi’t-tamam mezbûr Hasan Bey’e edâ ve teslîm eyleyüp zimmetimde bir akçe ve bir habbe hakkı yoğiken taleb eylediği yüz elli beş riyal guruş ribhdır dedikde mezbûr Hasan Bey ribh-i mezkûrı münkir olmağın merkûm zimmînin sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâl ve sikât-ı muvahhidînden Ali Beşe ibni Abdülmennan ve Üstad İbrahim ibni Hamza nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup mezbûr Hasan Bey bizim huzûrumuzda ikrâr ve i’tirâf idüp bundan akdem merkûm Sinan nâm zimmîye iki yüz beş riyal guruş virüp meblağ-ı mezbûrı bi’t-tamâm merkûm zimmîden alup ahz eyleyüp asıl maldan merkûm zimmînin zimmetinde bir akçe ve bir habbe hakkım kalmadı taleb eylediğim yüz elli beş riyal guruş ribhdır diyip bu minvâl üzre mezbûr Hasan Bey’in lisânından cârî oldu biz bu husûsa ve bu minvâl üzre cârî olan kelâma şahidleriz edâ-i şehâdet-i şer‘iyye dahi ederiz dediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûl oldukdan sonra mezbûr Hasan Bey’e mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebiülevvel lisene erba‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Ağa ibni İbrahim / Osman Bey bin Mehmed / İlyas Beşe bin İbrahim / Maden bin Mansur el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mehmed bin Ahmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / el-Hâcc Murad bin Ali Beşe ve gayruhum mine’l-hâzırîn

40/2

Bozok sancağında Sorgun nâhiyesinde vâkı‘ İnallı nâm karye sâkinlerinden hakkında emr-i celîlü’l-kadr vârid olup bundan akdem maktûl olan Zeynel Efendi ibni Veli Bey nâm kimesnenin li ebeveyn karındaşı İnal Bey asâleten ve li ebeveyn karındaşı Hüseyin Bey ve li-ümm karındaşı Yusuf Bey ve li-ebb kız karındaşı Mümine taraflarından vekâleten meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda hâliyâ mahrûse-i Amasya sancağına ber vech-i arpalık mutasarrıf olan emirü’l-ümerâi’l-kirâm Ahmed Paşa yessarallahu bi’l-hayr mâ-yeşâ’ hazretleri mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm

idüp li ebeveyn karındaşım maktûl-i mezbûr Zeynel Efendi'nin müşârun ileyh paşa hazretleri zimmetinde bir gümüş eyer ve bir gümüş topuz ve bir gümüş kadare ve beraber sim raht ve bir çift gümüş güftlü üzengi ve elli esedî guruş kıymetli bir at ve yirmi esedî guruş kıymetli bir kılıç olup müşârun ileyh paşa hazretlerinden zikr olunan şeyleri alup ahz u kabz idüp at bahasından dahi elli esedî guruşa ve kılıç bahasından dahi yirmi yirmi esedî guruş cem'an yetmiş esedî guruş eder meblağ-ı mezbûr dahi bi't-tamam alup ahz u kabz idüp müşârun ileyh paşa hazretlerinin zimmetinde maktûl-i mezbûr Zeynel Efendi'nin bir şeyi kalmayup müşârun ileyh paşa hazretlerinin zimmetinde ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâmm ile iskât eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allık asâleten ve vekâleten da'vâ ve nizâ' sudûr ederse lede'l-hükkâmî'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasun dedikde mukırr-ı mezbûrun asâleten ve vekâleten minvâl-i meşrûh üzre cârfi olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm müşârun ileyh paşa hazretleri vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i ibrâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olunup müşârun ileyh paşa hazretlerinin yed-i şerîflerine vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa / Fahrü'l-ekâbir ve'l-a'yân Ebubekir Bey bin Derviş Bey / Fahrü'l-ekâbir ve'l-a'yân Mehmed Ağa bin Ali Bey kethudâyeri / Fahrü'l-ekâbir Hüseyin Ağa ibni Ali Çavuş alaybeyi / Murad Bey bin Abdullah el-Cündî / es-Seyyid Osman Çelebi ibni Ahmed ehl-i timar / Salih Dede bin Abdülmennan / Resul Bey bin Şaban / Süleyman bin Ömer câbî / Mustafa Çelebi ser-muhzırân / Nuh Bey bin Mustafa / Osman Bey ehl-i timar ve gayruhum mine'l-hâzırîn

41/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Temenna Mahallesi sakinlerinden Veli Dede ibni Ali nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine medîne-i mezbûre mahallâtından Eslem mahallesi sâkinlerinden li-ebb karındaşı Şaban bin Ali nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp bundan akdem babam Ali nâm kimesne vefât eyledikde Eslem mahallesinde vâkı' bir tarafı Ulak Ramazan mülküne ve bir tarafı Yusuf mülküne ve bir

tarafı Köse Mustafa mülküne ve bir tarafı Köse Ali mülküne mahdûd ve mümtâz olan mülk menzili irs-i şer‘le karındaşım Şaban ile bana intikâl idüp menzil-i mezkûrı karındaşım Şaban nâm kimesne zabt ve tasarruf idüp irs-i şer‘le bana intikâl eden hisse-i şâyi‘amı vermede te‘allül eder bi hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdıdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Şaban cevâbında menzil-i mezkûrun nısfı vâlidem Şehriban nâm hatunun mülkü olup ve nısfı dahi babam Ali nâm kimesneden vâlidem Şehriban Hatun on beş esedî guruşa iştirâ eyleyüp menzil-i mezkûr vâlidem Şehriban Hatun’un mülküdür merkûm Veli Dede’nin alakası yokdur dedikde merkûm Veli Dede münkir olmağın mezbûr Şaban’ın sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden Mehmed bin Himmet ve el-Hâcc Ahmed bin Eyüb Halife li ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırân olup fi’l-vâkı‘ menzil-i mezbûrun nısfı Şehriban Hatun’un mülkü olup ve nısfı dahi mezbûr Ali nâm kimesneden on beş esedî guruşa iştirâ eyledi menzil-i mezkûr mezbûre Şehriban Hatun’un mülk-i müşterâsıdır mezbûre Şehriban merhum oldukda irs-i şer‘le menzil-i mezkûr oğlu Şaban nâm kimesneye intikâl eyledi bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer‘iyye dahi ederiz dediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin İvaz / Musa bin Hüseyin / Diğer Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Hasan Halife / Mehmed Çelebi bin Hüseyin Halife / Mustafa Çelebi ser-muhzırân / Himmet Halife bin Abdüsselam / Üstad Vehhab bin Musa ve gayruhum mine’l-hazırîn

41/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ Seyfe nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Mustafa nâm kimesnenin sadriye kızı Rabia Hatun tarafından vekîl olup ma‘rifet-i şer‘le ârifân olan Mustafa bin (boş) ve diğer Mustafa bin Himmet şehâdetleriyle sâbit-i bi’l-vekâle olan zevci Hasan bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûrun sulbi oğlu Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i

da'vâ idüp müteveffa-yı mezbûr Mustafa'dan zevcem Rabia'ya irs-i şer'le intikâl eden hissesini vermede te'allül eder bi hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdıdır dedikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed cevâbında babam müteveffâ-yı mezbûr Mustafa hal-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde cümle emlâk ve erzakın Mehmed bin Hamid nâm kimesneye altmış esedî guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp babam Mustafa fevt olduktan sonra Mehmed bin Hamid nâm kimesneden tekrâr altmış esedî guruşa iştirâ eyledim dedikde vekîl-i mezbûr Hasan münkir olmağın merkûm Mehmed nâm kimesneden beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-i muvahhidînden Himmet bin Sultan Beşe ve Ahmed bin İbrahim li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre müteveffâ-yı mezbûr Mustafa hâl-i huyûtunda ve kemâl-i sıhhatinde cümle emlâk ve erzakın altmış esedî guruşa Mehmed bin Hamid nâm kimesneye iştirâ eyledi biz bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'îyye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olduktan sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Halife bin Kadri el-hatib / Nuh Bey bin Mustafa / Mustafa Çelebi bin Ömer Çelebi / Mustafa Çelebi ser-muhzıran / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır / Kenan Bey bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hazırîn

42/1

Medîne-i Amasya mahallâtından Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden Seyyid Hüseyin Çelebi ibni el-Hâcc Mehmed asâleten ve li ebeveyn kız karındaşı Safiye ve validesi Fatıma binti Hüsam nâm hatun taraflarından vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine medîne-i mezbûre mahallâtından İçerişehir'de Câmi'-i Enderun mahallesi sâkinelerinden İsmihan binti İsmail Çavuş nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîkü's-sübût sâbit-i bi'l-vekâle olan Ali Ağa ibni Hamza nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Ferhad kayası kurbunda vâkı' bir

tarafdan İsmihan Hatun bağına ve bir taraftan zimmî İskender bağına ve bir taraftan nehr-i kebîre ve bir taraftan tarîk-i âmma müntehî ve mümtâz olan mülk bağımızı senede Kabaz obasına yirmi akçe icâre ve yirmi akçe dahi timar sahibine vermek üzere eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle seksen beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr mezbûre İsmihan Hatun'un mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ' ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikte mukırr-ı mezbûr Seyyid Hüseyin Çelebi'nin asâleten ve vekâleten minvâl-i meşrûh üzere cârf olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Ali Ağa bi'l-vekâle vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik etmeğın sıhhat-i bey' u şîrâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Osman Bey bin Mehmed / Resul Bey bin Şaban / Ali Ağa bin Musa / Ebubekir Bey bin Hüseyin dizdâr-ı kal'a-i suflâ / İsmail Ağa bin Mahmud / Musa Ağa bin Hüseyin / Mustafa Bey bin Hamza / Kara Hasan Bey ehl-i timar / Ali Bey ehl-i timar ve gayruhum mine'l-hâzırîn

42/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' İlarıslan nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Yunus nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi' Kayacık nâm karye sâkinlerinden Şaban bin Habib ve Mehmed bin Ali nâm kimesneler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mezbûr Şaban'ın sadriye kızı Ayişe nâm bîkr-i bâliğa Kayacık nâm karye timarına mutasarrıf olan Hasan Bey ibni Mustafa nâm kimesneyi bana tezvîc etmek için vekîl idüp vekîl-i mezbûr Hasan Bey dahi merkûmeyi üç bin beş yüz akçe mehr-i mu'accel ve üç bin beş yüz akçe dahi mehr-i müeccel üzerine şâhideyn huzûrunda tezevvüc idüp ol dahi nefsinı bana tervîc etmişken mezbûrenin babası Şaban ve dayısı Mehmed zevciyet mu'âmelesinden imtinâ' etmek murâd ederler bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikte gıbbe's-suâl mezbûrân Şaban ve Mehmed cevâblarında fi'l-hakîka mezbûre Ayişe'yi merkûm Mehmed bin

Yunus nâm kimesneye akd eylemişler lakin mezbure Ayişe merkûm Hasan Bey'i vekîl etmeyüp fuzûlî akd eylemişler diyü inkâr-ı mukâbele eylediklerinde müdde'î-i merkûm Mehmed'den da'vâsına mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Hüseyin Bey ibni Emir Ali ve Mahmud Bey ibni Hacı Süleyman ve Hüseyin bin Mustafa ve Mehmed bin Hızır nâm kimesnelere ecli'ş-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırûn olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre Kayacık nâm karyede bundan esbak mezkûre Ayişe merkûm Hasan Bey'i vekîl idüp üç bin beş yüz akçe mehr-i mu'accel ve üç bin beş yüz akçe dahi mehr-i müeccel üzre mezbûr Mehmed'e bizim huzûrumuzda tezvîc idüp ol dahi minvâl-i meşrûh üzre tezevvüc eyledi bu husûsa şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de ri'âyetihî şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûre Mehmed bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz idüp nazar olundukda mazmûn-ı şerîfinde Hind biki-bâliğa nefsinî kendi Zeyd'e izn-i hâkim ile tezvîc murâd ederken babası ve dayısı vermeyüp cebren âhara tezvîce kâdir olurlar mı olmazlar diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe hüküm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki müzekker-i mâ-cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayrum / Resul Bey bin Şaban / Mustafa Çelebi bin Memî Çelebi / Ali Bey bin Mustafa / Ali Bey bin Mustafa / Hasan Bey bin Osman / Mehmed Bey bin İlyas / Ali Bey bin Hacı / Veli Bey bin Mehmed Subaşı / Mustafa Halife bin Mehmed imam / Abdi Bey bin Hasan ehl-i timar / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

42/3

Mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Filza nâm karye sâkinelerinden Fatıma binti Ebubekir nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâzır olup mahrûse-i mezbûre mahallâtından Câmî'-i Enderun mahallesi sâkinelerinden el-Hâcc Ahmed Halife bin Hızır nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm idüp mezbûr Hacı Ahmed bana tâlib oldukda hîn-i akdde dört bin akçe mehr-i müeccel tesmiye olunup meblağ-ı mezbûrun beş yüz akçesin vardığım gece hibe idüp ve beş yüz akçesin dahi rızâ-i Allah için hibe eyledim hâlâ meblağ-ı

mezbûrdan üç bin akçe mehrim vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hacı Ahmed Halife cevâbında fi'l-hakîka merkûme Fatıma'ya hîn-i akdde beş yüz akçe mehr-i müeccel ile tezvîc eyledim idi tatlık eylediğim zamanda beş yüz akçe mehr-i müeccelesi ve nafakası mukâbelesinde dört keyl buğday ve iki keyl bulgur ve bir batman yağ ve üç batman pekmez ve üç batman un ve bir batman perverde virüp ibrâ ve iskât olup bir akçe ve bir habbe vereceğim kalmadı dedikde mezbûre Fatıma ziyâdeyi isbât edemeyüp ve sulh-ı mezbûrî dahi münkir olmağın mezbur Hacı Ahmed'den sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Mustafa Efendi bin Hasan Efendi ve Hacı Ahmed bin Musli Çelebi meclis-i şer'a li ecli's-şehâde hâzırân olup biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz ki mezbûre Fatıma Hatun'un hîn-i akdde beş yüz akçe mehr-i müeccelesi olup tatlık eylediği zamanda beş yüz akçe mehr-i müeccelesi ve nafakası mukâbelesinde dört keyl buğday ve iki keyl bulgur ve üç batman pekmez ve bir batman yağ ve üç batman un ve bir batman perverde virüp ibrâ ve iskât-ı sulh ve sâlih oldular diyü edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı' olmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osmân Bey bin Ali / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hacı Mehmed bin Mahmud Çelebi / Ramazan Sofî bin Resul / Hasan bin Mahmud / Ali bin Mirza ve gayruhum mine'l-hâzırîn

43/1

Medîne-i Amasya kazâsına tâbi' Kolay nâm karye sakinlerinden Seyyid Davud Çelebi ibni Yusuf ve li ebeveyn karındaşı Seyyid İzzeddin nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre mahallâtından İçerişehir'de Câmî'-i Enderun mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Ahmed Çelebi ibni Musli nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Ali Bey mülküne ve bir tarafı el-Hâcc Ahmed Halife mülküne ve bir tarafı Çorumlu Mehmed mülküne ve bir tarafı tarîk-i âmma mahdûd ve mümtâz olup mahûta-i dâhiliyesi iki çıkma beyt-i ulyâyı ve bir ahır

olan mülk menzilimizi cümle tevâbi‘ ve levâhıkı ile merkûm el-Hâcc Ahmed Çelebi’ye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘î ile altmış riyâl râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘ idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî‘ eyledik ba‘de’l-yevm menzil-i mahdûd-ı merkûm el-Hâcc Ahmed Çelebi’nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun diyü bi’t-tav‘ ve’r-rızâ i’tirâf eylediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın ikrâr-ı meşrûhlarında el-mukırr-ı lehûl-merkûm vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk idicek sıhhat-i bey‘-i şirâya hükm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülevvel lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Seyyid Osman Çelebi bin Ahmed / el-Hâcc Sinan Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / el-Hâcc Mustafa bin Mustafa / el-Hâcc Musli bin Veli / el-Hâcc Ahmed Halife ser-muhzır / Abdülkerim Çelebi bin Hüsameddin / İbrahim Çelebi bin Ömer / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Ebubekir Çelebi bin Mustafa / Ali Çelebi bin Ebil / Abdülkadir Çelebi bin Hamza / Mehmed Beşe bin Abdullah el-racül / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine’l-hâzırîn

43/2

Oldur ki kasaba-i Samsun sükkânından Kereki veledi Sarev nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımût-tevkîrde mahrûse-i Amasya mahallâtından Eslem mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Ahmed Çelebi ibni Zülfikar nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp tarih-i kitâbdan beş gün mukaddem cum‘a gecesı üç yaşında bir demur kır (?) katırım menzilimden sirka olunup mezbûr el-Hâcc Ahmed Çelebi’nin yedinde buldum bi-hasebi’ş-şer‘î’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdımdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr el-Hâcc Ahmed dahi cevâbında bâlâda zıkr olunan katırı Pazar günü sûk-ı sultânîde Ladikli bir kimesnede on beş buçuk esedî guruşa iştirâ eyledim mülk-i müşterâmdır mezbûr zimmînin alâkası yokdur dedikde müdde‘î-i mezbûr zimmî Kereki’den sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Sefer bin Hüseyin ve Ezreni bin Ali nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup bâlâda zıkr olunan katır mezbûr zimmînin mülkidir biz bu husûsa şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer‘iyye dahi

eyleriz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olduktan sonra mezbûr zimmî zikr olunan katırı bir tarîk ile bey' etmeyüp ve hibe ve emânet vaz' etmediğine ve muvâza'a dahi etmeyüp sirka etdirdiğine yemîn teklîf olundukda ol dahi bey' ve hibe ve emânet ve muvâza'a etmeyüp sirka olunduğuna yemîn billahi'l-aliyyü'l-azîm eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / İbrahim Çelebi bin Ali Çavuş / Ali Bey bin Mehmed el-Cündî / Ahmed bin Osman / Mustafa Çelebi bin Abdünnebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

44/1

Oldur ki medîne-i Amasya'da hâliyâ Subaşı olan Veli Bey ibni Mehmed Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre mahallâtından Seyfeddin mahallesi sâkinlerinden Süleyman bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i da'vâ idüp bundan akdem mezbûr Süleyman mahalle-i mezbûrede vâkî' Fatıma nâm hatunun evine fî'il-i şenî' kasdıyla girmiş bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup hakkından gelinmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Süleyman inkâr ile cevâb vericek merkûm Veli Bey'den beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup mezbûr Süleyman'a yemîn teklîf olundukda ol dahi bu işden haber ve âgâhı olmayup vechen mine'l-vücûh mezbûre Fatıma ile alakası olmadığına yemîn billahi'l-aliyyü'l-azîm eyledikten sonra merkûm Veli mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Üstad Musa Ağa bin Ali Halife / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed Çelebi bin İbrahim Efendi / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

44/2

Medîne-i Amasya mahallâtından Kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden Mustafa Çelebi ibni İbrahim Dede nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ali bin Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i da‘vâ idüp tarih-i kitâbdan iki ay mukaddem ben ahar diyarda iken İçerişehir’de mahalle-i mezbûrede vâkı‘ mülk menzilimiz içinden üç dört yüz guruşluk mikdar esbâbım sirka olunmuşdur (...)i mezbûr Ali’dir mezbûr Ali dahi cevâbında bu işden benim haber ve âgâhım yokdur diyü inkâr ile mukâbele etmeğin müdde‘î-i mezbûr Mustafa Çelebi’den beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olmağın mezbûr Ali’ye yemîn teklîf olundukda ol dahi bu işden haber ve âgâhım olmadığına yemîn billâhi’l-aliyyi’l-azîm eyledikten sonra mezbûr Ali’nin keyfiyet-i ahvâl ahâlî-i mahalleye suâl olundukda mahalle-i mezbûre sâkinlerinden el-Hâcc Pir Ali ibni Mehmed ve el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Ali ve Mehmed Ağa bin Mehmed ve Mehmed Çelebi bin Hüseyin Halife vesâirleri mahfel-i kazâya hâzırûn olup mezbûr Ali doğru ve müstakîm ve dindâr kimesnedir ve töhmete sâbıkası yokdur yirmi ve otuz seneden mütecâvizdir mezbûr Ali mahallemizde sâkin olup elinden ve lisânından bir kimesne rencîde olmamışdır mezbûr Ali’ye kefil oluruz dediklerinde mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiülevvel lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Ali Halife bin Kadri el-hatîb / Mustafa Çelebi bin Abdünnebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

44/3

Mahrûse-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden David veledi Sultan nâm zimmî meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda medîne-i Ünye sâkinlerinden el-Hâcc Ahmed Çelebi ibni Beğendik nâm kimesne tarafından husûs-ı câiyü’l-beyânı da‘vâ ve husûmet ve kabza vekîl olup Mevlânâ Ali Çelebi ibni Ahmed ve Mustafa Efendi şehâdetleri ile vekâleti sâbite olan eşref-i kuzzâtî’l-islâm

Mevlânâ İbrahim Efendi mahzarında bi't-tav'î's-sâf ikrâr ve i'tirâf idüp dedi ki müşârun ileyh İbrahim Efendi'nin müvekkili olan merkûm el-Hâcc Ahmed tarih-i zeyl-i kitâbdan (boş) sene mukaddem bana on haml penbe virüp fûruht idüp akçesin kendüye îsâl etmek üzere beni vekîl nasb eylemiş idi ben dahi zikr olunan penbeyi sekiz yüz riyâl guruşa yedinde götürüp fûruht idüp meblağ-ı mezbûrî kendi mesârifime sarf itmeğle mûmâ ileyh el-Hâcc Ahmed Çelebi'nin sekiz yüz riyâl guruş zimmetimde kalup vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deynim olmağla hâlâ mahalle-i mezbûrede sâkin olup bir haddi Sülükçüoğlu evlerine ve bir haddi Safîr zimmî mülklerine ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd olan mülk menzilimi cümle tevâbi' ve levâhıkıyla Dırağbun (?) nâm karye kurbunda vâkı' olup şarken zimmî Devlet bağına ve kıbleten Kayaoğulları Mehmed ve Hasan bağlarına ve şimâlen Çöplüoğlu Sefer zimmî bağına ve garben zimmî Sadet veledi Baguşıye bağları ile mahdûd olan bir kıt'a bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle safka-i vâhide ile dört yüz riyali guruşa müşârun ileyh efendiye bey'-i bât-ı sahîh-i şer'iyile bey' idüp teslîm-i mebî'-i mahdûd-ı mezkûr idüp ve zemîni Hüseyin Ağa evkâfindan olup Celafîl (?) sûkında vâkı' ma'lûmu'l-hudûd iki bâb hallâc dükkânları hakk-ı tasarrufların dahi mütevellî-i vakf izni ile iki yüz riyali guruşa müşârun ileyh efendiye tefvîz idüp zikr olunan menzil ve bağ ve dükkânı müşârun ileyhe teslîm idüp ânlar dahi kabz ve tesellüm etdiklerinden sonra zikr olunan altı yüz riyali guruşa müşârun ileyh Ahmed Çelebi'ye olan sekiz yüz guruşun altı yüz guruşu için deynime takas idüp min ba'd menzil-i mezkûr ve bağ-ı mesfûrve dükkânlarda bir vechile alakam kalmayup müşârun ileyh keyfemâyeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olup ve bâkî kalan iki yüz guruşun dahi yüz guruşun nakidden vekîl-i mûmâ ileyhe teslîm idüp ve yüz guruşuna dahi altmış güne değin işbu hâzırûn olan el-Hâcc Mehmed ve zimmî Meşâferli Nebek ve Esburader (?) nâm kimesneler emrim ile kefil-i bi'l-mâl olup müşârun ileyh dahi kabûl eyleyüp zikr olunan sekiz yüz guruşdan zimmetimde bir nesne kalmamışdır dedikde mukırr-ı mezbûrî minvâl-i meşrûh üzere cârî olan ikrârında müşârun ileyh efendi dahi vicâhen tasdîk ve tahkîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şîrâya ve tefvîze ve ikrâr ve tasdîka hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edineler cerâ zalik ve hurire fî evâhir-i şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa Çelebi bin Mehmed Bey / Mustafa Efendi bin Ali Efendi / Hüseyin Efendi el-müderriş / İsmail Efendi el-müderriş / Mustafa Çelebi bin el-Hâcc Veli / el-Hâcc Ebubekir Çelebi bin İbrahim / İbrahim Çelebi ibni Ali Çavuş / Mevlânâ Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Kıdvetü'l-akrân Nuh Bey el-Cündî / Kıdvetü'l-emâsil Hasan Ağa bin Veli el-cündî / Mehmed Çelebi bin Turabi Efendi / Mehmed Ağa bin Zekeriya / Hasan Ağa bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

45/1

Oldur ki nefis-i Amasya'da vâkı' merhûm Halfet Paşa vakfına berât-ı hümayûn ile bi'l-fi'il mütevellî olan Mustafa Efendi meclis-i şer'î şerîfe gelüp bu fakîre hitâben bir kıt'a hükm-i şerîf-i cihân-metâ' ve fermân-ı münîf-i lâzımü'l-ittibâ' ibrâz idüp mefhûm-ı münîfînde vâkıf-ı mûmâ ileyhî medresesi câ-be-câ yıkılıp harâba müşrif olup şöyle ki rakabe olunmayup meremmet olunmazsa bi'l-küllîye harâb olması mukarrer olduğu i'lâm olunmuşdu imdi rakabe olunup mademki rakabe tamam olmadıkça müderriş ve mürtezıkaya bir habbe verilmeyüp rakabe tamam olduktan sonra yine erbâb-ı vezâife vazîfeleri verile diyü fermân olunmağın mütevellî-i mezbûrı müceb-i zamân-ı âlî üzerine varılıp harâbe olan mahaller görölüp ebniye ve meskûf ahvâline âlim olan ehl-i hibre tahmîn ile tahmîn etdirilip mâl-ı vakf ile medrese-i mezbûre ta'mîr ve termîm olunmaya izn talep ederim dedikde cânib-i şer'î şerîfden fahrü'l-müderrişnü'l-kirâm Abdullah Efendi ta'yîn olunup ahvâl-i benât kemâl-i mertebe vukûf ve meş'ûrı olan el-Hâcc Mustafa bin Hüdaverdi vesâir zeyl-i kitâbda mastûrü'l-esâmî olan bî-garaz müslümanlar ile medrese-i mezbûreye irsâl olunup vardıklarında fi'l-vâkı' medrese-i mezbûrenin ekser divarları ve hücrâtdan dört hücre ve bazı dahi safklarından harâb olup meremmete ihtiyâc-ı katî olduğu müşâhede idüp ve mevâzi'-i mezbûrenin ta'mîr ve termîmine otuz dört bin akçe tahmîn etdiklerin mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüp meclis-i şer'a gelüp ihbâr ve takrîr etdikde mâ vaka'a ketb olunup mevâzi'-i mezbûreyi mâl-ı vakf ile ta'mîr etmeğe mütevellî-i mezbûre izn verilip rakabe tamam oluncaya değîn ber müceb-i fermân-ı âlî mürtezıkaya bir habbe verilmemek üzre tenbîh birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâhir-i şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mevlânâ Mustafa Efendi bin Ali Efendi / Ahmed Efendi bin İbrahim Efendi el-kâdî / Ali Efendi bin Ahmed el-kâdî / İsmail Efendi bin Resul el-müderriş / Üstad İbrahim bin Mehmed / Mustafa Halife bin Hüseyin / el-Hâcc Hüseyin bin Mehmed / Himmet Halife bin Mustafa / Mehmed Halife bin İbrahim / Ömer Çelebi bin Ali / Mehmed Ağa bin Zekeriya / Hüseyin Bey bin Abdullah / Seyyid Hüseyin Çelebi bin Hasan ve gayruhum mine'l-hâzırîn

45/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Seyfeddin Mahallesi sâkinelerinden Ayişe binti Allahverdi nâm hatun meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde sulbî kebîr oğlu Mustafa bin Musa mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp silk-i mülkümde münkatı' olan emlâkimden mahalle-i mezbûrede vâkı' bir tarafı Ali mülküne ve bir tarafı Hüseyin mülküne ve bir tarafı tarîk-i âmma ve bir tarafı tarîk-i hâssa ile mümtâz ve mahdûd olan mülk menzilimi cümle tevâbi' ve levâhıkı ile ve Akbey kurbunda vâkı' bir tarafı Ali Çelebi bağına ve bir tarafı cebele ve bir tarafı Mihman bağına ve bir tarafı tarîk-i âmma müntehî olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve bir şere (?) leğen ve bir şere kazanı ve beş aded sahanı ve iki tencereyi ve iki döşeği ve bir yorganı ve bir yasdığı oğlum mezbûr Mustafa'ya hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlîk ve teslîm eyleyüp ol dahi meclis-i hibede ba'de't-tahliyeti's-şer'îyye menzil-i merkûmı ve bağı ve eşyâ-yı mezkûreyi ittihâb ve kabz ve teslîm eyledi ba'de'l-yevm zikri sebk eden menzil ve bağı ve beş aded sahan ve bir şere leğen ve bir kazanı ve iki aded döşek ve bir yorgan ve bir yasdık mezbûr oğlumun mülk-i mevhûbu olup keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdîk vicâhen ve şifâhen mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâil-i şehri Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Sadık Bey bin Ağa Bey / Mehmed bin Ali / Hasan bin Murad / İbrahim bin Nebi / Abdullah Çelebi bin Mustafa / Mehmed Çelebi bin el-Hâcc Ali / Ebubekir bin Mehmed / Ali Çelebi Peşkirzâde / Solak Ahmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Mustafa Çelebi bin Abdullah sermuhzırân / Mehmed bin Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

46/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Fahreddin Mahallesi sâkinlerinden Ebubekir bin Mahmud nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda mahmiye-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Pehlivan nâm karye sâkinlerinden Süleyman bin Süleyman nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp bundan [akdem] vefât eden Baklacızâde’nin hıdmetinde iken merkûm Süleyman’dan müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey karz-ı hasen yirmi esedî guruş isteyüp merkûm Süleyman dahi meblağ-ı mezbûrî müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey’e vermeğe ta’ahhüd eyledikde müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey dahi meblağ-ı mezbûrî getirmesin diyü merkûm Süleyman’a beni gönderüp ben dahi merkûm Süleyman’a varup Mehmed Bey ikrâr eylediğın yirmi esedî guruşu istiyor getir dedikde merkûm Süleyman dahi meblağ-ı mezbûrî getirip müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey’e teslim eyleyüp ba‘de vefâtihi mezbûr Mehmed Bey’in veresesinden merkûm Süleyman müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan yirmi esedî guruşa bir çift su sığırı öküzü alup ba‘dehu Aydın Bey nâm kimesne zikr olunan öküzü merkûm Süleyman’ın cebren ve kahren fuzûlî elinden alup merkûm Süleyman dahi bana cebr idüp hilâf-ı şer‘ yirmi esedî guruşu benden alup gadr-ı hayf eylemişdir bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdımdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Süleyman dahi cevâbında fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzre müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Bey benden yirmi esedî guruş isteyip ben dahi meblağ-ı mezbûrî müteveffâ-yı mezbûra verip ba‘de vefâtihi veresesinden müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde olan yirmi esedî guruşa bir çift su sığırı öküzün alup ba‘dehu Aydın Bey nâm kimesne cebren ve kahren fuzûlî zikr olunan öküzü elimden alup ben dahi meblağ-ı mezbûr yirmi esedî guruşu mezbûr Ebubekir’den aldım diyü mukırr ve mu‘terif oldukda meblağ-ı mezbûrî mezbûr Ebubekir’e edâ ve teslîme hükm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebiülahir lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Sinan Çavuş bin Bali Çavuş / Mehmed bin Mehmed / Hasan Bey bin Mustafa / diğér Hasan Bey bin Osman / Mustafa Çelebi sermuhrân

/ Nebi bin Nasuh el-muhzır / Abdullah bin Yusuf el-muhzır / Kenan Bey bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

46/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Kocacık mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem medîne-i Üsküdar'da mütemekkin olan el-Hâcc Ebubekir fevt olup zevce-i metrûkesi ve vârisesi Rabia binti Hızır nâm hatun asâleten ve sagîre kızı Ayişe tarafından vesâyeten meclis-i şer'î şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahalle-i mezbûre sâkinlerinden olup menzil-i câi'l-beyâna mülkiyet üzre vâzî'ü'l-yed olduğu ber nehc-i şer'î sâbit olan Seyyid Hüseyin Çelebi bin Seyyid Mehmed Efendi mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mahalle-i mezbûrede vâkî' bir haddi mahalle-i mezbûre mescidine ve bir haddi tarîk-i âmm ve iki haddi tarîk-i hass ile mahdûd ve mümtâz olan menzil el-Hâcc Seyhane'nin sadrıye kızı Fatıma nâm hatunun mülk-i sahîhi iken menzil-i mezbûrı evvelen kendüye ve ba'de vefâtihâ evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vakf-ı sahîh-i şer'î ile vakf idüp ve ba'de'l-inkirâz Haremeyn-i muhteremeyn şerrefehumallâhi te'âlâ evkâfına vakf ve şart idüp menzil-i mezkûr mezbûr el-Hâcc Ebubekir'in cedde-yi a'lâsı vakfindandır bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf suâl olunup menzil-i mezkûrdan kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin Çelebi cevâbında medîne-i mezbûre [sâkinelerinden] Rabia Hatun'un asâleten ve vesâyeten da'vâ eylediği menzil yetmiş ve seksen seneden mütecâviz mülkiyet üzre zabt ve tasarruf olunagelüp menzil-i mezkûr mülk-i müşterâmdır vakf değildir mülkdür diyü vakf olduğunu münkir olmağın müdde'iyeye-i mezbûre Rabia Hatun'dan sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âcize ve kâsire olmağın mezbûr Seyyid Hüseyin Çelebi'ye yemin tevcih idüp bâlâda zikr olunan menzil vakf olmadığına ve işitmediğine yemîn billahi'l-aliyyü'l-azîm eyledikten sonra mezbûre Rabia Hatun mu'ârazadan men' olunup bâlâda zikr olunan menzil mülkiyet üzre mezbûr Hüseyin Çelebi'nin yedine vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâil-i şehri Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Hızır bin Yakup / Mustafa Çelebi / el-Hâcc Ali Bali bin Mustafa / Mehmed Çelebi bin Musli / Ahmed Çelebi bin Musli / Bakkal Mehmed bin Mehmed / Üstad Ahmed Ağa / Hasan bin Mehmed / Hüseyin Topçuzâde / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

47/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' Gani nâm karye sakinlerinden olup bundan akdem vefât eden merhûm Hüseyin bin (boş) nâm müteveffânın sulbî oğlu Laçın ve Sefer nâm sagîrlerin emvâllerini hıfza ve ahvâllerini zabta bir vasî lazım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'ü'l-kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb işbu râfi'ü'l-kitâb Ebubekir Çelebi bin İbrahim nâm kimesne vesâyet-i mezbûreye ehil olmağla sagîrân-ı mezbûrânın ahvâllerini hıfza ve emvâllerini zabta vasî nasb idüp ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesin edâya iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hüseyin bin Ahmed an karye-i Gani / Bekdaş bin Abdullah / Mehmed bin Abdi / Seyyid Hüseyin Çelebi bin Mehmed Efendi / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mehmed bin Ahmed / Yusuf Abdullah / Çelebi bin Mehmed Efendi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

47/2

Oldur ki medîne-i Amasya mahallâtından Mehmed Paşa mahallesi sâkinlerinden İbrahim bin Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Ebubekir Çelebi ibni İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Gani nâm karye sakinlerinden olup bundan akdem vefât eden Hüseyin bin (boş) nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Laçın ve Sefer nâm emredlere kıbel-i şer' den vasî nasb olundum idi mezbûrân Laçın ve Sefer nâm sagîrlerin zimmetimde elli esedî gurus hakları olmağın ben kendü nefsimi

vesâyet-i mezbûreden ihrâc eyledikde kibel-i şer‘den merkûm Ebubekir Çelebi vasî nasb olundukda meblağ-ı mezbûr elli esedî guruşa vasî-i mezbûr Ebubekir Çelebi’ye bi’t-tamâm ve’l-kemâl edâ ve teslîm eyleyüp sagîrân-ı mezbûrânın benim zimmetimde bir habbeleri kalmadı dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü’l-merkûm Ebubekir Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülahir lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Bektaş bin Abdullah / Hüseyin bin Ahmed an karye-i Gani / Mehmed bin Abdi / Seyyid Hüseyin Çelebi bin Mehmed Efendi / Mustafa Çelebi sermuhrân / Nebi bin Nasuh / Mehmed bin Ahmed / Yusuf bin Abdullah el-muhrîr ve gayruhum mine’l-hâzırîn

47/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ Zeyre nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Halil bin İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp mezbûr el-Hâcc Halil nâm kimesnenin zimmetinde yirmi beş riyali guruş alacağım vardır meblağ-ı mezbûrı vermede te‘allül eder bi hasebi’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdıdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr el-Hâcc Halil cevâbında fi’l-hakîka mezbûr Mustafa’ya yirmi beş riyali guruş deynim var idi lakin meblağ-ı mezbûrı bi’t-tamâm mezbûr Mustafa’ya edâ ve teslîm eyledim dedikde mezbûrı almadım diyü münkir olmağın merkûm el-Hâcc Halil’in sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup mezbûr Mustafa’ya yemîn teklîf olundukda ol dahi meblağ-ı mezbûr yirmi beş riyali guruş almadığına yemin billahi’l-aliyyü’l-azîm etdikden sonra mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülahire lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / İbrahim bin Pir Mehmed Halife / Mahmud bin Mehmed / Kenan Bey bin Abdullah / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır ve gayruhum mine'l-hazırîn

48/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Sofilar Mahallesi sâkinelerinden Fatıma binti Mustafa nâm hatun tarafından bey'-i ati'z-zikre ve kabz-ı semene vekıl olup bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan zevci Süleyman bin Veli nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahmiye-i mezbûre mahallâtından Sofizâde mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Piyale Bey ibni Abdullah mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i merâm idüp müvekkilem mezbûre Fatıma'nın Hamzapençesi nâm mevzi'de vâkı' bir haddi Ramazan bağına ve bir haddi Deli Hasan bağına ve bir haddi müvekkilem mezbûre Fatıma Hatun'un bağına ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan mülk bağını eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr Piyale Bey'e tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî yetmiş üç buçuk esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'îyle bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm meblağ-ı mezkûr merkûm Piyale Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûrun bi'l-vekâle minvâl-i meşrûh üzere cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Piyale Bey vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin sıhhat-i bey' ve şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup merkûm Piyale Bey'in yedine vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehri Rebiülahire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Ali Bali bin Mustafa / Musa Çelebi bin Abdullah / Helvacı Ramazan / Mehmed bin Ali / Elvend Ağa bin el-Hâcc Mustafa / Halil Çelebi bin İbrahim / Mehmed bin el-Hâcc Hasan / Mehmed Çelebi bin Ahmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / ve el-Hâcc Piri Çelebi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

48/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ Zanne nâm karye sâkinelerinden Avrum Hatun binti Havva nâm zimmiye meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Sefer Beşe ibni Abdullah nâm râcül mahzarında üzerine da‘vâ idüp karye-i mezbûrede hudûdu inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûm olan hamam bundan akdem mürd olan babam Havva nâm zimminin mülkü olup irs-i şer‘le bana ve karındaşım Yasef nâm zimmîye intikâl idüp hamâm-ı mezkûrun sâl-be-sâl sekiz gurus kısı olup üç senedir hamâm-ı mezkûrî merkûm Sefer Beşe fuzûlî zabt ve tasarruf idüp üç senedir sekizer gurus kıstın alup ekl ü bel‘ eder bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup hamâm-ı mezkûrdan kasr-ı yed idüp irs-i şer‘le bana intikâl eden sülüs hissemi talep ederim dedikde gıbbe’s-suâl merkûm Sefer Beşe dahi cevâbında fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzre hamam-ı mezkûr mezbûre Avrum Hatun zimmiyenin babası Havva nâm zimminin mülkü olup mürd oldukda hamam-ı mezkûr mezbûre Avrum Hatun zimmiye ile karındaşı Yasef nâm zimmîye irs-i şer‘le intikâl idüp lakin Yasef nâm zimmînin hamam-ı mezkûrede olan hissesin oğlum Musli Bey satın alup üç senedir hamam-ı mezkûrî zabt ve tasarruf idüp her sene sekizer gurus kıstın alırım diyü mukırr ve mu‘terif oldukda hamam-ı mezkûr mezbûre Avrum Hatun’a irs-i şer‘le intikâl iden sülüs hissesin ve hamam-ı mezkûrun kıstından hâsıl olan meblağdan sülüs hissesin hükm birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Rebiülahir lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Fahru’l-akrân Mehmed Beşe bin Abdullah zâbit / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram hatîb / Musli Çelebi bin Veli / Abdi Ağa bin Mehmed pazarbaşı / Mustafa Çelebi bin Osman / Murad Beşe bin Yeniçeri Abdullah el-racül / Hüseyin Çelebi bin Mehmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

48/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Acem Ali mahallesi sâkinlerinden Üstad Ebubekir bin Musli nâm kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Mehmed Halife bin Haydar nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve

bast-i ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede hudûdu inde'l-ahâlî ma'lûme olan mülk menzilini mezbûr Mehmed Halife bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kırk esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bana bey' eyleyüp ben dahi bir gurus virüp menzil-i mezkûrî tahliye idüp bana teslîm eyleyüp ben dahi kabz etdikden sonra mezbûr Mehmed Halife bey'inden rücû' eylemek murâd idüp bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gibbe's-suâl mezbûr Mehmed Halife bey'-i mezkûrî münkir olmağın merkûm Üstad Ebubekir'in sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden el-Hâcc Ali Bali bin Mustafa ve Ali ibni Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre mezbûre Mehmed Halife mülk menzilini bizim huzûrumuzda merkûm Üstad Ebubekir'e kırk esedî guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp menzil-i mezkûrî tahliye idüp merkûm Ebubekir'e teslîm eyleyüp merkûm Ebubekir dahi bir gurus yer virüp menzil-i mezkûrî zabt ve tasarruf eyledi biz bu husûsa şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâhir-i şehri Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mehmed bin Ahmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır / Kenan Bey bin Abdullah emîn-i mahkeme / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed el-muhzır ve gayrum mine'l-hâzırîn

49/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya sancağına mutasarrıf olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerinin tarafından bimâ tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan İbrahim Bey bin Halil nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüp takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mahrûse-i mezbûre mahallâtından Bayezid Paşa mahallesi sâkinlerinden işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan Abdi bin Mehmed nâm kimesnenin sulbi oğlu Hüseyin nâm sagîr Kunç Köprü yanında değirmen önünde soyunup nehr-i kebîre girüp su içinde oynarken suya boğulup helâk olmuş kibel-i şer'den üzerine varılıp keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde savb-ı şer'den fahrû'l-müderresîni'l-kirâm Abdullah Efendi ibni İbrahim Efendi irsâl olunup zeyl-i

kitâbda mastûrû'l-esâmî olan bî-garaz müslümânlar ile mahall-i mezbûra varup nazar eylediklerinde fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre sagîr-i mezbûr Konç Köprü altında değirman yanında bend dibinde suya düşüp helâk olduğu müşâhede olundukda mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüp ba'dehu gelüp meclis-i şer' de ihbâr etmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hüseyin Bey bin Hüseyin / Ömer Bey bin Cafer Bey el-cündî / Hasan Halife bin Cafer / Nebi Dede bin Hüseyin / Mustafa Ağa bin Hüseyin / İbrahim bin İsmail / Ahmed bin Mustafa / Mehmed Beşe bin Abdullah / Bektaş Beşe bin Abdullah / İsmail Bey bin Behram Bey / Satılmış bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

49/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbî' Aruçak nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Yakup Subaşı nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Meydanalevi mahallesi sâkinlerinden Rüstem Çavuş bin Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp karye-i mezbûrede vâkı' bir haddi Ahmed bağına ve bir haddi Katırcı Mustafa bağına ve bir haddi Şakir bağına ve bir haddi tarîk-i hâssa mahdûd ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr Rüstem Çavuş'a on esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr mezbûr Rüstem Çavuş'un mülk-i müşterâsıdır keyfemâ yeşâ ve yahtâr mutasarraf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Rüstem Çavuş vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin bey' ü şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Halife bin Kadri el-hatîb / Hasan Bey bin Osman / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

49/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Ahi Sadeddin mahallesi sâkinlerinden Hasan bin Abdullatif ve li ebeveyn karındaşı Sefer nâm kimesneler meclis-i şer'î-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Hacı İlyas mahallesi sâkinlerinden Mehmed Çelebi bin Turabi Efendi mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Veray kazâsına tâbî' Orta nâm karye kurbunda Pınarbaşı nâm karyede vâkı' bir haddi Ali Bey'in eski menziline ve bir haddi Mümin Halife bağçesine ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olup babamız müteveffâ Abdüllatif'den irs-i şer'le intikâl idüp harâba müşrif olan mülk menzilizimiz önünde bağçesiyle eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle mezbûr Mehmed Çelebi'ye tarih-i kitâbdan bir sene mukaddem dört riyal rayic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrif olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrânın minvâl-i muharrer üzre cârî kelâmların el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' u şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülahire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hafız Mustafa Çelebi bin Mahmud / Kazancı Mahmud bin Halil / Mehmed Ağa bin Mehmed / Musa bin Hüseyin / Kassab Aşçı Veli / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Hacı Hüseyin bin Mehmed / el-Hâcc Bünyad bin Himmet / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

50/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Sofılar Mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Bayram ibni Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda sulbî kebîr oğlu Mehmed Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp silk-i mülkümde muntazam olan emlâkimden Hamzapençesi nâm mevzi‘de vâkı‘ bir haddi Hasan Çelebi bağına ve bir haddi nehr-i sagîre ve bir haddi Hasan Bey bağına ve bir haddi hark-ı sagîr ile mahdûd ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle oğlum mezbûr Mehmed’e hibe-i sahîha-i şer‘iyye ile hibe ve temlîk ve teslîm eyleyüp ol dahi meclis-i hibede bağ-ı merkûmı ittihâb ve kabz ve teslîm eyledi ba‘de’l-yevm zikri sebk eden bağ-ı merkûm mezbûr oğlum Mehmed Efendi’nin mülk-i mevhubudur keyfemâyeşâ ve yahtâr tasarruf eylesin dedikte mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü’l-merkûm Mehmed Efendi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın mâ vaka‘a bi’t-taleb olunup mûmâ ileyh Mehmed Efendi’nin yedine vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiûlahir lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mahmud Dede bin Mehmed Dede / İbrahim bin Nebi / Hüseyin bin Ebubekir / el-Hâcc Ramazan bin el-Hâcc Ali / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mehmed bin Ahmed / Ahmed Çelebi Karazâde / Hüseyin Çelebi bin Hasan el-Kâtib / Mustafa bin Ramazan / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayrum mine’l-hâzırîn

50/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ Zanne nâm karye sâkinlerinden Sava veledi Yudek nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde li-ümm karındaşı Vasil nâm zimmînın sulbî oğlu Yasef nâm zimmî tarafından bimâ hüve tarîki’s-sübût şer‘ân vekâleti sâbite olan Keregi veledi Karagöz nâm zimmî mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp silk-i mülkümde muntazam olan emlâkimden karye-i mezbûre kurbunda Yazılar nâm mevzi‘de vâkı‘ bir haddi Hüseyin Çelebi bağına ve bir haddi Şakir Beşe bağına ve bir haddi Hasan Beşe bağına ve bir haddi Mehmed bağına müştemil olan bağımı yine karye-i mezbûre kurbunda Çoraklık nâm mevzi‘de vâkı‘ bir haddi Kösdan bağına ve bir haddi Keregi bağına ve

bir haddi Musa bağına ve bir haddi Bahşi bağına müntehî olan bağımı ve karye-i mezbûrede vâkı' bir haddi İbrahim mülküne ve bir haddi Yusuf mülküne ve bir haddi diğer Yusuf mülküne ve bir haddi Bedros mülküne müstemil ve müntehî olan menzilimi eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle ve cümle tevâbi' ve levâhık ile karındaşım oğlu Yasef nâm zimmîye hibe-i sahîha-i şer'îyye ile hibe ve temlik ve teslîm eyleyüp ol dahi meclis-i hibede bağ-ı mezkûrları ve menzil-i mezbûrı ittihâb ve kabz ve teslîm eyledi ba'de'l-yevm zikri sebk eden bağları ve menzili merkûm Yasef nâm zimmînin mülk-i mevhubı olup keyfemâyeşâ ve yahtâr tasarruf eylesin dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Keregi bi'l-vekâle vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülahire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mahmud Çelebi bin Mehmed / İbrahim Beşe bin Cafer Beşe / Musa veledi Zeynel / Ağca veledi Bedros / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

50/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Seyfeddin mahallesi sâkinlerinden Solak Ahmed bin Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Safiye binti Hasan nâm hatun mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mezbûre Safiye Hatun'un zevci Hamza bin Ahmed nâm kimesne bana Bursa'dan mektûb gönderüp zevcem Safiye Hatun nikahından ve iddet-i nafakasından fâriga olursa mezbûreyi tatlık etsin diyü beni vekîl eylemiş bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunsun mezbûre Safiye mehrinden ve iddet-i nafakasından fâriga olursa tatlık edeyim dedikde mezbûre Safiye Hatun zevci Hamza nâm kimesne merkûm Solak Ahmed nâm kimesneyi vekîl eyledikde münkir olmağın merkûm Solak Ahmed'in sıdk-i mekâline mutâbık beyyine talep olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Musa bin Mehmed Halife ve Osman bin el-Hâcc Ali nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre diyar-ı Bursada mezbûre Safiye'nin zevci Hamza nâm kimesne talâk husûsı için

Solak Ahmed'e bir mektûb yazup bizim ile gönderüp mektûbı biz götürdük ve ağzından dahi işitdik zevcem mezbûre Safiye mehrinden ve iddet-i nafakasından fâriga olursa Solak Ahmed vekîlim olup mezbûreyi tatlık eylesin dedi biz bu husûsa şahidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûre Safiye meclis-i şer'de mehrinden ve iddet-i nafakasından fâriga oldukda merkûm Solak Ahmed dahi mezbûreyi talâk-ı bâyin ile bi'l-vekâle tatlık eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiülahire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Bali Beşe bin Hacı Nazar an karye-i Saraycık / Mahmud Çelebi bin Süleyman an karye-i Kal'a / Hasan bin Bali Beşe an karye-i Saraycık / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc (boş) / ve gayruhum mine'l-hâzırîn

51/1

Oldur ki bundan akdem mahmiye-i Amasya sükkânından olup hâlâ Kasımpaşa'da mutavattın olan Ahmed Çelebi ibni Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahrûse-i Amasya mahallâtından Hacı İlyas mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden merhûm Derviş Mehmed Çelebi bin Musli Çelebi'nin li ebeveyn karındaşı Hamza Çelebi nâm müteveffânın sulbî oğulları Mustafa ve Ebubekir ve Ömer ve Osman nâm sagîrlerin kıbel-i şer'-i şerîfden vasî-i mansûbı olup husûs-ı âti'l-beyâna vâzı'ü'l-yed olduğu nehc-i şer'î üzre sâbit olan Mustafa Çelebi ibni Ömer nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mahrûse-i mezbûrede Okmeydanı'nda vâkı' bir haddi Çalçal Ahmed bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve bir haddi tarîk-i hâssa ve bir haddi Saruca bağı ile mahdûd ve mümtâz olup babam müteveffâ Ebubekir'den irs-i şer'le intikâl eden mülk bağımı ben ahar diyara gitmek murâd eyledikde bundan akdem müteveffâ-yı mezbûr Derviş Mehmed Çelebi'ye yetmiş esedî guruşa bey'-i bi'l-vefâ tarîkiyle virüp lakin meblağ-ı mezbûrî ne vakit edâ edersem bağ-ı mezkûrî yine bana teslîm eylemen üzre kavlı olunup ol dahi minvâl-i meşrûh üzre kabûl eyleyüp bağ-ı mezkûrî talep eyledikde vasî-i mezbûr Mustafa Çelebi vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup bağ-ı

mezkûrdan kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikte gıbbe's-suâl vasî-i mezbûr Mustafa Çelebi dahi cevâbında fi'l-hakîka bundan akdem mezbûr Ahmed Çelebi bâlâda mezkûr olan bağı müteveffâ-yı merkûm Derviş Mehmed Çelebi'ye on iki bin akçeye bey'-i bi'l-vefâ tarîkiyle bey' idüp meblağ-ı mezbûr her ne vakit edâ ederse bağ-ı mezkûr mezbûr Ahmed Çelebi'ye teslîm eylemek üzere kavî ve ikrâr olunmuşdur diyü mukırr ve mu'terif oldukdan sonra vasînin ikrârı şer'î olmadığı ecilden mezbûr Ahmed Çelebi'nin sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidinden Abdûlbaki Çelebi bin Ebulkasım ve li ebeveyn karındaşı Ahmed Çelebi li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzere bundan akdem mezbûr Ahmed Çelebi bâlâda mezkûr olan mülk bağını müteveffâ-yı merkûm Derviş Mehmed Çelebi'ye bizim huzûrumuzda on iki bin akçeye bey'-i bi'l-vefâ tarîkiyle virüp mezbûr Ahmed Çelebi meblağ-ı mezbûr müteveffâ-yı mezbûr Derviş Mehmed Çelebi'ye her ne vakit icrâ ederse bağ-ı mezkûr müteveffâ-yı mezbûr yine mezbûr Ahmed Çelebi'ye teslîm eylemek üzere kavî-i karâr eylediler biz bu husûsa ve bu minvâl üzere şahidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde mezbûrânın şehâdetleri ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye makbûle oldukdan sonra bağ-ı mezkûr mezbûr Ahmed Çelebi'ye hükm olundukdan sonra meblağ-ı mezbûr icrâyaya tenbih birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâil-i şehr-i Cemaziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzzât Abdülkerim Efendi bin Mehmed Efendi / Ali Efendi ibni Ahmed el-kâdî / Ahmed Efendi bin İbrahim Efendi el-kâdî / Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur / Fahrü'l-ekâbir Hasan Ağa ibni Ali Çavuş alaybeği / Seyyid Mehmed Çelebi bin Mehmed / Mehmed Efendi bin İvaz / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hüseyin Bey bin Mehmed Çavuş / Ali Bey bin Mehmed / Seyyid Abdullah bin Hasan Çelebi / Seyyid Hüseyin Çelebi bin Rıdvan / İbrahim Çelebi ibni Dedezaade / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

52/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya'da Kal'a-i Bala sükkânından İsmail Çelebi ibni Mahmud Ağa nâm kimesne şer'î şerîf-i meşâyihü'l-beyân ve mahfel-i münîf-i râsihü'l-imbânda işbu râfi'ü'l-kitâb fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa ibni Hacı Efendi mahzarında ikrâr ve ta'bîr-i merâm idüp mahmiye-i mezbûre muzâfâtından Bulduklu nâm karye kurbunda Hay nam mevzi'de vâkı' bir haddi el-Hâcc Musli bağına ve bir haddi İmam Mehmed Halife bağına ve bir haddi mezbûr Mehmed Ağa bağına ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yüz esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslim-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr müşârun ileyh Mehmed Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tahkîk ve tasdik etmeğın sıhhat-i bey' ü şirâyâ hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup müşârun ileyh Mehmed Ağa'nın yedine vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Enam Bey bin Ahmed / Abdülbaki Çelebi bin el-Hâcc Musli / Şahin Bey el-cündî / el-Hâcc Ali Halife bin Abdülkadir / Kurd Mehmed Ağa bin Abdullah / İsmail Ağa bin Abdullah / Mehmed Ağa bin Musa / Mehmed bin Osman / Abdi Bey el-cündî / Şakir Beşe bin Cafer / Abdullah Çelebi el-muhzır / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

52/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından İçerişehir'den Karatay mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Mehmed bin Ali nâm kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Eskikethuda mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa bin Hacı Mehmed Efendi mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp Bezaztan dâiresinde cânib-i garbîde Gazazlar sükunda mûmâ ileyh Mehmed Ağa'nın

dükkânında muttasıl olan nısf mülk dükkânımın zemîni Hüseyin Ağa evkâfindan olup mütevellîsi izn ile mûmâ ileyh Mehmed Ağa'ya bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kırk riyâl râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm dükkân-ı mezkûr mûmâ ileyh Mehmed Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâşeyâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr el-Hâcc Mehmed'in minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şirâya ve tefvîze ve ikrâra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup mûmâ ileyh Mehmed Ağa'nın yedine vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edineler tahrîren fi evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Kurd Mehmed Ağa bin Abdullah / Abdülgani Halife bin Ahmed / Hüseyin Çelebi kilârî / Piyale Bey bin Abdullah / Kara Abdi Bey el-cündî / Mustafa Çelebi Karakethudâ / Ömer Çelebi bin Mustafa Efendi Çuvalzâde / Derviş Bey ve gayruhum mine'l-hâzırın

52/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Hakla nâm karye sâkinlerinden Mehmed bin Ömer ve Ömer bin Mustafa ve Abdülkadir bin Abdülbaki ve Süleyman bin Abdullah ve Mehmed bin Abdullah ve Receb bin Hasan nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Sefer veledi David ve Şirin veledi David ve Ağriya veledi Mose nâm zimmiler mahzarlarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mezbûrûn zimmîler Hakla nâm karyeden olup sâbıkâ Rum defterdârı olan Murad Efendi eyalet-i Sivas'a tahrîr eyledikde mezbûrûn zimmîlerden karye-i mezbûreye tahrîr eyleyüp üzerlerimize lâzım gelen avârızın nısfını bizler ve nısf-ı âhiresin mezbûrûn zimmîler vermek üzre kavlı ve karâr olunmuşdur bi-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunup mezbûrûn zimmîlerin cevâbları tahrîr olunmasın taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûrûn zimmîler dahi cevâblarında fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre bizler Hakla nâm karyeden olup sâbıkâ Rum defterdârı olan Murad Efendi'ye hâne tahrîr eyledikde bizleri karye-i mezbûreye tahrîr eyledi üzerlerimize lâzım gelen avârızın nısfını bizler vermeğe râzı olup ve nısf-ı aharın dahi müslümânlar vermek üzre kavlı ve karâr olundu

dediklerinde mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olunup yedlerine vaz‘olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edinelere tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye‘l-evvel sene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl

Fahrü‘l-ekâbir ve‘l-a‘yân Şatır Ali Ağa bin Hamza el-cündî / Mevlânâ Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mehmed Çelebi bin Mustafa / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed bin Ahmed / Nebi bin Nasuh / Mehmed bin Ahmed ve gayruhum mine‘l-hazırîn

53/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Hatuniye Mahallesi sâkinlerinden olup altı bölük halkına kethudâyeri olan fahrü‘l-emâsil ve‘l-akrân Mehmed Ağa bin Ali Bey meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü‘t-tevkîrde rikkate mu‘terif olan işbu râfi‘ü‘l-kitâb orta boylu gök gözlü sıvalı çolak sarışın Rusiyü‘l-asl Yusuf nâm abd-i memlûkü mahzarında takrîr-i kelâm eyleyüp işbu evsâf ile mavsûf olan kulum merkûm Yusuf‘u ibtigâ-i li-vechillâhi‘l-kerîm ve herbâm-ı akâbetü‘l-elim i‘tâk ve tahrîr eyledim ba‘de‘l-yevm gulâm-ı mersûm sâir ahrâr-ı asliyeyn gibi hür olup uhdesinde atîk üzerinde mevâlî için olan hakk-ı velâdan gayrı hakk ve alakam kalmadı diyü bi‘t-tav‘ ve‘r-rızâ i‘tirâf eylediğinde mâ hüve‘l-vâkı‘ gıbbe‘t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye‘l-evvel lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü‘l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Halil Çelebi bin Şaban / Hızır Bey bin Mustafa / İbrahim Çelebi bin Mustafa Efendi an karye-i Kelkiras / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed bin Ahmed el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır / Hüseyin bin el-Hâcc Ahmed ve gayruhum mine‘l-hâzırîn

53/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Halkis mahallesi sâkinelerinden Fatıma binti Mehmed Bey nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîki‘s-sübût şer‘an vekâleti sâbite olan

zevci Ahmed Bey'in Mehmed Bey nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Hatuniye mahallesi sâkinlerinden altı bölük halkına kethudâyeri olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa bin Ali Bey mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp müvekkilem zevcem mezbûre Fatıma'nın Çelakköprüsü kurbunda babası müteveffâ Mehmed Bey'den irs-i şer'le intikâl idüp müşârun ileyh Mehmed Ağa'nın değirmenine muttasıl bir göz mülk değirmende mezbûr Mehmed Ağa'ya bey'-i bât-ı sahîh-i şer'iyile altmış altı esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim ba'de'l-yevm zikr olunan değirmen müşârun ileyh Mehmed Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Ahmed Bey'in minvâl-i muharrer üzre bi'l-vekâle cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şirâyâ hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi / Rasul Bey bin Şaban el-cündî / Hafız Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed Bey bin Mehmed el-cündî / Mehmed Ağa bin Abdullah kapucı ve gayruhum mine'l-hâzırîn

53/3

Budur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Yukarımeydan mahallesi sâkinlerinden Cafer Çavuş bin Musli Efendi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Receb mahallesi sâkinlerinden Seyyid Bünyad Çelebi bin Abdulvehhab nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Okmeydanı'nda vâkı' bir haddi Ömer bağına ve bir haddi Selime Hatun bağına ve bir haddi Ayişe Hatun bağına ve bir haddi nehr-i kebîre mahdûd ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresi ile bundan akdem mezbûr Bünyad Çelebi'ye elli üç esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i şer'iyile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyledim bağ-ı mezkûr mezbûr Seyyid Bünyad Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm

Seyyid Bünyad Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin sıhhat-i bey' ve şirâyâ hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Seyyid Hüseyin Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Hasan Çelebi bin Subhanverdi / el-Hâcc Mehmed bin Hacı Mehmed / İbrahim bin el-Hâcc Mehmed / Hızır bin Mehmed / Bağdadlı Hacı Mehmed / Mehmed bin Halil Musli bin İbrahim / Abdurrahman bin Gedik Hüseyin Çelebi / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Seyyid Mehmed Halife bin İsmail ve gayruhum mine'l-hazırîn

54/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Çukurviran nâm karye sâkinelerinden Meryem binti Süleyman ve li ebeveyn karındaşı Güllü ve Emine binti Ahmed Fakih nâm hatunlar meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mahrûse-i Amasya sükkânından Bostancı Ali Beşe bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Kürtler nâm karye kurbunda Elmalı değirmen dimeğle ma'rûf bir göz mülk değirmenimiz önünde bir mikdâr bağçesi ile yirmi beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile müşârun ileyh Ali Beşe'ye bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik ba'de'l-yevm değirmen-i mezkûr müşârun ileyh Ali Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukırr-ı mezbûrelerin minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmların el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Ali Beşe vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin sıhhat-i bey' ve şirâyâ ve ikrâra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî gurre-i şehri Cemâziye'l-ahire lisene erba'a ve hamsin ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mustafa Çelebi Abdünnebi sermuhzırân / Mehmed Çelebi bin İbrahim / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Yusuf bin Abdullah / Mehmed Dede bin Mustafa / Mehmed bin Ahmed / Mehmed Efendi bin Mustafa / Mustafa bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

54/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Boğa nâm karye sâkinelerinden Ayişe binti el-Hâcc Ali nâm hâtûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Mustafa Beşe bin Mehmed nâm racül mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp tarih-i kitâbdan üç gün mukaddem mezbûr Mustafa Beşe gece ile nısfü'l-leylde fi'il-i şenî' kasdıyla menziline girüp bana yapıŝup ben dahi feryâd eyledikde mezbûre Mustafa Beşe firâr eyledi bi-hasebi'ŝ-şer'i'ŝ-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa Beşe inkâr ile mukâbele etmeğın merkûme Ayişe'nin sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Ramazan bin Kaya ve Hasan bin el-Hâcc Ali nâm kimesne li ecli'ŝ-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre tarih-i kitâbdan üç gün mukaddem mezbûr Mustafa Beşe merkûme Ayişe'nin gece ile nısfü'l-leylde fi'il-i şenî' kasdıyla menziline girüp merkûme Ayişe'ye yapıŝup merkûme Ayişe feryâd eyledikde biz dahi feryadına varup mezbûr Mustafa Beşe merkûme Ayişe'nin menzilinden çıkup giderken gördük bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi gurre-i şehr-i Cemâziye'l-ahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

şuhûdü'l-hâl

Abdülfettah Beşe bin Bayram Ali / Hacı Hüseyin bin Bünyad / İbrahim Beşe bin Abdullah el-racül / el-Hâcc Mehmed bin Ali / Ahmed Halife bin Osman el-imam / Hacı İbrahim bin Ali / Mehmed bin Ahmed / el-Hâcc İsmail bin Ali ve gayruhum mine'l-hâzırîn

54/3

Oldur ki mahmiye-i Adana sükkânlarından el-Hâcc Ahmed bin Beğendik nâm kimesne tarafından bey'-i âti'z-zikre ve kabz-ı semene vekîl olup bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan eşref-i kuzzâti'l-islâm Mevlânâ İbrahim Efendi bin Hayreddin Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda işbu râfi'ü'l-kitâb fahrü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa ibni Hacı Mehmed Efendi mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i merâm idüp müvekkilim müşârun ileyh el-Hâcc Ahmed'in zemîni

Hüseyin Ağa evkâfindan olup Cilacılar sükında Kemeraltı'nda vâkı' bir haddi Mehmed Ağa ibni Abdullah Çelebi dükkânına ve bir haddi Mehmed Sofi dükkânına ve bir haddi Bezastan divarına ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan bir bâb hallâc dükkânı hakk-ı tasarrufın dahi mütevellî-i vakf izn ile yüz elli esedî guruşa müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya bey'-i bât-ı sahîh-i şer'iyile bey' idüp teslîm-i mebî'-i mahdûd-ı mezkûr idüp ve yine Bezastan kurbunda vâkı' bir haddi Şeyh Abdurrahman vakfına ve bir haddi zimmî Karaoğlan dükkânına ve bir haddi Hancı Musa dükkânına ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan bir bâb hallâc dükkânını zimmî-i müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya yüz elli esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile bey' idüp cem'an üç yüz esedî guruşa ahz u kabz ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm mârru'z-zikr dükkânlar müşârun ileyh Mehmed Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr mûmâ ileyh efendinin minvâl-i meşrûh üzre bi'l-vekâle cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şirâya ve ikrâra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâil-i şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişin Mehmed Efendi bin Habil / Hasan Ağa bin Zade Ali Çavuş alaybeği / Abdülvasi Çelebi bin Cafer Çelebi / Seyyid Osman Çelebi bin Ahmed / Salih Dede bin Abdulmennan / Rüstem Çavuş bin Abdullah / Dehhani Mustafa Bey bin Ahmed / Hasan Bey bin Mehmed Çavuş / Mustafa Çelebi bin Mustafa / Murad Bey bin Mehmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

55/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Bayezid Paşa mahallesi sâkinlerinden Agop veledi Karagöz nâm zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Eski Kethuda mahallesinden Mehmed Ağa bin Musa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Bayezid Paşa mahallesinde vâkı' bir haddi Cömerek zimmî mülkine ve bir haddi Hallâc Mustafa mülküne ve bir haddi Simavet nâm zimmî mülküne ve bir haddi Sinan nâm zimmî mülkleriyle mahdûd ve mümtâz olup mahûta-i

dâhiliyesi ile çatma beyt-i ulyâ ve bir çatma beyt-i suflâ ve bir çatma kıları ve havliyi ve önünde bağçesi cümle tevâbi' ve levâhıkı ile bundan akdem bey'-i bât-ı kat'î ile yirmi riyâlî râyic-i fi'l-vakt guruşa müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim menzil-i mezkûr müşârun ileyh Mehmed Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Agop nâm zimmînin minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Ağa'ya vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şirâya ve ikrâra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâil-i şehr-i Cemâziye'l-ahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Receb bin Ali / Diğêr Receb bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / İsmail Ağa bin Abdullah / Köse Mustafa bin Abdullah / Hallâc Mahmud bin Hızır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

55/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Meydan-ı Ulyâ mahallesi sâkinlerinden fahrü'l-cuyûş Cafer Çavuş bin Mustafa Efendi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Receb mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Seyyid Bünyad Çelebi bin Abdulvehhab nâm kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüp ammim oğlu kızları Hadice ve Fatıma'dan vâlideleri Selim nâm hatuna intikâl idüp iştirâ eylediğim hisse-i şâyi'ayı cem'an üç hisse ki Memi Dede kurbunda vâkı' bir haddi Ömer bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve şarken ve garben iki haddi Ayişe nâm hatun bağına mahdûd ve mümtâz olan mülk bağımı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle elli üç esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı sahîh-i kat'î ile mezbûr Seyyid Bünyad Çelebi'ye bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr merkûm Seyyid Bünyad Çelebi'nin (kesik) keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Cafer Çavuş'un (kesik) ve Seyyid Bünyad Çelebi vicâhen tahkîk (kesik) tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Beşe bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahrûse-i mezbûre kazâsına tâbi' evkâf-ı

mezbûre kurâsından Boğa nâm karye sâkinlerinden Hacı Ebubekir bin Hacı Enbiya ve li ebeveyn karındaşı Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp karye-i mezbûrede bakar ra'y eden Musa bin Veli nâm kimesnenin mezbûrân Hacı Ebubekir'de ve karındaşı Hüseyin'de alacağı olup ben dahi mezbûr Musa'nın hakkın verin dediğimde mezbûrân el-Hâcc Ebubekir

56/1

Oldur ki medîne-i Amasya mahallâtından Kamereddin mahallesinden Şaban bin Ebubekir nâm kimesne asâleten ve li ebeveyn kız karındaşı Saliha Hatun tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan zevci Mustafa ibni Mehmed vekâleten meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden işbu râfî'ü'l-kitâb Hafız Mustafa Çelebi bin el-Hâcc Hızır nâm kimesne mahzarında üzerine her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir haddi Kara Mehmed Ağa bağına ve bir haddi el-Hâcc Mehmed bağına ve bir haddi müşârun ileyh Hafız Mustafa Çelebi bağına ve bir haddi nehr-i kebîr ile mahdûd ve mümtâz olup müşâ' ve müşterek olduğu mülk bağımız eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle iki yüz kırk esedî râyic-i fi'l-vakt guruş on beş keyl buğdaya tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı kat'î ile müşârun ileyh Hafız Mustafa Çelebi'ye bey' idüp meblağ-ı mezbûrun seksen esedî guruş ile on keyl buğdayı kendi hakkım için ben alup ahz u kabz eyleyüp ve yüz altmış esedî guruş beş keyl buğday ile vekîl-i mezbûr Mustafa alup ahz u kabz eyleyüp müşârun ileyh Hafız Mustafa Çelebi'nin yedinden cem'an iki yüz kırk esedî guruş ile on beş keyl buğdayı asâleten ve vekâleten kabz eyleyüp teslîm-i mebî' eyledik ba'de'l-yevm bağ-ı mezkûr müşârun ileyh Hafız Mustafa Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde mukırrân-ı mezbûrân Şaban'ın asâleten ve Mustafa'nın vekâleten minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmların el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Hafız Mustafa Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdik etmeğin sıhhat-i bey' ve şirâya ve ikrâra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâil-i şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hızır Bey bin Mustafa / Salman bin Hüseyin / Derzi Yakup bin Abdurrahman / Demirci Kaya bin Mehmed / Hüsam Dede bin Abdullah / Tatar İmam / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mahmud Çelebi bin Mehmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

56/2

Mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Zeyre nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer' -i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine karye-i mezbûre sâkinlerinden el-Hâcc Halil ibni İbrahim nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûr el-Hâcc Halil'in zimmetinde yüz riyâl gurus hakkım olup seksen riyali gurus alup yirmi riyali gurus hakkım kaldı vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gibbe's-suâl mezbûr el-Hâcc Halil cevâbında fi'l-hakîka mezbûr Mustafa yüz riyâli gurus deynim var idi meblağ-ı mezbûrî bi't-tamam ve'l-kemâl mezbûr Mustafa'ya edâ ve teslîm eyleyüp bir akçe ve bir habbe vereceğim kalmadı dedikde mezbûr Mustafa yüz riyâli gurusdan seksen gurus alup yirmi gurusun almadım diyü inkâr ile mukâbele etmeğin merkûm el-Hâcc Halil'in sıdk-i mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Mehmed Çelebi bin Ali ve İsmail bin el-Hâcc Mehmed nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i muharrer üzre mezbûr Mustafa'nın el-Hâcc Halil nâm kimesnede yüz esedî gurus alacağı olup mezbûr Mustafa bizim huzûrumuzda ikrâr ve i'tirâf eylediği merkûm el-Hâcc Halil'de yüz esedî gurus hakkım var idi meblağ-ı mezbûrî bi't-tamâm ve'l-kemâl alup ahz u kabz eyledim merkûm el-Hâcc Halil'de bir akçe ve bir habbe alacağım kalmadı diyü bu minvâl üzre lisânında cârî oldu mezbûr Mustafa'nın lisânında cârî olan kelâma şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâil-i şehri-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

56/3

bezâztan divarına ve bir haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olan bir bâb hallâc dükkânı hakk-ı tasarrufun dahi mütevellî-i vakf izni ile yüz elli esedî guruşa müşârun ileyh Mehmed Ağa'ya bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bey' idüp teslîm-i mebî'-i mahdûd-ı mezkûr idüp ve yine bezaztan kurbunda vâkı' bir haddi Şeyh Abdurrahman vakfına ve bir haddi dahi Karaoğlan dükkanına ve bir haddi Hancı Musa dükkanına ve bir haddi tarîk-i âmm

57/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Halkis Mahallesi sâkinelerinden Fatıma binti Mehmed Bey nâm hatun meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Gök Medrese mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Şevkat veledi Bağdesar nâm zimmî mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Çelak Köprüsü kurbunda vâkı' bir haddi Mehmed Çelebi bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve bir haddi Hızır nâm kimesne bağına ve bir haddi Musli bağlarıyla mahdûd ve mümtâz olan mülk bağıcı eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle Bayezid Paşa vakfına senede kırk akçe ve timar sahibine dahi kırk akçe mukâta'asıyla üç yüz altı esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i bât-ı kat'î ile mezbûr Şevkat zimmîye bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağı mezkûr mezbûr Şevkat zimmînin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte mukirre-i mezbûre Fatıma'nın minvâl-i meşrûh üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Şevkat vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şirâya ve ikrâra hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâil-i şehri Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Çelebi bin Hasan / Ebubekir bin Hüseyin / Seyyid Hüseyin Çelebi bin el-Hâcc Mehmed / Mehmed Ağa bin Abdullah / Alaf İbrahim bin Resul / Mahmud bin Mehmed / Bali bin Hacı Musa / Siyavuş Ağa bin Abdullah / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırın

57/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Hâce Süleyman mahallesi sâkinlerinden Seyyid Hasan Efendi bin Haydar Çelebi asâleten ve li ebeveyn kız karındaşı Seyyide Hadice Hatun tarafından vekâleten meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde Havza kazâsına tâbi‘ Hilyas nâm karye sâkinlerinden olup vakf-ı âti‘z-zikre vâzi‘ü’l-yed olan Mehmed Çelebi bin Ali Ağa nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp Havza kazâsında vâkı‘ Hilyas ve Mürsel ve Arguma nâhiyesinde vâkı‘ Basati ve Turhal kazâsında vâkı‘ Eymiroğlanı ve Kabi ve Gümüşpazarı’nda vâkı‘ kadîm ve mahrûse-i mezbûre kazâsında vâkı‘ Kılavuz ve Çelak nâm karyelerin mâlikânesi bundan akdem vefât eden Hacı Ahmed Çelebi el-merhûm Kadı Mehmed bin el-mağfûrun leh Kadı İmad nâm müteveffânın sâlifü’z-zikr karyeler mülk-i sahîh iken evvelen kendüye ba‘de vefâtihi evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vakf idüp ve ba‘de’l-inkirâz li ebeveyn karındaşı Hacı Mahmud Çelebi’nin evlâdına ve evlâd-ı evlâdına vakf idüp ba‘de’l-inkirâz fukarâ-i müslimîne vakf ola diyü kitâb-ı vakfında ve sûret ve defter-i cedîd-i hâkânîde bu minvâl üzre şart idüp müteveffâ-yı mezbûr Hacı Mahmud Çelebi’nin sadriye kızı müteveffîye Beğmelek nâm hatunun oğlu Mahmud Çelebi’nin evlâdında mezbûr Mehmed Çelebi’ye bi-hasebi’s-şer‘i’s-şerîf suâl olunup cevâb tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Mehmed Çelebi merkûm Seyyid Hasan Efendi’nin minvâl-i muharrer üzre sudûr eden kelâmını tasdik etmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edine tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziye’l-âhire lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Bey bin Allahverdi / Ebubekir Ağa bin İbrahim / Kenan Bey bin Abdullah / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed Ağa bin el-Hâcc Efendi / Duhuloğlu Mehmed Ağa el-cündî / Darıcızâde Mehmed Çelebi bin Abdullah / el-Hâcc Süleyman Bey el-cündî / ve Murad Bey el-cündî / ve Musa Bey el-cündî / ve Kurd Ağa Abdullah bin Mehmed / ve Kilarî Hüseyin Çelebi / ve İbrahim Çelebi / el-Hâcc Hasan Efendi / Seyyid Abdullah bin el-Enam ve gayruhum mine’l-hâzırîn

57/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya'da vâkı' Sultan Bayezid Han aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân hazretlerinin binâ eylediği câmi'-i şerîf ve medrese-i münîf evkâfına mütevellî olan fahrü'l-cuyûş Ahmed Çavuş tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Mehmed Beşe bin Ömer nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahrûse-i mezbûre kazâsına tâbi' evkâf-ı mezbûre kurâsından Boğa nâm karye sâkinlerinden Hacı Ebubekir bin Hacı Enbiya ve li ebeveyn karındaşı Hüseyin nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp karye-i mezbûrede bakar ra'y eden Musa Beşe bin Veli nâm kimesnenin mezbûrân Hacı Ebubekir'de ve karındaşı Hüseyin'de alacağım olup ben dahi mezbûr Musa'nın hakkın verin dedikde mezbûrân el-Hâcc Ebubekir ve karındaşı Hüseyin köy ortasında künk ile üzerime gelüp bana darb idüp ağzıma ve avretime şetm eylediler bi-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûrân el-Hâcc Ebubekir ve karındaşı Hüseyin inkâr ile cevâb vericek müdde'î-i mezbûr Mehmed Beşe'nin sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Mustafa bin Receb ve Bayram bin Cafer nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre Sığircı Musa nâm kimesnenin mezbûrân el-Hâcc Ebubekir'de ve Hüseyin'de alacağı olup müdde'î-i merkûm Mehmed Beşe dahi hakkım verin dedikde köy ortasında künk ile mezbûr Mehmed Beşe'nin üzerine gelüp ağzına ve avretine şetm eyleyüp künk ile mezbûr Mehmed Beşe'ye darb eylediler bu husûsa bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Murad Bey bin Mehmed el-Cündî / Zülfikar Bey bin Murad Bey / Mahmud Çelebi bin Mehmed Çelebi / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Diğer Mahmud bin Ömer / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

58/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya sancağına mutasarrıf olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerinin tarafından husûs-ı âti'l-beyâna mübâşir nasb ve ta'yîn olunan İbrahim Bey bin Halil ve Ali Bey bin İbrahim talebleriyle mahrûse-i Amasya mahallâtından Sofilar Mahallesi sâkinelerinden Melek binti Avanis nâm zimmiye meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hüseyin bin İbrahim Beşe nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp tarih-i kitâb günü ale's-sabah mezbûr Hüseyin menziline girüp sepet sandığının içinde bir top (...) ve bir aded makreme ve bir aded işleme dülbend örtüsü ve bir aded işleme diz makremesi ve bir sarı gömlek ve bir aded tahta beşik örtüsü ve iki aded şerid ve bir gümüş kadeh ve iki gümüşlü bıçak ve bir aded kemer gümüş kuşak ve on dane gümüş düğme sirka eylemiş bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf suâl olunup hakkından gelinmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hüseyin cevâbında mezbûre Melek nâm zimmiyeyi severdim bana râm olsun için fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre tarih-i kitâb günü ale's-sabah mezbûre Melek nâm zimmiyenin menziline girüp sepet sandığının içinden bâlâda mezkûr olan esbâbı sirka eyledim diyü ikrâr ve i'tirâf eyledikten sonra mahalle-i mezbûre ahalisinden fahru'l-müderrişin Mehmed Efendi bin Abdurrahman Efendi ve Seyyid Hüseyin Çelebi bin Rıdvan ve el-Hâcc Abdulgani bin el-Hâcc Pir Ahmed ve Câbî Hüseyin bin Ahmed ve Ahmed bin el-Hâcc Mehmed ve Veli Bey bin Nuh nâm kimesneler mahfel-i kazâya hâzırûn olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre tarih-i kitâb günü ale's-sabah mezbûr Hüseyin merkûme Melek nâm zimmiyenin menziline girüp bâlâda zikr olunan esbâbı merkûme Melek nâm zimmiyenin menzilinin içinden sepet sandığı içinden sirka eyleyüp alup kendü menziline alınırken görüp ben dahi ardı sıra varup merkûme Melek nâm zimmiyenin bâlâda zikr olunan esbâbı mezbûr Hüseyin nâm kimesnenin menzilinden çıkardık mezbûr Hüseyin haramzâde ve sâ'î-i bi'l-fesâddır elinden ve lisânından cümlemiz rencîdeyiz izâlesi vâcib olanlardandır dediklerinde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis aşer min şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl.

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Resul Bey bin Şaban el-Cündî / Osman Beşe bin Ali / Üstad Ahmed bin el-Hâcc Mustafa / Seyyid Mehmed bin Süleyman / Mahmud bin Şaban

/ Hasan bin Abdullah / Şaban bin Receb an karye-i Yalnız / Mehmed Çelebi bin Abdullah Çelebi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

59/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Hakla nâm karye sâkinelerinden Şakire binti Abdullah nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sâkinelerinden Cennet binti Davud nâm hatun mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp bundan akdem vefât eden oğlum (boş) nâm kimesnede irs-i şer'le bana intikâl eden hisse-i şâyi'amdan emvâl ve eskâlden hissemi alup lakin karye-i mezbûrede hudûdu inde'l-ahali ma'lûme olan bağçeden ve mahrûse-i mezbûrede İçerişehir'de vâkî' hudûdu inde'l-ahâlî ma'lûm olan evden bana intikâl eden hisseyi talep ederim bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Cennet dahi cevâbında sulh olunup mezbûre Şakire'nin alakası kalmadı dedikde mezbûre Şakire sulh-ı mezkûrî münkire olmağın merkûme Cennet Hatun'dan beyyine talep olundukda ityân-ı beyyineden âcize ve kâsire olup mezbûre Şakire Hatun'a yemîn teklîf olundukda ol dahi bağçeden ve evden hissesini almayup sulh olmadığına yemin billahi'l-azim eylediğinden sonra mezbûre Şakire bağçeden hissesini hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahire sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hasan Efendi bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhrân / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Yusuf bin Abdullah el-muhrîr / Zülfikar Bey bin Murad Bey / Mehmed Çelebi bin Haydar ve gayruhum mine'l-hâzırîn

59/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Hakla nâm karye sâkinelerinden Şakire binti Abdullah nâm hatun tarafından bimâ hüve tarîki's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Osman Bey ibni Mehmed ve yine karye-i mezbûreden Cennet binti Davud nâm hatun tarafından nehc-i şer'î üzre vekâleti sâbite olan zevci Abdulkadir bin Abdülbaki meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-

tevkîrde mahrûse-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Camiünnur mahallesi sakinlerinden Mustafa Çelebi ibni İsmail Çelebi mahzarında bi'l-vekâle her birisi takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir haddi Ak Mehmed mülkünü ve bir haddi Şahin nâm zimmî mülküne ve iki haddi tarîk-i âmm ile mahdûd ve mümtâz olup mahsûta-i dâhiliyesi harâba müşrif çatma beyt-i suflâ ve bir kuyulu iyâli ve havlîsi ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yüz beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa müşârun ileyh Mustafa Çelebi'ye bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledik ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr mezbur Mustafa Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırrân-ı mezbûrân Osman Bey'in ve Abdulkadir'in bi'l-vekâle minvâl-i meşrûh üzere cârî olan kelâmını el-mukırru'l-merkûm Mustafa Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğin sıhhat-i bey' ve şirâya ve ikrâra hükm birle mâvaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-ahire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Seyyid Hüseyin Çelebi bin Hâcî Ahmed / Kurd Mehmed Ağa bin Abdullah / Mehmed Efendi bin Bünyad / Hamza bin Mehmed / Hüseyin Çelebi bin Mustafa / Abdullah bin Hüseyin / Seyyid Musa Çelebi bin Rıdvân / el-Hâcc Ahmed bin Hızır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

59/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Köprübaşı mahallesi sâkinlerinden Üstad Ahmed bin el-Hâcc Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahalle-i mezbûr sâkinlerinden Abdülbaki Bey bin Taceddin Efendi nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir haddi tarîk-i hâss ve bir haddi nehr-i kebîr ve bir haddi müşârun ileyh Abdülbaki Çelebi mülküne ve bir haddi İbrahim Efendi mülkü ile mahdûd ve mümtâz olup mahsûta-i dâhiliyesi bir çatma beyt-i ulyâyı ve bir çatma beyt-i suflâyı müştemil olan mülk menzilimi tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı kat'î ile elli yedi esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm menzil-i mezkûr müşârun ileyh Abdülbaki Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Üstad

Ahmed'in minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırrı lehü'l-merkûm Abdülbaki Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ve şîrâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Hasan Çelebi bin Subhanverdi / Mustafa Halife bin İbrahim el-İmam / Üstad Ahmed Çelebi bin İbrahim / İvaz Bey bin Mehmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

60/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya sancağına mutasarrıf olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerinin tarafından husûs-ı âti'l-beyâna mübâşir nasb ve ta'yîn olunan Musli Ağa bin Mustafa nâm kimesne talebiyle Kelkiras kazâsına tâbi' Turnek nâm karye sâkinlerinden Cabî Sefer bin Hüseyin bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda yine kazâ-i mezbûreye tâbi' Yan nâm karye sâkinlerinden Mahmud bin Resul nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp tarih-i kitâbdan on ay mukaddem araba ile dağdan odun getirirken mezbûr Mahmad Kelkiras nâm karye kurbunda âlet-i harb ile önüne gelüp bıçak ile sol kolumdan urup mecrûh eyledi bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Mahmud dahi cevâbında fî'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre tarih-i kitâbdan on ay mukaddem mezbûr Câbî Sefer dağdan araba ile odun getirirken Kelkiras nâm karye kurbunda tarla içine uğradıkda arabayı niçin tarlanın içine uğradın diyü önüne varup bıçak ile sol koluna urdum diyü bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf eyledikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-ekârim Mehmed Bey bin Hasan Bey el-Cündî / Mehmed bin Ahmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Hasan Bey bin Veli / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / el-Hâcc Kasım bin Ali

/ Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed Halife bin Hasan el-İmâm an karye-i Hakla / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram ve gayruhum mine'l-hâzırîn

60/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Câmi'-i Enderun mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem vefat eden Ayişe binti Hızır Çavuş nâm hatunun sulbi oğlu İbrahim Bey nâm sagîrin müteveffiye-i mezbûreden intikâl eden emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz için bir vasî lâzım ve mühim olmağın sagîr-i merkûmun babası işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafa Bey bin Ahmed Paşa vesâyet-i mezkûreye ehil olmağla sagîr-i merkûmun emvâlini zabt ve ahvâlini hıfz için cânib-i şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn olundukda mesfûr Mustafa Bey dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hıdmet-i vesâyet-i mezkûreyi ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın bu vesîka-i enîka alâ mâ hüve'l-hakîka ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu tahrîren fi evâhir-i şehri-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisîn Ali Efendi bin Ömer Efendi / Mustafa Çelebi bin Mustafa / Mehmed Bey bin Hasan Bey Yüzgeczâde / Abdullah Bey bin Ahmed Halife karye-i Yenice / diğeri Abdullah bin Hamza Efendi

60/3

Mahrûse-i Amasya mahallâtından İçerişehir'de Câmi'-i Enderun mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem vefât eden Ayişe binti Hızır Çavuş nâm hatunun sulbî sagîr oğlu İbrahim Bey nâm sagîrin kibel-i şer'-i şerîfden mansûbe vasîsi olan babası Mustafa Bey bin Ahmed Paşa meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp sagîr-i mezbûr İbrahim Bey'in nafaka ve kisve vesâir levâzım-ı zarûriyesiyçün cânib-i şer'eden yevmî on akçe takdîr olunmak taleb ederim dedikde sagîr-i mezbûr İbrahim Bey vâlidesi müteveffiye-i merkûme Ayişe Hatun'dan intikâl eden mâlından nafaka ve kisve vesâir levâzım-ı zarûriyesiyçün tarih-i kitâbdan yevmî on akçe takdîr olunup inde'l-ihytiyâc istidâneye

ve vakt-i zaferde rücû'a mezbûr Mustafa Bey'e izn verilip mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-müderrisîn Ali Efendi bin Mehmed Efendi / Mustafa Çelebi bin Mustafa / Mehmed Bey bin Hasan Bey Yüzgeczâde / Abdullah Çelebi bin Ahmed Halife an karye-i Yenice / diğêr Abdullah Çelebi bin Hamza Efendi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

60/4

Oldur ki mahrûse-i Amasya sancağına mutasarrıf olan kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerinin taraf-ı âlîlerinden bimâ hüve tarîkü's-sübût şer'an vekâleti sâbite olan Osman Ağa bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîfe gelüp takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp müşârun ileyh bey hazretlerinin ağalarından Tuz Bey nâm kimesnenin hıdmetinde olan Ahmed bin Abdullah nâm kimesne İlyas nâm karyeye samana gidüp İlyas nâm karye ile Dadı nâm karye beyninde Dadı nâm karye toprağında vâkı' Kızcapınar dimeğle ma'rûf pınara vardıkda mezbûr Ahmed hummâ marazına mübtelâ olup mahall-i mezkûreye vardıkda hummâ hareket idüp soyunup pınar-ı mezkûrda suya girüp bi-emrillah (...) gark olup fevt olmağın cânib-i şer'den üzerine varılıp keşf ve tahrîr olunmasın taleb ederim dedikde savb-ı şer'den nâib Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram irsâl olunup zeyl-i kitâbda mastûru'l-esâmî olan bî-garaz müslümânlar ile mahall-i mezbûreye varup nazar eylediklerinde fi'l-vâkı' mezbûr Ahmed'in bir yerinde eser-i cerâhati ve âher kimesneden vechen mine'l-vücûh bir tarîk ile te'addî ve zararı olmayup kendü irâdetiyle soyunup suya girüp boğulup bi emrillâh fevt olduğı müşâhede olundukda mevlânâ-yı mezbûr mahallinde tahrîr idüp ba'dehu gelüp meclis-i şer'de ihbâr itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edineler tahrîren fi evâhir-i şehr-i Cemâziye'l-âhire lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzzât Mustafa Efendi bin Ali Efendi / Mustafa bin Mehmed an karye-i Vadi / Osman Bey ehl-i timar / Resul Çavuş bin Şaban el-Cündî / diğêr Mustafa bin Mehmed an

karye-i Vadi / Nebi bin Nasuh / Mustafa Bey bin Uğurlu / Mehmed bin Mustafa an karye-i Sevince / el-Hâcc Şaban bin el-Hâcc İlyas karye-i İlyas / Mehmed Sofî bin İsmail an karye-i İlyas / Mehmed bin Eğlence an karye-i İlyas / Mustafa Halife bin Hüseyin an karye-i Vadi ve gayruhum mine'l-hâzırîn

61/1

Oldur ki bundan akdem medîne-i Amasya sâkinlerinden olup hâlâ mahrûse-i Kasımpaşa'da mutavattın olan bâ'isü'l-kitâb Ahmed Çelebi bin Ebubekir nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i Nebevî'den Amasya'da vâkı' el-Hâcc İlyas mahallesi sâkinlerinden olup âti'l-beyân bağa vaz'-ı yedi şer'an mütehakkık iken vefât eden Derviş Mehmed Çelebi ibni Musli nâm kimesnenin verâseti li ebeveyn karındaşı Hamza Çelebi nâm müteveffânın sulbî sagîr oğulları Mustafa ve Ebubekir ve Osman nâm sagîrlere bi'l-mansûbe'l-Nebiyî münhasıra olmağla kıbel-i şer'îden mansûb vasîlerin Mustafa Çelebi ibni Ömer nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve umûruna da'vâ idüp mahrûse-i mezbûrede Okmeydanı nâm mevzi'de bir haddi Çalçal Ahmed bağına ve bir haddi nehr-i kebîre ve bir haddi tarîk-i hassa ve bir haddi Saruca bağına muttasıl bağ babam Ebubekir'den irsen bana intikâl idüp ben ahar diyâra gitmek murâd eylediğimde bağ-ı mezbûrî merkûm Derviş Çelebi'ye bey'-i bi'l-vefâ ile on iki bin akçeye bey' ve teslîm ve meblağ-ı mezbûrî kabz ve tesellüm idüp kendüden istikrâz eylediğim meblağ-ı mezbûrî ne vakit edâ edersem bağ-ı mezkûrî bana teslîm etmek üzere beynimizde akd-i şer'î vâkı' olmuş ben mezbûr fevt olmağla hâliyâ karzı mezbûrdan taleb eylediğimde vermede te'allül eder suâl olunup bir mübtilesi izâle olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl ba'de'l-inkâr akîbü'l-istişhâdi's-şer'î udûldan Abdalbaki Çelebi ibni Ebu'lkasım ve Ahmed Çelebi ibni'l-mezbûr li ecli's-şehâde hâzırân olup fi'l-hakîka mezbûr Ahmed Çelebi bağ-ı mezkûrî huzûrumuzda bey'-i bi'l-vefâ ile on iki bin akçeye merkûm Derviş Çelebi'ye bey' ve teslîm ve inde'l-edâ bağ-ı mezbûrî kendüye teslîm etmek üzere beynlerinde akd-i şer'î vâkı' olmuşdur husûs-ı mezbûre şahidleriz ve şehâdet dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl hîn-i kabûlde vâkı' olmağın mücebiyle hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup tahrîren fî evâil-i şehri Cemâziye'l-evvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahru'l-kuzzât Abdülkerim Efendi ibni Mehmed Efendi / Ali Efendi ibni Ahmed el-kâdî / Seyyid Mehmed Çelebi ibni Mehmed / Ahmed Efendi ibni İbrahim Efendi el-kâdî / Seyyid Mehmed Efendi ibni Seyyid Mansur / fahru'l-ekâbir Hasan Ağa ibni Ali Çavuş alaybaşı / Mehmed Efendi bin İvaz / İbrahim Çelebi bin Dedezâde / Hüseyin Bey bin Mehmed Çavuş / Seyyid Abdullah bin Hasan Çelebi / Seyyid Hüseyin Çelebi bin Rıdvan ve gayruhum mine'l-hâzırîn

61/2

Oldur ki vezir-i mükerrem müşîr-i mufahham nâzım-ı nizâmü'l-âlem müdebbir-i cumhûrî'l-ümem râfî-i a'lâmü'l-adl ve'l insaf dâfî-i zallâmu'z-zalem ve'l-i'tak el-mahfûz bi-umum letâyifi'l-mülkü'l-a'lâ hazreti Süleyman Paşa edâmallahu te'âlâ iclâlehu ilâ yevmi'l-mîzân hazretlerinin taraf-ı âlîlerinden husûsı âti'l-beyâna mübaşir nasb ve ta'yîn olunan fahru'l-emâsil ve'l-akrân Ahmet Ağa zîde kadruhu taleble kasaba-i Çorum kazâsına tâbi' Emeryük nâm karyeden Ömer Bey bin Hasan ve Ortapare kazâsına tâbi' Göynücek nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Ahmed ve mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Yağmur nam karyeden el-Hâcc Ali bin Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'î-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda çingan tâifesinden Yusuf bin Nuh ve Mehmed bin Veli ve Ali bin Sevindik ve Veli bin Ahmed ve Hasan bin Mahmud nâm kimesneler mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp karye-i mezbûrede vâkî' olup yedimizde mazbûta olan mülk menzilizimiz içinde bundan akdem gece ile mezbûrûn Yusuf ve Mehmed ve Ali ve Veli ve Hasan her birimizin evlerinden ikişer yüz guruşluk esbâbımız sirka idüp işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan derdevlet sipahilerinden Piri Bey bin Mehmed nâm cündî ile (...) vardı kasaba-i Zile kazâsına tâbi' Ayvalı nâm karye kurbunda üzerlerine varup mezburları ahz eyleyüp bazısı firâr eyleyüp işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan esvâbları yedlerinde bulduk mezbûr kadîm sârikler olup bazı kimesnelerin emvâl ve erzâkın sirka idüp fesâddan hâlî değillerdi bi-hasebi'ş-şer'î'ş-şerîf suâl olunup hakkından gelinmelerin taleb ederiz dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûrlar dahi cevâblarında fi'l-vâkî' minvâl-i meşrûh üzre işbu hâzırûn-ı bi'l-meclis olan Ömer Bey'in ve el-Hâcc Ali'nin ve Hüseyin nâm kimesnenin gece ile evlerine varup esbâbların sirka eyledik işbu hâzır-ı bi'l-meclis olan esbâbı bizler sirka eyleyüp mezbûr Piri'nin bizim

üzerimize geldikde bizleri ahz eyleyüp şerîkimiz Aşur bin Hasan ve Kalender bin Ali nâm kimesneler esbâbın bir mikdârın alup firâr eylediler her vardığımız vilâyetde hâlî olmayup müslümanların evlerine girüp emvâl ve erzâkların sirka idüp cümlemiz mâbeyninde sirka eylediğimiz esbâbı tevzî‘ ve taksîm ederiz diyü bi’t-tav‘ ve’r-rızâ ikrâr ve i‘tirâf eylediklerinde mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i Recebü’l-mürecceb sene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Musa Bey bin Veli / Mustafa Çelebi bin Abdunnebi sermuhzırân / Musli Bey bin İbrahim / Ali Bey bin İbrahim / Ömer Bey bin Sefer el-cündî / Velid bin Mustafa / Mehmed Beşe bin Abdullah / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Halil bin Memi / diğêr Mahmud bin Ömer ve gayruhum mine’l-hâzırîn

62/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Çeribaşı mahallesi sâkinelerinden Nergiz binti Emrik nâm zimmiye meclis-i şer‘-i hafîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine mahrûse-i mebüre mahallâtından Saray mahallesi sâkinelerinden Tersis veledi Avanis nâm zimmî mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp mahrûse-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Gani nâm karye sâkinelerinden olup bundan akdem mürd olan karındaşım Sehek nâm zimmînin mezbûr Tersis zimmetinde üç yük penbesi vardır vermede te‘allül eder bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdımdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Tersis inkâr ile cevâb vericek merkûme Nergiz’in sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âcize ve kâsire olmağın mezbûr Tersis nâm zimmiye yemîn tekâlîf olundukda ol dahi hâzır olan Sehek nâm zimmînin zimmetinde üç yük penbesi ve bir akçe ve bir habbesi olmadığına yemîn billahi’l-aliyyü’l-azîm eyledikten sonra mezbûre Nergiz nâm zimmiyeyi mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Recebü’l-mürecceb lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Mehmed Beşe bin Abdulgani el-racül / Süleyman Beşe bin Abdullah / Ali Bey bin Musli / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Sergiz veledi Agop / Ebubekir Halife bin Mustafa ve gayruhum mine'l-hâzırîn

63/1

Budur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Kerab nâm karye sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden merhûm Hüseyin bin Halil nâm müteveffânın sulbî oğlu Halil nâm sagîrin emvâlini hıfz ve ahvâlini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'ü'l-kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb sagîr-i mezbûrun dayısı işbu Mustafa Bey bin Hüseyin nâm cündî vesâyet-i mezbûreye ehil olmağla sagir-i mezbûrun emvâlini hıfza ve ahvâlini zabta vasî nasb idüp ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzımesini edâya iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Recebü'l-ferd lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Yiğitbaşı Ömer bin Mehmed an karye-i Yenice / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Mustafa bin Mehmed an karye-i mezbûre / Mehmed bin Hasan an karye-i mezbûre / Mahmud Çelebi bin Mehmed / diğér Mehmed bin Hızır / Halil bin Memi an karye-i Şeyh Huda / Mustafa Çelebi sermuhzırân ve gayruhum mine'l-hâzırîn

63/2

Budur ki mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' Kal'a nâm karye sâkinlerinden Mustafa bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahmiye-i mezbûre mahallâtından Köprübaşı mahallesi sâkinlerinden işbu râfi'ü'l-kitâb Ebubekir Bey bin Derviş Bey mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp karye-i mezbûre kurbunda Çağşırâh nâm mevzi'de vâkı' babam Hüseyin nâm müteveffâdan irs-i şer'le bana intikâl idüp harâbe müşrif iki göz mülk değirmenim bundan akdem müşârun ileyh Ebubekir Bey tarafından îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile on beş esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim dedikde

mezkûr müşârun ileyh Ebubekir Bey'in mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun diyü bi't-tav' ve'r-rızâ i'tirâf eylediğinde mukırr-ı mezbûrı ikrâr-ı meşrûhunda el-mukırrı lehü'l-mezkûr vicâhen tasdîk ve şifâhen tahkîk edicek sıhhat-i bey' ve şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edineler tahrîren fî evâhir-i şehri Recebü'l-ferd lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

İbrahim Çelebi bin Ali Çavuş / Mehmed Çelebi bin İbrahim Çelebi / el-Hâcc Murad bin Ali Beşe / Hüseyin Çavuş bin Mehmed Çavuş / Mehmed Ağa bin Mustafa / Mehmed bin Solak Ahmed / diğeri Mehmed bin Hüseyin / Yiğitbaşı Mehmed bin Mehmed an karye-i Yenice / Hüseyin Sofi an karye-i Kal'a / Hamza Bey el-Cündî / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mahmud Çelebi bin Mehmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

63/3

Oldur ki mahmiye-i [Amasya] mahallâtından İçerişehir'de Karatay mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem mürd olan Bahşi nâm zimmînin sulbî oğulları Perdem ve Sehek ve Sinan nâm sagîrlerin ve sadriye kızı Kadi nâm sagîrenin emvâllerini hıfz ve ahvâllerini zabta bir vasî lâzım ve mühim olmağın hâkim-i mevki'ü'l-kitâb tûbâ lehu ve hüsn-i meâb sagîr-i mezbûrların ve sagîre-i merkûmenin vâlideleri Şehzade binti Todok nâm zimmiye vesâyet-i mezbûreye ehil olmağla sagîr-i mezbûrların ve sagîre-i merkûmenin ahvâllerini hıfza ve emvâllerini zabta vasî nasb idüp ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hıdmet-i lâzimesin edâya iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Tahrîren fî evâhir-i şehri Recebü'l-mürecceb lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Çelebi bin Mustafa / Mehmed Çelebi bin Mehmed / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mahmud Ağa bin Halil / Üstad Veli bin Hızır / Halil bin Memi / Mustafa Çelebi bin Nebi sermuhzırân / Abdullah Çelebi el-muhzır / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

63/4

Mahrûse-i Amasya mahallâtından Meydan-ı Ulvi mahallesi sâkinlerinden Cafer Çavuş bin Mustafa Efendi meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzîmü’t-tevkîrde yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Receb mahallesi sâkinlerinden Seyyid Bünyad Çelebi bin Abdulvehhab nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp bundan esbak vefât eden Lütfullah Çelebi bin Mahmud Çelebi nâm müteveffâ benim ammuzâdem olup merhûm oldukda Okmeydanı’nda lede’l-ahali ma‘lûmetü’l-hudûd olan mülk bağından irs-i şer‘le bana intikâl eden hisse-i şâyi‘amı alup ahz eyleyüp sınırı ta‘yîn olunduktan sonra tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem ta‘yîn olunan sınırdan mezbûr Seyyid Bünyad Çelebi’ye müslümanlar huzûrunda iki yüz esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘-i kat‘î ile bey‘ eyleyüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebi‘ eyleyüp işbu hâzire-i bi’l-meclis olan Selime Hatun’un sadriye kızı Rahime nâm hatunun babası müteveffâ-yı mezbûr Lütfullah’dan irs-i şer‘le intikâl eden hisse-i şâyi‘asına dahi müdâhale eylemek murâdıdır bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer‘ olunmak murâdıdır dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Seyyid Bünyad Çelebi dahi cevâbında tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem merkûm Cafer Çavuş müteveffâ-yı mezbûr Lütfullah’dan intikâl eden hissesin iki yüz esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘-i kat‘î ile bana bey‘ eyleyüp ben dahi iştirâ eyledim lakin sınırı ta‘yîn olunmadı diyü inkâr ile mukâbele etmeğîn merkûm Cafer Çavuş’un sıdk-i mekâline mutâbık beyyine taleb olunduktan udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden Mustafa Çelebi ibni Hasan Efendi ve İbrahim Çelebi bin İsmail nâm kimesneler li ecli’ş-şehâde mahfel-i kazâya hâzırân olup fi’l-vâkı‘ minvâl-i meşrûh üzre bizim huzûrumuzda müteveffâ-yı mezbûr Lütfullah’dan müşârun ileyh Cafer Çavuş’a irs-i şer‘le bağdan intikal eden hissesine sınırı ta‘yîn olunup tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem ta‘yîn olunan sınırdan mezbûr Seyyid Bünyad Çelebi’ye iki yüz esedî râyic-i fi’l-vakt guruşa bey‘-i kat‘î ile bey‘ eyledi biz bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer‘iyye dahi ederiz dediklerinde ba‘de’t-ta‘dîl ve’t-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mezbûr Seyyid Bünyad Çelebi mu‘ârazadan men‘ birle mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi evâil-i şehr-i Şabanü’l-mu‘azzam lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Bey bin Mustafa / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mehmed Bey bin Ali Bey el-cündî / Resul Bey bin Şaban el-cündî / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mehmed bin Ahmed el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

64/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem vefât eden Lütfullah Çelebi ibni Mahmud nâm müteveffânın zevce-i metrûkesi olan Selime binti İbrahim nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde müteveffâ-yı mezbûr Lütfullah Çelebi'nin ammizâdesi olan işbu râfi'ü'l-kitâb Cafer Çavuş ibni Mustafa Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp zevcim müteveffâ-yı mezbûr Lütfullah Çelebi'nin zimmetinde olan mehr-i müeccelem ve semen hissem için müşârun ileyh Cafer Çavuş'un zimmetin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâmm ile iskât eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûra müte'allik asâleten veya vekâleten da'vâ ve nizâ' sudûr ederse lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasın dedikde mukırr-ı mezbûre Selime Hatun'un minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Cafer Çavuş vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i ibrâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâil-i şehr-i Şabanü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mustafa Çelebi bin Hasan Efendi / Mehmed bin Ahmed el-muhzır / İbrahim Çelebi bin İsmail Dedezâde / Ali Bey bin Mustafa / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mustafa Çelebi bin Nebi el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

64/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Bezastan mahallesi sâkinlerinden Hasan Bey ibni Hüseyin Beşe nâm cündî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahmiye-i

mezbûre mahallâtından Kazgancı mahallesi sâkinelerinden Selvinaz binti Abdullah nâm hatun mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp Kazgancı mahallesinde vâkı' iki haddi tarîk-i âmm ve bir haddi zimmî Kirkor mülküne ve bir haddi Karabaş nâm kimesne mülküne mahdûd ve mümtâz olan mülk menziline bundan akdem mezbûre Selvinaz Hatun yüz altmış esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i kat' ile bana bey' idüp ben dahi iştirâ eyleyüp ba'dehu menzil-i mezkûrı mezbûre Selvinaz Hatun'a icâreye virtüp mezbûre Selvinaz Hatun'ı menzil-i mezkûrdan ihrâc murâd eyledikde te'allül eder bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmak murâdımdır dedikde gıbbe's-suâl mezbûre Selvinaz nâm hatun dahi cevâbında bâlâda mezkûr olan menzili yüz altmış esedî guruşa rehn vaz' eyledim dedikde mezbûre Selvinaz Hatun'un sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âcize ve kâsire olup merkûm Hasan Bey'in bey'-i kat'î ile iştirâ eylediğine beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden el-Hâcc Hızır Efendi ibni el-Hâcc Mehmed ve Hüseyin Çelebi ibni Derviş ve Ebubekir Çavuş bin Hamza nâm kimesneler li ecli's-şehâde mahfel-i kazâya hâzırûn olup fi'l-hakîka bizim huzûrumuzda mezbûre Selvinaz Hatun bâlâda mezkûr olan mülk menziline yüz altmış esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey'-i kat'î ile bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebi' eyleyüp menzil-i mezkûrı merkûm Hasan Bey zabt ve tasarruf idüp ba'dehu menzil-i mezkûr mülk-i müşterâsıdır biz bu husûsa ve bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra merkûm Hasan Bey bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz eyleyüp nazar olundukda mazmûn-ı şerîfinde Zeyd Hind'den semen-i ma'lûme iştirâ ve kabz etdiği mülk menzile Hind bey'-i bi'l-vefâ ile bey' etdim diyü da'vâ idüp Zeyd bey'-i bi'l-bât ile aldım diyü da'vâ eylese Hind'in elinden almağa kâdir olur mu el-cevâb Hind'in ityân-ı beyyineye aczden sonra ba'de'l-hükmi's-şer'î olur diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe menzil-i mezkûrı merkûm Hasan Bey'e hükm birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Şabanü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Abdullah Çelebi bin Mustafa / Mehmed Çelebi bin Mustafa / el-Hâcc Mehmed Beşe bin Hasan Beşe / Mehmed Çelebi bin Zeynel Halife / Ali

bin Mustafa / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Mehmed bin Mustafa Kurd Bey ve gayruhum mine'l-hâzırîn

64/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Halkis mahallesi sâkinlerinden el-Hâcc Ebubekir ibni Ali nâm kimesne meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine mahmiye-i mezbûre mahallâtından Pervane Bey mahallesi sâkinlerinden Mustafa Çelebi bin Abdünnebi nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp Ilıcak Boğazı'nda Pelidli Bağlar dimeğle ma'rûf nâm mevzi'de vâkı' bir haddi Hafız bağına ve bir haddi Cafer bağına ve bir haddi Ali Bey bağına ve bir haddi müşterî-i mezbûr Mustafa Çelebi bağı ile mahdûd ve mümtâz olan mülk bağıını eşcâr-ı müsmire ve gayr-ı müsmiresiyle tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kırk esedî râyic-i fi'l-vakt guruşa bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' eyledim ba'de'l-yevm bağı mezkûr mezbûr Mustafa Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte mukırr-ı mezbûr el-Hâcc Ebubekir'in minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mustafa Çelebi vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın sıhhat-i bey' ü şirâya hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcette ihticâc edineler tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Şabanü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Hafız Mehmed bin Receb el-İmâm / Ali Bey bin Veli el-cündî / Yakup Beşe bin Osman el-Racül / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mehmed Ağa bin Yunus / Hüseyin Efendi bin Abdünnebi an mahalle-i Başmeydan / ve Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Kara Mehmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

65/1

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Seyfeddin mahallesi sâkinlerinden olup mahmiye-i mezbûrede vâkı' merhûm Hızır Paşa ve oğlu Mehmed Paşa evlâd-ı utekâsından Mehmed Çelebi ibni el-Hâcc Ali nâm kimesne meclis-i şer'î-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve

mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda mahmiye-i mezbure mahallâtından Meydan-ı Ulvi mahallesi sâkinlerinden Ayişe binti Hüseyin Bey nâm hatun ve oğulları Mehmed Çelebi ve Ahmed ve fahrü'l-müderrişin Abdullah Efendi bin İbrahim Efendi mahzarlarında üzerlerine takrîr-i da'vâ idüp merhûm-ı mezbûrân Hızır Paşa ve oğlu Mehmed Paşa câmi'ler ve medreselerinin humus mahsûl ile tevliyeti ebnâsına ve ba'de'l-inkirâz evlâd-ı inâsa ba'dehu evlâd-ı utekâyâ şart ve ta'yîn olunduğu vakfiyesinde mastûr ve mukayyed olmağla ebnâdan meşrûtiyet üzre mutasarrıf olan Hızır bin Mustafa Bey fevt olup ebnâsı münkarız olmağla evlâd-ı utekâyâ intikâl eyledi mezbûre Ayişe Hatun ve oğulları Abdullah Efendi ve Mehmed ve Ahmed Çelebi evkâf-ı mezbûrâna müdâhale eylemek murâd ederler bi-hasebi'ŝ-şer'i'ŝ-şerîf suâl olunup evkâf-ı mezbûrândan kasr-ı yed etmelerin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûme Ayişe Hatun ve oğulları Abdullah Efendi ve Mehmed ve Ahmed Çelebi cevâblarında ebnâ münkarız oldukdan sonra tevliyet mezbûrân inâsa intikâl eylediği vakfiye-i ma'mûlun bihâsında musarrah olmağın tevliyeti mezbûrân bizlere intikâl eder mezbûr Mehmed Çelebi'nin vechen mine'l-vücûh alakası yokdur dediklerinde mezbûr Mehmed Çelebi mezbûrların evlâd-ı inâsdan oldukların inkâr etmeğin mezbûrların sıdk-ı mekâllerine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidînden emirü'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa ve (silik) İbrahim Efendi bin Hayreddin Efendi ve fahrü'l-müderriŝini'l-kirâm İsmail Efendi bin Resul ve Seyyid Mehmed Efendi bin Seyyid Mansur ve Mehmed Bey bin Hasan Bey ve Yunus Halife bin İdris li ecli'ŝ-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırûn olup fi'l-hakîka mezbûrlar merhûm Hızır Paşa ve oğlu Mehmed Paşa evlâdından olup Ayişe Hatun Hüseyin Bey kızı ve mezbûr Hüseyin Bey Ali Bey oğlu ve mezbûr Ali Bey Mahmud Bey oğlu ve mezbûr Mahmud Bey Mehmed Paşa oğlu ve mezbûr Mehmed Paşa Hızır Paşa oğlu olup tevliyet-i mezbûrân merkûme Ayişe Hatun'a ve oğulları Mehmed ve Ahmed ve fahrü'l-müderrişin Abdullah Efendi'ye intikâl eder biz böyle biliriz ve bu minvâl üzre şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyye dahi ederiz diyü alâ tarîki't-tesâmü' şehâdet etdiklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edineler tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i şabanü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzzât Ali Efendi bin Ahmed / Abdülkerim Efendi bin Mehmed Çelebi el-kâdî / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram el-hatîb / Musa Bey bin Veli el-cündî / Seyyid Ali Efendi bin Seyyid Mehmed Efendi el-hatîb / Mehmed Ağa bin Halil / Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi / Mustafa bin Abdülaziz tekyenişîn / Mehmed Çelebi bin Üveys el-İmam / İbrahim bin Üveys / Muharrem bin İbrahim Dede / Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

65/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Gümüşlüzâde mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem mürd olan Gül Hatun nâm zimmiyenin babası David veledi Sultan nâm zimmî meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mezbûre Gül Hatun'un zevci Murad veledi Müyesser nâm zimmî mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mezbûre Gül Hatun'un muhallelâtından zevci merkûm Murad'ın zimmetinde bir aded maftûl (?) ve kırk dane altın top ve on üç gümüş düğme ve bir küpe ve bir altın yüzük ve bir altın pullu nezkeb (?) ve bir sade nezkeb ve bir dane altın küpe ve bir dane şebakduruzi (?) mücnem (?) ve mâî miskâli sade ve bir kırmızı kapan ve üç dane zebûn ve iki ipek kenarlı baş makremesi ve üç dane sırmalı çenber vardır vermede te'allül eder bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup icrâ-yı şer' olunmasın taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm Murad inkâr ile mukâbele etmeğîn mezbûr David nâm zimminin sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden âciz ve kâsır olup merkûm Murad nâm zimmîye yemîn teklîf olundukda ol dahi bât-ı mezkûr olan esbâb zimmetinde olmadığına ve âhara vermediğine vechen mine'l-vücûh zikr olunan esbâbdan haber ve âgâhı olduğuna yemîn billâhi'l-aliyyü'l-azîm eyledikten sonra mezbûr David nâm zimmîyi mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olunup yedd-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edileler tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram el-hatîb / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Kenan Bey bin Abdullah / Halil bin Memi / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Maden bin Mansur el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

66/1

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Fahreddin mahallesi sakinlerinden el-Hâcc Mehmed Bey ibni Ebubekir nâm cündî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde mahmiyye-i mezbûre mahallâtından Halkis mahallesi sâkinlerinden İbrahim Dede ibni Hüseyin nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da‘vâ idüp mahmiyye-i mezbûre kazâsına tâbi‘ Yağmur nâm karye sakinlerinden Osman bin Alili nâm kimesneye mahalle-i mezbûre mescidin vakf akçesinden otuz guruş riyâlî guruş virüp mezbûr Osman dahi karye-i mezbûrede hudûdu inde’l-ahali ma‘lûm olan mülk bağını otuz riyâlî guruşa bey‘-i bi’l-vefâ tarîkiyle bana bey‘ idüp ben dahi bağ-ı mezkûr mezbûr Osman’a senede altı riyâlî guruşa icâreye virüp ol dahi kabul eyleyüp on beş senedir bağ-ı mezkûr zabt ederken mezbûr İbrahim Dede bağ-ı mezkûre müdâhale eylemek murâd eder bi-hasebi’ş-şer‘i’ş-şerîf suâl olunup bağ-ı mezkûrda kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikde gibbe’s-suâl mezbûr İbrahim Dede dahi cevâbında vechen mine’l-vücûh bağ-ı mezkûrede benim alakam yokdur husûs-ı mezbûra müte‘allık asâleten veya vekâleten da‘vâ ve nizâ‘ sudûr eder ise lede’l-hükkâmi’l-kirâm mesmû‘a ve makbûle olmasun dedikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şa‘bânü’l-mu‘azzam lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Hasan Efendi bin Mehmed Efendi / Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi / Diğer Mehmed Efendi bin İvaz / Diğer Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram el-hatîb / Ali Çelebi bin Mustafa kethudâ-yı şehr / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Nebi bin Nasuh / Mehmed bin Ali / Mahmud Çelebi bin Mehmed ve gayruhum mine’l-hazırîn

66/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Halkis mahallesi sâkinlerinden Zekerye veledi Karagöz ve karındaşı Serkiz nâm zimmîler meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde yine mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Ayişe binti Mahmud mahzarında üzerine takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp tarih-i kitâb gününün gecesi nisfû’l-leylde mezbûre Ayişe’nin oğlu Ebubekir bin Musli nâm kimesne işbu hazır-ı bi’l-meclis olan Hacı Ebubekir bin Ali nâm kimesnenin avretlerinden varup mezbûr el-Hâcc Ebubekir’in menzili bizim menzilimize

muttasıl olmağın merkûm Ebubekir bizim menzilimize düşüp bizler dahi haberdâr oldukda merkûm Ebubekir'i ahz eyleyüp mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Hacı Nebi bin Süleyman ve Bünyad Çelebi bin Mümtaz nâm kimesnelere haber eyledikde merkûm Ebubekir yalvarup elimizden halâs oldu mezbûr Hacı Ebubekir deyyusdur ve avretleri fahişedir on beş yirmi seneden mütecâvizdir bu fi'il üzredirler mezbûr el-Hâcc Ebubekir'e bi-hasebi's-şer'i's-şerîf suâl olunup hakkından gelinip mahalleden ihrâc olunmasın taleb ederiz dediklerinde ahali-i mahalleden Üstad Musa bin İsa ve fahrü'l-kuzzât Abdülkerim Efendi bin Mehmed Çelebi ve Mustafa bin Ahmed ve Osman Çelebi bin Ahmed ve Mehmed bin Şakir ve Ramazan Bey bin Mehmed vesairleri meclis-i şer'a hâzırûn olup fi'l-hakîka mezbûr Hacı Ebubekir avretlerinin yanına levend getirip kendisi dahi yanlarında oturup şürb-i hamr idüp ve evine aher avret getirirken ve kendü avretlerin levend odasına alınırken gördük bu husûsa ve bu minvâl üzere şâhidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyye dahi ederiz dediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra vesâir a'yân-ı vilâyet dahi mahfel-i kazâyâ hâzırûn olup mezbûr el-Hâcc Ebubekir deyyûsdur ve harâmzâdedir ve avretleri fâhişedir mezbûrun izâlesi lâzım olanlardandır diyü cümle ahali-i memleket ihbâr eylediklerinde mâ-hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hacetde ihticâc edine tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Ali Halife bin Abdülkadir el-hatib / Resul Bey bin Şaban el-cündî / İsmail Ağa mütesellim / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mustafa Bey bin Nazır / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / ve Muharrem Beşe bin İbrahim Dede / ve Hızır Bey bin Ahmed Bey

66/3

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Şeyh Cevgi nâm karye sakinlerinden Osman bin Ali ve Mehmed bin Osman ve Hızır Bey ibni Ahmed Bey ve Hasan bin Memi ve Halil bin Memi ve Hüseyin bin Mendoğlu Çelebi ibni Mustafa Beşe ve İbrahim bin Yusuf ve Mehmed Çelebi bin Mustafa Beşe ve Mehmed Çelebi bin Üveys ve Himmet ve İsmail ve Mehmed bin Hasan ve Mustafa bin Hasan ve İbrahim Dede ibni Üveys vesâirleri meclis-i şer'-i hatîr-i

lâzımü't-tevkîrde yine karye-i mezbûre sakinlerinden Mustafa bin Abdülaziz nâm kimesne mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp mezbûr Mustafa gammâz ve harâmzâde ve sâ'î-i bi'l-fesâd olup mezbûr Mustafa'nın lisânından ve elinden cümlemiz azürdeyiz mezbûrun şerrinden perakende ve perişan olmamız mukarrerdir ehl-i sünnet ve'l-cemâ'atden değildir hâlâ taht-ı tasarrufunda olan zevce Ayişe nâm hâtûn boş olup dört ve beş seneden mütecâvizdir zina etmek üzredir izalesi vâcib olanlardandır karye-i mezbûreden ihrâc olunmasın taleb ederiz didiklerinden sonra mahrûse-i mezbûre a'yânından Gazenfer Ağa bin Abdullah ve Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Bayram ve Mehmed Halife bin Pir Mehmed nâm kimesneler dahi mahfel-i kazâya hâzırûn olup fi'l-vâkı' minvâl-i meşrûh üzre mezbûr Mustafa gammâz ve harâmzâde ve sâ'î-i bi'l-fesâd olup hâlâ taht-ı tasarrufunda olan zevcesi mezbûre Ayişe boş olup dört ve beş seneden mütecâvizdir zina eder bu husûsa şahidleriz edâ-i şehâdet-i şer'iyeye ederiz dediklerinde mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Yunus Halife bin Uruş / Serrac Ahmed bin Abdurrahman / Hacı Mehmed bin Halil / Rüstem Çavuş bin Abdullah / ve Mehmed Bey bin Abdullah / Abdi Bey bin Mehmed / Nebi bin Nasuh el-muhzır / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

67/1

Oldur ki mahmiyye-i Amasya mahallâtından Şamil Mahallesi sakinlerinden Mahmud Halife bin Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde Mustafa bin Abdullah nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp silk-i mülkümde muntazam olan emlâkden Pazar-ı suflâ mahallesinde vâkı' bir haddi el-Hâcc Ahmed ve bir haddi el-Hâcc Hüseyin ve bir haddi tarîk ve bir haddi semerci Abdullah ile mahdûd mülk menzilimi râyic-i fi'l-vakt on altı esedî guruşa mezbûr Mustafa Bey'e bey'-i bât-ı sahîh-i şer'iyeye bey' idüp kabz-ı semen ve teslîm-i mebî' etdikden sonra mezbûr menzil merkûm Mustafa Bey'in müşterâsıdır keyfemâyeşâ' ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûr Mahmud Halife'nin kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mustafa Bey vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk etmeğın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb tahrîr olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i

hâcetde ihticâc edine tahrîren fi'l-yevmi's-salis aşer min şehr-i Ramazanü'l-mübârek lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

El-Hâcc Ahmed bin Mehmed el-kazzâz / Baki Çelebi bin Ahmed / Mamur bin Mehmed / Gülabi bin Ali / Mahmud bin Mehmed / Mustafa bin Hasan / Abdullah Çelebi bin Ahmed el-muhzır / Mehmed bin Hüsam / Hüseyin bin Hasan / Uzun Türkman Mustafa / Nebi Dede bin Mehmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

67/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Boyalıca nâm karyeden Emine binti Hüseyin nâm sagîrenin kibel-i şer' den mansûb-ı vasîsi olan Ayişe binti Çevguyub nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde yine karye-i mezbûreden el-Hâcc Mustafa Halife bin Habib nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp Değirmenderesi nâm karye toprağında mezbûre Emine'nin bir kıt'a yerini merkûm el-Hâcc Mustafa Halife zabt eder bi-hasebi'ş-şer'i'ş-şerîf suâl olunup tarla-yı mezkûrdan kasr-ı yed etmesin taleb ederim dedikde gıbbe's-suâl merkûm el-Hâcc Mustafa Halife dahi zabt eylediği tarla mezbûre Emine'nin olduğun bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf eyledikde tarla-yı mezkûr mezbûre Emine'ye hükm olunup merkûm el-Hâcc Mustafa Halife mu'ârazadan men' birle mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edineler tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Ramazanü'l-mübârek lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Ağa bin Mustafa kethudâ-yı kal'a-i bâlâ / Mahmud Çelebi bin Mehmed / Mustafa Çelebi bin Memi Çelebi / Kenan Bey bin Abdullah ibni Mahkeme / Mustafa bin Halil sermuzıran / Nebi bin Nasuh el-muhzır ve gayruhum mine'l-hâzırîn

67/3

Oldur ki husûs-ı âti'l-beyânın istimâ'iyçün hâliyâ Amasya sancağına mutasarrıf olan kıldvetü'l-ümerâi'l-kirâm Musli Bey hazretlerine ve bu fakîre hitâben emr-i şerîf sâdır olmağın

imtisâlen li'l-emr (silik) mahmiye-i Amasya kazâsına tâbi' İlarıslan nâm karye sâkinlerinden Rıdvan Ağa bin Abdullah ve Ebubekir Halife bin Mehmed ve Hızır bin Süleyman ve Kayacık karyeden Hüseyin Bey bin Şarklı ve Abdullah bin Mustafa ve Hüseyin bin Mustafa ve Deveci nâm karyeden Mehmed Ağa bin Abdullah Çelebi ve Hacı Ahmed ibni Mehmed ve Osman Bey ibni Ömer ve Yüzbenli nâm karyeden Yusuf bin Abdullah ve el-Hâcc Bekir ibni Ömer Bey ve Gülabi bin Ali ve Kelkiras kazâsına tâbi' Nikran-ı sufla nâm karyeden Mehmed bin Mustafa ve Hasan bin Hüseyin ve Gani nâm karyeden Hacı Mehmed Beşe bin Hüseyin Beşe ve Ömer Bey ibni Cafer Bey cemm-i gafır ve cemm-i kesîr meclis-i şer'-i şerîf-i meşâyihü'l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü'l-evtâdda hâzırûn olup mahrûse-i mezbûrede vâkı' kal'a-i Palanfıraş'dan (?) olup müdde'â bihâ olan suyunun üzerine bi-gayr-ı vech-i şer'î sedd ihdâs eden es-Seyyid İnam Bey bin Ahmed ve Merzifonabad kazâsına tâbi' Yalnız nâm karye sâkinlerinden Habib bin Hüseyin ve Hızır bin Bulak vesâirleri mahzarlarında her biri takrîr-i kelâm ve üzerlerine da'vâ idüp Pınarbaşı ve Bulanıksu dimeğle meşhûr karye-i Nuşdigin (?) hizâsında cem' olup cereyân eden su iki yüz seneden mütecâvizdir mezkûr karyelere hakk-ı şürb ta'yîn olunmağla ebâ-an cedd zikr olunan sularıyla bâlâda mezkûr karyeler ahalileri mahsûllerin saky idüp ahardan bir vechile müdâhale olunmaz iken hâlâ İnam Bey mezkûr suyun üzerine bi-gayr-ı vech-i şer'î bend ihdâs idüp ve ahali-i karye yalnız mezkûr suyu icrâ itmeğle mahsûllerimiz bi'l-küllîye kuruyup bizlere küllî gadr ve hayf olmuşdur cânib-i şer' den zikr olunan su üzerine varılıp mahallinde bi-hasebi's-şer'î's-şerîf suâl olunup mezbûrlara şer'le kasr-ı yed etdirilmek matlûbumuzdur dediklerinde müşârun ileyh bey hazretleri ve bu fakîr bî-garaz müslümanlar ile bend-i mezkûrun üzerine varup akd-i meclis olundukda mezkûr İnam Bey'i ve karyeyi yalnız ahalisine suâl olundukda cevâblarında mezbûr İnam Bey ve ahali-i karye yalnız bâ-sırrıhum bi't-tav' ve'l-ihtiyâr mahfel-i kazâda ikrâr ve i'tirâf idüp fi'l-hakîka zikr olunan Pınarbaşı ve Bulanıksu dimeğle meşhûr olup Nuşdigin nâm karye hizâsında cem' olunan sular iki yüz seneden mütecâviz kadîmü'l-eyyâmdan beri bâlâda mastûrü'l-esâmî olan karyelerin mahsûlleri saky olunagelip bu âna değın mezbûrlar ile iştirâken veyahud tarîk-i âhar ile alâkamız olmayup bizim karyemiz mahsûlleri Gülli nâm karyeden cârî olan sudan saky olunagelmışdir dediklerinden sonra bâlâda mastûrü'l-esâmî olan kurâ ahalileri iâde-i kelâm idüp mezbûr İnam Bey su-yı mezkûrun üzerine ihdâs eylediği bend kal' olunup tekrar

yine bir dahi bend ihdâs eyledi suâl olunmasın murâd ederiz dediklerinde mezbûr İnam Bey'den kazıyye-i meşrûha suâl olundukda merkûm İnam mezkûr bendi ben binâ eylemedim ve haber ve âgâhım yokdur diyü inkâr ile cevâb virüp bâlâda mezkûr olan kurâ ahalisinden sıdk-ı mekâllerine mutâbık beyyine taleb olundukda udûl-ı müslimînden Ömer bin Ramazan ve Cafer bin Mustafa ve Hasan bin Mustafa ve Şaban bin Receb nâm kimesneler li ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup şöyle edâ-i şehâdet idüp dediler ki işbu münâza'un fih olan bend İnam Bey binâ eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz dediklerinde mezbûrların ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olundukdan sonra mezkûr bendin kal'ine hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâil-i şehri Ramazanü'l-mübârek lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mahmud an karye-i Develi / Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi / Ali Çelebi bin Musli Bey / Ebubekir Halife el-imâm an karye-i Yula / İsmail Bey bin Behram Bey / Pir Mehmed Bey an karye-i Gani / Şahin Bey / Sunullah Bey bin Ahmed Çavuş / Mehmed bin Himmet / Mustafa Bey bin Nazar / Hacı Bey bin Musli Bey ve gayruhum mine'l-hâzırîn

68/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' Elengin nâm karye sakinlerinden Mustafa Çelebi ibni Mehmed Çavuş nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde gelüp mahrûse-i mezbûre mahallatından Kılıç mahallesi sakinlerinden fahru'l-müderrişin Mehmed Efendi ibni Hüsam Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed Efendi bundan esbak kırk guruşumu mîrlivâ subaşısına aldırmağa bâ'is-i bâdî oldu idi beynimizde münâza'a-i kesîre ve muhâsama-i şedîde vâkı'a olmuş idi el-hâletü hazîhi beynimize müslimûn ve muslihûn tavassut idüp es-sulh-i seyyidü'l-ahkâm fehvâsı üzre âmil olup bir Hind atlası mirliva tarafına giden meblağ için mukâbelesinde mûmâ ileyh Mehmed Efendi'nin zimmetin ibrâ-i âmm ile ibrâ ve iskât-ı tâmm ile iskât eyledim ba'de'l-yevm husûs-ı mezbûre müte'allık asâleten veya vekâleten da'vâ ve nizâ' sudûr eder ise lede'l-hükkâmi'l-kirâm mesmû'a ve makbûle olmasun dedikde mukırr-ı mezbûr Mustafa Çelebi'nin minvâl-i muharrer üzre cârî olan kelâmını el-mukırr-ı lehü'l-merkûm Mehmed Efendi vicâhen tahkîk

ve şifâhen tasdik itmeğin sıhhat-i sulh-i ibrâya hüküm birle mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki lede‘l-hâce ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazanü‘l-mübârek lisene erba‘a ve hamsîn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Fahrü‘l-müderrisîn Abdullah Çelebi ibni İbrahim Efendi / Mehmed Efendi ibni Hacı Bayram / el-Hâcc Ali bin Abdülkadir an karye-i Bulduklu / Mehmed Halife el-imâm an karye-i Bulduklu / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Mustafa bin Hacı Musa / Abdülnebi el-muhzır / Abdullah Çelebi el-muhzır / Mamur bin Mehmed Çelebi ve gayruhum mine‘l-hâzırîn

69/1

Sebeb-i tahrîr-i kitâb ve mûcib-i *tastîr-i hitâb* *oldur ki*

Pâdişâhımız

Amasya sancağında Geldiklan nahiyesinde Doğan nâm karye ve gayriden iki bin yüz akçe timara mutasarrıf olan Mustafa timar-ı mezbûrı Bağdad seferinde aldım diyü mirmîrân-ı sâbık tarafından berât itdirüp lakin Bağdad seferine varmayup ve timarı dahi kendinin olmayup her vechile mahlûl olmağla elinde olan berâtı şakk olunup işbu dârende-i hurûf uzun boylu açık kaşlı kara közlü esmerü‘l-levn Abdülfettah‘ın olmak üzere sene erba‘a ve hamsîn Recebi‘nin yirmi altıncı gününde tevcih olunup tahvîl mektûbı vermeğin zikr olunan timar vech-i meşrûh üzere berâtı şakk olunan Mustafa tahvîlinden mezkûr Abdülfettah‘a tevcih olunup sultânü‘l-guzzât ve‘l-mücahidîn hulledet hilâfetihi ilâ yevmü‘d-dîn hazretlerinin fermân-ı şerîfleri ile verilip zikr olunup ve şerh-i ayân kılınır

Karye-i Doğan tâbi‘-i Geldiklan / Dîvânı 5600

Karye-i Zağar tâbi‘-i Arguma / Dîvânı 3200

Yekûn 8800 / 2100

gerekdir ki ba‘de’l-yevm taht-ı yedinde ve kabza-i tasarrufunda olup şol ki vezâyif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ‘î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredir müceb-i defter-i hâkânî mansûr-ı mer‘î ve mü‘eddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni‘ olmaya şöyle bileler tahriren 3 şehr-i Ramazânü’l-mübârek sene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i Tokat el-mahrûse

69/2

Oldur ki husûs-ı âti’l-beyânın istimâ‘iyçün Amasya sancağına mutasarrıf olan Musli Bey hazretleri ile ve bu fakîre hitâben vârid olan emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olmağın imtisâlen li’l-emrû’l-âlî mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi‘ İlarıslan sükkânından fahrû’l-akrân Rıdvan Ağa ibni Abdullah ve Ebubekir ibni Mehmed ve Hızır bin Süleyman ve Kayacık sâkinlerinden Hüseyin ibni Mir Ali ve Mahmud Bey ibni Şarklı ve Abdullah bin Mustafa ve Deveci nâm karye sâkinlerinden kıdvetü’l-akrân Mehmed Ağa ibni Abdullah Çelebi ve Hacı Ahmed bin Mehmed ve Gani nâm karye sâkinlerinden el-Hâcc Mehmed Beşe ibni Hüseyin Beşe ve Ömer Bey ibni Cafer ve Yüzbeği’den Yusuf bin Abdullah ve Hacı Bey ibni Musli Çelebi nâm kimesneler cemm-i gafır ve cem‘-i kesîr meclis-i şer‘-i şerîf-i meşâyihü’l-imâd ve mahfel-i dîn-i münîf-i râsihü’l-evtâdda hâzırûn olup bi’l-muvâcehe takrîr-i kelâm ve üzerlerine da‘vâ idüp ve yedlerine mûmâ ileyh bey hazretleri ile bu fakîre hitâben vârid olan emr-i şerîf ibrâz idüp mefhûmunda bâlâda mastûrû’l-esâmî olan kurâ ahâlisinin iki yüz seneden mütecâviz Merzifonabad kazâsında vâkı‘ Pınarbaşı ve Bulanıksu demek ile meşhûr suların harkı üzerine bazı kimesne bend ihdâs idüp ebâ-an cedd mutasarrıf oldukları suların kat‘ idüp tarlalarında zirâ‘at olunan mahsûller kuruyup ziyâdesiyle gadr ve hayf eylediklerine binâen mûmâ ileyh Musli Bey hazretleri ile bu fakîre mezkûr suyun üzerine varasın diyü buyrulmağın imtisâlen li’l-emri’l-âlî bi’l-fi‘il Musli Bey hazretleri ve bu fakîr zikr olunan suda hakk-ı şürbi olmağın bî-garaz müslümânlar ile üzerine varıldıkda Merzifonabad kazâsından Yalnız nâm karye kurbunda işbu münâza‘un fih olan suyun üzerine bir bend ihdâsen binâ olunmuş bulunup bânisinden karye-i Yalnız ahâlisine suâl olundukda yine Yalnız nâm karye sâkinlerinden Arnavud Hüseyin Bey ibni Abdullah nâm sipahi meclis-i şer‘a gelüp beyne’l-müslimîn şöyle cevâb virüp dedi ki işbu bendi ben binâ idüp gayrı kimesnenin alakası yokdur meclis-i şer‘de

tav'an ikrâr idüp dedi ki zikr olunan kadîmî bu mevzi'de bend var imiş lakin bir nice sene harâbe olmağla hâliyâ ta'mîr edeli beş ay oldu diyü cevâb virüp cevâbı dahi sicille kayd olundukdan sonra bend-i mezkûrun kadîmî olduğuna merkûm Arnavud Hüseyin Bey'den beyyine taleb olundukda ba'de mehl-i şer'î beyyineden âciz olup bend-i mezbûrun etrâfında vâkı' olan kurâ ahalisinden tefahhus olundukda mezkûr suda alakası olmayup hakk-ı şurbi olmayan bî-garaz müslümanlardan Hüseyin bin Hasan ve Bali bin Receb ve Mustafa bin Ali nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe hâzırın olup şöyle edâ-i şehâdet idüp dediler ki işbu mevzi'de vâkı' olan bend hâdisdir eğer bu bend kal' olunmaz ise müdde'î-i mezbûrlara zararı olmuşdur diyü şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinden sonra imtisâlen li'l-emri'l-âli merkûm Musli Bey ma'rifet-i şer'le mezkûr bendin kal'ine hükm birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb ve imlâ olup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki lede'l-hâce ihticâc edine tahrîren fî evâsıt-ı şehri-i Ramazanü'l-mübârek lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Es-Seyyid Sunullah Bey ibni Ahmed Çavuş / Pir Mahmud bin Mustafa / İsmail Bey ibni Behram Bey / Mehmed Efendi ibni Hüsam Efendi / Ali Çelebi bin Musli Bey / Ebubekir Halife ibni Ömer / Mehmed Çavuş ibni Ahmed Çavuş / Mehmed bin Himmet ve gayruhum mine'l-hâzırîn

70/1

Oldur ki husûs-ı âti'l-beyânın istimâ'iyçün Amasya sancağına mutasarrıf olan Musli Bey hazretleri ile ve bu fakîre hitâben vârid olan emr-i şerîf-i âlîşân sâdır olmağın imtisâlen li'l-emri'l-âli mahrûse-i Amasya kazâsına tâbi' İlarıslan nâm karye sükkânından fahrü'l-akrân Rıdvan Ağa ibni Abdullah ve Ebubekir ibni Mehmed ve Hızır bin Süleyman ve Kayacık sâkinlerinden Hüseyin Bey ibni Mir Ali ve Mahmud Bey ibni Şarklı ve Abdullah bin Mustafa ve Deveci nâm karye sâkinlerinden kıdvetü'l-akrân Mehmed Ağa ibni Abdullah Çelebi ve Hacı Ahmed bin Mehmed ve Gani nâm karye sâkinlerinden el-Hâcc Mehmed Beşe ve Ömer Bey ibni Cafer Bey ve Yüzbeği nâm karyeden Yusuf bin Abdullah ve Hacı Bey nâm kimesneler cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâzırûn olup Merzifonabad kazâsına tâbi' Yalnız nâm karye sâkinlerinden Hüseyin bin Kılıç nâm ve Habib

bin Hüseyin ve Hızır bin Bulak ve Cafer bin Mustafa ve Şaban bin Receb nâm kimesneler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüp dediler ki kazâ-i Merzifonabad muzâfâtından Gülli nâm karye kurbunda Pınarbaşı ve Bulanıksuyu ahali-i Yalnız muvâcehelerinde bilâ nizâ‘ ebâ-an cedd iki yüz [seneden] mütecâviz mutasarrıf olup tarlalarımız saky idegelmişler iken el-haletü hazihi karye-i Yalnız tasarrufumuza mâni‘ olurlar şer‘le suâl olunup cevâbları tahrîr ve tescîl olunmasın taleb ederiz dediklerinde gıbbe’s-suâl ahali-i karye-i Yalnız şöyle cevâb virüp dediler ki müdde‘î-i mezbûrların nizâ‘ eyledikleri Pınarbaşı ve Bulanık nâm suda alakamız yokdur bizim kadîmî suyumuz Gülli nâm karyenin içinden ihrâc olan sudur bâlâda zikr olunan Pınarbaşı ve Bulanık nâm suda vechen mine’l-vücûh alakamız yokdur diyü ahali-i Yalnız bâ-cem‘ihim ikrâr ve i‘tirâf eylediklerinde bi’l-muvâcehe kayd-ı sicil olup mezkûr Pınarbaşı ve Bulanık nam su bâlâda mastûru’l-ism olan ahali-i kurâyâ hükm olunup ahali-i Yalnız mu‘ârazadan men‘ birle hükm olunup mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb ve imlâ olunup yedd-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki lede’l-hâce ihticâc edineler tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazanü’l-mübârek lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Es-Seyyid Sunullah Bey ibni Ahmed Çavuş / İsmail Bey ibni Behram Bey / Mehmed Efendi ibni Hüsam Efendi / Ali Çelebi bin Musli Çelebi / Ebubekir Halife ibni Ömer el-hatib an Yula / Mehmed Çavuş ibni Ahmed Çavuş / Mehmed bin Himmet / Pir Mehmed an karye-i Gani ve gayruhum mine’l-hâzırîn

70/2

Oldur ki mahrûse-i Amasya mahallâtından Devehane Mahallesi sâkinlerinden Ali bin İskender nâm kimesne meclis-i şer‘-i hafîr-i lâzımü’t-tevkîrde gelüp yine mahrûse-i mezbûre mahallâtından Gümüşlüzâde mahallesi sâkinlerinden Hafız Abdülkadir Çelebi bin Hamza muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ani’l-merâm idüp tarih-i kitâbdan iki buçuk seneden işbu bâ‘isü’l-kitâb Abdülkadir Çelebi’den yirmi iki ton (?) hâm ipeği altı ay va‘de ile kırk buçuk riyâle iştirâ eyledim lakin va‘de-i mezbûre tamâmında meblağ-ı mezbûri edâ ve teslîme kâdir olmamak ile merkûm Abdülkadir Çelebi meblağ-ı mezbûri murâbaha kavli ile oradan tahmîl-i devr idüp tarih-i mezbûreden beri onu on iki hesâbından yirmi guruş ribh taleb ve

da'vâ eder ve şeyhü'l-islâm hazretlerinden yedimde fetvâ-yı şerîfim vardır nazar olunsun diyüp ibrâz eyledikde mefhûmunda Zeyd bir metâ'ı ecl-i ma'lûm üzerine kırk riyâl guruşa Amr'e bey' ve teslîm idüp lakin ecl hulûlünden sonra Amr kırk riyal guruşu Zeyd'e edâya kâdir olmamağla Zeyd murâbaha ile kabûl eyle diyü Amr üzerine devr-i mu'âmele eylese ba'dehu Amr zimmetinde olan kırk riyal guruşu Zeyd'e edâ eyledikden sonra hâlen Zeyd mücerred murâbaha ile kabûl etdin idi diyü Amr'den ribh talebine kâdir olur mu el-cevâb olmaz bu makûle iş zulmdür diyü buyrulmağın ber mûceb-i fetvâ-yı şerîfe mu'ârazadan men' birle hükm olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki lede'l-hâce ihticâc edine tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Bünyad Çelebi ibni Mustafa Efendi / Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi / Hacı Nebi bin Süleyman / Çizmecî Musa / Osman Kazzaz bin Ahmed / İbrahim Dede ekmecibaşı / Hacı Hüseyin bin Mahmud / Mustafa bin Ahmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

71/1

Oldur ki mahrûse-i Amasya sükkânından el-Hâcc Bekir bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde yine Amasya kazâsına tâbi' Yüzbeği nâm karye sâkinlerinden Hasan bin Muharrem nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp hâliyâ bu sene-i mübâreke Zile voyvodasından Amasya etrafında mütemekkin olan yörüklerin mîriye âid baş harcların mîrûce mukâta'a mevzi'-i mezbûrede vücûda gelenlerin tahsîlin bana sipariş etmek ile el-hâletü hazîhi işbu bâ'isü'l-kitâb merkûm Hasan perakende-i mezbûreden olup mîriye âid olan harcın taleb ederim bana vermede te'allül eder suâl olunup aliverilmesi matlûbumdur dedikde gıbbe's-suâl merkûm Hasan cevâbında benim vatan-ı asliyetim Karaman kalemidir mevlüdüm Durgun nâm karyedir kırk seneden mütecâvizdir Durgun nâm karyeden Amasya kazâsına tâbi' Yüzbeği nâm karyede sâkin olup hâne-i avâriz harcın verdim benim Zile'de bir vechile alakam yokdur diyü cevâb vericek müdde'î-i mezbûr Hacı Bey'den sıdk-ı mekâline mutâbık beyyine taleb olundukda isbât-ı beyyineden âciz ve kâsır olup merkûm Hasan'a Zile perakendesinden olmadığına bi'l-muvâcehe yemîn billahi'l-aliyyü'l-azîm verildikde müdde'î-i mezbûr Hacı Bey mu'ârazadan

men' olunup merkûm Hasan'ın halâsına bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi'l-yevmi's-sânî min şehr-i Şevvâli'l-mûkerrem lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ali bin İskender / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / Abdullah Çelebi bin Kazir / Mahmud bin Mehmed / Musa bin es-Seyyid Ramazan / Ali bin Kelam / Cafer bin Mehmed ve gayruhum mine'l-hâzırîn

71/2

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Evşler Mahallesi sâkinelerinden Altun binti Bayram nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde takrîr-i kelâm ve bast-ı ani'l-merâm idüp silk-i mülkümde muntazam olan emlâkimden Evşler mahallesinde vâkı' bir haddi Köse İbrahim ve bir haddi Köse Ali ve bir haddi Himmet ve bir haddi Kör Musli ile mahdûd mülk evimi ve bir su kazganımı ve bir üstünden kulplu kazganımı vesâir içinde olan esas beyt fi'l-cümle her ne var ise üveği oğlum Hasan ibni Kasım nâm kimesneye hibe-i sahîha-i şer'iyeye ile hibe idüp mezbûr Hasan dahi bana merkûm evin mukâbelesinde bir çuka avz virüp ben dahi mezbûr avz çukayı alıp kabûl ve kabz eyledim mezbûr mevhûb evi merkûm üveği oğlu Hasan kabûl-i hibe ve ahz ve ittihâb etdikden sonra ba'de'l-yevm mezbûr ev merkûm Hasan'ın mülk-i mevhûbudur aslâ ve kat'â benim alakam yokdur eğer ben dahi ev-i mevhûb vesâir esâs-ı beyt her ne var ise da'vâ ve nizâ' edersem lede'l-hükkâmi'l-kirâm makbûle ve mesmû'a olmasın dedikde mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî ve'l-işrîn min şehr-i Şevvâlû'l-mûkerrem lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Şeyh Mustafa ibni Abdülfettah / ve el-Hâcc Kasım bin Mehmed / Şahin bin Süleyman / Ali bin Davud / Mehmed bin Ahmed / Nebi bin Nasuh / İsmail bin Ahmed / Muslihiddin bin Abdülfettah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

71/3

Oldur ki mahmiye-i Amasya mahallâtından Çeribaşı Mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem fevt olan Boyacı Mahmud nâm kimesnenin sadriye oğlu Mahmud nâm sagîrin kibel-i şer‘den mansûbe-i vasîsi ve vâlidesi olan Hadice binti Mir Ali nâm hatun mahfel-i kazâda takrîr-i kelâm ve bast-ı ani’l-merâm idüp sagîr-i mezbûr Mahmud cer nafaka ve kisve vesâir levâzım-ı zarûriyesi için savb-ı şer‘den yevmî beş akçe takdîr olunmak taleb ederim dedikde sagîr-i mezbûr Mahmud’un babası müteveffâ-yı mezkûr Boyacı Mahmud’dan irs-i şer‘le intikâl eden mâlından nafaka ve kisve vesâir mühimmâtı için tarih-i kitâbdan yevmî beş akçe takdîr olunup ve mezbûre Hadice’ye dahi taraf-ı şer‘den izn verildiği vakit zarûretde istidâne idüp ve vakt-i zaferde rücû‘ eyleye diyü bu vesîka ketb olunup yed-i tâlibe vaz‘ u def‘ olundu ki müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-işrîn min şehr-i Şevvalü’l-mükerrem lisene erba‘a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü’l-hâl

Mustafa bin Şaban / Mehmed bin Receb / Nebi bin Nasuh / Kenan Bey bin Abdullah / Yusuf bin Abdullah el-muhzır ve gayruhum mine’l-hâzırîn

72/1

Oldur ki Amasya sancağı mutasarrıfı olan izzetlü Ahmed Paşa yessarallâhu bi’l-hayr mâ-yeşâ’ hazretlerinin mütesellimi Ebubekir Efendi zîde kadruhu meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü’t-tevkîre gelüp mahrûse-i Amasya mahallâtından Üçler mahallesi sâkinlerinden Eskici Mehmed ve Şamlı Mehmed nâm kimesneleri ahali-i mahalle ile meclis-i şer‘a getirüp bi’l-muvâcehe takrîr-i kelâm idüp Eskici Mehmed’in menziline gece ile merkûm Şamlı Mehmed şürb-i hamr idüp mahalle-i mezbûre ahalsi ile merkûm Eskicinin menziline varup illet-i meclis ve şarâb bulunup ahz olundu bi hasebi’ş-şer‘ cevâbları ve eser-i cerâhatleri keşf ve tahrîr olunması matlûbumdur dedikde merkûm Şamlının cerâhatine nazar olundukda sağ uyluğunda bıçak zahmı ve elinde külünk zahmı müşâhede olunup cârihinden suâl olucak mezbûr Eskici Mehmed beni evine da‘vet idüp vardığımda bana hamr içirip aklım başımdan

gidicek sağ uyluğumu bıçak ile ve elimi külünk ile darb eyledi diyü haber virüp mezbûr Mehmed'e dahi kazıyyeden suâl olundukda merkûm Şamlı evime da'vet eyledim lakin kendi sun'ı ile geldi şürb-i hamr eyledik ba'dehu kalkdı menzilminden kendi cârihinden haberim yokdur üstümdeki esbâbımı pâre pâre eyledi ve bu kazıyyeyi inkâr ile cevâb virüp tarafeynin cevâbları ve eser-i cerâhatleri keşf ve tahrîr oldukdan sonra mütesellim-i mûmâ ileyh muvâcehesinde mahalle-i mezbûreden Şeyh Mustafa Efendi ibni Abdülkadir ve Abdünnebi bin Hasan ve Hacı Kasım bin Mehmed ve Mansur bin Ali ve Veli bin Ali ve Hacı Hüseyin bin Mehmed vesâirlerine mezbûrların keyfiyet-i hâlleri teftîş ve tefahhus olundukda fi'l-cümle şöyle edâ-i şehâdet idüp dediler ki merkûm Eskici Mehmed ve mezbûr Şamlı nâm kimesnelerin bundan akdem bir iki def'a şer'le üzerine bu makûle nesne isbât olup haklarından gelinmişdir daima mahalle-i mezbûrda şürb-i hamr ederler eğer bu def'a dahi haklarından gelinmez ise fi'l-cümle mahallemizden kalkarız diyü mütesellim-i mezbûrun muvâcehesinde şehâdetleri kayd-ı sicil olup bu vesîka-i enîka bi't-taleb ketb ve imlâ olunup yed-i tâlibe vaz' u def' olundu tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Şevval lisenete erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Ali Bey bin Mustafa / Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi / Mehmed Efendi bin Hacı Bayram / Hasan Ağa bin Hüseyin / Mahmud bin Mehmed / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Abdunnebi el-muhzır / Yusuf bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

72/2

Oldur ki Amasya mahallâtından Saray Mahallesi sâkinlerinden Tersis veledi Avanis nâm keşîş mahfel-i kazâda işbu hâfız-ı hâze'l-kitâb yine mahmiye-i mezbûrede Hanım nâm zimmiye mahzarında bi't-tav' ve'r-rızâ ikrâr ve i'tirâf idüp mahalle-i mezbûrede vâkı' bir haddi saray-ı âmire ve bir haddi yine kendü mülküne ve bir haddi Sinan zimmî mülküne ve bir haddi İmâm mülkü ile mahdûd olan mülk menzilimi tevâbi' ve levâhıkı ile mezbûre Hanım zimmiyeye elli esedî guraşa bey'-i bât-ı sahîh-i kat'î ile bey' idüp teslîm-i mebî'-i mahdûd ve kabz-ı semen-i ma'dûd kıldım zikr olunan menzil mezbûre Hanım'ın mülk-i müşterâsıdır ba'de'l-yevm keyfemâyeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde mukırr-ı mezbûrun minvâl-i

muharrer üzre cârî olan ikrârın mukırr-ı leha'l-mezkure bi'l-muvâcehe tahkîk ve tasdîk idicek sıhhat-i bey' ve şirâya hükm birle bu vesîka-i enîka bi't-taleb ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde ihticâc edine tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvâli'l-mükerrem lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Keşîş Azerye / Sergiz veledi Agop / Panos veledi Parisger / Aleksan veledi Andres / Boris veledi Yardım / Yusuf bin Abdullah el-muhzır / Nebi bin Nasuh ve gayruhum mine'l-hâzırîn

72/3

Oldur ki medîne-i Amasya mahallâtından Dedehâne mahallesinden olup bundan akdem fevt olan yeni müslüman Mehmed bin Abdullah nâm müteveffânın li-ebb ve ümm karındaşı oğlunun kızı Hadice Müslime tarafından vekâleti sâbite olan Hasan Beşe ibni Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde hâzır olup hâlâ defterdâr-ı merkûm tarafından Amasya'da vâkı' beytü'l-mâl-i âmme zâbiti olan Hasan Ağa cânibinden sâbitü'l-vekâle olan Solak Mehmed bin Mustafa nâm kimesne mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüp işbu hâfız-ı hâze'l-kitâb müteveffâ-yı mezbûr müvekkilem Hadice Müslime'nin ammisi olup evlâd-ı zükûrî olmamağla verâseti müvekkilem Hadice'ye münhasıra iken muhallefâtın zabt idüp merkûm Solak mâni' olur şer'le suâl olunup vekâletim hasebi ile bi-hasebi's-şer' men' olunmasın taleb ederim dedikde gibbe's-suâl merkûm Solak mezbûre Hadice Müslime müteveffâ Mehmed'e vârise olduğun münkir olıcak udûl-i müslimînden iftihârü'l-ulemâi'l-muhakkikîn hâlâ Merzifon müftisi fazîletlü Hızır Efendi hazretleri ve Abdülgani Efendi el-hatîb ve Hacı Mehmed bin Abdullah nâm kimesneler li ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olup şöyle edâ-i şehâdet-i şer'iyeye idüp dediler ki müteveffâ Mehmed li ebeveyn Yani nâm zimmînin karındaşı olup Yani'nin oğlu Asude'dir ve mezbûre Hadice Asude'dir ki sadriye kızı olduğuna şâhidleriz ve şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz dediklerinden sonra bir kıt'a fetvâ-yı şerîfe ibrâz olunup mefhûmunda Zeyd müsellemler olup li ebeveyn er karındaşı Amr zimmînin oğlunun kızı Selime'yi ve li ebeveyn halası Zeyneb zimmiyenin müsellemler oğlunun oğlu Bekir

müselleminiz ile sıhhat-i tereke ne vechiledir el-cevâb cümle tereke Hind'e verilip Bekir müselleme nesne yokdur diyü buyrulmağın ber müceb-i fetvâ-yı şerîfe ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye mezbûrûnun şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı' olup bi-hasebi's-şer' ba'de isbâtü'n-neseb müteveffâ-yı mezbûrun muhallefâtını mezbûre Hadice'ye hükm birle emîn-i zâbitü'l-emvâlimin vekîli Solak mu'ârazadan men' birle mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu cerâ zalik ve hurire fi evâhir-i şehri-i Şevvali'l-mükerrem lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Efendi bin Hüsam Efendi / Mehmed Efendi bin el-Hâcc Bayram / el-Hâcc Ahmed bin Eyyüb / Mustafa Çelebi sermuhzırân / Yusuf bin Abdullah ve gayruhum mine'l-hâzırîn

73/1

Amasya kazâsına tâbi' Zeyre nâm karye sâkinelerinden Meryem veledi Sava nâm zimmiyeler mahmiye-i mezbûre mahallâtından Yakutiye mahallesi sâkinlerinden Mustafa bin Haydar nâm kimesne hâlâ ber vech-i arpalık Amasya sancağında mutasarrıf olan devletlü ve sa'âdetlü Ahmed Paşa yessarallâhu bi'l-hayr vemâ-yeşâ hazretlerinin mütesellimi olan kıdvetü'l-akrân Ebubekir Efendi zîde kadruhu mübâşeretiyile meclis-i şer'-i şerîfe ihzâr ve mahzarında takrîr-i da'vâ idüp dediler ki bundan akdem babam Ayvati ve oğlu Yanos nâm zimmîler mezbûr Mustafa ile müşterek Kastamonu tarafına ticârete gitdiler idi altı aydan mütecâvizdir ki mezbûr Mustafa gelüp babam Ayvati ve oğlu Yanos geldi şer'le suâl olunup takrîr ve tahrîr olunmasın taleb ederim dediklerinde gıbbe's-suâl mezbûr Mustafa cevâba sâlik olup fi'l-hakîka merkûm Ayvati ve oğlu Yanos ile müşterek olup Kastamonu cânibine koyun almağa gitdik kasaba-i mezbûreye varup ba'dehu Bafra nâm kasabaya geldik ben hasta olup merkûmân ile hesâbım görüp kat'-ı alâka eyledim ne tarafa gitdikleri ma'lûm değildir dedikde mezbûr Mustafa'nın vech-i meşrûh üzre cârî olan takrîri mûmâ ileyh efendi talebiyle hıfzen li'l-mekâl ketb olunup yed-i tâlibe vaz' olundu ki vakt-i hâcetde müzekker-i mâ cerâ ola tahrîren fi evâhir-i şehri-i Şevvâli'l-mükerrem lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Osman Ağa kethudâ-i kal'a-i Bala / Hacı Mustafa el-İmam / Mehmed bin Abdullah / Murad bin Receb / el-Hâcc Halil bin İbrahim / İsmail bin Abdullah / Bayram bin Mustafa

74/1-2

(Bu sayfa arapça)

75/1

Tarîk-i hacda vefât eden Kassâb Musli'nin vârisi Fatıma'nın emr-i şerîfidir ve fetvâsıdır

Zeyd fevt oldukda li-ümm karındaşı Hind var iken dayısı kızının oğlunun oğlu Amr dahi vâris olur mu beyân buyrula.

El-cevâb: Allahu a'lem

75/2

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ (silik) Amasya sancağına mutasarrıf olan Ahmed dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki (silik) südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp nefsi Amasya'da sâkin Hamamcıoğlu dimeğle ma'rûf Kassâb el-Hâcc Musli nâm kimesne mezbûrenin ana bir kız karındaşı olup tarîk-i hacda fevt olup verâseti buna münhasıra olup kasaba-i mezbûrede ma'lûmu'l-hudûd olan emlâkı vesâir muhallefâtı bi-hasebi'ş-şer' kendüye intikâl idüp kimesnenin alakası yoğiken bundan akdem emr-i şerîfimle vardıkda müteveffânın menkûhası (boş) nâm hatun ve İmamoğlu Mehmed nâm kimesne müteveffâ-yı mezkûrun dayısı kızının oğlunun oğluyum diyü hilâf-ı şer'-i şerîf ba'zı mütegalibe istinâd etmeleriyle fuzûlî emvâlin ekl ü bel' idüp kendüye küllî gadr ve hayf eylediklerin ve bu bâbda şeyhü'l-islâmdan da'vâsına mutâbık fetvâ-yı şerîfesi olduğun bildirüp şer'le görölüp icrâ-yı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda ihzâr-ı hasmâ kılup husûs-ı mezbûre bundan akdem

şer‘le görölüp fasl olunmayup üzerinden on beş yıl mürûr etmiş değil ise tamam hakk ve adl üzre teftîş ve tefahhus ve fetvâ-yı şerîfesine nazar idüp göresin arz olunduğu üzre olup bu bâbda olan fetvâsı da‘vâsına mutâbık ise ol bâbda muktezâ-yı emr-i şer‘-i kavîm fetvâ-yı şerîfe mücebince amel idüp dahi ba‘de’s-sübût irs-i şer‘le intikâl eden emvâl ve erzâk ve emlâkin teveccüh eden mezbûrlardan hükm idüp bî-küsûr alıvirüp min ba‘d şer‘-i şerîfe ve fetvâ-yı münîfe ve emr-i hümâyûnuna muhâlif kimesneye iş etdirmeyüp (silik) kasabada mukîm olmayanları dahl etdirmeyüp işlemeyüp inâd ve muhâlefet üzre olanları yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunup emr-i ahar varmalı eylemeyesün şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Zi‘l-hiceti’ş-şerîfe lisene isneyn ve hamsîn ve elf mine‘l-hicreti’n-Nebeviye aleyhi efdalü’t-tahiyya

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûs

75/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân oldur ki

Nefs-i Amasya’da vâkı‘ merhûm el-Hâcc Hamza mescidinde Karataş nâm karye mahsûlünden yevmî bir akçe vazîfe ile müezzin olan İbrahim fevt olup yeri mahlûl olmağla yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Ahmed her vechile mahall olduğun evkâf-ı mezbûre mütevellîsi Ahmed zîde kadruhu arz itmeğın mahlûl ise sadak idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup müezzin olup hıdmet-i lâzimesin mer‘î ve mü‘eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ve devlet için du‘âya müdâvemet göstere şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Rebiülahir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

75/4

Nişân-ı şerîf hükmü budur ki

Amasya kazâsında vâkı‘ Ağa vakfi dimeğle ma‘rûf mezra‘aya tahmînen yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olan Muslihiddin fevt olup yeri mahlûl olmağın yerine işbu dârende-i

fermân-ı hümâyûn Hafız Hamza lâyık ve mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı hümâyûn verilmek ricâsına kâdîsı mevlânâ Ali arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı virdim ve buyurdum ki varup zıkr olunan mezra‘aya üslûb-ı sâbık üzre bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr-i devlet için du‘âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fi‘l-yevmi‘l-âşır şehr-i Rebiülahire lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

75/5

Kıdvetü‘l-kuzzât ve‘l-hükkâm ma‘denü‘l-fazl ve‘l-keâm Amasya kâdîsı zîde fazluhu tezkire varıcak ma‘lûm ola ki İlarıslan nâm karyenin rub‘ mâlikânesi İmam Hızır tasarrufunda bulunmağla merhameten zabtiyçün izn verilmeğın bu cânibde dîvân tezkiresi verildi fî evâsıt-ı R sene 1053

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

76/1

Oldur ki Amasya kazâsına tâbi‘ Efte nâm karye sâkinlerinden Bayram Ağa ibni Abdullah nâm kimesne mahfel-i kazâda yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Ahmed bin Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüp tarih-i kitâbdan bir hafta mukaddem karye-i mezbûrede vâkı‘ sâkin oldum menzirim divarını gece ile delmişler menzirim içinden bir çuka ve bir peştamal ve bir çuval içinde esbâbım ve don ve gömlek vesâir esbâbım sirka olundu mezbûr Ahmed bin Muzaffer (silik) eyledim suâl olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe’s-suâl mezbûr Ahmed münkir olup merkûm Bayram Ağa’dan husûs-ı mezkûra müte‘allık ahali-i karyeden da‘vâm yokdur mazannem Ahmed’dır ve zevcesi Kumru Kadın anası Ayişe nâm hatunlardır dedikde mâ vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu tahrîren fi‘l-yevmi‘l-işrîn min Cemâziye‘l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Ebubekir Ağa / İsmail Ağa el-mütesellim / Rüstem Çavuş ibni Abdullah / Mustafa Bey
el-cündî ve gayruhum mine'l-hâzırîn

76/2

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sâbıkâ Rum beğlerbeğisi olup hâlâ Amasya sancağına mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu hâlâ südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp hâliyâ mütevellisi olduğum Amasya'da Hakla nâm karyede vâkı' müteveffâ Seyyid Yahya zâviyesi vakfının mahsûlâtı ancak mütevelî ve imâm ve müezzin ve ferrâş ve aşçı ve çırakçı ve kayyım ve meremmetci ve on nefer (...) kifâyet idüp ânlar dahi kemâyenbagî vazîfelerin almakda usret ve zarûret çekerler iken hâlâ kuzzât ve nakîb ve müderrisinden ba'zı zî-kudret kimesneler ihtiyâcları olmayup ve müstehakk dahi değil iken şart-ı vâkıfa muhâlif üç dört seneden berü dörder ve beşer müdd mahsûl ile nezâret ve cibâyet ve meşihat ve kitâbet ihdâs idüp vakf mahsûlün ekl ü bel' iderler diyü bildirüp o makûle hilâf-ı şart-ı vâkıf vazîfe ihdâs itdiler ref' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğın imdi şart-ı vâkıfdan ziyâde mahsûl artarsa ziyâdesinden berâtları mûcebince alalar yoğise ancak şart-ı vâkıf üzre vireler diyü fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi göresin zâviye-i mezbûre mahsûlünde şart-ı vâkıfdan ziyâde mahsûl artarsa ziyâdesinden berâtları mûcebince alup yoğise ancak şart-ı vakf üzre verdirüp fermân-ı şerîfime muhâlif ve şart-ı vâkıfa mugâyir kimesneye te'allül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsın tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin işrîn min Rebiülahir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

76/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tezkire varıcak ma'lûm ola ki nefsi Merzifon'da vâkı Devlet Hatun hayrâtının evkâfî karyelerin kemâkân zabt ve tasarruf etdiresiz şöyle bilesiz tahrîren fî evâsıt-ı Cemâziye'l-ahire sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

76/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân

Evlâd-ı vâkıfdan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Ayişe Hatun zîdet iffetuhâ hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip nefsi Amasya'da vâkı merhûm Devlet Hatun evkâfını kıdvet-i erbâbü'l-ikbâl Rum hazînesi defterdârı olan Murad dâm uluvvuhunun arzı mücebince meşrûtası olduğu sebebden bin elli üç Cemâziye'l-ahirenin yirmi dördüncü gününden humus mahsûl ile mütevelliyeye nasb idüp ve berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûre Ayişe Hatun zîdet iffetuhâ varup ta'yîn olunan humus mahsûlü evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıfe ola ol bâbda hiç ahad mâni' ve dâfî' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmîs ve'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-ahire sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

77/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Vilâyet-i Canik ve vilâyet-i Amasya nâm-ı diğeri Tokat ve merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Hân tâbe serâhunun Amasya'da vâkı evkâf keferesinin ve yine merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Han tâbe serâhunun evkâfından ifrâz Amasya keferesinin ve vilâyet-i Sivas defterine tâbi Niksar kazâsında vâkı zimmî re'âyânın bin elli iki Ramazanı guresinden bin elli üç Şabanı gâyetine değin üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyelerin cem' ve tahsil ve dâhil-i hazîne olmak lâzım ve mühim olmağın sağ ulûfecilerinden yirminci bölükde

yevmî on iki akçe ulûfesi olan Mustafa Hüseyin Osman nâm kulum zîde kadruhu kıdvetü'l-
 emâcid ve'l-a'yân Kılarcı Veli zîde mecduhu tarafından tahsîl olunmak üzere emîn ve kâtib
 ta'yîn olunup eline mühürlü ve nişânlu cizye defteri sûreti virülüp irsâl olunmuşdur imdi
 zamânı hülûl eyledikde mücebince cem' ve tahsîl etdirilmek emr idüp buyurdum ki hükm-i
 şerîfimle mezbûr kulum zîde kadruhu vardıkda siz ki kâdîlarsız vilâyet-i Canik keferesinin bin
 dört yüz seksen dokuz hane cizyeleri olup tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir
 hânelerinden ikişer yüz kırk beşer akçe cizyeleri vilâyet-i Amasya nâm-ı diğêr Tokat
 keferesinin iki bin yüz yirmi bir hâne cizyeleri olup tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir
 hâne cizyelerinden ikişer yüz kırk beşer akçe cizyeleri ve yine merhûm ve mağfûrun leh
 Sultan Bayezid Han tâbe serâhu evkâfindan ifrâz Amasya keferesinin beş yüz hane cizyeleri
 olup tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir hâne cizyelerinden ikişer yüz kırk beşer akçe
 cizyeleri vilâyet-i Sivas defterine tâbi' Niksar kazâsında vâkı' keferenin iki yüz yirmi altı hâne
 cizyeleri olup tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzere her bir hâne cizyelerinden ikişer yüz
 altmışar akçe cizyeleri ve kırkar akçe mîrî gulâmiyeleri minvâl-i meşrûh üzere irsâl olunan
 mühürlü ve nişânlu cizye defteri sûreti mücebince cem' ve tahsîl itdirüp ve mübâşirin cihet-i
 ma'îşeti her bir hânedan otuzar akçe dahi aldırıp bundan ziyâde gulâmiye ve sarrâfiye ve
 kâtibiye mahkeme harcı bahânesiyle bir akçe ve bir habbe almaya ve aldırmasın ve
 gürihteleri varsa re'âyâyı ve papasları ve köy kethudâlarıyla mübâşir-i merkûm mahkemeye
 götürüp defter mücebince ne mikdâr gürihteleri olduğun re'âyâyâ bildirdikden sonra asıl mâla
 ve deftere noksân gelmemek üzere ma'rifet-i şer'le gürihteden vâkı' olan noksânı re'âyânın
 kendü rızâları ile kaçar akçe düşer ise bâyinlerinden tevzî' ve bî-kusûr teslîm eyleyeler ammâ
 gürihteleri yoğiken mücerred celb-i mâl için gürihte vardır bahânesiyle ziyâde akçe
 aldırmayup siz ki kâdîlarsız siz dahi cizye husûsiyçün re'âyâlara bir akçe aldığınızâ kat'â rızâ-
 yı şerîfim yokdur bilmiş olasız ve re'âyânın bazıları zî-kudret kimesnelerin karyelerinde ve
 çiftliklerinde varup istinsal eylemeleriyle mezbûr kulum cizyelerin talep eyledikde mâni'
 olmak isterlerse men' u def' eyleyesin ve sancak beğleri ve kâdîlar ve gayriler harâc husûsuna
 cidden müdâhale eylemeyeler ve mübâşir-i mezbûr dahi ta'yîn ve fermânım olan cihet-i
 ma'îşetden gayrı bir akçe almayup ve bunlardan bâkîsi kurâya adam göndermeyüp ancak
 re'âyâ kendü rızâlarıyla kifâyet mikdârı zahîre makûlesin her ne getirirlerse âna kanâ'at

eyleyüp tecâvüz eylemeye şöyle ki kanâ'at eylemeyüp fermân-ı hümâyûnuma muhâlif ziyâde akçe alınıp te'addî olunduğu mesmû'-ı hümâyûnum ola ecdâd-ı izâmım inşaallahu te'âlâ berâhînehum ervâh-ı tayyibeleriyçün o makûle ziyâde akçe alanlar ve aldırınlar eşedd-i ukûbet-i salb ve siyâset olunur bilmiş olalar ve sen ki cizye cem'ine me'mûr olan kulumsun cizye mâlını defter mücebince fermân-ı şerîfim üzre cem' ve tahsîl idüp getirüp dâhil-i hazîne eylesin ve mîrî alındıkda sikke-i hümâyûnumla meskûk onu bir dirhem gelür has ve cedîd akçe aldırıp zinhâr eski ve zuyûf akçe aldırmasın ve mezkûr bin elli iki Şa'banı yirmi üçüncü günü yetmiş sekiz bin akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yirmi beşinci günü otuz sekiz bin dört yüz seksen dört akçe ve yine sene-i mezbûre Ramazan-ı şerîfinin yedinci günü otuz sekiz bin dokuz yüz üç akçe ve yine mâh-ı mezbûrun on yedinci günü elli sekiz bin yüz yetmiş elli akçe ki cem'an iki yük on üç bin dokuz yüz altmış üç akçe ber vech-i peşîn teslîm-i hazîne eylemişdir ve hîn-i cem'de tamâm basîret üzre olup te'addî ve tecâvüzden begâyet hazer eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn Şevvali'l-mükerrrem sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

77/2

İzzetlü ve fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine

Dürer-i da'vât-sâfiyât-ı îsârından sonra muhibbâne inhâ olunan budur ki nefsi Amasya'da vâkı' menzil boya damgası mukâta'ası bin elli üç Şa'ban guresinden bir sene tamamına değin kıst-ı sâbık üzre işbu dârende-i mektûb Mustafa Bey zîde kadruhu kabûl ve deruhde itmeğin zabt için mektûb tahrîr olunup verildi gerekdir ki merkûm Mustafa Bey mukâta'ayı bin elli üç Şabanü'l-mu'azzamının guresinden bir sene tamamına değin bi-hasebi'ş-şer' ve'l-kânûn olageldiği üzre zabt ve rüsûmâtın ahz u kabz etdiresiz (...)

El-hubbi'l-muhlîs Ali Kâimmakâm-ı Defterdâr-ı karye-i Rum

78/1

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihitişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm Rum beğlerbeğisi dâme ikbâlehu kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Yarabad ve Sivas kâdîları zîde fazluhumâ tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki havass-ı hümâyûnum karyelerinden (silik) kazâsına tâbi' (boş) nâm karye ve tevâbi'i karyelerinin bi'l-fi'il zâbiti olan dârende-i fermân-ı hümâyûn (silik) zîde kadruhu dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp (silik) ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından ba'zıları kadîmî karyelerine kalkup varup taht-ı kazânızda meşhûr kasabât ve kurâda ve mezra'ada ve çiftliklerde sâkin (silik) kânûn ve defter mücebince rüsûm-ı ra'iyetlerin istedikde vermekde te'allül ve nizâ' eylediklerin bildirüp emr-i şerîfim ricâ itmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardukda dergâh-ı mu'allâmdan ihrâc olunmuş mühürlü sahîh sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî taleb idüp göresin evvel göçüp giden re'âyâ hâss-ı hümâyûnumdan bunun zâbiti olduğu karyelerinin defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed ra'iyet ve ra'iyeti oğullarından olup varup oturdukları yerlerde ra'iyet yazılmış değiller ise oturdukları yerlerde kânûn ve defter mücebince ölülerinden resm-i bennâk ve mücerredlerinden resm-i bennâk ve mücerredlerinden resm-i mücerredlere hükm idüp güzeşesiyle alıvirüp te'allül ve inâd etdirmeyüp kalkup gitdikleri kadîmî karyelerinde tasarruflarında olan yerleri bi'l-fi'il boz ve hâlî durursa bütün çift olanlardan üç yüz akçe ve nîm-çift olanlardan yüz elli beşer akçe nîm çiftten ekall olanlardan kânûn-ı kadîm üzre yetmiş beşer akçe çift bozan resmlerin hükm idüp bî-kusûr alıvirüp mukâta'a-i mezbûr mahsûlüne zarar ve gadr etdirmeyesin şer'-i şerîfe ve sûret-i deftere ve emr-i şerîfime muhâlif kimesneye iş etdirmeyesin kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüp istemeyenleri yazup Asitâne-i sa'âdetime arz eylesin bu husûs için tekrâr şikâyet olunup emr-i âher varmalar eylemeyesin tahîren fi evâil-i Cemâziye'l-âhire lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantniyye el-mahrûse

78/2

Vech-i tahrîr-i tezkire budur ki nefsi Merzifon defterinde mastûr olup Amasya'da sâkin olan on dört nefer zimmîlerin bin elli iki senesine mahsûb olmak üzre üzerlerine edâsı

lâzım cizyeleri ber müceb-i emr-i âlî mîrî için alınıp yedlerine tezkire verildi tahrîren fî şehri Şaban sene 1053

78/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Amasya ve Merzifon kâdîları zîde fazluhumâ tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Merzifon kazâsı keferesi hâlâ Dersa'âdetime âdem ve arz-ı hâl gönderüp bundan akdem Merzifon keferesinden on dört nefer zimmî Amasya'da ve on üç nefer zimmî Görküb nâm karyede sâkin olup muharrir-i cedîd gelüp tahrîr eyledikde vech-i meşrûh üzre zikr olunan mahallerde sâkin yirmi yedi nefer zimmîyi bizimle ma'an cizye defterine kayd idüp defterde mastûr iken mezbûrlar her sene üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyelerin bizimle ma'an edâ eylemekde te'allül ederler muharrir-i cedîd tahrîr eylediği minvâl üzre ma'an edâ eyleyüp bir vechile te'allül ve nizâ' etdirilmemek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederiz diyü bildirdikleri ecilden hazîne-i âmiremde mensûh mukâta'âtı defterlerine nazar olundukda zikr olunan keferesinden Merzifon re'âyâsından olup on dört neferi Amasya'da ve on üçü Görküb nâm karyede tahrîr olundukları mastûr ve mukayyed bulunmağın imdi tahrîr-i cedîd defteri mücebince amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre Merzifon keferesinden olup tahrîr-i cedîdde cizye defterine kayd olunan Amasya'da sâkin on dört nefer Görküb'nde sâkin on üç nefer zimmîlerin her sene üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri tahrîr-i cedîd defteri mücebince Merzifon keferesiyle ma'an edâ itdirüp fermân-ı şerîfime muhâlif ve tahrîr-i cedîd defterine muğâyir te'allül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî'l-yevm şehri Şaban sene isneyn ve hamsîn ve elf.

78/4

Mefâhirü'l-ümerâi'l-kirâm merâciü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm Asitâne-i sa'âdetimden Diyarbekir'e varınca vâkı' olan beğlerbeğiler dâme ikbâlehum a'lemü'l-ümerâi'l-kirâm merâci'ü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm zikr olunan mahallerde vâkı' olan sancakbeğleri dâme izzuhum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm

zıkr olunan mahallerde vâkı‘ olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân zıkr olunan kazâlarda vâkı‘ olan kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve kal‘a dizdârları ve neferât ağaları vesâir iş erleri zîde kadruhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki İsmail nâm kimesne İslambol’dan ulemâ ve sulehâdan vesâir fukarâdan bazısı alup ve bazısı bir mikdar akçesin aldırıp firâr ve ol cânibde mefâhirü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma‘âdinü’l-fezâil ve’l-keâm Edirne’den Anadolu’nun sol kolu (silik) Erzurum’a varınca vâkı‘ olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân zıkr olunan kazâlarda vâkı‘ kethudâ yerleri zîde kadruhum tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki işbu (silik) üzerine sefer-i hümâyûn-ı nusret-makrûnum mukarrer olup (silik) bundan akdem fermân-ı hümâyûnum sâdır olup mücebince ağaları tarafından mühürlü mektûb (silik) tarafından çavuşlar ta’yîn ve müsâra‘at ve isti‘câl üzre gelmeleri yine hümâyûnum olmuşdur ânlardan mâ‘adâ taht-ı kazâlarımızda sâkin elli bölük sipahizâdeleri (silik) için cümlesin gelmeleri fermânım olup inşaallahu te‘âlâ fermân olduğu üzre her birisi gelüp (bu yazı çok bozuk)

79/1

(Yazı çok bozuk ve silik olduğu için çeviri yapılamamıştır)

80/1

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü’l-alem müdebbir-i umûru’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmimü mehâmü’l-enâm bi’r-re’yi’s-sâib mümehhidü bünyânü’d-devleti ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkânü’s-sa‘âdeti ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı avâtıfû’l-melikü’l-a‘lâ Diyarbekir eyâletine mutasarıf olan vezîrim Ali Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehu tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki inşaallahu te‘âlâ (Bu yazı çok bozuk)

81/1

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü’l-alem müdebbir-i umûru’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmimü mehâmü’l-enâm bi’r-re’yi’s-sâib mümehhidü bünyânü’d-devleti ve’l-ikbâl müşeyyid-i erkânü’s-sa‘âdeti ve’l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı avâtıfû’l-melikü’l-a‘lâ

Sivas eyâletine mutasarrıf olan vezîrim (silik) Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâlehu tevkî‘-i refî‘-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Amasya sancağı alaybeğisi Hasan zîde fazluhu dergâh-ı mu‘allâma mektûb gönderüp livâ-i mezbûrda Davay (?) nâhiyesinde Sarayözü nâm karye ve gayriden üç bin akçe timara Süleyman tahvîlinden tahvîl hükmü ile mutasarrıf olan Mustafa beş seneden berü me’mûr olduğı makarr-ı hümâyûnuma gelmeyüp timârı mahlûl olmağla yine livâ-i mezbûrda Yavaş nâhiyesinde Haseki nâm karye ve gayriden üç bin akçe timara İsmail tahvîlinden mutasarrıf olup bundan akdem yararlığı arz olundukda ibtidâda on beş bin akçe timara ve bin akçe terkîn-i evâmir-i şerîfem verilen (boş) boylu (boş) gözlü (boş) kaşlu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hasan’a ber vech-i ilhâk verilmek bâbında inâyet ricâsıyla arz eylemeğın mücebince arz olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki göresin mezkûrun elinde ol mikdâr timar ve terkîn emirleri var ise ve timar-ı mezbûr vech-i meşrûh üzre mahlûl ile timarı olduğı sünnî kurâsında olup alaybeğisi (...) etmek şartıyla iki kılıç bir berât olmak üzre tavsiye idüp tezkiresin veresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fî evâil-i şehri Rebiüssani sene selase ve miete ve elf.

(...)

Sûret-i defter mevkûfâtdır ki vech-i meşrûh üzre mahallinden nakl olundu tahrîren fî 28 Râ sene 1103

81/2

Kıdvetü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi‘ Falize nâm karye ahâlisi Belgrad sahrasında dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp karyemizin iki buçuk avâriz hânesi olup ahâlisi kalîl olmağla edâda usret çekmeğın hallerine merhameten bir buçuk haneleri tenzîl olunmak bâbında inâyet ricâ eyledikleri ecilden imdi mücebince bir buçuk haneleri tenzîl olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi karye-i mezbûr ahâlisi kalîl olup ol mikdâr hâne çekmeğe iktidârları olmamağla hâllerine merhameten bir buçuk haneleri tenzîl olunup bâkî üzerlerinde bir hâne kalmağla fîmâ ba‘d vâkî‘ olan avâriz vesâir tekâlîf bir hânedan edâ eylediklerinden sonra tenzîl olunan bir buçuk hanelik avâriz ve tekâlîf taleb ile rencîde ve

remîde etdirmeyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu bedelin îfâ idüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî'l-hâmis ve'l-işrîn min şehr-i Muharremü'l-harâm lisene isnâ ve miete ve elf.

Be-makâm-ı sahrâ-i Belgrad

81/3

Bedel-i ahz ve karîb olan kal'alarda habs ve ism ü resmleri ile yazup arz eyleyesin ki sonradan haklarında emr-i şerîfim ne vechile sâdır olursa mazmûn-ı münîfî ta'yîn ve icrâ eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâil-i şehr-i Cemaziye'l-ahir lisene selase ve miete ve elf.

82/1

(silik)

Karye-i mezbûre ahâlisi ol mikdâr avârizhânelerin edâya adem-i kudretleri olduğun kazâ-i mezbûre kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhu avârizhâneleri tenzîl olunmak üzere arz etmeğın hallerine merhameten buçuk hâneleri ref olunmak üzere mahalline kayd ve emr-i şerîf verilmek ve telhîs olundukda telhîsi mûcebince mahalline kayd oluna diyü fermân-ı âlî sâdır olmağın sûretidir ki mevkûfâtdan nakl idüp tahrîr ede. Fî 1 C sene 1097

82/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûrede Kildkilide (?) nâhiyesinde bir buçuk hânesi olan Koyun nâm karye ahâlisi ol mikdâr hânesi olan defterdârları olmamağla bir mikdâr tenzîl olunmak bâbında kazâ-i mezbûr kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhu avârizhâneye i'lâm itmeğın mûcebince hallerine merhameten buçuk hânesi ref ve tenzîl olunmak telhîs olundukda buçuk hâneleri tenzîl olunup üzerlerinde yazılı bir avârizhânesi kaldığın hazîne-i âmiremden ellerine mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti verilmekle mûcebince kayd olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle

vardıkda bu bâbda hazîne-i âmiremden ihrâc olunup karye-i mezbûre ahalisinin yedlerine verilen mühürlü ve nişanlı mevkûfât defteri sûreti mücebince amel idüp defter-i mezbûrlar fîmâ ba‘d üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve tekâlîflerin bir hânedan edâ eylediklerinden sonra min ba‘d tenzîl olunan buçuk hânelik avârız ve tekâlîf talebiyle mezbûrları rencîde ve remîde etdirmeyüp men‘ u def‘ eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fî’l-yevmi’t-tâsi‘ aşer min şehr-i Cemâziye’l-evvel sene seb‘a ve tis‘în ve elf.

Be-makâm-ı sahra-yı Edirne

82/3

Kazâ-i şî‘âr-ı Sivas’dan Bolu’ya ve Kocaili’ne varınca yol üzerinde vâkı‘ olan kuzzât ve nüvvâb efendiler zîde fazluhum ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân elviye mütesellimleri ve a‘yân ve amele ve kethudâları ve yeniçeri serdârları ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadruhum umûmen Anadolu’da vâkı‘ olan vüzerâ-yı izâm ve mîrmîrân-ı kirâm ve ümerâ-i fihâm ve dergâh-ı âlî mutasarrıfları ve çavuşlar ve dîvân-ı hümâyûn defter-i hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ve zü‘emâ ve erbâb-ı timar ve elli bölük halkı ve silk-i harbe kâdir olan sipahizâdeler ve sahîhü’l-esâmî dergâh-ı âlî yeniçerileri vesâir dîn-i mübîne hıdmete sebkât idüp hîn-i yoklamada esâmîleri sâlif olanlar ve korucu ve oturak ve kuloğulları ve cebeci ve topçu vesâir tavâyif-i askeriye ordulardan mukaddem Edirne sahrasında otağ-ı hümâyûnuma mülhak ve mülâfis olmak üzre sefer-i hümâyûna me’mûr olan asâkirin evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve teyessür eylemen için taraf-ı saltanat-ı aliyyeden me’mûr oldum hasebiyle mümzâ ve mahtûm buyrulan emr-i şerîf-i âlîşân kıdvetü’l-emâsil ve’l-a‘yân zîde mecduhu yediyle irsâl olunmuşdur vüsûlünde esvâk ve bazarda vesâir mecma‘-ı nâs olan mahallerde münâdîler nidâ ve sefere me’mûr olanları varmazdan mukaddem ihrâc ve irsâl eylesiz ki şöyle ki me’mûr olanlardan bir ferd ol tarafda bilâ emâneten ve zamânen kapuları önünde salb olunurlar günahları boyunlarına diyü tahrîren fî 12 Receb sene 1103

82/4

Medîne-i Amasya muzâfâtından Zeyre nâm karye sâkinlerinden Ömer Sofi ve zevcesi Emine nâm kimesneler meclis-i şer‘a gelüp yine karye-i mezbûreden Serdengeçdi Halil bin Mustafa nâm kimesne üzerine iddi‘â idüp mezbûr Halil gece ile sâkin olduğum menzilime girüp beni bi-gayr-ı hakk bıçak ile amden sağ küreğim üzerine darb idüp mecrûh eyledi suâl olunsun dedikde mezbur Halil cevâbında gece ile avrat bana gel dedi ben de vardım benim yüzüme vurdular ben dahi bıçak ile mezkûr Ömer Sofi’ye urup katl eyledim diyü ikrâr kayd-şod

Şuhûdü’l-hâl

İbrahim Ağa bin Mehmed Serdar / el-Hâcc Yusuf kethudâ-yı müselleme / Mehmed Efendi bin Halil Efendi / Habib Paşa bin Kasım / Sahaf Şaban Efendi / Hasan bin (silik) / Mehmed Çelebi bin Himmet Bey / Abdülbaki bin Abdullah

83/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki İşbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘ü’ş-şân-ı şehriyârî kıldvetü’l-ülemâi’l-muhakkikîn mevlânâ Ömer zîde ilmuhu bundan akdem nefsi Amasya’da vâkı‘ merhûm Ayas Ağa medresesinin müderrisliği a‘lemü’l-ulemâi’l-mütebahhirîn efdalü’l-fudalâi’l-müteverri‘în bi’l-fi‘il şeyhü’l-islâm edâmallâhu te‘âlâ fezâilehunun işâreti ve ruûs-ı hümâyûnumla tevcih olunup yedine berât-ı âlişânım verilmeğle mutasarrıf olup edâ-i hıdmet üzre olmağla azlin îcâb eder hâli yoğiken Uzun İbrahim nâm kimesne hîleden sâlik olup Küçük Ağa nâm-ı diğere Ayas Ağa medresesinin diyü hilâf-ı inhâ bir tarikle berât itdirüp (...) mâni‘ olup küllî gadr itmeğle mezbûr İbrahim ref‘ olunup yine medrese-i mezbûre kendüye ibkâ ve mukarrer olmak recâsına arz-ı hâl itmeğnin hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip işbu bin yüz senesi Ramazanü’l-mübârekinin yirmi birinci günü tarihiyle müverrah tarihli verilen ruûs-ı hümâyûnum mücebince mezbûr İbrahim ref‘ ve medrese-i mezbûr mûmâ ileyh Ömer zîde ilmuhuya ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varup medrese-i mezbûre kemâkân müderris olup şöyle hıdmet-i tadrîsdir mer‘î ve mü’eddi

kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahsûlünden mütevellîsi olanlardan alup mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan İbrahim ve ahardan bir ferd mâni' ve merâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-işrîn min şehr-i Ramazânü'l-mübârek lisene ihdâ ve miete ve elf.

Be-makâm-ı sahra-yı Edirne

83/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki İşbu râfi'-i tevki'ü's-şân-ı şehriyârîde Veli nâm kimesne Edirne'de dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl sunup Amasya'da vâkı' Hacı Sultan zâviyesinin vazîfe-i mu'ayyenesiyle bundan akdem Ebubekir fevtinden bin doksan bir tarihiyle kendüye tevliyet olunup bin doksan üç tarihinde (...) diye mutasarrıf olduğu altı akçe ulûfesin hazînemanda ve mücedded berât itdirüp mezbûrun üzerinde ve şart-ı vâkıf üzre itdirüp it'âm ve şart-ı vâkıfı icrâ olunup iki bin doksan dokuz tarihinde zuhûr ve tuğyân eden fetvâcı çavuşun akrabasından Seyyid Ahmed nâm kimesne sahte mütevellî örfi peydâ ve hilâf-ı inhâ bir tarîkle alup berât itdirüp gadr itmeğle tekrâr ibkâ ve mukarrer kılınmışken mezbûr Seyyid Ahmed şerîr olmağla bir semm şâhid-i zûr peydâ ve hilâf-ı vâkı' şehriyâr itdirüp merkûm Veli Bey tekrâr üzerinde alup berât itdirüp küllî gadr etmeğın kendüye kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı şerîfim verilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın Amasya ahalisinden vakf-ı mezbûra vukûf ve şu'ûrı olan serdâr ve ihtiyârdan ale'l-esâmî müstehil ve muharrer on beş nefer bî-garaz müslimîn hakk-ı zâviyedârlık husûsunda sâhib-i arz-ı hâl Veli'nin yedindedir diyü hüsn-i halini ve ber müceb-i şart-ı vâkıf ayende ve ravendeye it'âmını ve şart-ı vakfı kemâyenbagî ri'âyetde ve icrâsı ve üzerinde olup hilâf-ı rütbenin ve şart-ı vâkıfı meşâyir cümle galle-i vakfı ve beleğâ eyleyen Seyyid Ahmed müstehakk olup zâviyedarlığa ehakk ve her vechile müstehakk ve mahaldır diyü mezkûr Veli için hüsn-i hâlini şehâdet ve ihtiyâr eyledikleri a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn bi'l-fi'il Rumili kâdîaskeri olan Mevlânâ Yahya edâmallâhu te'âlâ fezâilehu i'lâm itmeğın mûmâ ileyhın i'lâmı üzre Seyyid Ahmed ref'inden mezbûr Veli kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı şerîfim verilmek bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip mevlânâ-yı mûmâ ileyhın i'lâmı ve bin

yüz bir Şevvâli'nin on altıncı günü tarihiyle müverrah verilen ruûs-ı hümâyûnum sûreti mûcebince zâviye-i mezbûrî kemâkân ibkâ ve mukarrer idüp mücedded berât-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûn verdim ve buyurdum ki mezbûr Veli varup zâviye-i mezbûre kemâkân zâviyedâr olup ber mûceb-i şart-ı vâkıf hıdmet-i lâzimesin edâ eyledikten sonra bundan evvel zâviyedâr olanlar vazîfe-i mu'ayyenesine ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise mezbûr Veli dahi ol minvâl zâviyedâr olup mutasarrıf (silik) mezbûr Seyyid Ahmed ve taraf-ı ahardan bir ferd mâni' ve müzâhim olmaya (silik)

84/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki İşbu râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Seyyid Mehmed Edirne'de dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl sunup Amasya'da vâkı' Akdağ nâhiyesinde Hakla nâm karyede Seyyid Yahya zâviyesinin tevliyetin evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre vazîfe-i mu'ayyenesiyle bundan akdem kendüye tevcih olunup üzerinde iken tevliyet-i mezbûrî Mustafa alup berât itdirüp gadr itmeğle yine kendüye ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ itmeğın Amasya kâdîsı mukaddemâ hilâf-ı inhâ arz itmeğle mezkûr Seyyid Mehmed'e gadr olmağın zâviye-i mezbûrî ke'l-evvel mezbûrî ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ etmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip mezkûrun kendi arz-ı hâli ve bin yüz bir senesi Ramazanı'nın on altıncı günü tarihiyle müverrah verilen ruûs-ı hümâyûnum sûreti mûcebince tevliyet-i mezbûrî kemâkân ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı hümâyûn-ı inâyet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup zâviye-i mezbûrenin vazîfe-i mu'ayyenesiyle mütevellîsi olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra bundan akdem mütevellî olanlar vazîfe-i mu'ayyenesine ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise mezbûr dahi ol minvâl üzre mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan Mustafa ve taraf-ı ahardan ferd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehr-i Ramazânü'l-mübârek lisene ihdâ ve mie ve elf.
Zi'l-ka'deti's-şerîf yevmi's-sâbi' aşer

84/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm Amasya kâdîsı mevlânâ Abdalbaki zîde fazluhu dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüp Amasya kazâsına tâbî' Hakla nâm karyede vâkı' câmi'-i şerîfin humus mahsûlüyle mütevellîsi olan Osman fevt olup tevliyet-i mezbûr ol vechile mahlûl olmağla sulbî oğlu râfî'-i tevki'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Ahmed için mahall ve müstehakdır diyü verilmek bâbında inâyet ricâsına arz itmeğin mücebince tevliyet idüp işbu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varpu müteveffâ-yı mezkûrun yerine câmi'-i mezkûrda humus mahsûlü ile mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıla ol bâbda efrâd-ı akrebden hiç ahad mâni' olmayup dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fî evâhir-i şehr-i Şa'banü'l-mu'azzam lisene ihdâ miete

Be-makâm-ı sahra-yı Edirne

84/3

İzzetlü fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine (...) ve afiyet itmâmından sonra inhâ-yı muhlisâne oldur ki bâ'is-i mektûb-ı tahrîr oldur ki emekdarlardan Mehmed Ağa'ya bâ fermân-ı âlî Amasya bağçe ustalığı sadaka ve ihsân olunup zabtıyçün yedine mektûb verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki bundan akdem usta olan ne minvâl üzre zabt u rabt edegelmışler ise mûmâ ileyh dahi ol minvâl üzre zabt idüp taraf-ı ahardan bir ferd dahl ü ta'arruz etdirmeyüp kemâkân olageldiği üzre mezbûra zabt etdiresin fî gurre-i Şa'bânü'l-mu'azzam lisene ihdâ miete ve elf

84/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü budur ki Ulemâdan işbu râfî'-i tevki'ü's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn mevlânâ Mehmed zîde ilmuhu dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp Amasya'da vâkı' müteveffâ Yörgüç Paşa medresesinin müderrisi olan Mustafâ yine Amasya'da merhûm ve mağfûrun leh Sultân Bayezid-i Velî tâbe serâhu medresesi müderrisi olmağla ref' olunup kendüye tevcih olunmak

bâbında inâyet ricâ etmeğin hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn bi'l-fi'il Anadolu kadıaskeri mevlânâ Ali edamallahu te'âlâ fezâilehu i'lâmıyla bin yüz bir Cemâziye'l-ahiresinin beşinci günü tarihiyle müverrah verilen ruus-ı hümâyûnum mücebince vazîfe-i mu'ayyene ile müderris nasb idüp bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh varup medrese-i mezbûrda müderris olup bundan akdem mutasarrıf olanlar ne minvâl üzre mutasarrıf olmuşlar ise mûmâ ileyh dahi ol minvâl üzre mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan Mustafa ve taraf-ı ahardan ferd mâni' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fi'l-yevmi's-sâdis aşer min şehr-i Cemâziye'l-ahir lisene ihdâ miete ve elf.

Edirne el-mahrûse

85/1

Sizler ki dokuz (silik) re'âyâlarından Emir Süleyman ve Emir Davud ve Şaban ve Murad Fakih ve Hacı Ömer (silik) oğlu Mehmed vesâirleri inhâ olunur ki taraf-ı devlet-i aliyyeden mâl-ı mîrîleriyçün kapucıbaşı mübâşeretiyle (silik) nakl olup mâl-ı mîrînizi götürüp teslim-i edâda (silik) müsâmaha eyledikleri ecilden bi't-tamam edâ ve teslîm ve ihtimâlen musâmahadan ihtirâz eylemeniz bâbında buyruldu tahrîr olunup ağalarımızdan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Nasuh Ağa zîde kadruhu havâle ta'yîn olunup Kara Hızır vekîl olup gönderilmiştir vüsûlünde gerekdir ki sizler ki ve Aksaklı oymaklarında bin yüz ve bin yüz bir senelerinin mâl-ı mîrînizi bi't-tamâm cem' ve tahsîl ve mezbûr Kara Hızır'a teslîm ve tarafımıza bir gün evvel teslîm-i hazîne etdirmeye de ihtimâm eyleyesiz bundan sonra yine özr ve bahâne ve ihmâl ve müsâmaha ederseniz inşaallâhu te'âlâ kendim varup lâzım gelen terettübünüz şer'an olunmanız maksad mülâhaza idüp müceb-i buyruldu ile âmil olasız.

Fî 14 L sene 1101

85/2

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Amasya'da vâkı' müteveffâ Ahmed Paşa cami'inde Amasya'nın tamga-yı sarh mukâta'ası mâlından olmak üzere yevmî dört akçe vazîfe ile imâm ve devirhân olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî Mehmed Halife'nin hıdmetinde kusûru ve azlini îcâb eder hâli yoğiken ahardan diğêr Mehmed mukaddemâ babam etmekdedir diyü tezvîr mütevellî arzı ile berât itdirüp gadr etmeğle beynlerinde nizâ' vâkı' olup imtihâna muhtâc olduklarında meclis-i şer' de beyne'l-ulemâ imtihân olup sâhib-i evvel Mehmed Halife'nin imâmete her vechile istihkâkı zâhir ve diğêr Mehmed'in bir vechile liyâkati olmadığından gayrı cemâ'ati dahi iktidâda ibâ ve i'râz etmekle mezbûr diğêr Mehmed'in ref'inde sâhib-i merkûm Ömer Halife'ye tevcih olunmak ricâsına kıdvetü'l-kuzzâti'l-müslimîn Amasya kâdîsı mevlânâ Abdülbaki zîde fazlulu arz itmeğle hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip mevlânâ-yı mûmâ ileyhın arzı ile bin yüz bir Recebi'nin yirmi altıncı günü tarihiyle müverrah verilen ruus-ı hümâyûnum mücebince tevcih idüp bu berât-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnu verdim ve buyurdum ki mezkûr Mehmed Halife varup kemâkân imâm ve devirhân olup hıdmet-i lâzimesin edâ etdikden sonra ta'yîn olunan yevmî dört akçe vazîfesin mukâta'a-i mezbûr mâlından ehil olanlardan alup mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan mezbûr diğêr Mehmed ve taraf-ı ahardan hiç ferd dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fi'l-yevmi'l-ihdâ min şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam lisene ihdâ miete ve elf Edirne el-mahrûse

85/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Taht-ı âlî baht-ı [Osmânî] üzere cülûs-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnum olmakla umûmen tecdîd-i berevât fermân-ı şerîfim olmağın Amasya'da vâkı' câmi'-i enderunda senede iki müdd hinta ile hatîb ve sermuhavvib (?) olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Mehmed Halife veledi Hüseyin Dersa'âdetimden berât-ı cedîd verilmek ricâ eylemeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip atık berâtı mücebince bin doksan dokuz Muharremi'nin ikinci gününden müceddeden bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan sâde iki müdd hintasın evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf ola ve resm-i berâtın mütevellîsi

yedinden teslîm-i hazîne olunmak fermânım olmuşdur şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsîz tahrîr fi'l-yevmi'l (silik) ihdâ miete ve elf

85/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Amasya kazâsı mahallâtından Bağhelkis (?) mahallesinde vâkı' müteveffâ Mustafa Çavuş binâ eylediği mescid-i şerîfin imâmeti evlâda meşrûta olup ber müceb-i şart-ı vâkıf evlâddan imâm olan Mehmed fevt olup yeri mahlûl olmağın yerine evlâdı işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hafız Şaban her vechile lâyıq ve mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı hümâyûn verilmek bâbında bi'l-fi'il evkâf-ı mezbûre mütevellîsi Ali arz eylemeğın evlâddan ise sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr müteveffâ yerine evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre imâm olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olup vâkıf rûhı ve devâm-ı devletim içün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Cemâziye'l-ahir lisene hamse ve tis'în ve elf

Fi'l-yevmi'l-sâlis min Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene ihdâ ve miete ve elf

86/1

Sûret-i emr-i şerîf-i âlîşân

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûru'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimü mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkânü's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûf bi-sınûf-ı avâtıfı'l-melikü'l-a'lâ Sivas eyaletine mutasarrıf olan vezîrim (boş) Paşa edamallahu te'âlâ iclâlehu kıdvetü'l-kuzzât ve'l-ahkâm ma'denü'l-fazl ve'l-ikrâm mevlânâ Amasya kâdisı zîde fazluhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Veli nâm kimesne Edirne'de rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp Amasya'da vâkı' Hâce Sultan zâviyesi bundan akdem vazîfe-i mu'ayyenesiyle Seyyid Ebubekir fevtinden kendüye tevcîh olunmuşiken bin doksan üç tarihinde (silik) mutasarrıf olduğu altı akçe ulûfesin hazîne-mânde ve müceddeden berât itdirüp (silik) ve şart-ı

vâkıf üzre alırım dedikde şart-ı vâkıfı icrâ üzre iken doksan dokuz senesinde zuhûr ve tuğyân eden fetvâcı çavuş ehıbbâsından Seyyid Ahmed nâm kimesne sahte mütevellî arzı peydâ ve hilâf-ı inhâ bir tarîk ile alup gadr itmeğle tekrâr ibkâ ve mukarrer kılınmışiken işbu Seyyid Ahmed şerîr olmağla bir nice şâhid-i zor peydâ ve hilâf-ı vâkı' şehâdet itdirüp girü üzerinden alup mezbûre ziyâde gadr ve ziyk etmeğle hâlâ merkûm Seyyid Ahmed ref'inden yine kendüye ibkâ ve mukarrer kılınıp müceddeden yedine berât-ı âlîşânım verdiğın bildirüp yedinde olan berâtı mücebince zabt ve kendüye aid vazîfe ve mahsûlâtdan nesnesi alınmış ise şer'le geri aliverilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ eylediğı ecilden imdi berâtı mücebince zabt etdirilmek fermân olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zâviye-i mezbûre hâlâ merkûm Veli'ye ibkâ ve mukarrer kılınıp müceddeden yedine berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmekle yedinde olan berât-ı âlîşânım mücebince zabt itdirüp ref' olunan mezbûr Seyyid Ahmed'i ve aharı hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i berât-ı âlîşân fuzûlî dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve berâtı mücebince kendüye aid vazîfe ve mahsûlâtdan nesnesi alınmış ise ba'de's-sübût hükm idüp şer'le girü merkûm Veli'ye alıvirüp ihkâk-ı hakk eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min Şevvâli'l-mükerrem lisene ihdâ ve miete ve elf.

86/2

Vird-i fi'l-yevmi's-sâmin min Zi'l-hiceti'ş-şerîfe lisene ihdâ ve miete ve elf.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Çün avâtıf-ı vâfire-i şâhâne ve avârıf-ı mütekâsire-i mülûkâneme mahall ve müstehakk olanlar bâbında mebzûl ve bî-dirîğdir binâen alâ zalik Amasya'da vâkı' Pazar-ı suflâ mescid-i şerîfin müezzini olan Hasan fevt olup yeri mahlûl olmağın yerine erbâb-ı istihkâkdan ve sâdât-ı kirâmdan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî kıdvetü's-sa'dât menba'ü'l-izz ve'l-sâdât es-Seyyid Hüseyin zîde şerefuhu sa'âdet-i fakr vechile lâyıık ve mahall ve müstehakk olmağla mezbûre vazîfesiyle tevcîh olunup berât-ı şerîf-i âlîşânım verilmek bâbında mezbûr yedinde olan müteveffâ mezbûr Hüseyin'in berât-ı atiki mücebince sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr zikr olunan mescid-i şerîfde fevt olan mezbûrun yerine müezzin olup hıdmet-i lâzımesin kemâyenbagî mer'î ve müeddî kılındıkdan sonra

mezbûr vech-i meşrûh üzre vazîfe-i mu'ayyenesiyle alup sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ve devlet rûz-ı efzûnum için du'âya müdâvemet ve mülâzemet göstere ol bâbda taraf-ı âhardan ferd mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmayup mezbûre aslâ dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî gurre-i şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene ihdâ ve miete ve elf.

86/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Zünnunabad kazâsına tâbi' Büyük nâm karyenin nısf mâlikânesi medîne-i Amasya'da vâkı' müteveffîye Ayişe Hatun'a evladiyet-i vakf ve şart olunup lakin evlâdı münkarız olmağla ecânibden İsmail nâm kimesne berât itdirüp nâ-müstehakk olmağla ref' olunup medîne-i Amasya'da vâkı' Suca mahallesinde Ömer Bey câmi'inde imâm olanların vazîfesi olmamağla hâlâ imâm olan işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Şeyh Mustafa Halife'ye tevcih olunmak bâbında inâyet ricâsına kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Zünnunabad kâdîsı nâibü's-şer' olan mevlânâ Mustafa zîde ilmuhu arz itmeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirip mevlânâ-yı mûmâ ileyhın arzı ile verilen ruus-ı hümâyûnum sûreti mücebince tevcih idüp mutasarrıf olunmak için bin yüz Zilhiccesi'nin üçüncü gününden bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr Şeyh Mustafa Halife varup câmi'-i mezbûrede imâm olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra mezkûr İsmail ref'inden karye-i mezbûrede vâkı' nısf mâlikâneye mutasarrıf olup bundan evvel ne minvâl üzre mutasarrıf olmuşlar ise mezbûr dahi ol minvâl üzre mutasarrıf ola ol bâbda ref' olunan İsmail ve taraf-ı âhardan dahl ü ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmi'l-hâmis min şehri Zilhicce sene ihdâ ve miete ve elf.

86/4

Fî evâsıt-ı Zi'l-hicce'ti's-şerîfe lisene ihdâ ve miete ve elf.

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Amasya'da vâkı' Sadeddin ve Cevheri mescid-i şerîfde yevmî bir akçe vazîfe ile imâm ve te'allühânesinde mu'allim-i sıbyân olan Yahya aher câmi'de müezzin olup edâ-i hizmetde kusûru olmağla ref' olup yerine işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hasan Halife her vechile lâyıq ve mahall ve müstehakk olmağın ta'yîn olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında işleyüp inâyet eylemeniz vâkı' ise sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr varup imâm ve mu'allim-i sıbyân olup hizmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ve devletim için du'âya müdâvemet göstere ol bâbda taraf-ı ahardan aslâ bir ferd dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bilip alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem lisene ihdâ ve miete ve elf.

Mahrûse-i Edirne

87/1

(silik) istimâ' olunmağla imdi taht-ı hükümetinizden bunun nev'î (silik) asla te'hîr ve te'allül etdirmeyüp nezdinde bulunan cümle eşirrasıyla ahz ve ber vech-i ta'cîl Asitâne-i sa'âdetime gönderüp da'vâcılarıyla dîvân-ı hümâyûnumda görülmek emrim olmuştur buyurdum ki vüsûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince amel idüp dahi mezbûr İsmail her kangınızın taht-ı hükümetinizde bulunur ise beher hâl ele getirüp ahz idüp devvât mübâşirler ile cümle yanında olan işleriyle ber vech-i ta'cîl Asitane-i sa'âdetime gönderüp bir vechile te'allül ve muhâlefet etdirmeyesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâil-i şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

87/2

Paşa vezîr-i a'zam hazretlerinin mektûbudur

İzzet-medâr-ı refi'at-karâr (boş) hazretlerinin huzûrlarına da'vât-ı vâfireden sonra inhâ olunan budur ki

Taht-ı livâları olan Amasya re'âyâsından ba'zıları der-devlet-medâra gelüp bennâk ve çift hakkımız ziyâde alup ve ândan mâ'adâ devr akçesi ile küllî akçelerimiz alup tecâvüz olunuyor izhâr-ı tezallüm idüp ahvâllerin bildirdiler kânûn-ı kadîm bennâk on ikişer ve çift hakkı kırk ikişer akçedir lakin ol zaman altın altmış ve guruş kırk akçe idi öyle olsa iki kat hesâb olup bennâk yirmi dörder ve çift hakkı bir guruş alup ziyâde almayasız devr-i hûd (?) emr-i şerîfime memnû'dur re'âyâ eline bu bâbda gerçi emr-i şerîf verilmemiştir ağızdan vech-i meşrûh üzre tenbîh olunmuşdur imdi re'âyâyı yüze çıkarmayup ısmarlandığı üzre alup ziyâde alınmada mektûb gönderilmişdir vüsûlünde gerekdir ki bennâkların yirmi dörder ve çift hakların bir guruş alup ziyâde almayasın ve re'âyâ ve berâyâyı himâyet ve zulm ve te'addîden sıyânet idüp mübâşir uğratmayasın.

87/3

Mektûb-ı ez-kethudâ-i mîrmîrândan

Taht-ı kazâ-i adâlet-şi'ârımızda vâkı' Gerdengan (?) nâm karye sâkinlerinden Gürcüoğlu Ahmed Bey kendü caddesini katl itdi diyü istimâ' olundu mübâşir vâsıl oldukda teftîş idüp bi-hasebi's-şer' bir kimesne isbât olursa kânûn üzre sâhib-i devletin oşr-i zemîni ırsâl edesin ve's-selâm tahrîren fî evâil-i şehri Ramazân sene 1053

Musli kâimmakâm-ı mîrmîrân-ı Sivas

87/4

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibül-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm Sivas beğlerbeğisi dâme ikbâlehu kıdvetül-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denül-fazl ve'l-keâm mevlânâ Merzifon kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Ayişe nâm hâtûn dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl sunup kasaba-i Merzifon'da vâkı' Devlet Hatun binâ eylediği imâretin evkâfı tevliyet-i evlâda ve ba'de'l-inkirâz Amasya kâdîsı olanlara meşrût olup evlâdiyet üzre mutasarrıf iken ve Tokat defterdârı Murad dâme uluvvuhu temessükâtıma nazar idüp mücebince zabtiyçün imzâlu tezkire dahi vermiş iken Amasya kâdîsı evlâd-ı münkarız

olmuştur diyü zabtına mâni‘ ve mahsûlüm kabz eylemeğin ziyâde zıyk ve gadr eylemiştir kabz olunan mahsûl kâdî-i mezbûrdan alıverilmek bâbında emr-i şerîf verilmek ricâ ederim diyü bildirmeğin imdi hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûn ve şart-ı vâkîf mücebince evlâdı zabt idüp Amasya kâdîsı karışmaya diyü fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûn ve şart-ı vâkîf mücebince evlâdın zabt itdirüp fermân-ı şerîfime muhâlif Amasya kâdîsı olanları ve taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ve ta‘arruz etdirmeyesin ve şimdiye değin buna aid olan mahsûlden Amasya kâdîsı nesne kabz eylemiş ise girü alıverip fermân-ı şerîfime muhâlif kimesneye te‘allül ve nizâ‘ etdirmeyesiz şöyle bilesiz ve ba‘de’n-nazar bu hükm-i hümâyûnumuz mezbûrenin elinde ibkâ idüp alâmet-i şerîfe i‘timâd edesin tahrîren fi’l-yevmi’l-âşir min şehri Ramazânü’l-mübârek lisene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

87/5

Kıdvetü’l-kuzzât ve’l-hükkâm mevlânâ Amasya kâdîsı tezkire varıcak ma‘lûm ola ki kasaba-i Merzifon’da vâkı‘ Devlet Hatun binâ eylediği imâret evkafı tevliyet-i evlâda ve ba‘de’l-inkirâz Amasya kâdîsına meşrût olup Ayişe nâm hâtûn evladından olmağla mutasarrıfe iken Amasya kâdîsı evlâd-ı münkarız olmuştur diyü müdâhale itmeğle hatt-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûn ve şart-ı vâkîf mücebince evlâd zabt idüp Amasya kâdîları karışmaya diyü fermân olmağın ber müceb-i fermân-ı âlî âhardan kimesne dahl etmemek için tezkire verildi fi 11 N sene 1053

87/6

Fazîlet-meâb-ı şerî‘at-nisâb Amasya kâdîsı huzûrlarına ba‘de’t-tahiyyatü’s-sâfiye inhâ olunur ki işbu dârende-i hurûf Şahin Bey dîvân-ı Rum’a gelüp taht-ı kazânıza tâbi‘ Musaköyü ve tevâbi‘i karyelerinin mâlikâneleri Mahmud Bey evlâdlarından ebnâlık üzre yer zabt idüp dahl olunmak îcâb etmez iken kız evlâdında olanların bazıları nizâ‘ idüp dahl etdiklerin i‘lâm etmeğin yedinde olan sûret-i defter mücebince mektûb tahrîr olunup gönderilmiştir vardıkda

gerekdir ki mezbûrları şer‘-i şerîfe ihzâr idüp yedlerinde olan vakfiye ve sûret-i defter-i cedîd-i hâkânî mücebince amel olunup kız evladların dahl itdirmeyüp hilaf-ı şart-ı vâkıf iş etdirmeyesiz hâsıl-ı kelâm mezbûr Şahin Bey’in yesinde olan temessükâtı mücebince zikr olunan mâlikâneleri merkûm Şahin Bey’e zabt (silki) itdirüp hilâf-ı şer‘-i şerîf te‘addî etdirmeyesiz bâkî es-selâm

(silik) Mehmed Paşa / Sivas

88/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi-mekân ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-hâkânî hükmü oldur ki Kazâ-i Amasya’da vâkı‘ merhûm ve mağfûrun leh Yörgüç Paşa câmi‘-i şerîfinde yevmî beş akçe vazîfe ve yevmî beş müdd hinta ile kâtib olan Derviş fevt olup yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkânî mevlânâ Abdi her vechile mahall ve müstehakk olmağla tevcih olunup berât-ı hümâyûn verilmek ricâsına kâdîsı mevlânâ Mehmed arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Abdi müteveffâ Derviş’in yerine kâtib olup hıdmet-i lâzimesin mer‘î ve mü’eddî kıldıkdan sonra kırk beş akçe vazîfe ve senevî beş müdd hinta cerâye ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr ve devletim için du‘âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ahar mâni‘ ve dâfi‘ olmayalar şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fi’l-yevmi’l-hâmis ve’l-işrîn min şehr-i Zi’l-ka‘de lisene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

88/2

Kıdvetü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazlulu tevkî‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Şahin nâm kimesne hâlâ Dersa‘âdetime gelüp arz-ı hâl sunup kazâ-i mezbûrede Geldiklan nâhiyesinde Kumköyü ve Musaköyü dimeğle ma‘rûf karyeler müteveffâ ceddîm Mahmud Bey’in olup ol dahi mâlikânesin evlâdına ve evlâd-ı evlâdına şart ve vakf idüp elimde olan vakfnâme mücebince Rum defterdârı zikr olunan karyeleri zabt eylemen için dîvân tezkiresi virüp lakin Ayişe nâm

hatun ben dahi evladınım diyü nizâ' idüp te'addî eylemeğin evlâddan olduğu sâbit olunup şer'le görölmek bâbında emr-i şerîf ricâ ederim diyü bildirdiği ecilden almayup mahallinde şer'le görüle hakk kangısının ise arz oluna diyü emr idüp buyurduğu hükm-i şerîfim vardıkda husûs-ı mezbûra mukayyed olup mahallinde şer'le göreler hakk kangısının ise sıhhat üzre yazup arz eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer min şehr-i Şevval sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye-i mahrûse

88/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sâmi hükümü oldur ki

Amasya kasabasında vâkı' merhûm Sultan Bayezid câmi'-i şerîfi evkâfi mütevellisi kâimmakâmı olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Sefer zîde kadruhu sütte-i sa'âdetime mektûb gönderüp evkâf-ı mezbûreden câmi'-i şerîfde iki akçe vazîfe ile cüzhân olan Derviş Mehmed fevt olup yeri hâlî ve hıdmeti mu'attal kaldığın bildürüp işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Şeyh Mustafa için ehl-i Kur'ân ve mahall ve müstehakkdir diyü verilmek bâbında inâyet ricâsına i'lâm etmeğin tevcîh olunup müceddeden bu berât-ı sa'âdet-âyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varup müteveffâ-yı mezbûrun yerine zikr olunan câmi'-i şerîfde cüzhân olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine mutasarrıf olup devâm-ı ömr ve devlet-i ebed-(...) olmayasız iştigâl göstere ol bâbda hiç ferd mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmayup dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalılar tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

88/4

İftihârü'l-havass ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn Dâru's-sa'âdetim ağası olup bi'l-fi'il Haremeyn-i Şerîfeyn evkâfi nâzırı olan Sünbül Ağa dâme uluvvuhu arz gönderüp mücebince sûret-i ruûs tezkiresi verilmeğin Geldiklan'da (?) vâkı' Haremeyn-i

Şerîfeyn evkâfiyla tevliyeti bin elli dört senesi Muharremi'nin ikinci gününde vâkı' Mart evvelinden üslûb-ı sâbık üzre bir senesin üç yük akçeye Bekir Çavuş zîde kadruhu ta'ahhüd ve kabûl eylemeğin vech-i meşrûh üzre berât-ı şerîfim verilmek fermânım olmağın işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn-ı meserret-makrûn-ı hâkânî dergâh-ı mu'allâm çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mûmâ ileyh Bekir Çavuş zîde kadruhu hakkında mezîd-i inâyet-i avâtıf-ı hüsrevânem zuhûra getirip ağası mûmâ ileyhin arz ve sûret-i ruus-ı hümâyûnum tezkiresi mûcebince ref' olunan Zülfikar yerine bin elli üç Zi'l-ka'desinin dördüncü gününden evkâf-ı mezbûreye mütevellî nasb idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup vech-i meşrûh üzre bundan evvel tevliyeti mezbûreye mütevellîye olanlar ne vechile mutasarrıf olagelmışler ise mezbûr dahi ol minvâl üzre ola ol bâbda mezbûr Zülfikar'ı ve âhardan bir ferdi dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî aşer şehri Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

89/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmî-mekân hükmü budur ki

Amasya'da vâkı' Yörgüç Paşa evkâfına mütevellî olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp evkâf-ı mezbûreye yevmî beş akçe vazîfe ve senevî altı müdd hinta cerâye ile kâtib olan Derviş Mehmed fevt olup kitâbet-i merkûm ol vechile mahlûl olmağın işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Şeyh Mustafa için ehl-i kalem ve kitâbet-i mezkûre uhdesinden gelmeğe kâdir diyü verilmek ricâsına arz itmeğın tevcih idüp bu berât-ı sa'âdet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm varup evkâf-ı mezbûreye yevmî beş akçe vazîfe ve altı müdd hinta cerâye ile kâtib olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vâkıfın ruhu ve benim devâm-ı devletim id'iyyesine iştigâl göstere ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' ve râfî' olmaya ve dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehri Zi'l-ka'deti's-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

89/2

Fazîlet-meâb-ı şerî'at-nisâb Amasya kâdîsı huzûrlarına selâmdan sonra inhâ olunur ki bu cânibe irsâl olunan mektûbunuz ile hüccet-i şer'ıyyeler vüsûl bulup ahz olan şakîleri arz ve i'lâm etmişsiz Kômürcü nâm karye sâkinlerinden Kürd Ahmed nâm şakî ki Amasya'da mahbûs olmuş Halil Efendi'nin iki ademisi kaçkunsuz diyü birkaç nefer ademle dutup Çengel derbendine götürdüğümüzde ben anaların duttum ânlar katl eylediler diyü ikrâr ve i'tirâf etmişdir şöyle ki şer'-i şerîfin iktizâsı katl etmek îcâb eder elhamdülillahi te'âlâ ol cânibde müftî vardır şakî-yi mezbûrun üzerine fetvâ itdirüp mübâşirler ağa ma'rifetiyle Amasya'da celb itdirüp siz ve ol ahz olunan dahi tekayyüd eyleyüp göresin şer'le katl etmeğin lâzım gelir veyahud cerh vermen îcâb eder mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle haklarında lâzım geleni icrâ eyleyesiz şakî-i mezbûrlar ele girdiğinde mahzûz olduk ol makûlelerin cezâları verilmek gerekdir ki şâyet sebab-i nasîhat olup merkûm Mehmed şerhlerinden halâs bulalar hâsıl-ı kelâm Allah te'âlâ hazretlerinin buyurduğu ve kitâblarımızın kavli üzre şakî-yi mezbûrların haklarında ne îcâb eder ise görüp hilâf-ı şer'-i şerîf iş etdirmeyesiz ve madem ki müftî efendiden alınmaya te'allül eylemeyesiz fetvâ-yı şerîfe mürâca'at eyleyüp ba'dehu hakkından gelesiz.

89/3

İzzetlü ve fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîflerine ta'zîm ile dürer-i da'vât-ı sâfiyât ve öZR-i teslîmât-ı âfiyât ihdâsından sonra inhâ-i muhibbleri budur ki hâce (...) bin elli dört senesinin voyvodalığı berât-ı şerîf-i âlîşân ile bu muhibblerine tevcîh ve ihsân buyrulup hâlâ Dimorta nâm karyede mâl-ı pâdişâhî cem' ve tahsîl üzre olduğumuz ma'lûm-ı şerîf buyrula fîmâ ba'd benim izzetlü efendim havâkin-i mezbûre re'âyâlarından bazı perakendeleri taht-ı kazâ-i adâlet-şi'ârınız olan Amasya'da sâkin olmağla rüsûm-ı ra'ıyyetleri sene-i sâbıkından veregeldikleri üzre cem' etmeğin imdi cânibimizde işbu bâ'is-i mektûb-ı muhabbet Ahmed Bey irsâl kılınmışdır vüsûlünde lütfunuzdan mercûdur ki olageldiği üzre cânib-i

mîriye âid olan rüsûm-ı ra'yyetlerin Ahmed Bey'e cem' ve tahsîl etdirilmek bâbında lütfunuz ricâ olunur bâkî (...)

Muhibbû'l-mahlas Abdurrahman

89/4

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keîâm Amasya sancağında vâkı' olan kâdîlar zîde voyvoda-i fazluhum tezkire varıcak ma'lûm ola ki taht-ı kazâlarınızda vâkı' beytü'l-mâl-i âmme ve hâssaya ber müceb-i havâkin-i hâce (?) fermân-ı şerîf-i âlişân ümenâyı dahl etdirmeyüp bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn cânib-i mîrîden zabt ve defterlerle hazîne-i Rum'a getirüp teslîm etmek için tezkire tahrîr olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey zide kadruhu ta'yîn ve irsâl olunup vüsûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzre (silik) vâkı' olan beytü'l-mâlde her biriniz tekayyüd-i tâmm idüp her ne ise yava ve kaçgun ve emlâk ve esbâb ve nükûd bir akçeden bin akçeye binde on bin on binde yüz bin akçeye varınca bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn cânib-i mîrîden mübâşir-i mezbûre zabt ve ahz u kabz itdirüp nakli mümkün olmayan emlâki bu cânibe i'lâm idüp hâsılı vâkı' olan beytü'l-mâlî sıhhati ile defter idüp defteri ile hazîne-i âmireme irsâl ve teslîm etdirmekte ve ümenâyı dahl etdirmemekte ve mâl-ı beytü'l-mâl zâyî' ve telef etdirmemekte ziyâde basiret ve istimâ' üzre olasın ve da'vâ-yı verâset edenleri emr-i şerîf mücebince bu cânibe havâle eylesin huzûrumuzda şer'le ahvâlleri görülüp icrâ-yı hakk oluna şöyle bilesin tahrîren fî evâhir-i Zi'l-hicce sene selase ve hamsîn ve elf

Amasya kazâsının beytü'l-mâlî âna dahl etdirip sâir kazâlarda vâkı' olanı bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn zabt eyleye.

Medîne-i Tokad

89/5

Oldur ki kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Amasya kâdîsı (boş) zîde fazluhu tezkire varıcak ma'lûm ola ki bu âna dek taht-ı kazânızda zabt olunan beytü'l-mâlî imzâ ve mühürlü defterinizle yemîni ile hazîne-i Rum'a irsâl ve teslîm etdirmeniz

bâbında tezkire tahrir olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey zîde kadruhu ta'yîn ve irsâl olundu lede'l-vüsûl vech-i meşrûh üzre ne mikdar beytü'l-mâl zabt olunmuş ise emîn-i beytü'l-mâl Kurd Ağa zîde kadruhu veyahud ademi ile mübâşir-i mezbûre koşup teslîm-i hazîne etdiresin tahrîren fî evâhir-i Zilhicce lisene selase ve hamsîn ve elf.

Medîne-i Tokad

90/1

Nişân-ı şerîf hükmü oldur ki

Nefs-i Amasya'da Miran mahallesinde Hızır Paşa câmi'-i şerîfinde imâm ve medresesinde mukayyid olup ba'de's-salâtu's-subh sûre-i Yâsîn-i şerîf tilâvet eden işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî es-Seyyid Ali edâ-i hıdmet idüp kusûru ve azl îcâb eder hâli yoğiken İsa nâm kimesne bir tarikle alup gadr etmekle girü kemâkân mezbûr es-Seyyid Ali'ye ibkâ ve mukarrer kılınup berât-ı şerîf ricâsına kâdîsı mevlânâ Mehmed arz eylemeğin sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup ânda kemâkân mezbûr es-Seyyid Ali imâm ve mukayyid ve bâlî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve devâm-ı devletim içün du'âya müdavemet göstere kimesne mâni' olmayup dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantniyye

90/2

Nişân-ı şerîf hükmü budur ki

Nefs-i Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Yörgüç Paşa karyesi üzerinde yevmî bir akçe vazîfe ile cüzhân olan Derviş Mehmed fevt olup yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî mevlânâ Ömer nâm kimesne her vechile mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup yerine berât-ı şerîfim verilmek bâbında evlâdından mütevellîsi olan Mehmed arz eylemeğin sadaka idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varup ânda mezbûr mevlânâ Ömer cüzhân olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra

yevmî bir akçe vazîfeye mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve bütün kavvâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere bâbında hiç kimesne mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri-i Şevvâli'l-mükerrem sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

90/3

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm Sivas Beğlerbeğisi dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ kâdîsı zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Amasya'da müffî olan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn mevlânâ Mustafa zîde fazluhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp kasaba-i Merzifon'da vâkı' Devlet Hatun imâreti evkâfının tevliyeti evlâd ve evlâda ba'de'l-inkirâz medîne-i Amasya'da kâdîsı olanlara şart olunup evlâdı münkarız olmağla kâdîlar yetmiş seneden mütecâviz meşrûtiyet üzere zabt ve tasarruf ve galle-i vakfi vakfiyede ta'yîn olunduğu üzere ashâbına tevzî' idüp ahardan dahl ve nizâ' eder kimesne yoğiken Şahin nâm sipahi ve Osman nâm kimesneler bir mikdâr zaman kazâ-i Amasya'da sâkinler olup evlâdiyet da'vâsı etmezler iken birkaç seneden berü biz dahi Devlet Hatun evlâdıdır diyü da'vâ ve bir tarikle vakfa müdâhale ve küllî gadr etmekle hâlâ Amasya kâdîsı olan kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm mevlânâ Mehmed zîde fazluhuya tevliyet-i mezbûre şart-ı vâkıf üzere tevcih olunup berât-ı şerîfim verilip kasaba-i mezbûreye vardıkda imâreti açup ve mühimmât-ı vakfa tekayyüd ve ihtimâm üzere iken mezbûrlar girü yine kanâ'at etmeyüp birer tarikle mukaddemâ Rum defterdârı olan Murad dâme uluvvuhu tarafından tezkire mücebince emr ve berât ibrâz etmeleriyle tevliyet-i mezbûri girü zabt ve galle-i vakfa müdâhale eyleyüp mevlânâ-yı mûmâ ileyh gadr ve hayf etmeleri ile tevliyete mezbûr şart-ı vâkıf üzere mevlânâ-yı müşârun ileyhe ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına arz etmeğın tevliyet-i mezbûr şart-ı vâkıf üzere mevlânâ-yı müşârun ileyhe ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına arz etmeğın tevliyet-i mezbûr şart-ı vâkıf üzere mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mehmed zîde fazluhuya elinde olan berâtı mücebince ibkâ ve mukarrer ve kemâkân zabt ve tasarruf etdirilmesin emr idüp buyurdum ki tevliyet-i mezbûri sâdır olan emrim üzere mevlânâ-yı mûmâ ileyh elinde olan berâtı mücebince kemâkân ibkâ ve mukarrer ve zabt u tasarruf itdirüp min ba'd ol vechile müdâhale eyleyen mezbûrân Şahin

sipahi ile Osman'ı ve ahardan bir ferdi aslâ ve kat'â dahl ve nizâ' etdirmeyüp şart-ı vâkıf üzere mevlânâ-yı mûmâ ileyhe ibkâ ve mukarrer ve zabt u tasarruf itdirüp min ba'd bir vechile müdâhale ve mu'âraza ve te'allül ve inâd ve muhâlefet etdirmeyesin ve dahl olunup tahvîl tarihine düşen mahsûllerin vesâir rûsûmundan cüz'î ve küllî ne mikdâr nesnesin dahi almış ise ba'de's-sübût hükm idüp girü verdirip aliveresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i şehri Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

91/1

Nişân-ı şerîf hükmü budur ki

Kazâ-i Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Yörgüç Paşa câmi'-i şerîfinde yevmî beş akçe vazîfe ve senevî beş müdd hinta ceraya ile kâtib olan Derviş fevt olup yeri mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü'ş-şân-ı hâkânî mevlânâ Abdi her vechile mahall ve müstehakk olmağla tevcîh olunup berât-ı hümâyûn verilmek ricâsına Kâdî Mehmed arz itmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Abdi Halife müteveffâ merkûm Derviş'in yerine kâtib olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî beş akçe vazîfe ve senevî beş müdd hinta ceraya ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr-i devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayalar alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer şehri Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf

Vird-i fi 10 şehri Zi'l-hiceti'ş-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

91/2

Kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikîn umdetü'l-fuzalâi'l-müdekkikîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Amasya müftisi zîde fazluhu ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn mevlânâ Abdi

dergâh-ı mu'allâma arz-ı hâl idüp kazâ-i mezbûrda vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Yörgüç Paşa câmi'-i şerîfinin yevmî beş akçe ve senevî beş müdd hinta cerâya ile kâtib olan Derviş nâm kimesne fevt olup yeri mahlûl oldukda yeri bana tevcih olunup yedine berât-ı şerîf virilüp ber müceb-i berât-ı şerîf zabt ve tasarruf etdirilip âhardan hilâf-ı berât-ı şerîf bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyüp men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki ol bâbda muktezâ-yı emr-i şer'-i kavîm amel idüp zikr olunan kitâbetde mezbûr Abdi yedinde olan berât-ı şerîfim mücebince kemâkân zabt ve tasarruf etdirdüp âhardan hilâf-ı şerîf kimesneyi bir vechile dahl ve ta'arruz etdirmeyüp men' u def' idüp mezbûre ol vechile gadr olunmayup hazer edesiz işlemeyüp emr-i şerîfime muhâlefet edeni ve muhtâc-ı arz olanı vukû'ı üzre mufassal-ı meşrûh yazup dergâh-ı mu'allâma arz eyleyesin şöyle bilesin ve bu hükm-i şerîfim mezbûrun yedinde ibkâ etdiresiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehr-i Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

91/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü budur ki

Nefs-i Amasya'da vâkı' müteveffâ Yörgüç Paşa evkâfına mütevellî olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp vâkıf-ı mezbûrun mescidinde yevmî iki akçe ile cüzhân ve câmi'inde mu'arref olan Derviş Mehmed fevt olup yeri hâlî kalmağın işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Hafız Mustafa için mahall ve müstehakkdır diyü verilmek ricâsına arz etmeğin tevcih idüp bu berât-ı hümayûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr ba'de'l-yevm varup mescid-i mezbûrda yevmî iki akçe vazîfe ile cüzhân ve câmi'-i şerîfde mu'arref olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfesine mutasarrıf ola ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfî' olmayup dahl ve ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalalar tahrîren fi'l-yevmi's-sânî ve'l-işrîn şehr-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

92/1

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ Sivas beğlerbeğisi dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki nefsi Amasya'da vâkı' Berikcami mahallesi sakinlerinden Mehmed veledi Mustafa Abdullah nâm kimesne hâlâ Dersa'âdetüme gelüp arz-ı hâl sunup ben mahalle-i mezbûrede sâkin olup lâzım gelen avâriz vesâir tekâlîfi emr ve defter mücebince virüp kusûrum yoğiken hâlâ Amasya sancağına mutasarrıf olanlar baban mîrlivâ haslarından Zeyde nâm karye re'âyâsı idi diyü akçem aldığından mâ'adâ nefsi şehirde olan saray ağası dahi zikr olunan Zeyde nâm karye saraya bağludur diyü iki üç ırgad akçesi alup zulm ve te'addî ederler diyü bildirip men' bâbında emr-i şerifim ricâ eylediği ecilden hâniye ze'âmetde mahfûz olan mevkûfât defterlerine nazar olundukda karye-i mezbûre ahâlîsi Amasya'da vâkı' saray-ı âmire ve bağçe-i hâssaya hıdmet eylemek üzere iki hâne kayd olunup ale'l-esâmî defter olmamağın imdi defter mücebince amel olunup hilâf-ı kânûn ve defter rencîde olunmaya diyü emr idüp buyurdum ki şer'le vardıkda bu babda kadîmden ihrâc olunmuş mühürlü sahîh ve cedîd defter-i hâkânî sûretine nazar idüp göresin fi'l-vâkı' mezbûr mahalle-i merkûmede sâkin olup avâriz vesâir tekâlîf virüp kusûru olmayup defterde mukayyed kimesnenin ra'iyeti değil iken hâlâ livâ-i mezbûra mutasarrıf olanlar baban mirliva haslarından olan Zeyde nâm karye re'âyâsındandır diyü akçesin alup ve saray ağası dahi ırgad akçesi nâmıyla ziyâde akçesini alup zulm ve te'addî eyledikleri vâkı' ise men' u def' idüp hilâf-ı kânûn ve defter rencîde ve remîde etdirmeyesin husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalı eylesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-işrîn şehr-i Rebiülahir sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

92/2

Hazret-i mevlânâ-yı şerî'at-meâb kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm Amasya ve Merzifon kâdîları zîde fazluhuma ba'de't-tahiyyetü's-sâfiye inhâ olunur ki havâslarımızdan perakende olup nefsi Amasya'da sâkin olan keferenin resm-i ispenceleri ve

taht-ı kazâlarınızda sâkin olan sâir re‘âyânın resm-i ra‘iyyetleri vesâir hukûk-ı rüsûmumuzun cem‘ ve tahsîl olunması bâbında mektûb tahrîr olup âdemlerimizden Ali Bey ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki havâsslarımızdan perâkende olup taht-ı kazâlarınızda sâkin zimmî re‘âyânın resm-i ispençelerin vesâir re‘âyânın vergeldikleri rusûmların mu‘tâd-ı kadîm ve olageldiği merkûm Ali Bey’e ahz u kabz ve cem‘ u tahsîl itdürüp bir ferdi inâd ve muhâlefet etdirmeyesiz hâsıl-ı kelâm bu cânibe âid olan rüsûmâtımıza gadr etdirmeyüp hilâf-ı şer‘-i şerîf re‘âyâyâ te‘addî ve tecâvüz etdirmeyesiz es-selâm

92/3

Amasya kazâsına tâbi‘ Ortaköy nâm karyede vâkı‘ merhûm el-Hâcc İbrahim ta‘mîr eylediği câmi‘-i şerîfin evkâfına yevmî bir akçe ile mütevellî olan Hüsam fevt olup mahlûl olmağın yerine işbu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkânî oğlu Hasan nâm kimesne her vechile mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı hümâyûn virilmek ricâsına kâdîsı mevlânâ Mehmed arz itmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mütevellî olup hıdmet-i lâzimesini müeddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devam-ı devletiyçün du‘aya müdâvemet göstere bu bâbda hiç âhar mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bilüp alâmetime i‘timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

93/1

Kazâ-i Amasya tevâbi‘inden Hakla nâm karyede medfûn Seyyid Yahya câmi‘-i şerîfi evkâfına senevî iki müd hinta ile câbî olan Osman nâm kimesne rızâsıyla bıragıp yeri oğlu işbu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘-i hâkânî Mehmed nâm kimesne her vechile mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup mutasarrıf olup âhardan ta‘arruz olunmamak üzre hâlâ Dersa‘âdetim’den mücedded berât-ı hümâyûn verilmek ricâ etmeğın mezbûre sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup anda vakf-ı mezbura merkûm Mehmed câbî olup hıdmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra senevî iki müd hinta ile mutasarrıf olup

vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr ü devlet ve izz-i rıf'atimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda efrâd-ı âferînden hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayup aslâ kimesne dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem sene selase ve hamsîn ve elf.

93/2

Nefs-i Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Yüregic (?) Paşa evkâfının berât-ı şerîfle vazîfe-i mu'ayyenesiyle kâtibi olan Derviş Mehmed fevt olup yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî mevlânâ Hasan nâm kimesne her vechile mahaldir diyü tevcih olunup yerine berât-ı şerîfim verilmek bâbında evlâdiyet üzre mütevellîsi olan Mehmed arz eylemeğin sadaka idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnu verdim ve buyurdum ki varup ânda mezbûr mevlânâ Hasan evkâf-ı mezbûrenin kâtibi olup hizmet-i lâzimesin mer'î ve müeddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesi her ne ise mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve benim devletim için du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç kimesne mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâli'l-mükerrem lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

93/3

Vak'a budur ki

Merhûme Asiye Hatun'un Bey' olunun muhallelâtını beyân eder tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Muharremü'l-harâm sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Kilim köhne 1	Köhne yasdık 1	Minder 1	Çuval 1	Def'a köhne minder 1
18	31	20	10	17
Def'a köhne kilim 1	Köhne (silik) 1	Dilence köhne 1	Minder köhne 1	Köhne kilim 1
31	21	21	61	21
Yasdık yüzü 1	Çuval köhne 1	Köhne küpe 1	Köhne saru küpe 1	Köhne mâi küpe 1
10	8	10	10	10
Minde ve yasdık 1	Çarşaf köhne 1	Makreme köhne 1	Perde 1	Hamam peştamal köhne 1
50	26	13	76	35
Peşkür 1	Boğça köhne 1	Mai köhne sade 1	Hamam havlusu 1	Zenne çakşır çift 1
20	5	35	5	76
Beyaz sade köhne 1	Baş makremesi köhne 1	Darayî zebûn köhne 1	İki Haleb bez 1	Boğça köhne 1
35	9	6	10	15
Beyaz sade köhne 1	Çarşaf köhne 1	Yün perdesi köhne 1	Mecz ferace köhne 1	Def'a mecz ferâce 1
27	5	3	91	137
İbrik 1	Börek tepsisi 1	Kapak 1	Peştamal köhne 1	Çarşaf köhne 1
87	57	63	9	33
Yüz yasdık köhne 1	Def'a ibrik 1	Lesite (?) 1	Bakraç 1	Kuzu besesi 1
11	33	35	56	132
Def'a bese 1	Bakraç 1	Gügüm 1	Kırıkım 1	Sacayak 1
29	33	70	20	11
Ayaklı 1	Ayaklı sahan 1	Def'a ayaklı sahan 1	Def'a ayaklı sahan 1	Helke ma'a kulpluğu 1
56	35	37	30	30
Kapak 1	Tabe sagır 1			
35	25			
Tâbe sagır 1	Su kazan 1	Tas 1	Tencere 1	Maşrapa 1
67	Kıymeti 130	30	63	36

Ayaklı sahan 1	Def'a tencere 1	El leğeni 1	Tâbe kebîr 1	Hamam leğen 1
36	36	36	Kıymeti 33	105
Ayaklı sahan 1	Terazi 1	Sepet sandığı 1	Def'a sepet sandık 1	Kefgir ve keçe 1
50	50	61	61	15
Ayaklı sahan 1	Helke 1	Kantar 1	Köhne satır 1	Naleyki ma'a tas 1
37	12	17	5	36
Yorgan 1	Def'a yorgan 1	Def'a yorgan 1	Hurdevat	Cem'an yekûn
130	100	100	73	3369
				Üç bin üç yüz altmış dokuz akçedir

94/1

Oldur ki kasaba-i Çorum sükkânından Mehmed bin Musa nâm kimesne meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkîrde beytü'l-mâl zâbiti olan Hasan Bey ibni Mehmed nâm kimesne mahzarında üzerine takrîr-i da'vâ idüp mahmiye-i Amasya mahallâtından Halkis mahallesi sâkinelerinden olup bundan akdem vefât eden Asiye nam hatunun li ebeveyn kız karındaşı Doyduk nâm hatunun kızı Ayni nam hatunun ben sulbî oğlu olup vefât etdikde verâseti bana münhasıra olmağın zâbiti mezkûr yedinde mazbûta olan muhallefât bi-tarîki'l-irsi's-şer'î bana intikâl eder zâbit-i mezkûrdan taleb ederim bi-hasebi's-şer' suâl olunsun dedikde gıbbe's-suâl mezbûr Hasan Bey merkûm Mehmed'in verâsetini münkir olmağın merkûm Mehmed'den beyyine taleb olundukda merkûm Mehmed dahi cevâbında asıl nesebe şâhid olan kimesneler hâzır değillerdir ammâ müteveffıye-i mezbûre Asiye Hatun alâ ruusü'l-istişhâd mirâren nesebe ikrâr idüp benim için li ebeveyn kız karındaşım Doyduk nâm hatunun kızı Ayni nâm hatunun oğludur bundan gayrı vârisim yokdur demişdir ikrâr-ı mezbûra şâhidlerim hazırdır istimâ olunmasın taleb ederim diyecek ikrâr-ı bi'n-nesebe beyyine ikâmet olduğu sûretde beyyine-i mezbûreyi istimâ câiz olunmağın udûl-i ricâlden ve sikât-ı muvahhidinden Mustafa bin Ahmed ve Satılmış bin Sağlık li ecli's-şehâde mahfel-i kazâyâ hâzırân olup müteveffıye-i mezbûre Asiye hâl-i huyûtunda bizim huzûrumuzda merkûm Mehmed benim li ebeveyn kız

karındaşım Doyduk nâm hatunun kızı Ayni nam hatunun sulbî oğludur verâsetim mezbûr Mehmed'e münhasıradır vâris-i âhar yokdur diyü mirâren i'tirâf eyledi bu husûsa şâhidleriz şehâdet-i şer'iyeye dahi ederiz diyü edâ-i şehâdet idüp gıbbe ri'âyetihi şerâyiti'l-kabûl şehâdetleri hayr-ı kabûlde vâkı'a olup mezbûr Mehmed'in minvâl-i meşrûh üzre verâsetine hükm olunup mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu tahrîren fî evâsıt-ı Muharremü'l-haram lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-kuzzât Osman Efendi bin Şeyh Bayezid / Fahrü'l-müderisîn Mehmed Efendi bin Bünyad / Mehmed Efendi bin İvaz / Mehmed Ağa bin Abdullah Çelebi / el-Hâcc Mustafa Çelebi bin Mustafa / el-Hâcc İbrahim Çelebi bin Ömer / Seyyid Mehmed Çelebi bin Mehmed / Kaya bin İneyet ve gayruhum mine'l-hâzırîn

94/2

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Amasya hâsları olan yerlerin kâdîları zîde fazluhum tezkire varıcak ma'lûm ola ki dârende-i tezkire kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed Ağa zîde kadruhu hazîne-i Rum dîvânına gelüp berât-ı şerîf ibrâz idüp mazmûn-ı izzet-makrûnunda Amasya hâslarının bin elli dört senesi bin dokuz yüz doksan bir guruş olmak üzre kendüye tevcîh ve deruhde olunup zabt (silik) ve tasarrufiyçün mûcebince tezkire talep etmeğin tahrîr olunup irsâl olundu vüsûlünde gerekdir ki minvâl-i meşrûh üzre mukâta'a-i mezbûrların bin elli dört senesi Muharremi guresinden bir sene tamâmına dek zikr olunan kıstına kesîr ve noksân getirmemek üzre asl olan berât-ı şerîf mûcebince bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn olageldiği üzre mezbûre zabt ve tasarruf ve vâkı' olan mevkûfât ve mahsûlâtı vesâir cânib-i mîrîye âid rüsûmâtın mu'tâd üzre ahz u kabz itdirüp aharı dahl ve ta'arruz etdirmeyesin tahrîren fî evâsıt-ı Muharremü'l-harâm sene erba'a ve hamsîn ve elf

Medîne-i Tokad

94/3

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ Sivas ve Karaman beğlerbeğisi Mehmed ve Cafer dâme ikbâlehumâ ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l- kelâm kâdîları zîde fazluhumâ tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Bekir Çavuş zide kadruhu südde-i sa'âdetime gelüp Sivas'da vâkı' Gelgiras (?) tevliyeti kendüye tevcih olunup berât-ı şerîfim verildiğin bildirüp mücebince zabt ve tasarruf etdirilmek bâbında inâyet ricâ itmeğin elinde olan berât-ı cedîd mücebince zabt etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki emrim üzre tevliyet-i mezbûrı mezkûr Bekir elinde olan berât-ı cedîd mücebince zabt ve tasarruf etdirip ba'dehu taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunup berât mücebince kendüye aid olan mahsûlünde kimesne nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-kusûr aliverip te'allül ve inâd etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehri Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

95/1

Tavîl ma'a aslihi'ş-şerîf (?) bilâ tefsîr velâ tahrîf (silik) es-Seyyid Mehmed bin Hasan

Hüsnü

el-kâdî bi-medîne-i Zile ufiye anhumâ

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ ber vech-i arpalık Amasya sancağına mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l- kelâm mevlânâ (boş) kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki meşâyih-i izâmdan iftihârü'l-ale's-sâlikîn muhtâru'l-inkiyâdi'l-vâsılîn Ali Paşa-yı Atîk câmi'inde şeyh olan Ali zîde takvâhu südde-i sa'âdetüme arz-ı hâl idüp kasaba-i Merzifon sâkinlerinden Çıngıraklı İbrahim nâm şakî ehl-i fesâddan olmağla şer'le hakkından gelinmek sadedinde iken firâr idüp (...) girüp sipahi oldum diyü zorbalıkla (...) bundan akdem

İstanbul'da zorbalık ile hıdmetlerde oturup cem'iyetlerde bulunup eşkiyânın hakkında geldikde firâr idüp varup Çörekotuoğlu Şaban ve Çilingir oğlu Mehmed ve erbâb-ı timardan Hasan nâm şakîler ile şeyh-i mûmâ ileyhın değirmeni oluklarını kat' idüp ve kâdînin mahkemesin basup ve şeyh-i mûmâ ileyhın dahi halvethânesini basup cümle esbâbın gâret idüp ve Merzifon keferesinin cizyelerin yirmi beş akçe idecem diyü bin guruşların alup ve hâneniz fûrûnihâde iderim diyü seksen bin akçelerin alup fesâdının nihâyeti olmadığın bildirüp hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden mezbûr şakîler ele getirilip ashâb-ı hukûkun hakların alıverdikden sonra Amasya kal'asında muhkem habs olunup sübût bulan mevâdd sûret-i sicillât ile arz olunmak bâbında fermân-ı âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zikr olunan şakîleri bî-vech-i kân ele getirip ashâb-ı hukûk ile berâber evkât ve tamâm hakk ve adl üzre teftîş ve tefahhus idüp göresin arz olunduğu üzre ise ashâb-ı hukûkun şer'le müteveccih olan hakların ba'de's-sübût hükm idüp alıverdikden sonra mezbûrlar Amasya kal'asında muhkem habs ve üzerlerine sübût bulan mevâddı sûret-i sicillâtlarıyla yazup arz eyleyesin ki sonradan haklarında emr-i şerîfim ne vechile sâdır olur ise mücebiyle amel oluna husûs-ı mezbûra her biriniz bâ-dest mukayyed olup gaflet ve ihmâl ile mezbûrlar ele girmeyüp firâr etdirilmeden ve tama'-ı hamm şeyler ile müsâmaha olunmaktan ihtirâz idüp fermân-ı şerîfim üzre mezbûrûn şakîleri ele getirüp kal'aya habs ve ahvâlin arz itmeğin ânda ihtimâm eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

95/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü budur ki

İşbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ahmed zîde kadruhu hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirüp Amasya'da vâkı' merhûm Hüseyin Ağa evkâfına iftihârü'l-havass ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn Bâb-ı sa'âdetim ağası olup evkâf-ı mezbûre nâzır olan Gazanfer Ağa dâme uluvvuhu arzı mücebince ref' olunan Mehmed yerine bin elli üç Ramazan-ı şerîfin üçüncü gününden yevmî yirmi akçe vazîfe ile mütevellî nasb idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup

şol ki vezâif-i hıdemât tevliyettir ber vech-i sadâkat ve istikâmet mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî yirmi akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf ola ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis aşer min Ramazanü'l-mübârek sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

Vird-i fî 25 şehr-i Muharremü'l-harâm lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

96/1

İzzetlü ve fazîletlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i sa'âdet-ruhîlerine hulûs üzre dürer-i da'vât-ı hayriye ithâfindan sonra zamîr-i münîr-i hurşîd-tenvîrlerine puşîde buyrulmaya ki ol cânibde olan mîrî bağçe ustası Mehmed'den izhâr-ı tezallüm olunup muhibbleri ibrâz olundu fe-emmâ âdem-i tefîşimiz olmağla vâkı' keyfiyet-i hâleti i'lâm etmek içün mektub-ı meveddet ve müstakillen Şahin Bölükbaşı gönderilmiştir vüsûlünde lütfunuzdan mercûdur ki usta Mehmed'in te'addî ve tecâvüzü ne mertebede olup ref' lâzım olduğun mufassalan yazup mektûb-i şerîfiniz ile ve arz-ı nâfiziniz ile i'lâm buyurmanı lütf ve himmet edesiz fukarâ ve zu'afâyâ zulm olmak revâ değildir ref' ve men'ine ne mertebe sa'y ve dikkat etmen lâzım olduğu ma'lûm olmuştur bâkî hemîşe-i izz ve fazilet-mesnedât Muhibb-i mahlas İbrahim (...)

96/2

Nişân-ı şerîf hükmü budur ki

Amasya mahkemesinde nâibü's-şer' olan mevlânâ Hasan zîde fazluhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nefsi-i Amasya'da vâkı' Gözgerli mağara kurbunda vâkı' Hoca Süleyman vakf eylediği bağların icârâtı merhûm-ı mezbûrun oğlu Pir Mehmed binâ eylediği mescid-i şerîfin mesârifine harc u sarf oluna diyü vakf ve şart idüp lakin mütevellîsi olan Allahverdi nâm kimesne icârâtı ber müceb-i şart-ı vâkıf mahalline harc u sarf etmeyüp kendüsü ekl ü bel' idüp vakfa gadrı olduğun bildirüp işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Mehmed müstakîm ve dindar olmağla tevcîh olunmak bâbında inâyet ricâsına arz itmeğin

yevmî iki akçe vazîfe ile tevcîh idüp bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed ba'de'l-yevm varup mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olan yevmî iki akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden mâh be-mâh alup mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı ömr ve devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda efrâd-ı efrideden hiç ferd mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alamet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hicce'ti'ş-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Vird-i fi 3 şehr-i Saferü'l-muzaffer sene erba'a ve hamsîn ve elf

96/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tezkire varıcak ma'lûm ola ki mahmiye-i Amasya'da vâkı' merhûm Çömleki Dede kuddise sırruhu'l-azîzin zâviyesi meşihatıyçün Şeyh Süleyman Efendi'ye tarafınızdan tevcîh olunup berât-ı şerîf ihrâciyçün arz verilmiş Asitâne-i sa'âdetden cevâbı gelinceye dek evkâfı mahsûs üslûb-ı sâbık üzre zabt ve ayende vü ravendeye ihzâr-ı ta'ân itdirüp sa'âdetlü ve şevketlü pâdişâhımıza hayır du'â etdirmek için verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki evkâf-ı mezbûrenin mevcûd olan ve vücûda gelecek mahsûlün mûmâ ileyhe zabt ve ahz ve kabz itdirüp fukarâya it'âm itdirüp sa'âdetlü ve azametlü pâdişâhımıza hayr du'â etdiresin Asitâne-i sa'âdetden fermân-ı âlî ne vechile cârî olur ise mücebiyle amel oluna şöyle bilesin tahrîren fi evâhir-i Muharrem sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Tokad

97/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü budur ki

İşbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkânî kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu mahall ve müstehakk olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getürüp Soniha (?) kazâsında vâkı' merkûm Hüseyin Ağa'nın evkâfına iftihârü'l-vâsılîn ve'l-

mukarrebîn Bâb-ı sa'âdetim ağası olup evkâf-ı mezbûre nâzırı olan Ahmed Ağa dâme uluvvuhunun arzı mûcebince edâ-yı hıdmet eylediği ecilden ref' olunan Ahmed yerine bin elli dört Muharremü'l-harâmının on sekizinci gününde yevmî yirmi akçe vazîfe ile mütevellî nasb idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve behcet-gâyâtı verdim ve buyurdum ki müşârun ileyh Mehmed zîde kadruhu varup şol ki vezâif-i hıdemât tevliyetdir mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî yirmi akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf ola ve evkâf-ı mezbûrenin mürtezikası vesâir hüddâmı müşârun ileyhi kendülerine mütevellî bilüp şer' ve kânûna muvâfık sözüne tecâvüz etmeyeler ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi't-tasi' aşer şehr-i Muharremü'l-harâm sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Vird-i fi 3 şehr-i Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf

97/2

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm eyâlet-i Rum'da olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki taht-ı kazâlarınızda beytü'l-mâl vâkı' oldukda müteveffânın vâris-i ma'rûfî olmayup ve Rum hazînesi defterdârı tarafından adem yoğiken mücerred tama'-ı hâmmınız sebeb ile vârisi vardır diyü mürûr-ı şâha istimâ' eyleyüp hüccet vermeğle cânib-i mîrîye gadr ve zarar eylediğin mesmû'-ı hümâyûnum olmağın mes'ûl ve mu'âteb olmuşsuzdur imdi vâkı' olan beytü'l-mâl Rum hazînesi defterdârı tarafından ma'rifet-i şer'le mîrî için ahz u kabz itdirüp zâyî' ve telef etdirmeniz bâbında fermân-ı âlişân sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi eyalet-i mezbûrede taht-ı kazâlarınızda beytü'l-mâl vâkı' oldukda Rum hazînesi defterdârı tarafından ma'rifet-i şer'le mîrî için ahz u kabz itdirüp tama'-ı hâmmınız sebebi ile cânib-i mîrîye gadr ve zarar etdirmeyesiz şol ki ol makûle beytü'l-mâl vâkı' oldukda ve vâris zuhûr etdiği takdîrce on binden ziyâde beytü'l-mâl da'vasını Asitâne-i sa'âdetde istimâ' olunur ol cânibde istimâ' eylemeyüp Asitâne-i sa'âdetime havâle eyleyesiz ekall olanları defterdâr-ı müşârun ileyh ma'rifet-i şer'le istimâ' eyleyüp ihkâk-ı hakk eyleyesiz veyahud tarafından ademleri hâzır olmadıkça beytü'l-mâl müdâhale eylemekden ve fermân-ı

şerîfime muhâlefet vaz'ın irtikâbından hazer eyleyesiz bundan sonra beytü'l-mâle gadr eylediği defterdâr-ı müşârun ileyhe arz-ı i'lâm eyleye azl olmağla konulmayup hakâret olunursuz bilmiş olasız âna göre basîret üzre olasız vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getiresiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfime i'timâd kılarsız tahrîren fî gurre-i Cemâziye'l-âhir sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

98/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki

Tamamen tecdîd-i berevât fermân-ı şerîfim olmağın Merzifon'da vâkı' merhûm Devlet Hatun zâviyesinde yevmî üç akçe vazîfe ve senede on müdd hinta ile şeyh olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-nişân-ı hâkânî Ali Dede zîde takvâhu südde-i sa'âdetimden berât-ı cedîd ricâ eylemeğın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem zuhûre getirip bin kırk dokuz Şevvali'nin on altıncı gününde müceddeden bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup şol ki vezâyif-i hıdemâtı zâviye-i mezbûre meşihatidir kemâkân mer'î ve müeddî kılındıktan sonra ta'yîn olunan yevmî üç akçe vazîfe ve senede on müdd hintasın evkâf mahsûlünden alup mutasarrıf ola ve resm-i berâtı hatt-ı hümâyûnumla in'âm olunmuşdur devâm-ı ömr ü devletim id'iyyesine müdâvemet üzre ola ol bâbda hiç ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmi's-sâmin şehr-i Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

98/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki südde-i sa'âdetime mühürlü mektûb gönderüp kazâ-i mezbûreye tâbi' Basati nâm karyede vâkı' merhûm Şeyh Sofi evlâdından olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Şeyh Hasan dâ'îleri şeyh-i mezbûrun evlâdından olup zâviyedâr olmağla tekâlîf-i örfiyeden ve tekâlîf-i şakkadan ve avârız-ı

dîvâniyeden mu'âf ve müsellemler olmak babında her vechile lââyık ve mahall olduğu ecilden emr-i şerîfim ricâ etmeğin emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mücebince amel idüp mezbûr Şeyh Hasan dâ'îleri şeyh-i merhûmun evlâdından olup tekâlif-i örfiyeden ve şâkkadan ve avâız-ı dîvâniyeden bi'l-cümle tekâlifden mu'âf ve müsellemler olup min ba'd karye-i mezbûre ahalisi ve avâız cem'ine me'mûr olanlar vechen mine'l-vücûh min ba'd âhardan bir ferdi kimesne dahl ve ta'arruz eylemeye emr-i şerîfimi ve rızâ-yı hümâyûnumu yerine getiresin bu husûs için te'allül ve inâd ve muhalefet edenleri ism ü resmleri ile yazup Asitâne-i sa'âdetime bildiresin tekrâr emr-i âhar göndermeli eylemeyesin şöyle bilesin ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu elinde ibkâ idüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-işrîn şehri-i Zi'l-hicce'ti's-şerîfe sene sitte ve erba'în ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

98/3

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Sivas eyaletinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ba'de't-tahiyyatü's-sâfiye inhâ olunur ki taht-ı kazâlarınızda vâkı' olan zâviyelerin ekseri harâba müşrif olup ve zâviyedârlar ekl ü bel' için misâfirhânelerin yıkup ve ayende vü revandeye it'âm ve hıdmetde kusûrları olup vazîfe (...) kıstların vermeyüp şart-ı vâkıfı yerine getirmemeleri ile ol makûleler yoklanup tenbîh olunmak bâbında mektûb takrîr olunup ağalarımızdan kıdvetü'l-akrân Eyüp Ağa zîde kadruhu irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki bu bâbda mukayyed olup göresiz fi'l-vâkı' zâviyedârlar mücerred ekl ü bel' için misâfirhânelerin yıkup ve ayende vü revandeye it'âm ve ta'âmda çıkarmayup şart-ı vâkıfı yerine getirmeyenlerin mübâşir-i mezbûr ma'rifetiyle tenbîh ve te'kîd eyleyesiz herkes hıdmetlerinde mecd ü sâ'î olalar ve zâviyelerin pâk idüp mülevves komaya gereği gibi şart-ı vâkıfı yerine getireler şöyle ki tenbîh ile mütenebbih olmayalar ol makûleleri arz ve i'lâm eyleyesiz bâkî ve's-selâm

98/4

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Amasya ve Geldiklan ve Çorum kâdîları zîde fazluhum tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lum ola ki Abdullah nâm kimesne hâlâ dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl idüp kasaba-i Çorum'da vâkı' Şeyh Ebubekir binâ eylediği câmi'-i şerîfin evkâfı olan Deveci ve Derzi nâm karyelerin mâlikâneleri ve çiftlik hâce-i tayyibi câmi'-i mezbûrun imâm ve hatîbine ve ahar ihvânlarâ şart ve vakf olup mukaddemâ Rum defterdârı olan Murad vakf-ı mezbûrı teftîş ve tefahhus eyleyüp vakfiye-i ma'mûlun bihâya amel idüp vakfiyeyi deftere kayd eyleyüp temessük alınmak sadedinde iken defterdâr-ı müşârun ileyh Asitâne-i sa'âdetime müteveccih olmakdan temessük alınmamışdır diyü inâyet diyü ricâ itmeğın imdi mahsûlü verile dahl olunmaya diyü emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zikr olunan karyelerin mâlikânelerin ve çiftlik-i mezbûr mahsûlün virdürüp dahl ü ta'arruz etdirmeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn min şehri Zi'l-ka'de sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

99/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî oldur ki Sâbıkâ Rum beğlerbeğisi olup Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Hân tâbe serâhunun câmi'-i şerîf ve imâret-i âmiresi evkâfına yevmî kırk akçe vazîfe ile mütevellî olan emîrû'l-ümerâi'l-kirâm Ahmed Paşa dâmet me'âlihi bundan akdem merhûm ve mağfûrun leh Sultân Murad Hân-ı Gâzî tâbe serâhu zamânında kayd-ı hayâ ile mutasarrıf olmak üzre hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn ile tevcih olunup vech-i meşrûh üzre kayd-ı hayât ile mutasarrıf iken tevliyet-i mezbûreye âhardan Ahmed Çavuş nâm kimesneye verilip gadr olmağla mukaddemâ vârid olan hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn mücebince tevliyet-i mezbûre girü müşârun ileyh Ahmed Paşa dâme ikbâlehuya kayd-ı hayat ile mukarrer olmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûn ile fermân-ı âlişânım olmağın emîrû'l-ümerâi'l-kirâm müşârun ileyh Ahmed Paşa dâme ikbâlehu hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip sûret-i ruus-ı hümâyûn tezkiresi mücebince ref' olunan Ahmed Çavuş yedine

bin elli dört Saferü'l-muzafferinin on sekizinci gününde ibkâ ve mukarrer idüp bu berât-ı sa'âdet-âyât ve meserret-gâyâtı verdim ve buyurdum ki müşârun ileyh Ahmed Paşa dâme ikbâlehu varup şol ki vezâyif-i hıdemât tevliyedir mer'î ve mü'eddî kıldıktan sonra vech-i meşrûh üzre ta'yîn olunan yevmî kırk akçe vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf ola ve evkâf-ı mezbûrenin re'âyâsı vesâir hüddâmı müşârun ileyhi kendülerine mütevellî kılıp şer' ve kânûna muvâfık sözünde tecâvüz eylemeyeler şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn şehr-i Saferü'l-hayr lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahmiye

Vird-i fi 3 şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

99/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki

Amasya kazâsına tâbi' Haklı nâm karyede medfûn merhûm Seyyid Yahya kıdduse sırruhu'l-azîzin zâviyesi evkâfına kâtib olan işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn mevlânâ Hasan edâ-i hizmet idüp kusûru ve müceb-i azli yoğiken âhardan Mustafa ve Yahya ve gayriler hilâf-ı inhâ ile alup gadr etmeğle yine mezbûre kemâkân ibkâ ve mukarrer olmak bâbında evkâf-ı mezbûre mütevellîsi olan Seyyid Mehmed arz eylemeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Hasan kemâkân kâtib olup hizmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıktan sonra üslûb-ı sâbık mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâhir-i şehr-i Zi'l-hiceti'ş-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf.

Vird-i fi 3 şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

99/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki

Amasya'da vâkı' müteveffa Ayas Ağa bağçesinde çukadar olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkânî mevlânâ İsmail edâ-i hıdmet idüp kusûru ve azli icâb eder hâli yoğiken âhardan Abdullah ve Gayyar nâm kimesneler alup gadr etmeğle ref' olunup girü mezbûr İsmail kemâkân ibkâ ve mukarrer olmak bâbında kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhu arz eylemeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr İsmail kemâkân çukadar olup hıdmet-i lâzimesin müeddî kıldıkdan sonra işbu sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye

Vird-i fi'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

100/1

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Sivas eyaletinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki iftihârü'l-ekârim ve'l-efâzıl Çakırcıbaşı dâme mecduhu hâlâ Dersa'âdetime mühürlü tezkire gönderüp zıkr olunan kâdîlıklarda vâkı' defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed berât-ı âlîşân ile hâssa çakırkçıların ve oğullarının bin elli dört senesine mahsûb olmak üzre Asitâne-i sa'âdete çakır götürmeyüp ellerinde mühürlü ve ma'mûlun bih edâ-yı hıdmet tezkireleri olmayanların her bir neferinden kânûn-ı kadîm üzre yüz ellışer akçe müjde bahalarının ve adet-i ağnâm ve resm-i kovan (?) ve resm-i arûsâne ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı heva vesâir küllî ve cüz'i hukûk ve rüsûmların mîrî için cem' ve tahsîl eylemen için kâdî doğancıbaşılarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu doğancıbaşı ta'yîn ve irsâl olunduğın bildirüp tahsîl için emr-i şerîfim ricâ eylemeğın imdi zamânı hulûl eyledikde kânûn üzre cem' ve tahsîl etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezbûr doğancıbaşı zîde kadruhu vardıkda bu

bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zikr olunan kâdîliklarda vâkı‘ defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed berât-ı âlişânımla ta‘yîn olunmuş hâssa çakıreyn-i cebbâreynin ve oğullarının tarih-i mezbûre mahsûb olmak üzre Asitâne-i sa‘âdetime çakır götürmeyüp ellerinde mühürlü ve ma‘mûlün bih edâ-yı hıdmet tezkireleri olmayanların her bir neferinden kânûn-ı kadîm üzre yüz ellişer akçe müjde bahâların ve âdet-i ağnâm ve resm-i kovan ve resm-i arûsâne ve cürm-i cinâyet ve bâd-ı hevâ vesâir küllî ve cüz’î hukûk ve rüsûmların mezbûr doğancıbaşıya mîrî için cem‘ ve tahsîl ve ahz u kabz itdirüp min ba‘d bir ferde te‘allül ve nizâ‘ etdirmeyesin ve hâsıl olan akçeleri keseleyüp ve mühürleyüp mezbûr doğancıbaşı ve yarar ve mu‘temedun aleyh ademler ile Asitâne-i sa‘âdete irsâl ve müşârun ileyh çakırcı başıyla teslim etdiresiz ki ol dahi me‘mûr olduğu üzre hâssa çakırcıların mevâciblerine ve mîrî doğanların takma bahâlarına harc u sarf idüp edâ-yı hıdmet eyleye ammâ hîn-i cem‘inde tamâm ihtimâm idüp hilâf-ı şer‘ ve kânûn ve mugâyir-i defter ve emr-i hümâyûn te‘addî ve tecâvûzden begâyet ihtirâz eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi’l-yevmi’t-tâsi‘ aşer Zi’l-hicce’ti’ş-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Mahzûrû’l-mevâliyü’l-mükerremûn

100/2

Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘âdinü’l-fezâil ve’l-keâm Sivas eyaletinde vâkı‘ olan kâdılar zîde fazluhum ba‘de’t-tahiyetü’s-sâfiye inhâ olunur ki taht-ı kazâlarınızda vâkı‘ defter-i cedîd-i hâkânîde mukayyed berât-ı âlişân ile hâssa çakırcıoğlu bin elli dört senesine mahsûb olmak üzre Asitâne-i sa‘âdete çakır göndermeyüp ellerinde mühürlü ve ma‘mûlün bih edâ-yı hıdmet tezkireleri olmayanların her bir neferlerinden kânûn-ı kadîm üzre yüz ellişer akçe müjde bahâların vesâir hukûk ve rüsûmların cem‘ ve tahsîl eylemen bâbında Mehmed Ağa zîde kadruhuya tevîz ve sipariş olunup yedine hükm-i şerîf verilmeğe tarafımızdan dahi mektûb tahrîr ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekdir ki berât-ı âlişân ile çakırcı ve çakırcıoğullarının kânûn-ı kadîm üzre müjde bahâların vesâir hukûk ve rüsûmların elinde olan emr-i şerîf mücebince aliverip defterde mukayyed ve ellerinde berâtların olmayanları avcı ve çakırcısız diyü rencîde ve remîde etdirmekden ihtirâz eylesesiz ve siz ki kâdîlarsız bu bahâne

ile re'âyâ fukarâsına te'addî etmeyüp ve etdirmeyüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kânûn-ı münîf bir akçe ve bir habbelerin almayasız ancak berât-ı şerîf ile hâssa çakırcı ve çakırcıoğullarının rüsûmların aliverip sâir fukarâyı bir vechile te'addî ve tecâvüz etdirmeyesiz tahrîren fî gurre-i şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Sivas Beğlerbeğisi Mehmed Paşa

101/1

Huzûr-ı mevâliyü'l-mükerremünü'l-mu'azzamûn

Meclis-i şerîf-i şeref-eyâletde ve mehâfil-i münîf-i izzet ve sa'âdetde savbına cevâhir-i da'vâtü'l-âtiye ithâfiyla muhibbâne ve muhlisâne inhâ olunan oldur ki hâliyâ bin elli dört senesine mahsûb olmak üzere Asitâne-i sa'âdetime gelüp ve ellerinde edâ-i hizmet tezkireleri olmayan çakırkçıların ve oğullarının ve karındaş ve karındaşı oğullarının her bir neferinden yüz ellişer akçe müjde bahâların ve âdet-i ağnâm ve resm-i kovan ve resm-i arûsâne ve cürm-i cinâyet ve beytü'l-mâl ve bâd-ı hevâların kadîmden olageldiği üzere mîrî için cem' ve tahsîl etmeğe hâssa doğancıbaşıardan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) nâm doğancıbaşı zîde kadruhu emr-i şerîfimle ta'yîn olunup irsâl olunmağın şerefü'l-vüsûlünde lütfunuzda mütevakkıfdir ki tâife-i mezbûrenin vech-i meşrûh üzere üzerlerine lâzım gelen müjde bahâ vesâir hukûk ve rüsûmların bâlâda zikr olunduğu üzere mûmâ ileyh doğancıbaşıya mîrî için cem' ve tahsîl ve ahz u kabz ve defter itdirüp emr-i şerîfe muhâlif âhardan kimesneyi dahl ve ta'arruz ve doğancı re'âyâsından bir ferde inâd ve muhâlefet etdirilmemek bâbında sa'y-i cemîl ve lütf-i cezîllerin bî-dirîğ buyrulmaya berevât-ı şerîflerinde ber-karâr olalar.

101/2

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm umdetü'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm sâbıkâ (boş) sancakbeği olan Musli dâme ömrühu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki siz yarar ve şecâ'at-mekâr ve uğur-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnumda bezl-i ikdâr etmiş emekdâr ve ber-mu'în olup her vechile müstehakk-ı inâyet ve sezâvâr-ı âtîfet olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhâne ve

mezîd-i re'fet-i sû-i pâdişâhânem zuhûra getirilüp işbu sene erba'a ve hamsîn ve elf Saferü'l-hayrın on üçüncü gününden hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnum Amasya sancağını sana tevcih ve inâyet idüp i'lâmiyçün (boş) ta'yîn olunmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bir ân te'hîr ve terâhî etmeyüp varup livâ-i mezbûre mutasarrıf olup hıfz u hirâset-i memleket ve himâyet ve sıyânet-i ra'iyyet bâbında mecd ü sâ'î ola ve âdemin gönderüp berâtın ihrâc etdiresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

101/3

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Amasya'da vâkı' merhûm Şeyh Alaaddin Mevlevî evkâfının cibâyeti mahlûl olmağın işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn Mehmed nâm kimesne edâ-i hıdmetine kâdir ve mahall ve müstehakk olmağın tevcîh olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhu arz eylemeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûr Mehmed evkâf-ı merkûma câbî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra senevî iki müdd galleye mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

101/4

Amasya mahallâtından Kurşunlu Mahallesi sâkinlerinden olup vefât eden Ayişe Hatun'un muhallelâtın beyân tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Bakraç 1	Su kazanı 1	Kazgan 1	İbrik 1	Tas 1	
Kıymeti 33	100	25	30	15	
Çuval 1	Bez Fiha (?) 1	Gömlek 2	Beyaz saf 1	Köhne don 1	
6	20	20	15	7	
Köhne boğça 1	Alaca kilim 1	Köhne minder 1	Köhne döşek 1	Yasdık 1	
6	40	25	30	10	
Yorgan 1	Peşgir 1	Çadır donluk 5	Altın boğçak miskal 12	Uşak borkü gümüş dirhem 17	İplik fevki (?) 4
28	30	165	175	85	120

102/1

Nişân-ı şerîf-i âlişân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü budur ki İşbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hafız Musa hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip Amasya'da vâkı' merhûm Yörgüç Paşa'nın evkâfına kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm Amasya kâdisı mevlânâ Mehmed zîde fazluhunun arzı mücebince müteveffâ Derviş Mehmed yerine bin elli dört Muharremi'nin on üçüncü gününde yevmî iki akçe vazîfe ile cüzhân ve noktacı nasb idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup hıdmet-i lâzımesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî iki akçenin bir akçesin cüzhân ve bir akçesin noktacılık için evkâf-ı mezbûre mahsûlünden mâh be-mâh mütevellîsinden alup mutasarrıf ola şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min şehr-i Muharremü'l-harâm sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

102/2

Nişân-ı şerîf hükmü budur ki

Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Hân tâbet serâha evkâfına bundan akdem tevliyet-i mezbûre paşaya tevcih olunup ba'dehu yine Ahmed Çavuş'a ibkâ ve mukarrer kılınıp mezbûr Ahmed Paşa'ya tevliyet-i mezbûre mukâbelesinde yevmî kırk akçe ile mütekâ'id vazîfesi verilip tevliyet-i mezbûre girü mezbûr Ahmed Çavuş'a ibkâ ve mukarrer olunmak bâbında inâyet ricâsına i'lâm itmeğin vech-i meşrûh üzre berât-ı şerîf verilmek

fermânım olmağın işbu dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mûmâ ileyh Ahmed Çavuş zîde kadruhu hakkında mezîd-i inâyet-i avâtıf-ı hüsrevânem zuhûra getirip iftihârü'l-havass ve'l-mukarrebîn mu'temedü'l-mülûk ve's-selâtîn Dâru's-sa'âdetim ağası olup evkâf-ı mezbûre nâzırı olan Sünbül Ağa dâme uluvvuhu arzı mûcebince ref' olunan mezbûr Ahmed Paşa yerine bin elli dört Rebiülevvelinin gurresinde yevmî kırk akçe vazîfe ile mütevellî nasb idüp bu berât-ı hümayûnı verdim ve buyurdum ki varup şol ki vezâyif hıdemât-ı tevliyettir mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan yevmî kırk akçe vazîfesin evkâfi mahsûlünden alup mutasarrıf olalar şöyle bileler alâmet-i şerîfime i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sânî şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Vird-i fi 19 şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

102/3

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tokat'dan Üsküdar'a varınca yol üzerinde olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kılâ' dizdârları ve kethudâ yerleri ve yeniçeri zâbitleri zîde kadrum tezkire varıcak ma'lûm ola ki hâliyâ Rum hazînesine tâbi' mukâta'ât mâlından ber mûceb-i fermân-ı şerîf Asitâne-i sa'âdete irsâline gönderilmişdir kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Musli Ağa ile vardıkda her biriniz dikkat-i tâmm idüp mahûf ve muhâtara hıfz ve gece ile bekciler ta'yîn idüp bekletdirüp bir kal'aden bir kal'aya varınca her biriniz neferâtınızdan ma'an yarar ve müsellemler âdemler koşup sâlimen Asitâne-i sa'âdete irsâl ettirmekte sa'y-i belîğ eyleyesiz şöyle bilesiz tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Tokat

103/1

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn hüccetü'l-hakk ale'l-halku'l-mu'în el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Ankara kâdîsı zîdet fezâilehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-

hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Amasya ve Merzifon ve Zile ve Tokad ve Sivas kâdîları zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki hâliyâ Ermeni keferesi patrik olan David nâm rahib Dersa'âdetime adem ve arz-ı hâl gönderüp bi'l-fi'il patrikliğime müte'allık zıkr olunan kâdîlıklarda sâkin Ermeni murahhasaları ve papasları ve keşişlerinin vesâir Ermeni keferesinin bin elli dört senesiyçün (...) ve defter mücebince zimmetlerine evâmîr lâzım gelen mîrî kesimleri kadîmden olagelen âdet ve kânûn üzre müteveccih olanlardan bi't-tamâm cem' ve tahsîl etdirilip min ba'd henüz zamânı gelmedi diyü bir ferde te'allül ve nizâ' ve inâd ve muhâlefet etdirilmemesi için hâlâ kendü tarafımdan Mehmed zîde kadruhu vekîl ta'yîn olunup gönderilmesi bâbında emr-i şerîf ricâ ederim diyü bildirmeğin kadîmden olageldiği üzre amel olunmak emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfimle ve ketb-i mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim mücebince amel idüp dahi râhib-i mezbûrun patrikliğine dahi taht-ı kazânızda vâkı' Ermeni murahhasaları ve papas ve keşişlerinin vesâir Ermeni keferesinin tarih-i mezbûr için zimmetlerine edâsı lâzım gelen mîrî kesimleri patrik-i mezbûr tarafından irsâl olunan defter mücebince ve kadîmden olagelen âdet ve kânûn üzre müteveccih olanlardan ve sicill-i merkûm bi't-tamâm ve't-tahsîl ve patrik-i merkûm rahib için ahz u kabz itdirüp mücerred mîrî kesimleri gelen âdet ve kânûn verilmek için henüz dahi zamânı gelmedi diyü kimesneye inâd ve muhâlefet ve taraf-ı âhardan bir ferde dahl ve ta'arruz ve te'allül ve nizâ' etdirmeyüp ve defter mücebince îcâb eden senevî mîrî kesimleri mâlından kimesne zimmetinde hilâf-ı defter bir akçe ve bir habbe bâkî kurdurmayasız vekîl-i mezbûrî ve yanında olan adamları mîrî rüsûm cem' ederken mîrlivâ ve voyvodaları ve subaşıları ve sipah ve yeniçeri ve zu'emâ ve erbâb-ı timar vesâir kapum kullarından ve ehl-i örfden kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf rencide ve remîde ve ta'cîz etdirmeyüp ve tasarrufunda olan bargir ve katırların ulağ vesâir kapum kullarından ve ehl-i örfden kimesneye hilâf-ı şer'-i şerîf rencide ve remîde ve ta'cîz etdirmeyüp ve tasarrufunda olan bargir ve katırların ulağa vesâir kapum kullarına aldırmaı husûs-ı mezbûr için tekrâr kapuma gelmelü eylemeyesiz şöyle bilesiz ve ba'de'n-nazar bu hükm-i hümâyûnumu mezbûrun yedinden ibkâ idüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' şehri Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

103/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü budur ki

Kara gözlü ve kara kaşlı ve orta boylu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Yusuf südde-i sa'âdetime gelüp Amasya sancağında Geldiklan nâhiyesinde Tamun nâm karye ve gayriden işbu on bin akçe timara berât-ı şerîfimle mutasarrıf olup vâkı' olan seferlerde ve hıdmetlerde mevcûd olup bir vechile kusûru yoğiken âhardan Hasan nâm kimesne bunun için fevt olmuşdur diyü timarın alup berât itdirüp ziyâde gadr eylediğın bildirüp ve fevti gayr-ı vâkı' olmağla yine ibkâ mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ itmeğın fevti gayr-ı vâkı' olmağla ibkâ ve mukarrer olunmak emrim olmuşdur sâdır olan emrim üzre timar-ı mezbûrı kemâkân kendüye ibkâ ve mukarrer ve zabt itdirüp min ba'd mezbûr Hüseyin'i ve ahardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl idüp tahvîl tarihine düşen mahsûlünden nesnesin almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-kusûr alıveresin diyü sene erba'a ve hamsîn ve elf Muharremi'nin evâsıtında hükm-i şerîfim verildikten sonra bir keresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan on bin akçe timar karâr-ı sâbık timarın olduğu sancakbeğın ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezbûr Yusuf'a ibkâ ve mukarrer kılınıp südde-i sa'âdetimden virdim ki zikr olunur.

divânı	<u>1500</u>	Divanı	Divanı	Divanı
<u>9000</u>	500	339	<u>3300</u>	<u>10000</u>
5800		10000	2200	7800
	<u>6300</u>	Amedi tâbi'-i Akdağ	Feriştah Ömer tâbi'-i Geldiklan	Görenler tâbi'-i Geldiklan
	3300	Divanı ma'a niyâbet	Divanı ma'a	Divanı
		3000	2000	<u>8202</u>
				500
			<u>5000</u>	Sure tâbi'-i mezbûr
			5000	Divanı
				<u>7000</u>
				3800
			Cem'an	<u>7800</u>
			10000	1700

ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılup şol ki vezâif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre (silik) mesâ'î-i meşkûre (silik) mezbûredir ber müceb-i defter-i hâkânî mansûr-ı sâ'î ve mü'eddî kıla ve ol bâbda efrâd-ı efrideden hiç ferd mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

104/1

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki kâdîsın südde-i sa'âdetime mektûb gönderip kazâ-i mezbûrda vâkı' müteveffâ Halifet Paşa medresesi evkâfî mütevellîsi olan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân Mustafa ile sâir mürtezikasî meclis-i şer'a varup medrese-i mezbûre mürûr-ı eyyâmıla harâba müşrif olup birkaç sene rakabe olunmaz ise bi'l-küllîye harâbe ve mu'attal olması mukarrer olmağla medrese-i mezbûrun hücrât vesâir ebniyesi ta'mîrine kifâyet idinceye değın medrese-i mezbûrenin mürtezikasına vazîfe verilmeyüp rakabe olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâsına arz eylediğın ecilden buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında hakk üzere göresiz arz olunduğu üzere vakfının müsâ'adesi yoğise medrese-i mezbûrenin ta'mîre muhtac olan yerlerin ta'mîr oluncaya değın şer'le rakabe itdirüp ehl-i vezâifin vazîfelerin verdirmeyesiz ve medrese-i mezbûrenin ta'mîre muhtac olan yerleri ta'mîr olunup vakfın müsâ'adesi oldukda ehl-i vezâifin berâtları mücebince girü vazîfelerin verdirüp şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş etdirmeyesiz tamâm hakk üzere olup kazıyyede medhali olmayanları dahl etdirmeyüp işlemeyüp inâd ve muhâfet üzere olanları ism ü resmiyle yazup Asitâne-i sa'âdetime arz eyleyesiz husûs-ı mezbûr tekrâr şikâyet olunup bir dahi emr-i şerîfim varmağla muhtâc eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâil-i şehri Zi'l-hiceti's-şerîfe lisene selase ve hamsîn ve elf mine'l-hicreti'n-Nebeviyye-i aliyye efdalü's-salât ve ekmelü't-tahiyye

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

104/2

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ Rum beğlerbeğisi Mehmed dâme ikbâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Amasya kazâsında vâkı' Gökleryük (?) nâm karyede sâkin olan Mustafa nâm şakî dernek ve cem'iyet başı ve sâ'î-i bi'l-fesâd olup izâlesi lâzımdır diyü a'yân-ı vilâyet şehâdet idüp nice mevâddı tescil ve hüccet olunup şakî-i mezbûrun hapsde olduğunu i'lâm eylediğın ecilden yanına yarar âdemler koşup kayd u bend ile Asitâne-i sa'âdetime irsâl ve ihzâr eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi mezbûr şakîyi kayd u bend ile yanına yarar âdemler koşup Asitane-i sa'âdetime irsâl ve ihzâr eyleyesiz ammâ irsâl eylediğın ademleri muhkem tenbih eyleyesiz ki yolda ve ahardan firâr etdirmek ihtimâli olmaya bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâil-i şehri Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

104/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazlulu tezkire varıcak ma'lûm ola ki bi'l-fi'l Amasya Beği mütesellimi olan Ali Ağa fevt olup vâris-i ma'rûfı olmadığından mâ'adâ bundan akdem Kengiri sancağının âdet ve ağnâmın cem' idüp mîrîye teslîm etmeyüp zimmetinde kalmağın her vechile muhalledâtı taraf-ı mîrîden kabz olunmak lâzım gelmekle ol cânibde olan metrûkâtı ma'rifet-i şer'-i şerîf defter olunup irsâl-i hazîne olunmak bâbında tezkire tahrîr olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey zîde (silik) irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki müteveffâ-yı mezbûrun ol cânibde olan at ve katır ve raht ve nükûd ve esbâb ve eskâl vesâir muhalledâtın ma'rifet-i şer'-i kavîmle tahrîr ve defter idüp müfredât defterinin mücebince mezbûr Hasan Bey'e ahz u kabz ve irsâl-i hazîne etdiresin bu bâbda tekayyüd ve ihtimâm üzre olup taraf-ı mîrîye gadr ve zarardan ihtirâz eyleyesin tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i Tokad

104/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki

Nefs-i Amasya kurbunda medfûn merhûm Şeyh Cui vakfının senevî iki müdd galle ile cibâyeti mahlûl olmağın işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn Hüseyin lâyıık ve mahall olmağın tevcih olunup berât-ı şerîf verilmek bâbında bi'l-fi'il evkâf-ı mezbûre mütevellîsi olan Mustafa arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup ânda câbî olup hıdmet-i lâzımesin mü'eddî kıldıkdan sonra senevî iki müdd galle ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletime du'âya müdâvemet göstere ol bâbda bir ferde mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehr-i Cemâziye'l-ahir lisene selase ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

105/1

Zeyre mahallesinde müteveffıye olan Kamer Hatun'un muhallefâtın mîrîye âid olmağın tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Yasdık 1	Kilim 1	Köhne yorgan 1	Köhne döşek 1	Ayaklı sahan 1
Çarşaf köhne 1	Uşak yorgan 1	Gömlek köhne 1	Ve hurdahâne	

Zikr olunan esbâblar sûk-ı sultânîde fûruht olunup üç yüz otuz akçe olmuştur.

Yekûn meblağ 330

105/2

İzzetlü ve rıf'atlı bey hazretlerinin huzûr-ı şerîflerine dürer-i da'vât-ı lâyıka ithâfindan sonra muhibbâne ve inhâ olunan budur ki bundan akdem Ozan Mustafa'nın kayd u bend ile Asitâne-i sa'âdete irsâl olunması fermân olunmuştur hâliyâ çañnigirbaşınız Ömer Ağa irsâl olunmağla âna binâen mektûb tahrîr ve irsâl olunmuştur lede'l-vüsûl gerekdir ki mezbûr Ozan Mustafa hakkında hüccet-i şer'ıyye olmuştur ve hüccet Ahmed Paşa hazretlerindedir alup

mezbûr Ömer Ağa'ya verildikten sonra mezbûr Ozan'ı muhkem kayd u bend idüp ve kelepçeler urup ve Amasya kal'ası neferâtından beş ve altı nefer yarar âdem ile şakî-i mezbûrun atı vardır getirip teslim eylesiz ve neferlere tenbih eylesin ki Osmancık kal'asına varınca ma'an gideler ve merkûmı bir kuşca hıfz eyleyüp firâr etdirmekten ihtirâz eyleyeler ve zikr olunan hüccet Ahmed Paşa hazretlerinden almayınca olmayasız hüccet olmadıkça olmaz hâsıl-ı kelâm bir yere zikr olunduğu üzre hareket eylesiz bâkî eyyâm-ı izzet dâim yâd

105/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kazâ-i Amasya'da vâkı' merhûm Yörgüç Paşa evkafına kâtib olan Derviş Mehmed fevt olup yeri işbu dârende-i fermân-ı hümâyûn eş-Şeyh Mustafa zîde salahuhuya tevcih olunup lakin âhardan Abdi ve Hasan ve Mehmed nâm kimesneler bir tarîk ile alup küllî gadr etmeğle ref' olunup girü ibkâ ve mukarrer kılmak ricâsına evkâf-ı mezbûre mütevellîsi Mehmed arz etmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki kemâkân kâtib olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve benim devâm-ı devletim için du'âyâ müdâvemet göstere bu bâbda hiçbir ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Vird-i fî 17 şehri Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf

105/4

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-kelem mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Arzuman ve Harkar nâm zimmîler hâlâ Dersa'âdetime gelüp arz sunup bir kazâ-i mezbûrede vâkı' Baslık nâm cebelde Sadullah Efendi binâ eylediği çeşmeler ki harâba müşrif olan yerlerin kendü mâlımız ile ta'mîr ve meremmet idüp mukâbelesinde tekâlîf-i şâkka ile rencîde ve remîde olunmayalar diyü

elimizde emr-i şerîf olmağla bu âna değın rencîde olunagelmez değıl iken hâlâ olagelene muhâlif rencîde ve remîde ederler diyü bildirüp kayd bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri ecilden imdi hilâf-ı şer' ve kânûn rencîde olunmayalar diyü emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi göresiz fi'l-vâkı' zıkr olunan çeşmelerin harâba müşrif olan yerlerin kendü mâlları ile ta'mîr ve meremmet idüp mukâbelesinde tekâlîf-i şâkka ile rencîde olunmayalar diyü ellerinde emr-i şerîf olmağla bu âna değın rencîde olunagelmiş değıller iken hâlâ olagelmişe muhâlif ve ellerinde olan emr-i şerîfe mugâyir tekâlîf-i şâkka ile rencîde ve remîde eyledikleri vâkı' ise men' u def' idüp min ba'd hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn rencîde ve remîde etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalı eylemeyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' şehri-i Şevvâli'l-mükerrrem sene ihdâ ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantniyye el-ma'mûre

106/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü budur ki

Hâliyâ devlet ve ikbâl ve sa'âdet-iclâl ile cülûs-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnum vâkı' olmağla umûmen tecdîd-i berevât fermânım olmağın Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde Zane nâm karye ve gayriden olan iki bin akçe timara ber vech-i tekmîl on üç bin dokuz yüz doksan dokuz akçe timara sene isneyn ve erba'în ve elf Şevvali'nin on ikinci gününde merhûm karındaşım Hüdavendigâr-ı serâh-ı mîrâs ile mutasarrıf olan uzun boylu kara gözlü açık kaşlı işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü's-şân-ı hâkânî Siyavuş gelüp tarih-i mezbûrda timarım üzerimdedir diyü berâtı tahdîd olunmasın ricâ etmeğın sancağında sâkin olup ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla müceddeden merkûm Siyavuş'a tevcih olunup südde-i sa'âdet-medârımdan lâyük ve evlâ görüp vermedi ki zıkr olunur ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedimde ve kabza-i tasarrufunda olup şol ki vezâif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i

âKarye-i Zane tâbi'-i Akdağ	Karye-i Keyrurem (?) tâbi'-i Ladik	Mezra'a-i Kayı ve Donuzalayı (?) tâbi'-i mezbûr	Etrak (?) der karye-i Emeş (?) tâbi'-i Göresin (?)	Karye-i Kayalar tâbi'-i Arguma
11999	Divan	700	Çift 300	Çift 7000
4500	11000	11700		Kıymet 700
		4500		
Ze'âmet ve nisf bâd-ı hevâ ve resm-i arûsâne ve âdet-i aġnâm der karye-i Zane tâbi'-i Akdağ			Karye-i Yeniköy tâbi'-i Geldiklan	
200			Çift dîvânı	
			8000	
			2800	
			Cem'an 12000	
Ber vech-i yekûn				
13999				

mansûredir ber mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kıla ol bâbda efrâd-ı efrideden bir ferd mâni' ve dâfi' olmayup dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîf-i ilm-i ârâya i'timâd ve inkiyâd ve i'tikâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri Cemâziye'l-evvel sene hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

106/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûre tâbi' Hakla nâm karyede medfûn olan Seyyid Yahya kuddise sırruhunun zâviyesi evkâfına nâzır olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Seyyid Mehmed südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olan Seyyid Mehmed nâm kimesne vakfın karyelerin fûruht idüp nâzır ve mürtezikalarının ber mûceb-i şart-ı vâkıf ellerinde olan berâtları mûcebince vazîfelerin vermeyüp kendüsi ekl ü bel' idüp vakfa ve mürtezikaya gadr ve hayf idüp te'addî eylediğın bildirüp ellerinde olan berâtları mûcebince ber mûceb-i şart-ı vâkıf mûcebince vazîfeleri verilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğın buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda mezbûru şer'-i şerîfe ihzâr ve bununla berâber idüp hakk ve adl üzre göresin arz olunduğu üzre mezbûr

mütevellî vakfin karyelerin fûruht idüp vakfin nâzır ve mürtezikasına ellerinde olan berâtları mûcebince ber mûceb-i şart-ı vâkıf müstehakk oldukları vazîfelerin vermeyüp te'addî eylediği vâkı' ise müstehakk olduğu vazîfelerin ber mûceb-i şart-ı vâkıf ellerinde olan berâtları mûcebince ber mûceb-i şart-ı vâkıf ellerinde olan berâtları vakf nazırı olan Seyyid Mehmed'den mürtezikasının hakların bî-kusûr alıverip te'allül ve inâd etdirmeyüp min ba'd hilâf-ı şer' ve kânûn ve mugâyir-i emr-i hümâyûn kimesneye iş etdirmeyesin inâd ve muhâlefet üzere olanı vukû'ı üzere yazup arz eyleyesin husûs-ı mezbûr için bir dahi emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

107/1

Kıdvetü erbâbü'l-ikbâl umdetü ashâbü'l-iclâl câmi'-i vücûhu'l-emvâl âmirü'l-hayrât-ı bâhirü'l-i'mâl el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-Bârî hızâne-i âmiremin Rum defterdârı dâme uluvvuhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Bor kasabasında işlenen barut-ı siyah için küllî meşin keseler lâzım ve mühim olduğun sâbıkâ Karaman beğlerbeğisi olup bi'l-fi'il Karaman defterdârı olan Yakup dâme uluvvuhu [arz] itmeğin imdi mukaddemâ irsâl olunduğu üzere dört bin aded meşin değer bahâları ile iştirâ ve mekârî davalarına tahmîl ve mahall-i mezbûre irsâl ve teslîm etdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile vardıkda bu bâbda sâdır olan fermân-ı sa'âdetim üzere amel idüp dahi kasaba-i mezbûrede işlenen barut-ı siyah için dört bin aded meşin iştirâ etdirip ve mekârî davalarına tahmîl ve kasaba-i merkumeye irsâl ve îsâl ve teslîm etdirmeğin ikdâm ve ihtimâm eyleyesin ve lâzım gelen bahâları hazîne-i merkûmeden ashâb-ı hukûka bi't-tamâm hakların virüp kimesnenin bir akçe ve bir habbesin alıkosun ve dört bin meşinin bahâsiyçün ne mikdâr akçe verilir ise işbu hükm-i şerîfimin zuhûruna sıhhat etdiresin ammâ bu bahâne ile ehl-i sükdan akçesiz kese meşîn alınmağla hilâf-ı şer' ve kânûn zulm ve te'addî olmakdan begâyet ihtirâz eyleyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' aşer şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

107/2

tıbk-ı aslihu'l-metâ' bi-mennihü'l-fakîr ileyhü subhanehü ve te'âlâ

Abdülbaki el-kâdî be-Tokat el-mahmiye ufiye anhu

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Amasya mukâta'ası zâbiti (boş) zîde kadruhu tezkire vâsıl olıcak ma'lûm ola ki vârid olan emr-i şerîf-i vâcibü't-teşrîf mücebince Amasya kazâsında olan debbâğlara tevzî' olunan beş yüz aded meşinin beş bin akçe bahasına bin elli dört senesi malından sâliyâne olundu tezkire ile kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zîde kadruhu vardıkda oldur ki meblağ-ı mezbûrı debbâğlara teslim idüp hüccet etdiresin muhâsebenize mahsûb olunur tahrîren fî evâhir-i Rebiülahir 1054

Be-medîne-i Tokad

107/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Amasya'da âsûde olan merhûm Pir İlyas kuddise sırruhu'l-azîzin mezarında el-Hâcc Mahmud Ağa vakf eylediği eczâ-hânlardan düşenbe ve pençşenbih günlerinde tahmînen yevmi bir akçe ile cüzhân olan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i sa'âdet-hâkânî mevlânâ Mehmed medreseden mütekâ'id olup edâ-i hıdmet idüp arz îcâb-ı hâli yoğiken Ahmed ve Mehmed ve gayriler alup gadr itmeğle girü mezbûr mevlânâ Mehmed'e ibkâ ve mukarrer ve tevcih olunmak ricâsına kâdîsı mevlânâ Mehmed arz eylemeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup ânda mezbûr mevlânâ Mehmed kemâkân cüzhân olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçeye mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Vird-i fî gurre-i Cemâziye'l-evvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

108/1

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ sâbıkâ Rum beğlerbeğisi Mehmed dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Amasya ve Turhal kâdîları tevki'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki mîrmîrân-ı müşârun ileyhsin südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp Turhal ile Amasya mâbeyninde Çelikli dimeğle ma'rûf mahûf derbend karye ahalisi vâkı' olan tekâlîfden mu'âf olmak üzere derbendci ta'yîn olup girü derbendin öte başında Şeyh Şadi tekyesi dimeğle meşhûr karye dahi ayende ve revandeye vakf olmuşken öte başında merkûmân karyeler halkı kadîmî yerlerinden olup rub' saatlik yerde dağa çıkıp ve bend-i mezbûre hâlî olmağla harâmî eşkiyâsı mürûr ve ubûr eyleyen ebnâ-i sebîlin emvâl ve erzâkın yağmâ ve gâret eylediklerinden gayrı nice kimesneyi katl idüp dâimâ fesâddan hâlî olmadukların bildirüp kurâ-i mezbûre ahalisi üslûb-ı sâbık üzere kadîmî yerlerinden iskân etdirilmek bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ eylediği ecilden merkûm karye halkın kadîmî yerlerine getirip iskân etdirilmek emr idüp buyurdum ki emrim üzere amel idüp dahi derbend-i mezbûra derbendci ta'yîn olunan kadîmî derbend re'âyâsı ayende ve revande içün vakf olan karye re'âyâsını kaldırıp kadîmî sâkin oldukları karyelerde iskân itdirüp mürûr ve ubûr eden ebnâ-i sebîl ta'yîn oldukları üzere gereği gibi hıfz u hirâset itdirüp min ba'd fermân-ı hümâyûnuma mugâyir kimesneyi bir vechile te'allül ve nizâ' etdirmeyesin ammâ bu bahâne ile ahz u celb olunmaktan begâyet ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâil-i şehri Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

(Arapça ibareler var okuyamadım)

108/2

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Sivas Beğlerbeğisi Mehmed dâme ikbâlehu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki eyâlet-i mezbûrede vâkı' olan sancaklarda mahlûl düşen ze'âmet ve timârları alaybeğilerin arz idüp ve sen dahi Asitâne-i sa'âdetime arz eyleyesin ki cümle mahlûlât Asitâne-i sa'âdetimde tevcîh olup berât-ı şerîfim

verile bu emr-i şerîfînden sonra zinhâr alaybeğileri Asitâne-i sa'âdetime mahlûlât arz eyleyeler şöyle ki bundan sonra ze'âmet ve timara müte'allık Asitâne-i sa'âdetime alaybeği arz-ı küllî alaybeğiliği âhara tevcîh olunup kendüler dahi itâb ve ikâba mazhar olmaları mukarrerdir âna göre her birlerini vâkıf ve âgâh ve tenbîh ve te'kîd eylemen bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim üzre amel idüp dahi mutasarrıf olduğun eyalet-i Sivas'da vâkı' olan sancakların alaybeğilerine muhkem tenbîh ve te'kîd eylesin ki min ba'd ze'âmet ve timar mahlûlâtın alaybeğileri arz idüp ve sen dahi Asitâne-i sa'âdetime arz eylesin ki vâkı' olan mahalle mahlûlât Asitâne-i sa'âdetimden tevcih oluna şöyle ki bundan sonra ze'âmet ve timar mahlûlü için alaybeğilerinden arz-ı küllî o makûlenin alaybeğiliği âhara verilüp ve kendülerinin haklarından gelinir âna göre fermân-ı hümâyûnun icrâsında dakîka fevt eylemeyesin şöyle bilesin lâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülevvel min şuhûr-ı sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

(Arapça ibareler var okuyamadım)

109/1

Hazret-i mevlânâ-yı şerî'at-meâb

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm Amasya ve Turhal kâdîları ba'de't-tahiyetü's-sâfiye inhâ olunan budur ki Turhal ve Amasya mâbeyninde vâkı' Çelikli dimeğle ma'rûf ve mahûf derbend karye ahalisi vâkı' olan tekâlîfden mu'âf olmak üzre derbendci ta'yîn olunup velakin derbendin öte başında Şeyh Şadi tekyesi dimeğle meşhûr karye dahi âyende ve revandeye vakf olmuş iken merkûmân karyeler halkı kadîmî yerlerinden kalkup rub' saatlik yerde dağa çıkıp derbend-i mezbûr hâlî kalmağla harâmî eşkiyâsı mürûr ve ubûr eyleyen ebnâ-i sebîlin emvâl ve erzâkın yağmâ ve gâret eylediklerinden gayrı nice kimesneyi katl idüp dâimâ fesâddan hâlî olmağla kurâ-i mezbûr ahalilerin üslûb-ı sâbık üzre kadîmî yerlerinde iskân etdirilmek için emr-i şerîf-i âlişân vârid olmağla mücebince bu cânibden mektûb tahrîr olunup ademlerimizden Şaban Bey gönderilmişdir vardıkda gerekdir ki zikr olunan kurâ-i mezbûre ahalilerin ber müceb-i emr-i âlî kadîmî yerlerine iskân etdiresiz

ammâ bu bahâne ile bir akçe ve bir habbe almak ihtimâli olmaya bundan sonra kanâ'at eylemeyüp yerlerine varmağa inâd ve muhâlefet edenleri eylesiz husûs-ı mezbûre ziyân tekayyüd olunup kurâ-i mezbûr ahalileri bir vechile inâd ve muhâlefet etdirmeyesin ve's-selâm

Ebubekir Efendi

Derbend-i mezbûrede olan kurâ ahalilerine mukaddemâ tenbîh olunmuşdu bu âna dek yerlerine vardılar ümidinde idüğü bundan sonra varmakda sakâmet edenleri vukû'ı üzre arz eylesiz.

109/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü budur ki

Amasya kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp nefsi-i Amasya'da vâkı' merhûm Hızır Paşa câmi'-i şerîfinde yevmî bir akçe ve senevî otuz keyl hinta ile ferrâş olan Mehmed fevt olup yeri hâlî ve hıdmeti mu'attal olduğun bildirüp yeri sulbî oğlu olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü'-şân-ı hâkânî Mustafa için mahall ve müstehakkdır diyü tevcih olunmak bâbında inâyet ricâsına arz itmeğin tevcîh idüp bu berât-ı hümâyûnumu verdim ve buyurdum ki ba'de'l-yevm mezbûr Mustafa varup müteveffâ-yı mezbûr babası yerine yevmî bir akçe ve senevî otuz keyl hinta ile ferrâş olup hıdmet-i lâzimesin mer'î ve mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan vazîfesin evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf olup vâkıfın ruhu ve benim devâm-ı ömr ü devletim için du'âya müdâvemet göstere ol babda efrâd-ı efrîdeden hiçbir ferd mâni' ve dâfi' ve münâzi' olmaya olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri-i Rebiülevvel min şuhûr-ı sene erba'a ve hamsîn ve elf mine'l-hicreti'n-Nebeviye aleyhi efdalü't-tahiyya

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

109/3

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Sivas ve Amasya ve Çorum ve Bozok ve Canik ve Divriği sancaklarında vâkı' olan kâdîlar ve Arapgir kâdîsı zîde

fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Sivas sancağının bin yedi yüz bir ve Amasya sancağının yedi yüz doksan üç buçuk ve rub' ve Çorum sancağının dört yüz elli ve Bozok sancağının üç yüz kırk altı ve Canik sancağının üç yüz elli bir buçuk ve Divriği sancağının yüz seksen ve rub' ve Arapgir kazâsının yüz kırk yedi ve rub' avârizhânesi ki cem'an üç bin dokuz yüz yirmi beş buçuk ve rub' avârizhânesi olur bin elli dört senesine mahsûb olmak üzere lâzım gelen avâriızları cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne olmak lâzım ve mühim olmağın silahdarlar zümresinden birinci bölükde yevmî altmış akçeye mutasarrıf Mehmed zîde kadruhu mübâşir ta'yîn olunup mühürlü ve nişânlu mevkûfât defter-i sûret verilmeğın mücebince zamân hulûl eyledikde cem' ve tahsîl etdirmen emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezbûr vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi zıkr olunan kâdîlıklarda vâkı' ol mikdâr avârizhânesinin tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzere her bir hânelerinde irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defter sûreti mücebince hâne hesâbı üzere dörder yüz akçe ki (silik) guruş olur cem' ve tahsîl ve ahz u kabz etdirip min ba'd hilâf-ı defter bir ferde te'allül ve nizâ' etdirmeyesiz ve mübâşir-i mezbûrun hıdmet-i ma'îşeti için her bir hânedan ellışer akçe dahi aldırıp min ba'd bundan ziyâde kâtibiye ve sarrafiye (?) ve muhkem harcı nâmına bir akçe ve bir habbe almayalar ve aldirmayasız şöyle ki fermân-ı şerîfimde ziyâde akçe aldığı ma'lûm-ı hümâyûnum ola ecdâd-ı izâmım âsarallâhu te'âlâ berâhihim ervâh-ı şerîfleri için alanların ve aldırınların bilâ te'hîr haklarından gelinir bilmiş olasın ve mîrî için alınan altûmı yüz on sekiz ve kâmil guruş yetmiş sekiz ve esedî guruş altmış sekiz ve zolatayı otuz sekiz (silik) hançer ak rub'un her dânesin on dörder akçeye aldırıp ziyâde ve noksâna almayalar ve aldirmayasız ve akçe alınmak lâzım geldikde sikke-i hümâyûnum ile meskûk onu bir dirhem gelir hâlis ve cedîd akçe aldırıp zinhâr eski ve zuyûf akçe aldirmayasız ve bin elli üç Zi'l-hiccesinin onsekizinci gününde yüz on sekiz bin sekiz yüz akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yirmi beşinci gününde iki yüz otuz yedi bin altı yüz akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yirmi sekizinci gününde yetmiş dokuz bin iki yüz akçe ve yine bir def'a dahi bin elli dört Muharremi'nin altıncı gününde yirmi yedi bin yedi yüz yirmi akçe ve yine yevm-i mezbûrda otuz dokuz bin altı yüz akçe ve yine mâh-ı merkûmun onuncu gününde dört yüz seksen sekiz bin akçenin miyânında yetmiş sekiz bin dört yüz akçe ki bu cümle beş yüz seksen bir bin üç yüz yirmi akçe olur Amasya'da Mehmed zîde kadruhunun yedinde ber vech-

i peşîn teslîm-i hazîne olunmuşdur ammâ hîn-i cem' de ihtimâm idüp kesr-i hânede ve fermânımda ziyâde akçe alınmakla re'âyâya hilâf-ı şer' ve kânûn te'addî ve tecâvüzden begâyet ihtirâz idüp vech-i meşrûh üzre olan emrimi yerine getiresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfime i'timâd kılasın.

Tahrîren fi'l-yevmi'r-râbi' aşer min şehr-i Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

110/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Vilâyet-i Canik ve Amasya nâm-ı diğêr Tokat defterlerine tâbi' zimmî re'âyânın ve Amasya'da ifrâz Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Sultân Bayezid Hân tâbe serâhu evkâfî keferesinin bin elli üç Ramazanı guresinden bin elli dört Şabanı gâyetine gelince üzerlerine edâsı lâzım gelen cizyeleri cem' ve tahsîl ve dâhil-i hazîne etdirilmek lâzım ve mühim olmağla ebnâ-yı sipâhiyândan kırk ikinci bölükde yevmî yirmi iki akçe ulûfeye mutasarrıf olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Ali Ahmed zîde kadruhu emîn ta'yîn olunup eline tuğralı ve nişânlu cizye defteri sûreti verilip irsâl olunmağın zamânı hulûl eyledikde mûcebince cem' ve tahsîl etdirilmek emr idüp buyurdum ki hükm-i şerîfimle mezbûr zîde kadruhu vardıkda siz ki kâdîlarsız vilâyet-i Canik defterine tâbi' zimmî re'âyânın bin iki yüz yirmi üç cizyehâneleri olup tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzre her bir hânelerden ikişer yüz kırk beşer akçe ve vilâyet-i Amasya nâm-ı diğêr Tokat defterine tâbi' zimmî re'âyânın iki bin dört yüz kırk altı cizye hâneleri olup tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzre her bir hânelerinden ikişer yüz kırk beşer akçe ve Amasya'dan ifrâz Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Hân tâbe serahu evkâfî keferesinin sekiz yüz altmış iki cizye hâneleri olup tarih-i mezbûra mahsûb olmak üzre her bir hânelerinde ikişer yüz kırk beşer akçe cizyelerin ve hane başına kırkar akçe mîrî gulâmiyeleri irsâl olunan tuğralı ve nişânlu cizye defteri mûcebince mezbûr kulum cem' ve tahsîl etdirdüp ve bundan mâ'adâ mübâşirin hıdmet-i ma'îşetiyçün kırkar akçe dahi aldırıp bundan ziyâde kâtibiye ve sarrâfiye ve hüddâmiye

nâmiyla ve muhkem harcı nâmiyla bir akçe ve bir habbe almayup ve aldirmayasın ve gürihteleri var ise re'âyâyı ve papasları ve köy kethudâları ile mübâşir-i mezbûr mahkemeye getirip defter mûcebince ne mikdâr gürihteleri olduğunu re'âyâya bildirdikten sonra asıl mâla ve deftere noksân çekmemek üzere ma'rifet-i şer'le gürihteden vâkı' olan noksânı re'âyânın kendü rızâları ile kesr akçe düşer ise mâbeynlerinde tevzî' ve teslim eyleyeler ammâ gürihteleri yoğiken mücerred celb-i mâl için gürihte vardır nâmiyla ziyâde akçe almaya ve aldirmayasın ve siz ki kâdîlarsız siz dahi cizye için re'âyâdan bir akçe aldığına rızâ-yı hümâyûnum yokdur bilmiş olasın ve re'âyânın ba'zıları zî-kudret kimesnelerin karyelerine ve çiftliklerine varup istinâd eylemeleriyle mübâşir-i mezbûr varup cizyelerin taleb eyledikde mâni' olmak isterler ise men' u def' eyleyesin ve sancak beğleri ve kâdîlar ve gayriler harâc husûsuna müdâhale eylemeyeler ve mübâşir-i mezbûr dahi ta'yîn ve fermânım olan hıdmet-i ma'îşetinden gayrı bir akçe almayup ve bunların nâmiyla kurâya adem göndermeyüp ancak re'âyâ kendü rızâları ile kifâyet mikdârı zahîre makûlesi getirirler ise âna kanâ'at eyleyüp tecâvüz eylemeye şöyle ki ziyâde akçe alınıp tekarrüb olunduğu mesmû'-ı hümâyûnum ola ecdâd-ı izâmım âsarallâhu te'âlâ berâhihim ervâh-ı şerîfeleri için o makûle ziyâde akçe alanlar ve aldıranlar eşedd-i ukûbet ile salb (...) olurlar ve sen ki mübâşir-i mezbûrsun cem'ine me'mûr olduğun cizye malın defter mûcebince fermân-ı şerîfim üzere cem' ve tahsîl idip getirüp tamâmen teslim-i hazîne eyleyesin ve mîrî için alınan altını yüz on sekiz ve kâmil guruş yetmiş sekiz ve esedî guruş altmış sekiz ve zolata guruş otuz sekizer akçeye ve ters hançer ak rub'un her bir dânesin on dörder akçeye aldırıp ziyâde ve noksân aldirmayasın ve akçe alındıkda sikke-i hümâyûnumla meskûk onu bir dirhem gelür hâlis ve cedîd akçe aldırıp zinhâr zuyûf ve eski akçe aldirmayasın ve hîn-i cem'inde tamâm ihtimâm idüp kesr-i defterden ve nekâhathâneden ve hilâf-ı şer' re'âyâya te'addî ve tecâvüzden hazer eyleyesin ve mezkûr bin elli üç Ramazan-ı şerîfinin on ikinci günü yüz bir bin beş yüz elli sekiz akçe ve yine sene-i mezbûre Şabanı'nın yirminci günü elli dokuz bin iki yüz yirmi bir akçe ve yine sene-i mezbûre Recebi'nin on beşinci günü yetmiş yedi bin iki yüz yirmi akçe ve yine sene-i mezbûre Ramazan-ı şerîfinin on ikinci günü yüz elli dört bin dört yüz kırk akçe ve yine sene-i mezbûre Şa'banı'nın onuncu günü yetmiş yedi bin iki yüz yirmi akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yirmi altıncı günü yetmiş yedi bin iki yüz otuz akçe ve yine mâh-ı mezbûrun yirmi yedinci

günü on dört bin dört yüz altmış dokuz akçeyi cem'an beş yük altmış bir bin üç yüz elli sekiz akçeyi ber vech bir bir teslim-i hazîne eylemiştir şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâmin min şehri-i Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

111/1

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Sivas beğlerbeğisi dâme ikbâlehu ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm eyâlet-i Sivas'da vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki eyâlet-i Sivas'da vâkı' kurâ ve mezâri'in üç sene mahsûlin mîrî için zabt eylemeğe me'mûr olan sipâhiyândan Hacızâde Mehmed zîde kadruhu dîvân-ı hümâyûnuma arz-ı hâl sunup evkâf sâhiblerinin ellerinde ma'mûlun bih temessükleri olmayanlardan zabtında olan kurâ ve mezâri'in üç sene mahsûlleri mîrî için ahz u kabz eylemen fermân olmağla bazı kimesnelerin ellerinde on pare mezra'a var iken hîn-i tahrîrde yedi ve sekiz paresin yazdırup üçü ve dördü mevkûf kalup ve ellerinde temessükleri dahi olmamağla ne kendü zabt edebilir ve ne mîrî tarafından zabt olunduğuna râzı olurlar ol makûle Sivas eyaletinde vâkı' evkâf sâhiblerinin ellerinde ma'mûlun bih temessükleri var ise zabt etdirilip olmayanların kurâ ve mezâri'i eğer defterde mastûr ve eğer hâric-i ez defterdir üç sene mahsûlün mîrî için taleb ve tahsîl eylemen bâbında emr-i şerîf ricâ eylemen vech-i meşrûh üzre olmak emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi o makûle Sivas eyaletinde vâkı' evkâf sâhiblerinin ellerinde ma'mûlun bih temessükleri var ise zabt itdirüp olmayanların kurâ ve mezâri'i eğer defterde mastûr ve eğer hâric-i ez defterdir üç sene mahsûlün mîrî için ahz u kabz ve defter itdirdüp hilâf-ı şer' ve kânûn kimesneye te'allül ve nizâ' etdirmeyesiz ammâ bu bahâne ile ellerinde temessükleri olanlar dahl olmağla zulm ve te'addî olmakdan ve celb ve ahz-ı mâldan bu bâbda hazer eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız tahrîren fi't-tâsi' şehri-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

111/2

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Sivas beğlerbeğisi dâme ikbâlehu ve mefâhirü'l-akrânü'l-kirâm merâci'ü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kad ve'l-ihtirâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm Sivas eyaletinde olan sancakbeğleri zîde izzuhum ve mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm eyâlet-i mezbûrede vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân eyâlet-i mezbûrede olan altı bölük kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları zîde kadruhum tevkî'-i refî'-i hümâyûn ebnâ-i sipahiyândan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde kadruhu dîvân-ı hümâyûnuma gelüp arz-ı hâl idüp eyâlet-i Sivas'da olan evkâfi ve eğer emlâkı bundan akdem Rum defterdârı Murad dâme uluvvuhu defter eyleyüp Asitâne-i sa'âdetime getirüp vezîr-i sâbık zamânında bir mikdârının sâhibleri der-devlet-medâra gelüp isbât-ı vücûd idüp ellerine temessük alup bir mikdârı dahi bizimdir mukaddemâ biz zabt ederdik diyü da'vâ idüp isbât etmeğe kâdir olmayup ve bir mikdârı dahi eser-i binâsı olmayup hâlî ve harâbe olmağla isbât-ı vücûd etmeyenlerin kurâ ve mezâri'inin iki sene re'âyâ zimmetlerinde olan mahsûlâtı ve sene-i cedîdinin mahsûlü mîrî için kabz olunması bâbında fermân-ı hümâyûn sâdır olmağla emr-i şerîf ile varup zabtına mübâşeret olundukda kimi kâdîlar zabt eyleyüp ve kimi dahi bazı kimesneler zabt eyleyüp ve bazılarının vilâyet kâdîları tama'-ı hâmm sebebi ile fûruht idüp zabtı bir vechile mümkün olmadığın bildirüp mukaddemâ eline verilen emr-i şerîf ve mühürlü ve nişânlu defter sûreti mücebince zabt etdirilmek bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin vech-i meşrûh üzere zabt etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile mezbûr kulum zîde kadruhu varıldıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi defterdâr-ı müşarun ileyhın defter eylediği evkâf ve emlâklerin isbât-ı vücûd edemeyenlerin kurâ ve mezâri'in iki seneden re'âyâ zimmetlerinde kalan mahsûlü ve sene-i cedîdin mahsûlün kuzzâtına ve gayriden bilâ emr-i şerîf mühürlemeğe kabz idüp ve fûruht eylemişler ise o makûlelerin kabz ve fûruht eyledikleri mahsûlü mukaddemâ verilen emr-i şerîfim ve mühürlü ve nişânlu defter sûreti mücebince şer'le tevcih edenlerden mezbûr kavlime mîrî için taleb ve tahsîl ve kabz etdirilip fermân-ı şerîfime muhâlif ve mühürlü ve nişânlu defter sûretine mugâyir kimesne te'allül ve inâd etdirmeyesiz ammâ isbât-ı vücûd eyleyip ellerine temessük alanların kurâ ve

mezâri'ine ve mahsûllerine müdâhale olmakdan begâyet ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmi's-sâdis aşer şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

112/1

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ (boş) kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn Ahmed südde-i sa'âdetime gelüp Amasya sancağında Arguma nâhiyesinde Kazgan nâm karye ve gayriden iki bin akçe timar berât-ı şerîfimle üzerinde ve zabt ve tasarrufunda olduğun bildirüp istid'â-yı inâyet itmeğın zabt etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki emrim üzre timar-ı mezbûrı elinde olan berâtı mücebince kemâkân buna zabt ve tasarruf etdirip min ba'd âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olundu tahvil ve tarihine düşen mahsûlünde nesnesin almışlarsa ba'de's-sübût hükm idüp alıveresin şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

112/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki dârende-i fermân-ı hümâyûn Ahmed südde-i sa'âdetime gelüp Amasya sancağında taht-ı kazânda Arguma nâhiyesinde Kazanlı nâm karye ve gayriden iki bin yüz akçe timar ismi mevcûd cismi nâ-mevcûd olan Mehmed tahvîlinden kendüye tevcih olunup berât itdirüp üzerinde iken diğêr Ahmed nâm kimesne dahi bir tarikle alup dahl idüp emr-i şerîfim ricâ etmeğın timar-ı mezbûr ikisine dahi zabt etdirilmeyüp hasmı olan mezbûr diğêr Ahmed ile murâfa'a olmak bâbında fermân-ı âlişânım olmuşdur buyurdum ki emr-i celîlü'l-kadrim üzre amel idüp dahi zikr olunan timar-ı mezbûrı ikisine dahi zabt ve mahsûlüne müdâhale etdirilmeyüp hasmıyla murâfa'aya havâle eylesesin ki geldiklerinde dîvân-ı hümâyûnumda vezîr-i a'zam huzûrunda murâfa'a olup

murâfa‘adan teftişine hükm olunup emr-i şerîfim verilirse timar mahsûlünden zabt etdiresin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvalü’l-mükerrem lisene isnâ ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

113/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki İşbu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘-ü’ş-şân-ı hâkânî Mehmed ehl-i kalem ve mahall ve müstehakk olmağın hakkında mezîd-i inâyet-i pâdişâhânem vücûda getirip Amasya’da vâkı‘ merhûm Yörgüç Paşa evkâfına kendü arz-ı hâli mücebince müteveffâ Derviş Mehmed yerine bin elli üç Zi’l-ka‘desinin yirmi ikinci gününden yevmî üç akçe vazîfe ve senede elli keyl hinta cere ve elli keyl şa‘îr cere ile kâtib nasb ve ta‘yîn idüp bu berât-ı sa‘âdet-âyât ve meserret-gâyâtı verdim ve buyurdum ki mezbûr Mehmed varup şol ki vezâif hıdemât-ı kitâbetdir mer‘î ve mü’eddî kıldıkdan sonra ta‘yîn olunan yevmî üç akçe vazîfesin mâh-be-mâh ve senede elli keyl hinta ve elli keyl şa‘îr evkâf-ı mezbûre mahsûlünden alup mutasarrıf ola ol bâbda hiç ehad mâni‘ ve dâfî‘ ve müzâhim olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfime i‘timâd kılalalar tahrîren fî’l-yevmi’l-hâmis min şehr-i Zi’l-hicce sene selase ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

113/2

Kıdvetü’l-kuzzât ve’l-hükkâm ma‘denü’l-fazl ve’l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Mehmed nâm kimesne hâlâ Dersa‘âdetime arz-ı hâl idüp nefsi Amasya’da vâkı‘ Yörgüç Paşa câmi‘-i şerîfi evkâfının yevmî üç akçe vazîfe ve senede elli keyl hinta ve elli keyl şa‘îr ile kâtib olup fevt [olan] Derviş Mehmed mahlûlünden bana tevcih olunup zabt ve tasarruf için mâliye tarafından berât-ı âlîşân verilmiş iken âhardan Abdi ve Hasan ve bazı kimesneler askerî ve dîvân tarafından mukaddem ve mu’ahhar tarih ile berât ibrâz idüp zabtıma mâni‘ olmakdan hâlî değıllerdir diyü bildirüp elinde olan berât mücebince zabt etdirilip min ba’d âhardan müdâhale etdirilmemek bâbında

emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda zikr olunan kitâbet mezbûr Mehmed'in üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın imdi berâtı mûcebince zabt etdirilmek emrim olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zikr olunan kitâbet-i mezbûrun mâliye tarafından elinde olan berât-ı âlişânım mûcebince zabt ve tasarruf etdirip min ba'd mezbûrân Abdi ve Hasan nâm kimesneye âhardan bir ferde askerî ve dîvân tarafından berât ibrâz eylemekle dahl ü ta'arruz etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için tekrâr şikâyet olunmalı eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-hâdî aşer min şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

113/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ (boş) kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Amasya sancağı alaybeğisi Mustafa zîde kadruhu sütte-i sa'âdetime gelüp Amasya sancağında Geldiklan nâhiyesinde Taun nâm karye ve gayriden on bin akçe timara mutasarrıf olan Yusuf fevt olup timarı mahlûl olmağla dârende-i fermân-ı hümâyûn Hasan'a tevcih olunup berât itdirüp üzerinde iken âhardan diğeri Yusuf'un eline müteveffânın berâtı düşmeğle fevti gayr-ı vâkı'dır diyü mukarrer ve tevdî-i berât idüp nizâ' üzre olmalarıyla mukarrer olunmak bâbında inâyet ricâsına arz etmeğın temessükâtı ile Asitâne-i sa'âdetimde murâfa'a olmadıklarınca mahsûl tarafeyne zabt etdirilmemek emrim olmuştur buyurdum ki emrim üzre timar-ı mezbûrı tarafeyne zabt etdirmeyüp temessükâtları Asitâne-i sa'âdetime murâfa'aya havâle eylesin ki ikisi dahi ma'an gelüp dîvân-ı hümâyûnumda murâfa'a olundukda hîn-i murâfa'ada kangı tarafa mukarrer verilirse âna zabt etdirile madem ki Asitâne-i sa'âdetimde murâfa'a olunmadıkça timar-ı mezbûrı tarafeyne zabt etdirmeyüp mahsûlü re'âyâ zimmetinde mevkûf tutasın şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i şehr-i Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

114/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Amasya'da Hakla nâm karyede medfûn es-Seyyid Yahya zâviyesinde altı müdd hinta ile kâtib olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn Yahya edâ-i hıdmetde bir vechile kusûru ve azlin îcâb [eder] hâli yoğiken üzerinden Hasan ve bazı kimesneler alup gadr itmeğle yine mezbûr Yahya'ya ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına inâyet taleb itmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup kemâkân kâtib olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra ta'yîn olunan altı müdd hinta ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletim için du'âya müdâvemet göstere şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâil-i şehr-i Cemâziye'l-evvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makam-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Vird-i fî 3 şehr-i Cemâziye'l-ahire sene erba'a ve hamsîn ve elf.

114/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Nefs-i Amasya'da vâkı' Temenna çeşmesi evkâfına yevmî bir akçe ile mütevellî olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hâkânî Ahmed bi'l-fi'il berât-ı hümâyûn ile mutasarrıf iken bin kırk dokuz Şevvali'nin on altıncı günü taht-ı âlî baht-ı [Osmanî] üzre cülûs-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnum vâkı' olmağın Dersa'âdetimden berât-ı cedîd taleb itmeğın üzerinde ise sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki vardıkda kemâkân mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe vazîfesine mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere şöyle [bilüp] alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Vird-i fî 3 şehr-i Cemâziye'l-ahire sene erba'a ve hamsîn ve elf.

114/3

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihitişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ Sivas beğlerbeğisi Mehmed dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ (boş) kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki erbâb-ı timardan dârende-i fermân-ı hümâyûn Osman südde-i sa'âdetime gelüp Amasya sancağında Sivas nahiyesinde Aybük nâm karye ve gayriden üç bin akçe timar müteveffâ Mehmed tahvîlinden kendüye tevcih olunup berât itdirüp üzerinde iken oğlu vardır diyü tasarrufuna mâni' oldukların bildirüp berât mücebince inâyet ricâ itmeğın defterhâne-i âmiremde mahfûz olan rûznâmçe-i hümâyûnumda müteveffâ-yı mezbûr tahvîlinden tevcih olunup berât virilüp mastûr ve mukayyed bulunmağın elinde olan Asitane berâtı mücebince zabt itdirilüp âhardan bir ferdi dahl etdirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki emrim üzre timar-ı mezbûr mezkûr Osman elinde olan Asitane berâtı mücebince zabt ve vâkı' olan mahsûlâtın ahz u kabz itdirüp taraf-ı ahardan bir ferdi dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl olunup berât mücebince tahvîl tarihine düşen mahsûlünden kimesne nesnesini dahi almışlar ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-kusûr alıvirüp te'allül ve inâd etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiülevvel lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

115/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Kara ela gözlü çatık kaşlı orta boylu râfi'-i tevkî'-i refî'-ü's-şân-ı hâkânî Ömer südde-i sa'âdetime gelüp bundan akdem (silik) arz olundukda ibtidâdan altı bin akçe timara emr-i şerîf virilüp ve Amasya sancağında Arguma nâhiyesinde Soya nâm karye ve gayriden üç bin akçe timara mutasarrıf olan Mustafa fevt olup timarı mahlûl olduğı livâ-i mezbûr alaybeğisi arz etmeğın sancağında sâkin olmak üzre ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunmak için sene erba'a ve hamsîn ve elf Rebiülevveli'nin yirmi dördüncü gününde hükm-i şerîfim verildikten sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üç bin akçe timar vech-i meşrûh üzre müteveffâ-yı mezbûr tahvîlinden ibtidâsı bedelinden noksânıyla

ber vech-i tekmîl altı bin akçe üzre merkûm Ömer'e tevcih olunup virdüm ve buyurdum ki zikr olunur:

Soya tâbi'-i Arguma

Cedîd divânı

5000

3500

Deveci tâbi'-i Arguma

Cedîd divânı

3900

5900

3000 yekûn

6000 ber vech-i yekûn

buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup mutasarrıf kılıp şol ki vezâyif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûredir ber müceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kılalar ol bâbda hiç ferd mâni' ve müzâhim olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

115/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîâm mevlânâ (boş) kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki erbâb-ı timardan dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân Ömer südde-i sa'âdetime gelüp Amasya sancağında taht-ı kazânda vâkı' Deveci nâm karye ve gayriden üç bin akçe timar bundan akdem kendüye tevcih olunup berât itdirüp üzerinde olduğun bildirüp zabt etdirilmek bâbında inâyet ricâ itmeğın berâtı mücebince zabt itdirilüp aharı dahl etdirilmemek emrim olmuşdur buyurdum ki emrim üzre timar-ı mezbûrı mezkûr Ömer'e elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf itdirüp min ba'd taraf-ı ahardan bir ferdi bir vechile dahl ve ta'arruz etdirmeyesin ve dahl-i evvelinden berâtı mücebince edâya değın tahvîl tarihine düşen mahsûlünden cüz'î ve küllî kimesne

senesinden dahl etmişler ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-kusûr aliverip bir vechile te'allül ve inâd etdirmeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehri Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

115/3

Şerî'at-nisâb mevlânâ Amasya kâdîsı kâmyâb-ı tahiyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki dergâh-ı mu'allâ çavuşlarından Hacı Himmet nâm kimesnenin Yusuf ve Kenan nâm iki abd-i memlûkı firâr eyleyüp Hasahır bölükbaşlarından Abdurrahman nâm kimesne ahz idüp şer'-i şerîfin görölüp mezbûrân Yusuf ve Kenan mezbûr Hacı Himmet'in abd-i memlûkı idüğü sübût bulup hüccet olunup emânet vaz' olunup mezbûr Hacı Himmet şer'le görölmek bâbında mektûb taleb ederim dimeğin mektûb tahrîr olunmuşdur lede'l-vüsûl gerekdir ki mezbûrun yedinde olan hüccet-i şer'iyyesine nazar idüp şer'le sübût buldukda abd-i memlûkı alıveresin ve's-selâm

El-fakîr Hüseyin el-kâdî asâkir-i Anadolu el-ma'mûre

116/1

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Dergâh-ı mu'allâm kapucularından dârende-i fermân-ı vâcibü'l-iz'ân kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hacı Hamza zîde kadruhu südde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüp Yusuf ve Kenan nâm iki abd-i memlûkı Üsküdar'da çiftliğinden firâr eyleyüp Hasahur bölükbaşlarından Abdurrahman Direkli derbendinde ahz idüp şer'-i şerîf görölüp hüccet alınup emânet vaz' olunduğun bildirüp hükm-i hümâyûnum ricâ itmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda husûs-ı mezbûra yakın ve meclis-i şer'iyyesine nazar idüp göresin arz olunduğu üzre mezbûrlar ahz olunup mûmâ ileyhın abd-i memlûklerin oldukları sicill ve hüccet olmuş ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel idüp bu bâbda verilen hüccet-i şer'iyye mücebince zikr olunan abd-i memlûklerin hükm idüp aliverip şer'-i şerîfe ve sıhhat-i münife kimesneye te'allül ve inâd etdirmeyesin şöyle bilesin

alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

116/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Amasya kazâsına tâbi' Hakla nâm karyede vâkı' merhûm es-Seyyid Yahya kıddusü'l-azîzin vakfına humus mahsûl ile mütevellî olan işbu râfî'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn Mustafa edâ-i hıdmet idüp azlin îcâb eder hâli yoğiken mücerred bazı kimesneler alup gadr itmeğle ref' olunup tekrar mezbûr Mustafa'ya ibkâ ve mukarrer kılınmak ricâsına inâyet taleb itmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnu verdim ve buyurdum ki varup kemâkân mütevellî olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra üslûb-ı sâbık üzere mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç âhardan mâni' ve dâfî' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fî evâhir-i şehri-i Rebiülahir sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

116/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Cülûs-ı hümâyûnum vâkı' olup umûmen tecdîd-i berevât fermân-ı âlîşânım olmağın Amasya sancağında Geldiklan nâhiyesinde Midlos nâm karye ve gayriden işbu iki bin akçe timara sene isnâ ve hamsîn ve elf Rebiülevvelinin guresinden merhûm Hüdavendigâr tâbe serâhu zamânında mîrmîrân berâtıyla mutasarrıf olan orta boylu açık kaşlı ela gözlü asferü'l-levn râfî'-i tevkî'-i refî'-i hâkânî Hasan südde-i sa'âdetime gelüp tarih-i mezbûrdan berü timarım üzerimdedir diyü berâtı tecdîd olunmasın ricâ itmeğın timarı olduğı sancakda sâkin olup alaybeğisi bayrağı altında sefer eşmek şartıyla müceddeden tevcih olunup südde-i sa'âdetden verdim ki zikr olunur

Karye-i Midlos tâbi'-i Geldiklan

Karye-i Öteoğlan tâbi'-i mezbûr

Divânı		Divânı
3800		3300
1400		1100
Yekûn		
3500		
3000		

buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılup şol ki vezâyif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre asâkir-i mansûredir ber müceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kıla ol bâbda efrâd-ı efrideden ferd-ı vâhid mâni' ve dâfi' ve münâza' ve mu'âteb olmaya ve dahl ü ta'arruz kılmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

117/1

Süleyman Paşa hazretlerinin mektûb-ı şerîfleridir

Hazret-i mevlânâ-yı şerî'at-meâb

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-keîâm minberü'l-hilâl ani'l-harâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tahıyyât-ı sâfiye ithâfindan sonra inhâ olunur ki inşâallahu'l-meliki'l-azîm (silik) taht-ı kazâ ve adâlet-şî'ârınız (silik) olunmak tashîh olunup vardığımız günden mâ'adâ üç kerre (silik) olunmak tahmîn olunmuşdur imdi yevmiye defterimiz ağalarımızda defterimiz mücebince zahîre vardığımız günden mâ'adâ üç günlük zahîre cem' ve tahsîl itdirüp mu'tâd-ı kadîme muhâlif kimesneyi tereddüd ve inâd etdirmeyesin ve zahîreci nâmıyla re'âyâdan bir akçe alınmaya ve's-selâm

Be-medîne-i sahra-yı Osmancık

117/2

Süleyman Paşa hazretlerinin mektûbudur

Hazret-i mevlânâ-yı şerî'at-meâb

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-islâm umdetü'l-vülâti'l-enâm mevlânâ Geldiklan kâdîsı efendi zîde fazluhu ba'de't-tahiyye ve's-selâm i'lâm olunur ki erbâb-ı timârdan dârende-i hurûf Yusuf gelüp Amasya sancağında taht-ı kazânızda Kanun nâm karye ve gayriden on bin akçe timar müteveffâ Ali tahvîlinden kendüye tevcîh olunup berât-ı şerîf ile üzerinde iken âhardan Hasan nâm kimesne timar-ı mezbûrı bunun için fevt oldu diyü hilaf-ı inhâ ile üzerinden alup gadr etmeğle tekrâr Asitane-i devletden mezbûr Yusuf'a mukarrer kılınup berât-ı âlîşân verilmeğle mücebince zabtiyçün mukarrer mektûbı verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki timar-ı mezbûrı elinde olan berâtı mücebince kemâkân zabt ve tasarruf itdirüp min ba'd mezbûr Hasan'ı ve taraf-ı âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve dahl idüp berâtı mücebince nesnesin dahi almış ise ba'de's-sübût hükm idüp girü bî-kusûr alıveresin şöyle bilesin müceb-i mektûb ile âmil olasın tahrîren fî evâil-i şehr-i Recebü'l-ferd lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i sahrâ-yı Amasya

117/3

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Kasaba-i Amasya'da vâkı' müteveffâ Yörgüç Paşa binâ eylediği câmi'-i şerîfinin evkâfı mütevellîsi olan dârende-i fermân-ı hümâyûn Mehmed zide kadruhu südde-i sa'âdetime mektûb gönderüp zikr olunan câmi'-i şerîfin yevmî iki akçe ve senevî üç müdd mahsûl vazîfeleriyle câbîsi olan Hacı fevt olup cibayet hâlî ve vazîfesi mahlûl olmağın işbu râfi'-i tevki'-i refi'ü's-şân-ı hâkânî Ahmed için her vechile mahall ve müstehakkdır diyü verilmek ricâsına arz etmeğın bu berât-ı hümâyûn-ı izzet-makrûnı verdim ve buyurdum ki mezbûr varup fevt olan merkûm câbî Veli'nin yerine zikr olunan cami'in yevmî iki akçe ve senevî üç müdd mahsûl vazîfe ile câbîsi olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesini mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve benim devâm-ı ömr ve devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe

i'timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-işrîn şehr-i Cemâziye'l-ahire sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantniyye el-mahrûse

Vird-i fî 7 şehr-i Recebû'l-mürecceb lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

117/4

Şerî'at-nisâb mevlânâ Kelkiras kâdîsı kâmyâb-ı tahıyyât-ı sâfiye ithâfiyla inhâ olunur ki İmred nâm karye Amasya kazâsından olup Kelkiras kâdîsı müdâhale etmemek için ahalişi yedlerinde emr-i şerîfleri var iken senin karye-i mezbûreye uğrayup müft ü meccânen yem ve yiyeceklerin yiyüp ve Kelkiras kazâsı ahalisinin üzerlerine nâzil olan avârız vesâir tekâlif-i şâkkadan hisse çekdirir diyü karye-i mezbûr ahalişi şikâyet itmeğın gerekdir ki ba'de'l-yevm kat'â karye-i mezbûreye uğrayup ve hisse çekdirmeyesin evvela azl ile kanâ'at olunmayup müstehakk olduğun ile tecziye olman emr-i mukarrerdir basîret ve intibâh üzre olasın ve's-selâm

El-fakîr Abdurrahim el-kâdî

Be-nefs-i Anadolu el-ma'mûre

118/1

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm mevlânâ Amasya sancağında vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tezkire varıcak ma'lûm ola ki dârende-i hurûf kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Bey zîde kadruhu hazîne-i Rum dîvânına gelüp Amasya sancağında vâkı' olan beytü'l-mâl-i âmmeyi senede üç yüz kâmil guruşa kabûl idüp kendüye deruhde olunmak iltimâs itmeğle bin elli dört Muharremi guresinden senede üç yüz kâmil gurus olmak üzre tevcih olunup tezkire verildi vardıkda gerekdir ki taht-ı kazâlarınızda vâkı' olan on bin akçede (...) beytü'l-mâl ve yava ve kaçgun kul ve câriye (silik) rüesâ-yı mîrîye âid olan mezbûr Hasan Bey zabt ve kabz ve irsâl-i hazîne etdiresiz ve ibtidâ-i muharrerden bu âna değıl düşen beytü'l-mâl her kim almış ise sıhhati üzre berâberinde suâl idüp vukû'ı üzre defter eyleyüp bu cânibe gönderesiz ve (silik) iltizâmına dâhil olmak üzre mezbûre kabz etdiresiz

hâricde kimesneyi dahl etdirmeyüp müdâhale etmemek sadedinde olanı bu cânibe havâle edesiz husûs-ı mezbûre her biriniz tekayyüd ve ihtimâm eyleyüp mîrîye gadr olunmakdan hazer idüp da'vâları verâset edenleri bu cânibe havâle edesiz şöyle bilesiz tahrîren fî evâsıt-ı Recebû'l-müreceb lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Medîne-i Tokad

118/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tezkire varıcak ma'lûm ola ki dârende-i hurûf zübde-i dervîşândan Salih Dede zîde salâhuhu hazîne-i Rum divânına arz-ı hâl gönderüp hazîne-i Rum aklâmından nefsi-i Amasya'da vâkı' tamga-yı serh mukâta'asının bin elli dört senesi kıstın sâbık üzre kendüye tevcih olunmak ricâ itmeğin kıst-ı sâbıkı olan altmış guruşa gerü noxsân göndermemek üzre kendüye tevcih ve deruhde olunup zabtiyçün tezkire tahrîr olunup irsâl olundu vardıkda gerekdir ki mukâta'a-i mezbûrenin elli dört Şabanı'nın guresinden ber-tamâmına değin mûmâ ileyh Dervîş Salih zîde salâhuhuya olageldiği mu'tâd üzre bi-hasebi's-şer' ve'l-kânûn düşen hukûk ve rüsûmun küllî ve cüz'î mîrî için zabt ve tasarruf etdirip aharı dahl ve ta'arruz etdirmeyesiz şöyle bilesiz müceb-i tezkire ile amel idesiz tahrîren fî evâhir-i Recebû'l-müreceb sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i Tokad

118/3

Hazret-i mevlânâ-yı şerî'at-meâb

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-islâm umdetü'l-vülâti'l-enâm mevlânâ Geldiklan kâdîsı zîde fazluhu ba'de't-tahiyetü's-sâfiye i'lâm olunur ki Amasya sancağında nâhiye-i mezbûrede Doğan nâm karye ve gayriden iki bin yüz akçe timara mutasarrıf olan Mustafa timar-ı mezbûrı Bağdad seferinde aldım diyü mîrmîrân tarafından berât itdürüp lakin Bağdad'a varmayup ve timar kendünün olmayup bir tarikle berât idüp her vechile mahlûl olmağla elinde berâtı alınıp şakk olunup timâr-ı mezbûrı erbâb-ı istihkâkdan (boş) boylu (boş) gözlü (boş) kaşlu dârende-i

hurûf Mehmed'e sene erba'a ve hamsîn ve elf Recebi'nin yirmi altıncı gününden tevcih olunup zabt ve tasarrufiçün tahvil mektûbı verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki timar-ı mezbûrı mezkûr Mehmed'e zabt ve tasarruf etdirüp kimesneye dahl ve ta'arruz etdirmeyesin tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Be-medîne-i Tokat el-mahrûse

118/4

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Amasya kazâsına tâbi' Gani nâm karyede vâkı' câmi'-i şerîfde yevmî bir akçe ile hatîb olan Ebubekir fevt olup mahlûl olmağın yerine işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hâkânî Derviş Halife ehl-i Kur'ân ve mahall ve müstehakk olmağla tevcih olunup berât-ı şerîfim verilmek bâbında kâdîsı mevlânâ Mehmed zîde fazluhu arz itmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varpu mezbûr Derviş Halife câmi'-i merkûmda müteveffâ-yı merkûmun yerine hatîb olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra yevmî bir akçe ile mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda kimesne mâni' ve dâfi' olmayup dahl ve ta'arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Recebü'l-mürecceb sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

118/5

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki

Amasya sancağında Akdağ nâhiyesinde Çıban nâm karye ve gayriden üç bin akçe timara mutasarrıf olan Mahmud fevt olup timarı mahlûl olduğun alaybeğisi i'lâm etmeğle sene selase ve hamsîn ve elf Şabanı'nın beşinci gününde ibtidâdan üç bin akçe timara emr olan uzun boylu açık kaşlı kara gözlü râfi'-i tevkî'ü's-şân-ı hâkânî Mehmed'e tahvîl mektûbuyla verilmeğın timar-ı mezbûr müteveffâ-yı merkûm tahviline ibtidâsı bedeli mezkûr Mehmed sancağında sâkin olmak ve alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcih olunup

emirü'l-ümerâi'l-kirâm Rum beğlerbeğisi Arslan dâme ikbâlehu tezkiresi mûcebince sÛdde-i sa'âdetimden verdim ki zikr olunur

(silik)

ba'de'l-yevm (silik) olup tasarruf kılıp şol ki vezâif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredir ber mûceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve mü'eddî kılıp ol bâbda hiç ferd mâni' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

119/1

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Tokat'dan Üsküdar'a varınca yol üzerinde vâkı' olan kâdîlar zîde fazluhum tezkire varıcak ma'lûm ola ki hâliyâ birkaç bin guruş hazîne ile birkaç at ve bazı eşyâ Asitâne-i sa'âdet tarafına irsâl olunmağın taht-ı kazâlarınıza vardıkça bekci ve kılavuz vesâir lâzım olanı görüp emn ve salimen birbirinize ulaştırmak bâbında tezkire tahrîr ve irsâl olundu vardıkda gerekdir ki zikr olunan hazîne ve atlar her birinizin taht-ı hükümetinize uğradıkça kifâyet etdiği kadar bekciler ve mahûf olan yerlerde kılavuzlar koşup vesâir lâzım olanı gördürüp emin ve salim birbirinize ulaştırmasız ihmâl ve tekâsül etmekle mîrî mâla zarar ve gezend eriştirmekden begâyet hazer eylesiz şöyle ma'lûm bilesiz tahrîren fî evâhir-i Şabanü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-medîne-i Tokat

119/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sultânî ve tuğra-yı garrâ-yı cihân-sitân-ı hâkânî hükmü oldur ki Nefs-i Amasya'da Şehiriçeri'de vâkı' merhûm Yörgüç Paşa binâ eylediği câmi'-i şerîfde senevî vazîfe-i mu'ayyene ile hatîb ve sermahfel olan Abdurrahman fevt olup mahlûlünden mukaddem Mustafa nâm kimesne bir tarikle alup berât itdirüp kendi hıdmetinin uhdesinden gelmeye kâdir olmayup nâ-mahall olmağın ref' olunup yerine erbâb-ı istihkâkdan işbu dârende-i fermân-ı hümayûn mevlânâ Hüseyin lâyıık ve mahall olmağın tevcih olunup

berât-ı şerîf verilmek ricâsına kâdîsı Mehmed arz itmeğin sadaka idüp berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup mezbûrun yerine merkûm Hüseyin câmi'-i şerîfde hatîb ve sermahfel olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesine üslûb-ı sâbık üzre mutasarrıf olup vâkıfın rûhiyçün ve devâm-ı devletimçün du'âya müdâvemet göstere ol bâbda âhardan bir ferd mâni' olmayalar şöyle bilüp alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar tahrîren fi evâil-i şehri Cemâziye'l-ahire lisene erba'a ve hamsîn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

119/3

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrü'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ ber vech-i arpalık Amasya sancağına mutasarrıf olan (boş) dâme ikbâlehu ve kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîlâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûre tâbi' darendegân-ı fermân-ı hümâyûn Gani ve Kayacık ve Büziği ve Deveci ve İlarıslan ve Nikran-ı Sufla nâm karyeler ahalisi dergâh-ı mu'allâma adem ve (kesik) kazâ-i mezbûrda vâkı' Bulanıksu ve Pınarbaşı dimeğle ma'rûf sular Şarkin (?) nâm mahalde cem' olmağla bunlar dahi ebâ-an cedd iki yüz seneden berü ol sular ile ekinlerin suvarup koyun vesâir davarları ve kendüleri intifâ' idüp hakk-ı şurbları olup kimesnenin alakası yoğiken yine Amasya'da sâkin mütegalibeden Seyyid İnam nâm kimesne Merzifon kazâsında vâkı' Yalnız nâm karye ahalisi ile yekdil olmağla (silik) suları üzerine sonradan değirmen bendi ihdâs idüp bunlara müzâyaka virüp ve ol suyu değirmenine icrâ itdirüp te'addî itmeğle bundan akdem murâfa'a-i şer' olduklarında ol su ile kadîmden bunlar ekinlerin suvarup ve davarları ve kendüleri intifâ' idegeldikleri mahsûs ve müstakill sular olduğu sâbit ve zâhir olmağla mezkûr Seyyid İnam ile Yalnız nâm karye ahalisi mu'ârazadan men' olunup bunların ellerine hüccet-i şer'iyye verilip kat'-ı nizâ' ve fasl-ı husûmet olmağla bunlar dahi ol su ile ekinlerin suvarup davarları ve kendüleri intifâ' üzre iken hâliyâ mezkûr İnam ile karye-i mezbûre ahalisi kanâ'at itmeyüp ol hüccete muhâlif mezbûr İnam ol suyu değirmenime icrâ etdiririm ve mezkûr Yalnız nâm karye ahalisi bizim hissemiz vardır karyemize icrâ etdiririz diyü kadîmden olagelene muhâlif ol vechile dahl ü nizâ' etmekden hâlî olmadıkların ve bu bâbda mezkûr karye ahalisi

ile mezbûr İnam dahl ü nizâ' itmeğe kâdir olmaz diyü ellerinde da'vâlarına muvâfık müte'addid fetvâ-yı şerîfe ve hüccet-i şer'iyeleri olduğun bildirüp mücebince amel olunup men' u def' olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıklarında bunlara ol vechile dahl olunur ise bir def'a şer'le görülüp fasl olunmuş değil ise hasmâ muvâcehesinde hakk üzre tefahhus ve fetvâ ve hüccetlerine nazar idüp göresiz arz olunduğu üzre ol su kadîmden mezkûr İnam nâm kimesnenin değirmenine cârî olagelmiş olmayup ve mezkûr Yalnız nâm karye ahalisi dahi bunlar ile ma'an ekinlerin suvarıgelmiş olmayup fi'l-vâkı' ol mikdâr zamândan berü bunların mahsûs ve müstakil ekinlerin suvarıgeldikleri mahsûs suları olup dahl olunmak lâzım gelmez iken mezbûr İnam ile mezkûr karye ahalisi dahl itmeğe murâfa'a-i şer' olunduklarında bunlara hükm olunup mezkûrlar men' olunup bunların ellerine hüccet virilüp fasl-ı husûmet olunmuşiken hâliyâ mezkûrlar kanâ'at etmeyüp vech-i meşrûh üzre dahl ve nizâ' eyledikleri vâkı' ise câiz değildir ve bu makûle bir def'a şer'le görülüp fasl olundu hüccet-i şer'iyeye verilen da'vânın tekrâr istimâ'ı memnû'dur men' u def' idüp ol suyu kadîmden olageldiği üzre bunların ekinlerine icrâ itdirüp şer'-i şerîfe ve hüccete ve fetvâ-yı münîfe ve kadîmden olagelene ve emr-i hümâyûnuma muhâlif vech-i meşrûh üzre mezbûr İnam ile mezkûr karye ahalisini dahl ü ta'arruz etdirmeyesin hakk üzre olup tezvîr ve telebbüsten ve şuhûd-ı zûrdan hazer idüp kasabada medhali olmayanları dahl itdirmeyüp isimleriyle yazup bildirüp husûs-ı mezbûr için tekrâr adem varmalu eylemeyesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i şehri Saferü'l-hayr sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantniyye el-mahrûse

120/1

Bu mesele beyânında eimme-i Hanefiyyede cevâb ne vechiledir

Zeyd kâdînın ikrâr-ı mu'teber ile fasl itdiği kazıyyeyi yerine gelen Amr kâdî tekrâr istimâ' ve hükm itmeğe kâdir olur mu şer'an beyân buyrula müsâb oluna

El-cevâb: Allahu a'lem olmaz

120/2

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-islâm umdetü'l-vülâti'l-enâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu ma'lûm ola ki kazâ-i mezbûra tâbi' Gani ve Kayacık ve Büzigi ve Deveci ve İlarlan ve Kelek kazâsına tâbi' Nikran-ı Sufla nâm karyeler ahalisi dîvân-ı Rum'a gelüp Pınarbaşı ve Bulanıksu dimeğle ma'rûf sularıyla kadîmü'l-eyyâmdan bunlar mahsûllerin saky idüp ve Nuşdüğün nâm karye mevzi'de cem' olup elli altmış seneden berü ol mahalde bahş olagelmışken hâliyâ Seyyid İnam ve Yalnız nâm karye ahalisi ol suyun üzerine bend ihdâs idüp kendü suları olan Güllükuyu nâm pınara halt ve karyelerine cârî idüp küllî gadr itmeğle şer'le görölüp men' u def' olunup hüccet-i şer'iyeye verilmeğın tekrâr müdâhale idüp ellerinde olan emr-i şerif ve hüccet-i münîf mücebince men' olunup kadîmden olageldiği üzre kendü suları oldukdan sonra bunların mahsûs olan kadîmî sularına vaz'-ı yed ve müdâhale etmemek bâbında tahrîr-i hurûf kılınmışdır vüsûlünde gerekdir ki min ba' kendülerinin mahsûs olan Güllükuyu pınarı dimeğle ma'rûf olan suyu aldıkdan sonra bunların mahsûs olan Pınarbaşı ve Bulanıksuyu dimeğle ma'rûf sularına müdâhale etdirmeyüp ve ihdâs-ı bend etdirmeyesin hilâf-ı şer'-i şerîf ve kadîmden olagelene muhâlif kimesneye iş etdirmeye diyü Fî 6 Ş 1053

121/1

Kıdvetü'l-ümerâi'l-kirâm Amasya sancakbeği dâme izzuhu

Kıdvetü'l-kuzzâti'l-islâm umdetü'l-vülâti'l-enâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu ba'de't-tahiyatü's-sâfiye inhâ ve i'lâm olunur ki dârende-i hurûf Hasan nâm kimesne dîvân-ı Rum'a gelüp kazâ-i mezbûra tâbi' Gazgancı mahallesinde sâkine Selvinaz Hatun tasarrufunda olan mülk menzilini buna yüz altmış esedî guruşa bey' idüp sicill ve hüccet olunup lakin menzil-i mezbûrı mezkûre hatun icâre ile virüp bir sene içinde sâkine olmak ile hâlâ mezbûre hatun menzil-i mezbûrı buna vermekde muhâlefet idüp şer'le alıverilmek bâbında mektûb gönderilmişdir vüsûlünde gerekdir ki hüccet-i şer'iyeye mücebince menzil-i mezbûrı buna alıveresin diyü buyruldu fî 24 Şaban sene 1054

121/2

Kıdvetü'l-kuzzâti'l-islâm umdeti vülâti'l-enâm mevlânâ (boş) kâdîsı zîde fazluhu ba'de't-tahiyye ve's-selâm i'lâm olunur ki İlyas nam kimesne dîvân-ı Rum'a gelüp kazâ-i mezbûra tâbi' Oruç nâm karyede berât-ı şerîf ile imâm olup ve karye-i mezbûrenin mâlikânesi imâm olanlara Haydar nâm kimesne vakf idüp hîn-i tahrîrden berü imâm olanlar alup vakf olup elinde vakfiyesi ve Murad Efendi tarafından temessükü ve mâliye tarafından dahi emr-i şerîf verilmeğin Hacı Ali Bali nâm kimesne karye-i mezbûrenin mâlikânesini bize Hacı Efendi oğlundan aldım diyü vakfın mahsûlün alup gadr itmeğin elinde olan ma'mûlun bih temessüki mûcebince mâlikânesi zabt itdirilüp ve mahsûlü dahi alıverilmek bâbında mektûb verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki elinde olan vakfiye-i ma'mûlun bih temessükü mûcebince mâlikâneyi zabt ve mahsûlün alıveresin ve's-selâm

121/3

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keîlâm mevlânâ Ladik kâdîsı zîde fazluhu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Arpa emîni Hüseyin zîde mecduhu hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl sunup İstabl-ı âmireye ocaklık olan Ladik çayırının elli üç senesine mahsûb olmak üzere koru mahsûlü ve avâızların bedeli tahsîli içün emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan mevkûfât defterlerine nazar olundukda Ladik kazâsının avâızları mukâbelesinde koru mahsûlü senede yüz elli bin akçeye maktû' olup elli bin akçesi İstabl-ı âmireye ocaklık ve yüz bin akçesi hazîne-i âmireye irsâliye olunageldiği mastûr bulunmağın vech-i meşrûh üzere bin elli üç senesine mahsûb olmak üzere cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuşdu buyurdum ki hükm-i şerîfimle kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin nâm kulum zîde kadruhu vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel idüp dahi kazâ-i mezbûrun avâızları mukâbelesinde koru mahsûlü senede yüz elli bin akçeye maktû' olmağla elli bin akçesi İstabl-ı âmireye ocaklık ve yüz bin akçesi hazîne-i âmireye irsâl olunagelmeğin sene-i merkûma mahsûb olmak üzere mezbûre cem' ve tahsîl itdirüp husûs-ı mezbûrda kimesneye te'allül ve bahâne etdirmeyesin ve zikr olunan maktû'da fûrûnihâde olunan yirmi bin akçe bin elli dört senesinde fûrûnihâde olmuşdur bin elli üç senesinin mâl-ı maktû'ın bi't-tamâm edâ ve teslîm itdirilüp biz fûrûnihâde itdiririz diyü

te'allül ve nizâ' etdirmeyesin ammâ hîn-i tahsilde tamâm tekayyüd olup fermân olunandan ziyâde akçe alınmakdan ve re'âyâya te'addî ve tecâvüzden begâyet hazer eylesesin şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-işrîn şehr-i Rebiülevvel sene erba'a ve hamsîn ve elf.

122/1

Mefâhirü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezâil ve'l-keâm Ladik ve Amasya ve Kavak ve Merzifon ve Havza ve Bafra ve Samsun kâdîları zîde fazluhum ba'de't-tahiyetü ve's-selâm i'lâm olunur ki Istabl-ı âmireye ocaklık kayd olunan Ladik çayırının bin elli üç senesine mahsûb olmak üzere koru mahsûlü ve avâızları bedeli tahsîli kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüseyin Ağa zîde kadruhu emr-i şerîf ile ta'yîn buyrulmağın elinde olan emr-i şerîf ve defter mücebince taht-ı kazânızda bulunan Ladik perakendesini re'âyâsından tahsîl etdirilmek bâbında mektûb verilmişdir vüsûlünde gerekdir ki emr-i âlî mücebince tahsîl itdirüp kimesneyi te'allül ve bahâne etdirmeyesin ve illâ re'âyâya dahi hilâf-ı şer'-i şerîf dahl ü ta'arruz etdirmeyesin ve's-selâm

122/2

Nişân-ı şerîf-i âlîşân-ı sâmi-cihân-ı sultânî hükmü oldur ki

Amasya'da vâkı' merhûm Ayas Ağa binâ eylediği medreseye bek'alık (?) üzere mutasarrıf olan işbu râfi'-i tevkî'-i refî'-i hümâyûn kıdvetü'l-ulemâi's-sâlikîn Abdi zîde fazluğunun bir vechile kusûru ve azlin îcâb eder hâli yoğiken üzerinde üzerinden bilâ sebep İsmail ve bazı kimesneler birer tarikle alup küllî gadr itmeğle ref' olunup girü mezbûr Abdi zîde fazluhuya kemâkân ibkâ ve mukarrer kılınmak bâbında inâyet ricâ itmeğın sadaka idüp bu berât-ı hümâyûnı verdim ve buyurdum ki varup ânda mezbûr Abdi kemâkân bek'adar (?) olup hıdmet-i lâzimesin mü'eddî kıldıkdan sonra vazîfe-i mu'ayyenesiyle mutasarrıf olup vâkıfın rûhı ve devâm-ı ömr ü devletimçün du'âya müdâvemet göstere bu bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmayalar şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâsıt-ı Şa'bânü'l-mu'azzam lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye

Vird-i fi'l-yevmi's-sâmin min şehr-i Ramazânü'l-mübârek lisene el-mezbûre

122/3

El-Hâcc Mehmed oğlu Halil Çelebi'nin emr sûretidir

Kıdvetü'l-kuzzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Amasya kâdîsı zîde fazluhu tevki'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Halil nâm kimesne hâlâ Dersa'âdetime arz-ı hâl idüp Amasya'da vâkı' merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid hân tâbe serâhu evkâfında yevmî iki akçe vazîfe ile cüzhân Derviş fevt olmağla evkâf-ı mezbûre nâzırı olan Dâru's-sa'âde ağası arzı ile bana tevcîh olunup mâliye tarafından berât itdirdüp lakin Pir Mehmed nâm kimesne bana dahi verilmişdir diyü berât ibrâz eyleyüp müdâhale itdirmeyüp küllî gadr eylemişdir elimde olan berât mücebince amel olunmak bâbında emr-i şerîf ricâ ederim diyü bildirdiği ecilden hazîne-i âmiremde mahfûz olan Haremeyn muhâsebesi defterlerine nazar olundukda yevmî iki akçe vazîfe ile zikr olunan cüzhânlık Derviş mahlûlünden Dâru's-sa'âde ağası arzıyla bin elli üç Zi'l-ka'desinin yirmi beşinci gününde fermân-ı âlîşân mücebince mezkûr Halil'i tevcîh olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın imdi kayd berâtı mücebince zabt etdirilmek emrim olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile mezbûr Halil vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzre amel idüp dahi zikr olunan cüzhânlık mezbûr Halil'in elinde olan berât-ı âlîşân mücebince zabt ve tasarruf itdirüp min ba'd mezkûr Pir Mehmed'i ve âhardan bir ferdi dahl ü ta'arruz etdirmeyüp husûs-ı mezbûr için emr-i âhar irsâline muhtâc eylemeyesin alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmi'l-işrîn şehr-i Şa'bânü'l-mu'azzam sene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

122/4

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Amasya'nın Tufa-yı Serh (?) mukâta'asın zabt eden Salih Dede tezkire varıcak ma'lûm ola ki mukâta'a-i mezbûre kıstın bu âna dek teslîm-i hazîne etmedüğün ecilden tezkire muharrer olunup kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu

irsâl olunmuşdur vardıkda gerekdir ki ber vech-i ta'cîl gelüp kıst-ı mukâta'ayı teslîm-i hazîne edesin tahrîren fî evâsıt-ı şehr-i Ramazânü'l-mübârek lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i Tokat

122/5

Amasya'da sâkin yehudilere tezkire varıcak ma'lûm ola ki ispençe ve yave akçenizi bu âna dek teslîm-i hazîne etmediğiniz ecilden tezkire ile kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zîde kadruhu irsâl olundu vardıkda gerekdir ki bu sene zimmetinize lâzım gelen ispençe ve yave akçelerinizi (...) mezbûruyla getirüp mu'tâd üzre hazîne-i Rum'a teslîm idesiz şöyle bilesiz tahrîren fî evâsıt-ı Ramazân lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-medîne-i Tokat

Vird-i fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn Ramazanü'l-mübârek sene erba'a ve hamsîn ve elf.

123/1

Nişân-ı şerîf-i âlîşân hükmü oldur ki

Orta boylu karakaşlı gözünde hicrânı râfi'-i tevkî'ü's-şân-ı hâkânî Hasan sūdde-i sa'âdetime gelüp ve Amasya sancağında Geldiklan nâhiyesinde Kanun karye ve gayriden işbu on bin akçe timar müteveffâ Yusuf tahvîlinden tevcih olunup mutasarrıf iken müteveffânın berâtı diğér Yusuf yerine gelmekle bir tarîk ile (silik) vâkı'dır diyü alup berâtım üzre iken bundan akdem bin elli dört senesinde şehr-i Rebiülahir evâhiri tarihiyle Asitâne-i sa'âdetde murâfa'a olmak için emr-i şerîf virilüp mezbûr emr-i şerîfe itâ'at eylemeyüp elinde olan emr mücebince timar-ı mezbûra mukarrer olunup tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan on bin akçe timarı vech-i meşrûh üzre sancağında sâkin olup alaybeğisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla mezbûr Hasan'a tevcih olundu sūdde-i sa'âdetimden verdim ve buyurdum ki zikr olunur

(...)

ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olup tasarruf kılup şol ki vezâif hıdemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre ve asâkir-i mansûredir ber müceb-i defter-i hâkânî bî-kusûr mer'î ve

mü'eddî kıla ol bâbda hiç ehad mâni' ve dâfi' olmaya şöyle bileler alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

(...)

Tahrîren fî şehr-i Rebiülahir lisene erba'a ve hamsîn ve elf.

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûse

123/2

Emirü'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm sâhibü'l-izz ve'l-ihtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'l-a'lâ sâbıkâ Trabzon beğlerbeğisi olan Ahmed dâme ikbâlehu tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen yarar ve emekdâr ve devlet-i aliyyem umûrunda bezl-i iktidâr etmiş olduğun ecilden hakkında mezîd-i inâyet-i aliyye-i şâhâne mezîd-i re'fet-celîle-i pâdişâhânem zuhûra getürüp işbu sene erba'a ve hamsîn ve elf Şa'bânı'nın yirmi dördüncü gününden hatt-ı hümâyûn-ı sa'âdet-makrûnumla ber vech-i arpalık Amasya sancağın sana tevcih ve inâyet idüp i'lâm için

(...)

SONUÇ

Ele aldığımız 5 Nolu Amasya Şer'iyeye Sicili'nin kapsadığı yıllar 1643-1645'dir. Bu tarihler Anadolu'da celali isyanlarının görüldüğü döneme rastlamaktaydı. Sicilde yer alan 354 kayıt Amasya'nın sosyal, idari, iktisadi, askeri ve siyasi gelişmeleri ile ilgilidir. 17. yüzyılda görülen celali isyanları, tımar sisteminin bozulma göstermesi, ekonomik istikrarsızlık ve vergilerin toplanamaması gibi sorunların Amasya'nın sosyal ve ekonomik hayatını ne yönde etkilediğinin anlaşılması konusunda bize yardımcı olmaktadır.

5 Nolu Amasya Şer'iyeye Sicili'nde yer alan belgeler yoğunluk açısından değerlendirilecek olursa Amasya kadısının tuttuğu kayıt sayısı daha fazladır. Bunlar arasında mülk satışı, vasi tayini, borç-alacak, nikâh ve boşanma gibi konular bulunmaktadır.

Merkezden Amasya kazasına gelen belgeler arasında da en fazla ferman ve berat sureti görülmektedir. Ayrıca buyruldu, tezkere, temessük ve mektup örnekleri de geniş yer kaplamaktadır. Merkezden gelen yazılarda genel surette vazife tevcihi, tımar tevcihi, vergi ve akçe azlığı gibi konular bulunmaktadır.

Kadının kaleme aldığı kayıtlarda ise en fazla mülk satışı, borç alacak ilişkileri yer alır. Asayiş hırsızlık gibi konularda da belge sayısının fazla olması bölgedeki istikrarsızlık hakkında bilgi vermektedir.

Mülk satışlarından yola çıkarak Amasya bağ, bahçe, ev fiyatları hakkında bilgi sahibi olunabilmektedir. Satışlarda en fazla riyal kuruş ve esedi kuruş kullanıldığı görülmektedir. Evlerin fiziki özellikleri, oda sayısı ve bölümleri ile ilgili bilgiler elde edilmektedir. Evlerin kileri, avlusu, ahır, sofası, fırını, su kuyusu gibi bölümlerinin olduğu görülmektedir. Gayrimüslim ve Müslümanlar birbirleriyle mülk alım satımında bulunmaktadır. Satılacak mülkün ayrıntılı olarak mevzisinin belirtilmesi ile de Müslümanlar ve gayrimüslimlerin aralarında komşuluk ilişkilerinin bulunduğunu da gösterir. Mülk satışına en çok konu olan bağ ve bahçe satışlarıdır. Satışa konu olan dükkân sayısı sınırlıdır.

5 Nolu Amasya Şer'iyeye Sicili'nde yer alan mülk satışları ve borç alacak ilişkileri karşılaştırıldığında ise mülklerde hâkim unsur Müslümanlardır. İşlemlerin çoğu Müslümanlar arasında geçer, borç ilişkilerinde ise daha çok zimmîler aktiftir. Taşınmaz mallarda Müslümanlar, para piyasasında ise gayrimüslimlerin etkin olduğu görülmektedir.

5 Nolu Amasya Şer'iyye Sicili'nde yer alan kayıtlara göre Amasya'da kadınların sosyal ve ekonomik hayattaki yeri hakkında fikir sahibi olunabilmektedir. Kadınların mülk satışı yaptıkları, mahkemelere kendileri şahsen veya vekil aracılığı ile başvurduğu, miras, mehir, satış anlaşmazlıkları gibi konularda davalar açtığı görülmektedir.

Sicilde yer alan kaza, nahiye, mahalle ve köy isimlerinden yola çıkarak Amasya'nın idari birimleri de saptanmaktadır. Elde ettiğimiz sonuçlara göre Amasya' da merkeze bağlı 55 mahalle ismi, 69 karye, 6 nahiye ismi tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Acar, H. İ. (2010). Talak, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 39, 496-500). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Akgündüz, A. (1986). *Mukayeseli İslam ve Osmanlı hukuku külliyatı*. Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları.
- Akgündüz, A. (1988). *Şer'iyeye sicilleri mahiyeti, toplu kataloğu, ve seçme hükümler I. Cild*. İstanbul: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı.
- Akgündüz, A. (2009). İslam hukukunun osmanlı devletinde tatbiki: şer'iyeye mahkemeleri ve şer'iyeye sicilleri. *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*. S 14, 13-48.
- Aktan, H. (2005). Miras, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 30, 143-145). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Ansay, S. Ş. (2002). *Hukuk tarihinde islam hukuku*. Ankara:Turhan Kitabevi.
- Apaydın, H. Y. (2001). Karz, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 24, 520-524). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Arayancan, A. A.(2018). XV. yüzyıla ait bir mektup örneğinin diplomatik dil, üslup ve tarihi kaynak olarak değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*.Yıl 11, S 1, 171-183.
- Atar, F. (2001). Kadı, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 24, 66-69). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Atalar, M. (1980). Şer'iyeye mahkemelerine dair kısa bir tarihçe. *Ankara Üniversitesi İslami Bilimler Enstitüsü Dergisi*. (C IV, 303-328).
- Aybakan, B. (2011). Temlik, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 40, 428-2430). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Aydın, M. A. (2013). *Türk Hukuk Tarihi*.İstanbul: Beta Basım.
- Aydın, M. A. (1994). Deyn, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 9, 266-268). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Aydın, M. A. ve Hamidullah, M. (2002). Köle, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 26, 237-246). Ankara: Türk Diyanet Vakfı.

- Bardakoğlu, A. (1992).Bey', *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, (C 6, 13-19).
Ankara: Türk Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (1998). Hibe, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*,
(C 17, 421-426). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Bardakoğlu, A. (2013). Vesâyet, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*,
(C 43, 66-70). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Bayarslan, H. (2017). Osmanlı Devleti'nde köleleştirme ve azat etme yöntemleri. *Ulakbilge Sosyal Araştırmalar Dergisi*. S10, C5, 439-452.
- Bayındır, A.(1992) Bey' bi'l-vefa, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*,
(C 6, 20-22). Ankara: Türk Diyanet Vakfı.
- Bilgiç, A. T. (2012). *Tarih terimleri sözlüğü*. İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.
- Cin, H. (1974). *İslâm ve Osmanlı hukukunda evlenme*. Ankara: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi.
- Cin H. ve Akgündüz A. (1995). *Türk hukuk tarihi I. Cilt*. Konya: Selçuk Üniversitesi Basımevi.
- Çeker, İ. (2006). *Yetki ve sistem açısından islâm hukukunda boşanma*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Demir, A. ve Dönder, Y. (2015). Amasya tarihine ışık tutacak yeni bir şer'iyye sicili. III. Uluslararası Geçmişten Günümüze Amasya ve Merzifon Sempozyum Bildiri Kitabı. (s.76-82).
- Değerli, A. (2018). Kadı sicilleri ışığında Osmanlı'da aile: Kayseri örneği (1608-1656). *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. C 21, S 39, 469-488.
- Devellioğlu F. (2007). *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi.
- Doğanbaş, N. (2007). *Amasya İl Yıllığı*. T.C. Amasya Valiliği. Ankara: Uyum
- Duman, A. (2007). Kadı defterleri (şer'iyye sicilleri), mahiyetleri, muhtevaları ve İslam hukuku açısından incelenmesinin önemi. *EKEV Akademisi Dergisi*. Y 11, S 33, 139-156.

Ekinci, E. B., (2004), *Tanzimat ve sonrası osmanlı mahkemeleri*, İstanbul: Arı Sanat.Yayınevi.

Ekinci, E. B. (2001). Osmanlı hukukunda mahkeme kararlarının kontrolü . *Belleten*.

(C LXV, S 244, 959-1005).

Ekinci, E.B. (2005). Osmanlı Devleti'nde mahkemeler ve kadılık müessesesi literatürü.

Türkiyat Araştırmaları Litaratür Dergisi. (C 3, S 5, 417-499).

Ekiz, Z. (2013). *1828 nolu Trabzon kadı sicilleri transkripsiyon ve değerlendirmesi*.

Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,

Trabzon.

Gedikli, F. (2005). Osmanlı hukuk tarihi açısından şer'iyeye sicilleri. *Türkiye Araştırmaları*

Literatür Dergisi. C 3, S 5, 187-213.

Genç, Y.İ. (1988). *Osmanlılar'da beratlar*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi,

İstanbul.

Gök, N. (2008). Osmanlı beratları kapsamında diplomatika ilmi veya “ilm-i inşâ“.

Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. S 20, 731-746.

Gök, N. (2000). Osmanlı diplomasisinde ferman ve berat arasındaki benzerlik ve farklar.

Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarih Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi.11,

211-226.

Gökbilgin, M. T. (1992). *Osmanlı peleografya ve diplomatik ilmi*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

Günay, H. M. (2012). Vakıf, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*,

(C 42, 475-479). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.

Günay, R. (2012). Mülk satışlarında kullanılan usul ve dil, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi*

Sosyal Bilimler Dergisi, 27,15-24.

Güneş, M. (2014). 19 yüzyıl tarihinin ana kaynakları: buyruldu ve ilmühaber defterlerinin

tahlili. *Ankara Üniversitesi Dil-Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Tarih*

Araştırmaları Dergisi. (C 33, S 11, 205-232).

Gürbüz, A. (1993). *Toprak Vakıf İlişkileri Çerçevesinde XVI. Yüzyılda Amasya Sancağı*.

Yayımlanmamış Doktora Tezi, A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

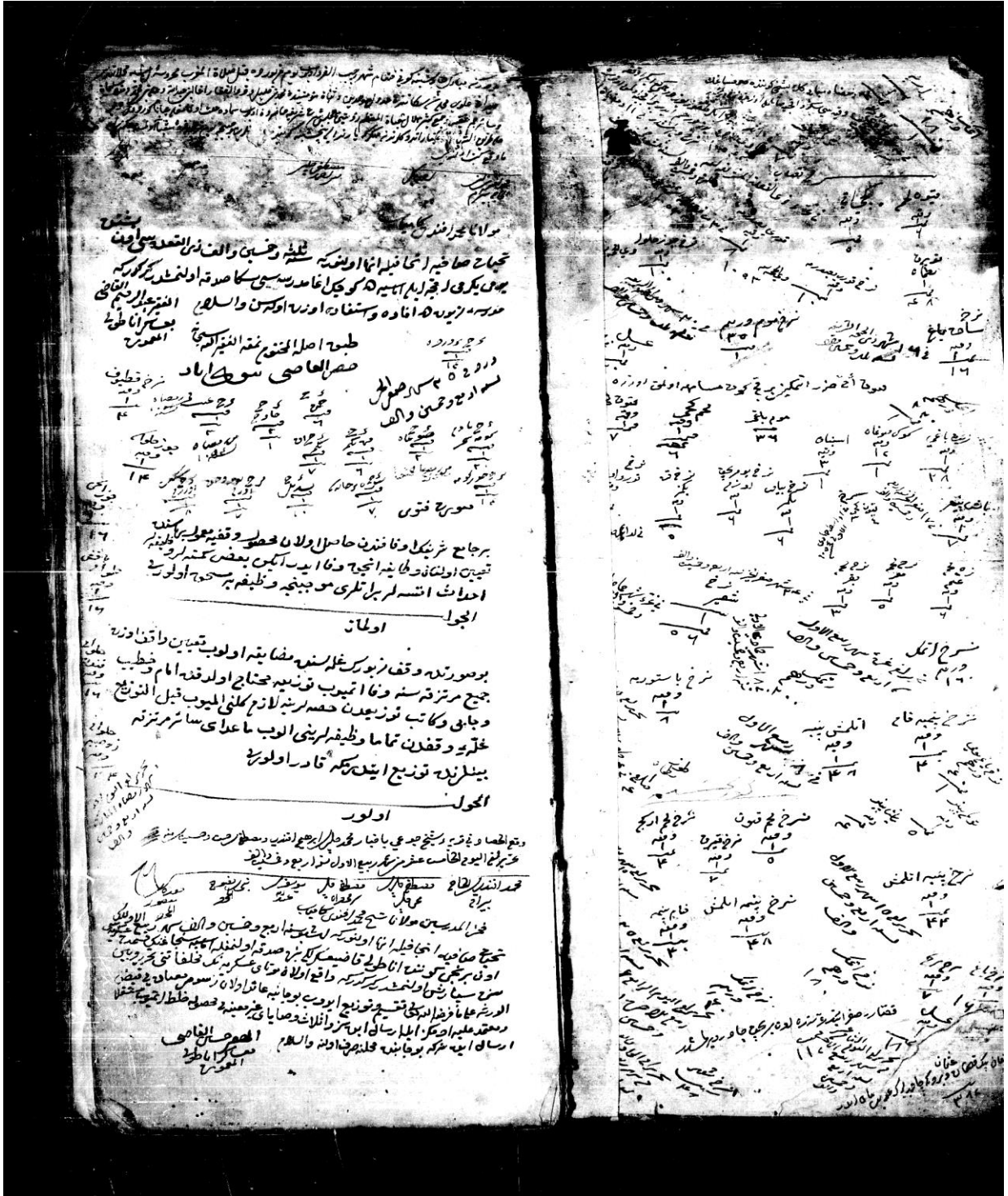

- Halaçoğlu, Y. (1991). *XIV. ve XVII. yüzyıllarda Osmanlılarda devlet teşkilatı ve sosyal yapı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- İnalcık, H. (1980). Osmanlı bürokrasisinde ahkam ve muamelat. *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*. 1, 1-14.
- İnalcık, H. (1984). Osmanlı tarihi hakkında mühim bir kaynak şer'iyye sicilleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*. S 2, C 1, 89-96.
- İnan, K. (1998). Trabzon şeriye sicillerine göre 17. yüzyıl ortalarında borç-alacak ilişkisi, *İslamiyat Dergisi*, (C 2, 91-109).
- Kenanoğlu, M. M. (2006). Mülk, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 31, 540-542). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Kılıç, O. (2007). Osmanlı Dönemi idarî uygulamalar bağlamında şehzâdelerden mutasarrıf paşalara Amasya Sancağı'nın yönetimi. *I. Amasya Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri (13-15 Haziran 2007)*, I. Kitap, Amasya: Amasya Valiliği.
- Kök, M. (2016). *H. 1200-1201 (M. 1785-1787) tarihli şer'iyye siciline göre Amasya idarî, sosyal ve iktisadî yapısı*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Kundakçı, S. K. (2016). *IVII. yüzyılın ikinci yarısında Amasya*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.
- Kütükoğlu, S. M. (1992) Berat, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 5, 472-473). Ankara: Türk Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (2006). Narh, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 32, 390-391). İstanbul: Türk Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (1992) Buyruldu, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 6, 478-480). Ankara: Türk Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (1995). Ferman, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 12, 400-406). Ankara: Türk Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (2014). Mektup, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 29, 18-21). Ankara: Türk Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (2011). Temessük, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*

- (DİA) (C 40, 413-414). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Kütükoğlu, S. M. (1998). *Osmanlı belgelerinin dili (Diplomatik)*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyatı.
- Ortaylı, İ. (2001). Kadı, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 24, 69-73). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Ortaylı, İ. (2008). *Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi*. Ankara: Cedit Neşriyat.
- Öz, M. (2012). Vasî, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 42, 546-547). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Özay, H. (2018). İslâm miras hukukunun özellikleri, *İslam Medeniyeti Araştırmaları Dergisi*. (C 3, S 2, 203-224).
- Özcan, S. (2015). Amasya'da sancakbeyliği yapan şehzâdeler döneminde Amasya şehri. *Amasya Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. 3/5, 69-96. Amasya
- Özdemir, C. (2001). Amasya Kalesi ve Kral Kaya Mezarları. Amasya.
- Özdemir, Y. (2003). *H. 1109-1110 (M.1697-1699) tarihli ve 22 nolu Amasya şer'iyeye sicilinin transkripsiyonu ve tahlili*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Özpolat, L. (2016). *1 numaralı Konya şer'iyeye sicili (970-1019/ 1563-1610) değerlendirme ve transkripsiyon*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Pakalın, M. Z. (1993). *Osmanlı tarih deyimleri ve terimleri sözlüğü*. İstanbul: Milli Eğitim Basıevi.
- Schacht, J. (1986). *İslâm hukukuna giriş*. Mehmet Dağ ve Abdülkadir Şener (çev.). Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- Şahin, İ., Emecen, F. (1991). Amasya. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi: Amasya- Aşık Musikisi*, Ankara: TDV.
- Şener, A. (1984). *Osmanlı hukukunda hibe*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Tabakoğlu, A. (2009). *Türkiye iktisat tarihi*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tanıdı, D. (2013). 1657 ve 1698 yılları arasındaki sicillerine göre Rusçuk'ta köleler ve

- cariyeler, *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*.S 34, 216-234.
- Uğur, Y. (2010). Şer'iyye Sicilleri. *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)* (C 39, 8-11). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.
- Uğur, Y. (2003). Mahkeme Kayıtları (Şer'iyye Sicilleri): Literatür Değerlendirmesi ve Bibliyografya. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*. S 1, C 1. 305-344.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1995). Buyruldu. *Bellekten*. (C 5, S 19, 298-313). Ankara.
- Uzunçarşılı, İ. H. (1984). *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Üçok C. ve Mumcu A. ve Bozkurt G. (2011). *Türk Hukuk Tarihi*, Ankara: Turhan Kitabevi.
- Ünal, M. A. (2011). *Osmanlı tarih sözlüğü*.İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- Ünal, M. A. (2012). *Osmanlı sosyal ve ekonomik tarihi*. İstanbul: Paradigma Yayıncılık.
- Ünal, M. A. (2010). *Osmanlı müesseseleri tarihi*. Isparta: Fakülte Kitabevi.
- Üçok, C., Mumcu, A. ve Bozkurt G. (2011), *Türk hukuk tarihi*, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Yaman, A. (1999). *İslâm aile hukuku*. İstanbul: Marifet Yayınları.
- Zerey, O. (2003). *1824 numaralı Trabzon kadı sicili transkripsiyon ve değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi*, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Trabzon.

EKLER

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı-Soyadı: Hacer BAHADIR

Doğum Yeri: BİTLİS

Doğum Tarihi: 10/04/1987

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi: Süleyman Demirel Üniversitesi 2010-2014

Yüksek Lisans Öğrenimi: Amasya Üniversitesi 2015-2019

BİLİMSEL FAALİYETLER

5 Numaralı Amasya Şer'iyeye Sicilindeki Mülk Satışlarına Dair Değerlendirme (1643-1645),
Akademik MATBUAT 2019 Yaz 3. Sayısı

İLETİŞİM

E-posta Adresi: hacerbahadir12@gmail.com